

శ్రీరామ కథాకందము

యుద్ధకాండ

(పద్యకావ్యము)

రచన :

యడవల్లి వీరరాఘవస్వామి

17-1-388/6, శ్రీలక్ష్మీనగర్ కాలనీ,

హైదరాబాద్-500 659.

This book is Published with the Financial assistance
of Tirumala Tirupathi Devasthanams under their
Scheme "Aid to publish religious books"

ప్రథమ ముద్రణ :

మార్గశిర - శ్రీముఖ నామ సం॥

డి సెంబరు, 1993

ప్రతులు : 1000

సర్వస్వామ్య సంక లితము

ప్రతులకు :

రచయిత

17-1-388/6, శ్రీలక్ష్మీనగర్ కాలనీ,
నైదావాడు, హైదరాబాద్-500 659.

వెల : రూ. 40/-

ముద్రణ :

పద్మావతీ ఆర్ట్స్ ప్రింటర్స్

ఇ.నెం. 1-1-517/బి/1, న్యూ టాకారం,
గాంధీనగర్, హైదరాబాద్-500 330.

ఫోన్లు : 611413, 600547.

శ్రీః

ఆత్మనివేదనము

భారతీప్రతిభా రామ

మారామం వేద సంస్కృతేః

అమరం వాఙ్మయం రామ

మాదికావ్యోజ్జ్వలం నుమః

ఇది శ్రీరామ కథా కందమున యుద్ధ కాండము. ఈ యుద్ధ కంద కవనము నా శారీరకానారోగ్యముతోడి యుద్ధముతో బాటు జరిగినది. “రామరావణ యోర్యుద్ధం రామరావణయోరివ” అన్నట్లు రామరావణ యుద్ధము సాటిలేనిది. దానిని వాల్మీకి వర్ణించిన తీరు కూడ సాటిలేనిది. దానిని అనువదించి కందములలో వర్ణించుటలో యథాశక్తి కృషి చేసితిని. సాఫల్యము సహృదయగమ్యము. కపి నైన్యము, సముద్రావరోధము, దేవాఽజేయమైన రావణ రాక్షసత్వము మొదలగునవి రాముని చాలావరకు చీకాకు పరచినవి. విభీషణ శరణాగతి యాచిక్కుట ముడి విప్పినది. అయినను యుద్ధమున రామలక్ష్మణులు కొన్ని మారులు హతులు గాకను, ఉపాయాంతరములచే పునర్జీవితులు గాకను తప్పలేదు. చిట్టచివర కగస్త్రుడాదేశించిన “ఆదిత్య హృదయ” మంత్ర జపమున శ్రీరామునకు యుద్ధజయము సిద్ధించినది.

మహాభారతమున గూడ శ్రీకృష్ణుడు తన గీతోపదేశమునకు ముందే యుద్ధ జయమునకై అర్జునుని నాదేశింపగా అతడు దుర్గాస్తుతి చేసినట్లు ఉన్నది. కావున ఆయా మహాయుద్ధములలో ఎంతటి మహా మహా యోధులకు నైతము జయమునకై ఒక్కొక్క ప్రత్యేక దేవతాస్తుతి అవసరమని స్పష్టమగు చున్నది. ఈ వీర రాఘవునకు గూడ ఈ శ్రీరామ కథాకంద సంపూర్ణ రచనా మత్తము స్వసుఖసంజీవనసంపూర్ణవిజయమును లభింప చేయునని ఆశించున్నాను.

పూర్వ కాండలకు వలెనే ఈ యుద్ధకాండమును కూడ సుమనో మనోహరముగా తీర్చిదిద్దుటలో సహకరించిన ఆత్మీయ సహృదయ సద్విద్యన్మిత్రుల కందరికిని కృతజ్ఞతలు తెలియజేయుచున్నాను.

ఈ కావ్య ముద్రణమునకు ఆర్థికసహాయము చేసిన శ్రీశ్రీశ్రీ తిరుమల. తిరుపతి దేవస్థానము వారికి నా నమోవాకములు.

ఈ గ్రంథమును చక్కగా ముద్రించి యిచ్చిన పద్మావతీ ఆర్ట్స్ ప్రింటర్స్ అధినేత శ్రీశ్రీనివాసగౌడ్గారికి, వారిసిబ్బందికి ధన్యవాదములు.

శ్రీపరితోషాద్విదుషాం నసాదు మన్యేఽనువాద విజ్ఞానం”

ఇట్లు

బుధజన విదేయుడు

—యడవల్లి వీరరాఘవస్వామి

శ్రీరామ కథాకండము-యుద్ధకాండము

విషయసూచిక

	పుట
1. శ్రీరాముడు హనుమంతు నభినందించుట	1
2. సుగ్రీవుడు రామునకు యోచన చెప్పుట	3
3. హనుమంతుడు రామునకు లంకా	
విశేషములు చెప్పుట	5
4. యుద్ధయాత్ర	9
5. రావణ మంత్రాంగము	11
6. విభీషణుడు రావణునకు హితము చెప్పుట	16
7. రావణుడు మంత్రుల నుపాయంబడుగుట	24
8. మహాపార్శ్వుడు రావణునకు దైర్యము చెప్పుట	29
9. రావణుడు తనకు బ్రహ్మ యిచ్చిన	
శాపమును దెల్పుట	30
10. విభీషణుడు మరల రావణునకు హితము చెప్పుట	31
11. రావణుడు విభీషణుని బరిత్యజించుట	35
12. విభీషణుడు రావణుని వీడి రాముని శరణుజొచ్చుట	37
13. రాముడు విభీషణున కభయమిచ్చుట	44
14. శుకుని దౌత్యము	51
15. శ్రీరాముడు సముద్రుని గొల్పుట	55
16. సముద్రుడు రామునకు సేతుబంధనోపాయము	
చెప్పుట	58
17. శ్రీరాముడు లక్ష్మణునకు యుద్ధ సూచనలం	
దెలుపుట	62
18. రాముడు లంకా నగర వైభవ మీక్షించుట	63
19. రావణుడు సీతను మోసమున బెదరించుట	71

20	రావణుడు మాల్కవంతుని నిందించుట	....	83
21.	రాముడు రణప్రహార నిర్ణయము సేయుట	....	85
22	శ్రీరాముడు సువేల నధిరోహించుట	....	87
23.	సుగ్రీవుడు రావణునితో ద్వంద్వ యుద్ధము సేయుట	....	88
24.	యుద్ధారంభము	....	94
25.	రామలక్ష్మణులు సర్పశర బద్ధులగుట	....	102
26.	నాగపాశ బద్ధులైన రామలక్ష్మణుల జూచి సీత విలపించుట	....	107
27.	త్రిజట సీత సూరార్చుట	....	110
28.	రామలక్ష్మణులు బంధముక్తులగుట	....	112
29.	రావణుడు ధూమాక్షుని యుద్ధమునకంపుట	....	114
30.	రావణుడు వజ్రచండ్రిబంపుట	....	118
31.	రావణుడు యుద్ధమున కకంపనుబంపుట	....	120
32.	రావణుడు ప్రహస్తుని బంపుట	....	123
33.	రావణుడు యుద్ధంబున కరుగుట	....	129
34.	కుంభకర్ణుడు రావణు దర్శించుట	....	153
35.	రావణుడు కుంభకర్ణునికై విలపించుట	....	170
36.	ఇంద్రజిత్తు యుద్ధమునకు వచ్చుట	....	190
37.	మకరాక్షుడు శ్రీరామునిచే మడియుట	....	213
38.	ఇంద్రజిత్తు మరల యుద్ధమున కరుగుట	....	215
39.	లక్ష్మణు డింద్రజిత్తును వధించుట	...	228
40.	రావణుడు సీతను వధింప నెంచుట	....	246
41.	రావణుడు సైన్యమును యుద్ధమున కంపుట	....	249
42.	యుద్ధమున రాముని వీర విహారము	....	251
43.	రావణుడు యుద్ధమున కేగుట	....	254

44.	సుగ్రీవుడు మహాదరుం జంపుట	....	261
45.	అంగదుడు మహాపార్శ్వం జంపుట	....	265
46.	రామరావణ యుద్ధము	....	267
47.	లక్ష్మణుడు రావణునిచే మూర్ఛితుడగుట	....	272
48.	లక్ష్మణుడు స్వస్థుడగుట	....	275
49.	రావణుడు మరల రామునితో బోరుట	....	278
50.	రావణ వధ	....	286
51.	విభీషణుడు రావణున కంత్యక్రియ తొనర్చుట	....	297
52.	దేవతలు రామునకు నిజస్థితి దెలుపుట	....	306
53.	శ్రీరాముడు సీతాదేవిని స్వీకరించుట	....	309
54.	రామలక్ష్మణులు దశరథుని దర్శించుట	....	311
55.	శ్రీరాముడు సీతాదేవికి మార్గమున విశేషములు తెలుపుట	....	321
56.	భరద్వాజముని సందర్శనము	....	324
57.	రాముడు హనుమను భరతునొద్ద కనుచుట	....	325
58.	హనుమ భరతునకు రామాగమనమును దెల్పుట	....	326
59.	శత్రుఘ్నుడు శ్రీరామునకు స్వాగత సన్నాహములు నేయుట	....	329
60.	భరతాదులు శ్రీరామున కెదురు సనుట	....	330
61.	శ్రీరాముడు నందిగ్రామమునకు వచ్చుట	....	331
62.	శ్రీరాము డయోధ్య జేరుట	....	335
63.	శ్రీరామాభిషేకము	....	337
64.	పల్లశుతి	....	342
65.	అంకితము		

సవరణలు

పేజీ	పద్యం	పాదం	ఉండవలసినది
1			హనుమంతు
25	125	3	గృతక
27	132	3	కార్యము
29	139	3	గపరవశుండగు
30	145	4	భూమీసుత
39	193	2	నౌసంగుము
47	232	2	దీర్ఘ
88	435	4	సమర
121	600	2	గరమున
161	799	3	చలింప
187	933	3	బాలక
219	1089	3	కపినే
280	1395	4	గ్రగనింప
321	1599	2	నయ్యదె
326			రామాగమనము

శ్రీరామకథాకందము

యుద్ధకాండ

శ్రీ రామ కథా కంఠము

యుద్ధకాండము

శ్రీరామచంద్ర! కరుణా
వారిధి! వారాశిసేతుబంధనచణదీ!
దారిత విబుధ విరోధీ!
దూరీకృత భక్త దోష! తోయజనేత్రా!

శ్రీరాముడు హనునుంతు నభినందించుట

1. హనుమన్నివేదితావని
తనయా వృత్తంబున ముదితస్వాంతుండై
యనిలాత్మజు దెస మెప్పున
గని యిట్లనె రామవుండు గారవ మెసగన్.
2. వినతాసుతుండు గరుడుడౌ!
యనిలుడౌ సేయంగలుగు మహద్భుత కార్యం
బొనరించి తీవు శతయౌ
జనాయతాంబుధి దరించి చనుటన్ హనుమా!
3. సుర దుర్నిరీక్ష్య రావణ
పురంబున న్వేదకి భూమిపుత్రిక నరయం
దరమే మతిసత్త్వాగ్రే
సరుండ వగు నీకు దక్క జగతి నొరులకున్.

4. బలవంతుడయ్యు భృత్యుం
 డలసుండై ధారుణిపతి యానతి నెల్లన్
 పలవంతము సేయని వా
 డిల నధముండంద్రు సుమ్ము నృపనీతివిదుల్.
5. నియతంబగు కార్యమె భూ
 దయితు నభీష్టం బెఱింగి తత్సిద్ధికి గా
 మెయికొని యొనర్చు భృత్యున్
 నయజ్ఞు లంద్రు రవినందనా! మధ్యము గాన్.
6. నియతంబగు దానిన గా
 క యుచితగతి ద దనుకూలకార్యావళియున్
 గయికొని యొనర్చు వానిన్
 బ్రయముగ నుత్తము డటంచు బేర్కొంద్రు బుదుల్.
7. హనుమం డ ట్టుత్తమ భృ
 త్యునకుం దగినట్లు సేసి యొదవించె ముదం
 బును నీకును నాకును నిజ
 ఘన భుజ వీర్య బల దర్ప గరిమము పేర్మిన్.
8. అనితర సాధ్యంబగు న
 ప్పని సాధించిన హనుమకు బ్రత్యుపకృతి యే
 మొనరింప గల్గు వాడన్
 దిననాథతనూజ! యిట్టి దీనస్థితిలో.

9. అరయగ నా సర్వస్వము
పరిరంభణమాత్రమే యని పల్కుచు నొగి దా
శరథి ప్రముదమున బులకిత
శరీరు దై కౌగిలించె జయ్యన హనుమన్.

సుగ్రీవుడు రామునకు యోచన చెప్పుట

10. అటు పిమ్మట శ్రీరాఘవు
డిటులనె యోచన సలుపుచు నిననందన! యెం
తటి కష్టం బయ్యు సుసం
ఘటితం బయ్యె ధరణీజ గ న్గొనుట యిటుల్.

11. ఇకమీద శతసహస్రా
ధిక కపినైన్యంబులు జలధి దరించుటకున్
సుకరంబగు దెరు వెయ్యది
యొ! కలత జెందు మది యీ మహోదధి గనగన్.

12. అనినన్ సుగ్రీవుండి
ట్లనియె న్వందన మొనర్చి యమితోత్సాహం
బున రాఘవ! రావణదై
త్యనివాసం బెఱుగ వచ్చె ననిలజు చేతన్.

13. కలతం జెందెద వేటి క
తులితపరాక్రముడవు రిపుదుస్సహతేజో
కలితుండవు దీశాలివి
పలుధర్మంబుల నెఱుంగు వాడవు రామా!

14. పలుకకు మదైర్య వచనం
 బులు ప్రాకృత నరుని బోలె ముప్పగు నీ వ్యా
 కులమున్ ద్యజింపుము కృత
 ఘ్నులు సౌహృదముం బలె రఘుకులమణిదీపా!
15. ఆమితోత్సాహమునం గపి
 సముదాయ మురకలు వేయు సంగరసంరం
 భము మై త్వదీయ కార్యా
 ర్థము నిశ్శంకముగ జొచ్చు దహనం బై నన్.
16. హరినైన్యమ్మున కంబుధి
 తరణోపాయము ఘటించి దయసేయుము ని
 ర్జరవైరి రావణుండిక
 ధర గూలిన వాడె యంచు దలపం జెల్లున్.
17. వననిధికి సేతుబంధన
 మొనర్చ నియమింపుము కపియోధులతో నే
 జని సీత దెచ్చెదన్ రా
 వణు గూల్చి రయమ్మున నిక వ్యసనంబేలా!
18. దుర మొనరింపగ రిపు లె
 వ్వరు నిల్వగలారు? దీర్ఘబాణాసనమున్
 గరమున దరించి క్రోధో
 ద్ధరుండ వై యెదుట నీవు తోచిన చోటన్.

19. వ్యసనంబున గార్యంబులు
 పొసగునె! క్షత్రియుడు మందబుద్ధిన్ జరియిం
 ప సరకు సేయుదురె జనుల్
 వ్యసనంబు ద్యజించి పూను మర్హవిధులకున్.

20. అనుభవ మైనది చాలదె!
 ఘనశోకము దీని వీడి కాంతాహర రా
 వణ మారణ భీషణ మగు
 రణక్రియన్ బూను మతితర క్రోధమునన్.

21. కనబడు చున్నవి నాకు శు
 భనిమిత్రములు ధరణిజ యవశ్యము లభియిం
 చును నీకు వే బలుకు లే
 ల నిశ్చయం బిక జయంబు రణమున రామా!

హనుమంతుడు రామునకు లంకా విశేషములు చెప్పుట

22. అనిసన్ రాఘవు డూరట
 గని యి ట్లనియె హనుమంతు గని లంకాప
 త్తనమున్ బరిశోధించితి
 వనూనముగ నెఱిగినాడ వరిమర్మంబుల్.

23. ఎఱిగింపుము రావణు నై
 న్యరహస్యములు బుర రక్షణ విధానములున్
 గరి రథ తురగ పదాతుల
 పరిమాణము లాయుధములు బల తత్త్వంబుల్.

24. అనినన్ వాయుసుతుం డనె
 వినుము ప్రభు! వచింతు నసురబృందంబులు లం
 క నెసంగు నభీప్సిత జీ
 వనమున సంతృప్తిగ దశవదనుడు బ్రోవన్.
25. సువిశాలము లద్వములున్
 రవిప్రభాకలితదివ్యరత్నస్పటిక
 ప్రవికల్పితోన్నతమహా
 భవనశ్రేణులు విహారవనులున్ దనరున్.
26. కరి తురగ రథ సమూహము
 చరించు బురవీధుల బహుసంకులముగ సం
 గరకౌతుకి దశముఖుడున్
 బరిశీలించును జమూ నివహ మనుదినమున్.
27. జలధిపరివేష్టితంబై
 న లంక దుర్గమత్రికూటనగశృంగమునన్
 విలసిల్లు సమృద్ధజలం
 బులు నదులు బ్రదక్షిణించు భూమిధరంబున్.
28. అవసీదరగహనవ్రజ
 మవలన్ మార్గావరోధ మగుచు వెలయు న
 య్యవి బాసించు సహజదు
 ర్గ విశేషంబులుగ ద దసుర పురంబునకున్.

29. రావణ నిర్మిత మై యా
వై వెలయు సమున్నతంబు బ్రాకారము ము
క్తావిద్రుమ కాంచన భూ
షా వితతప్రభ నఖిల దిశల్ వెలుగంగన్.
30. నెలకొల్పిరి గవనుల వై
గులిశోపమ శరవిమోచకోద్ధామము ల
త్యలఘు శిలామోచకపటు
వులు యంత్రమ్ములు శతమ్నిపూరము తోడన్.
31. ఆ రాక్షసేంద్రు పురికిన్
ద్వారమ్ముల దారు నిర్మితకవాటము తొ
ప్పారు జతుర్దిశల నభే
ద్యారూఢి ననేక రాక్షసాభీలములై.
32. శూలాసిధారులై పది
వేల దనుజయోధవరు లవిరళశ్రద్ధన్
బాలింతురు బ్రాహ్మ్యారము
నా లంకాధీశు నాన యవిలంఘ్యముగన్.
33. దక్షిణ దిగ్ద్వారమ్మున్
రక్షింతురు చాప తోమరాద్యాయుధు లు
గ్రాక్షయ బలసంపన్నులు
రాక్షసు లొక లక్ష యనవరతమున్ రామా!

34. ఆయోధనచతురులు దీ
ప్తాయుధధరు లసురులు ప్రయుతాయుత సంఖ్యుల్
గాయుదురు వారుణదిశ న
మేయపరాక్రములు పతికి మే తొనగూడన్.
35. చతురంగ బలంబులతో
దితిజభటావళి కుబేరదిశ గావన్ సు
స్థితమై యుండు ననిశమున్
బ్రతివీర భయంకరమయి న్యర్బుదసంఖ్యున్.
36. మీన గ్రాహ నివాస భ
యానకమై శైత్య దుస్స హాగాధ జలా
స్థానంబై కలదు పరిఖ
దానవపురికి సత తోర్మి తత మోషమునన్.
37. పురమద్యంబున గరి రథ
చురంగ మారూడులై యతుల విక్రమ శా
లురు సద్యంశభవ నిశా
చరు లుండు రగణితసంఖ్య సన్నద్ధులుగన్.
38. ఇది రావణు బలసంపద
చదిపితి బలవ దసురుల నసంఖ్యాకముగన్
విదళించితి బ్రాకారము
బదఘట్టనముల నడచితి వారధి చయమున్.

39. పరిఖన్ బూడ్చితి గాల్చితి
బురమున్ గూల్చితి సమూలము విహారవనిన్
స్థిరసంకల్పుడ వై ని
ర్ధరింపు మిక జైత్రయాత్ర రావణవధకున్.

యుద్ధయాత్ర

40. అని వాయు సుతుండు పలుక
నిననందను జూచి రాము డిట్లనె యనికిన్
జని విజయంబున్ గొనగా
ననువగు నభిజి న్ముహూర్త మారయ నిదియే.

41. ఈ దిన ముత్తరఫల్గుని
సాధనతార యగు నాకు సవితృవిభుండున్
రోదోంతరంబు నేరెడు
నాదిత్యతనుజ! చమూపయచ మీ క్షణమే.

42. నడిపింపుము సైన్యము నీ
లుడు మున్నుగ గజ గవాక్షులున్ గవయుడు దో
ద్బడ మదు ఫల జల యుత మ
య్యెడు తెరువున ద్రుతగతిన్ గపిశ్వర! యిపుడే.

43. వ్రవగశ్రేష్ఠుడు ఋషభుం
డవార్యబలయుక్తుడు ధనదాతృజుడు జనం
గ వలె నుభయపార్శ్వంబుల
దవిలి చమూ రక్షణోద్యత స్థిరబుద్ధిన్.

44. హను మద్భుజ పీఠారో
హణమున నేను జనుదెంతు ననుజన్ముడు ల
క్షణు డంగదు భుజపీఠం
బున దోడుగ నడచి రా జమూ మధ్యమునన్.
45. కపిరాజ! చద్మవేషులు
రిపుభటులు విషాక్తము బొనరించుటకున్ ని
ర్ద పడుదు రధ్వన్తిత తీ
ర్థపాళి వే గనుల దెరు వరసి పోవ దగున్.
46. అనుచు న్ముదల యొసంగ ని
ననందనుం డానతిచ్చె నగచర నైన్యం
బునకున్ బ్రస్తానము సే
య నవూర్వోత్సాహమున బయన మైరి కపుల్.
47. దుముకుచు గెంతుచు బర్విడు
చు మానులం బండ్లు ద్రుంపుచు న్మదువుల గ్రో
లి మదంబు పేర్మి హుంకా
రము ల్సలుపుచు జనె గ్రోతిరాణువ కడిమిన్.
48. నేనే హరింతు రావణు
బ్రాణంబు లటం చొకడన, వసుధాతనయన్
నేన కొనితెచ్చి యిచ్చెద
నా నిర్జరవై రి దున్ని యం చొక డనగన్.

49. ఇదిగో దుస్సహ మేరికి
మదీయ భుజశక్తి చూడు మా రావణుగ్రు
ద్దెద నెద ప్రయ్యగ నని బె
ట్టిదముగ నొక్కం డొకని నడిచె దృఢ ముష్టిన్.

50. ఆ రీతి నుద్భటమ్ముగ
బాటుచు జేరిరి ప్రగల్భవచనమ్ములు గ
ర్జారావమ్ములు గ్రీడలు
గేరింతలు సల్పుచు దృతి గీశులు వార్ధిన్.

రావణ మంత్రాంగము

51. నయనానందము వని గూ
ల్చి యమిత సంఖ్యాక దనుజ సేన నడిచి ని
ర్భయముగ దనకున్ నీతి వ
చియించి పురి గాల్చి రామసేవకు డరుగన్.

52. నచివుల సేనాపతుల బి
లిచి సభకుంజేరి భయచలితుడై యా రా
త్రి చరపతి రావణుడు ల
జ్జచే నదోముఖుడగుచు బ్రసంగించె నిటూల్.

53. ఒక క్రోతి వచ్చి దుర్గమ
త్రికూట పర్వత శిఖరి బురిం జొచ్చియు, జా
నకి వెదకి సుభద్రస్థితి
గకుత్స్థవిభు జేరె హృదయకంటక మగుచున్.

54. ప్రేయ భామిని వార్త నెఱిం
గి యచిరకాలంబున బహుకీశుల తోడన్
స్వయముగ రాముడె వచ్చెడి
నొ యుద్ధమున న స్థయించి యుర్విజ గొనన్.
55. ఇపు డెద్ది సేయదగు బు
ద్ధి పాటవమ్మున బలుకుడు దీరోచితమున్
నృపనీతి సమ్మతం బగు
నుపాయ మరి విజయ సాధ కోర్దామముగన్
56. జనులీ జగతి నరయగా
గనవత్తురు ము తెఱంగుగ వినుడు తల్ల
క్షణముల్ నెప్పెద, నుత్తము
లనంగ మధ్యములు మఱియు నధము లనంగన్.
57. ఎలమి సుఖ దుఃఖ సమభా
గు లగు హితులతో జతురులగు నమాత్యులతో
నలఘు సమాలోచనమున్
సలుపుచు దై వంబు నెడల నమ్మిక తోడన్
58. అనఘ ప్రయత్నమున్ సలు
పు నరుం డుత్తముడు, మధ్యముడు దానే యో
చన సేసి నిర్ణయించి జ
తన మారంభించు దై వతము నమ్మి మదిన్.

59. గుణదోషవిచారఁబున్
బొనర్చక యదృష్టయోగము న్నమ్మక పూ
నిన కార్యంబు విసర్జిం
చు నరుం డదముం డటంద్రు సూరిజనంబుల్.
60. అరయగ భేదాభిప్రా
యరహిత మై శాస్త్రదృష్టి నై క్యమ్ముగ దీ
వర మైన మంత్రివర్గ మొ
నరించు మంత్రాంగ మది యనఘ ముత్తమమున్.
61. నలువురు భిన్నాభిప్రా
యు లయు్య గార్యావసరము యోచించుచు మం
త్రు తొనర్చు నేకనిర్ణయ
కలితం బది మధ్యమంబు గా జెప్ప బడున్.
62. ఏకాభిప్రాయంబని
లేక సచివులు దలకొక్క రీతిగ వాచా
వై కల్యము జూపగ గొఱ
గాకుండు నది యధమంబు గా గర్హిత మౌ.
63. మీ రెల్లరు బల వ్రదిపు
వీర విదారణ విధాన వేత్తలు సారో
దార మనీషాయత్తవి
చారు లపూర్వ ప్రతాప సాహస నిధులున్.

64. అని రావణుండు పృచ్ఛిం
 ప ననియె నైన్యాధిపుండు బర్వతకాయం
 డనుపమబలుడు ప్రహస్తుడు
 దనుజేశ్వర పాదకిలిత శిరస్కుండై .
65. నిను నీ వెఱుంగ బో కి
 ట్లనెదవు ప్రభు! రాము డొక్క డల్పుడు నిన్నే
 మొనరింపం జాలెడు స
 ర్వ నిలింప కిరీట రత్న రంజిత చరణా!
66. మధుపాన మత్తులు నిరా
 యుధు లై మన నైన్యనాథు లున్న యెడ జమా
 వధ సేసి పాటిపోయిన
 యధముడు గపి నెన్న నేల హనుమంతు నిటన్.
67. పంపుము న స్నీక్షణమ ని
 లింపచయము లడ్డ మైన లిప్తల లోనన్
 దెంపరి గపులన్ యమపురి
 కంవెద నా రామలక్ష్మణాదులతోడన్.
68. అనినన్ బ్రహస్తు నట్ల బ
 హునిశాచర నైన్య ముఖ్యు లుగ్రక్రోధం
 బున బల్కిరి రామువధిం
 ప నేన చాలుదును నన్నె పంపు మటంచున్.

69. ఘనబలుడు వజ్రహస్తుం
డనె శోణితసిక్తము పరిఘాయుధమున్ జే
తను బూని జయింతు సల
క్షణు రాము హనుమ దలంప గా నేమిటికిన్.
70. ఇది కా దేని వినుము శ
త్రుదళన మొనరింప జెప్పుదు నుపాయ మొకం
డు ధరణి నుపాయశాలురె
కద! జయశీలు రని వినుతి గాంతు రరయగన్.
71. నరరూపంబులతో నే
గి రాక్షసుల మేము రాము గికురింతు మనే
క రథాశ్వసైన్యయుక్తిన్
భరతుం డరుదెంచు నంచు నమ్మ బలుకుచున్.
72. ఆలో నభోంతరంబున
వేలాదిగ గూడి దనుజవీరగణంబుల్
వాలాయుధులన్ గూల్తురు
శైలాశ్మ జ్వలన బాణ సంహతి చేతన్.
73. తమకుం దారె నశింతురు
సమూలముగ దాశరథులు సవితృసుతుడు నై
న్యముతో గూల, మనశ్శ
ల్యము బాసి సుఖింతు పీవు లంకానాథ!

74. అనినన్ ఘటశ్రవు సుతుం
 డనియెన్ గుంతుడు గపిపతు లందఱితో ల
 క్షణసహితు రాము గూల్చెద
 నను బంపుము దై త్యపతి! రణం బొనరింపన్.

75. అంతన్ వజ్రహనుండు దు
 రంత క్రోధమున బల్కె నా రామున్ భ
 క్షింతు సనైన్యమ్ముగ ని
 శ్చింత సుఖింపు డిట మీరు చిత్తానుగతిన్.

76. అనిన బ్రహ్మ రథస మే
 మ నాదులును దుర్ముఖాతికాయ మహాకా
 య నికుంభ మహాపార్శ్వ
 ద్యనల్ప తేజులు సముద్య తాయుదు లగుచున్.

77. ఒక్కుమ్మడి లేచి నిలిచి
 గ్రక్కున జని రాముతోడ గపి నైర్యంబున్
 జక్కడతుము మే మెల్లర
 ముక్కు మిగిలి యంచు బల్కి రుగ్రస్వనులై.

విభీషణుడు రావణునకు హితము నెప్పుట

78. వా రందఱి జేతుల తో
 వారించి విభీషణుండు వల్కె వినమితుం
 దై రావణునకు దగవే
 యీ రీతిం జేయను దనుజేశ్వర! మనకున్.

79. కన సామ దాన భేదము
లను ద్రివిధోపాయము లభిలషితార్థము గూ
ర్వని యెడ గాలానుగుణము
గ నర్హము జతుర్థ మండ్రు గార్యవిధిజ్ఞుల్.
80. దండ ప్రయోగమున క
ద్వందె తలప రాఘవుడు? విరోధము దా బూ
నం డెన్నడు మనపై శాం
తుండు విసీతుడు రఘుకుల తోయధి శశియన్.
81. శ్రీసతి కీడై యాశ్రమ
వాసము గావించు రామభద్రుని భార్యన్
మోసము సేసి హరించితి
రా సీతన్ రాము డేమి యపకృతి సేసెన్?
82. ఖరదూషణాదులం గూ
ల్చె రాఘవుం డందు రేమొ! సేయం దగు నె
వ్వరి కైన నాత్మరక్షణ
ఖరుండు దానై చనండె కాకుత్స్థునిపై.
83. రామ పరాక్రమ తత్త్వం
జేమియు నెఱుగక శలభము లేడైర తోడన్
దూమధ్వజు పై జనుగతి
రాముని పై కేగ దలతురా! దుర్మదులై.

84. అరయగ విషయాసక్తులు
విరక్తులు బ్రమత్తులు శిశు వృద్ధులును, బర
స్పరవైరులు విధిహతులౌ
నరేంద్రు లెడ దండనీతి నయముగ జెల్లున్.
85. రాముడు జితేంద్రియుండు మ
హామహిమోదారుడున్ దయాపరుడు జగ
తేమంకరుండు సుగుణో
ద్ధాముడు జయశీలు డభిలదర్మవిదుండున్.
86. ఊహింప దరమె రాఘవు
మాహాత్యము విక్రమంబు, మర్కట డొక డా
వై హాసపథి యై పుర
దాహము సేయు తెపు దైన దలపం బడెనే?
87. పరసతి హరించుట యశో
హరంబు దుష్టంబు దుర్జయంబున్ దుఃఖా
కర మాయుక్షయకర మా
ధరాజ భయహేతు వయ్యె దనుజుల కెల్లన్.
88. దరణిజ నర్సింపం దగు
శరద్రవి మరీచి జాల సన్నిభ శరముల్
బరగించి రాముడు భవ
చ్ఛిరముల్ గూల్చకయ మున్న దితిజాధిపతీ!

89. హరియూధంబులు లంకా
పురి జొచ్చి కలంచి ధ్వంస మొనరింపక ము
న్న రయమ్మున సీత నొసగు
టరయగ మే లగు బ్రతు! యసురావళి కెల్లన్.

90. రామకరశరాసన ము
క్తామోఘ పతంగ పన్నగమ్ములు గములై
తామస రాక్షస భేక
స్తోమంబు గ్రసింప కుండ దొందర బడుమీ!

91. వినమితగాత్రుడ వై రా
మ నరేంద్రునకున్ క్షమాకుమారిక నర్సిం
పనిచో మోరవినాశము
దనుజాళికి దాపురించు దధ్యము కాగన్.

92. రాజపు జ్యేష్ఠబ్రాతవు
పూజార్హుండవు మహితతపోనిష్ఠుడవున్
దేజోధనుడవు హిత మీ
యోజం బలికితి సుహృజ్ఞునోచితరీతిన్

93. కోపము నరునకు దుర్భర
తాపావహమగు నశించు దర్మార్థంబుల్
గోపము ద్యజించి ధర్మము
జేపట్టుము కీర్తి యెసగు జేకురు సుఖముల్.

94. అనుకంపన్ బూనుము రా
మునకున్ జనకజ నొసంగుము సపుత్ర సుహృ
జ్జనముగ జీవితము గా
కనుచు విభీషణుడు మ్రొక్కె నాశరపతికిన్.
95. నయమును హితంబు దనుజా
న్వయ సుఖజీవన వివర్ధనంబుల్ మది బూ
ని యనుజు డట్లాడంగ వి
నియు బదులాడక తొలగిచనె దశాస్యు డటన్.
96. మఱుచా డుష్కోదయానం
తరమున ధర్మార్థనిశ్చితస్వాంతుండై
యరిగెన్ విభీషణుడు దై
త్యరాజనిలయమ్మున కుచితాలంకృతి తోన్.
97. గిరిశృంగోన్నతము మహా
ఫరుషపరిగ్రహ మమాత్య ముఖ్యావృతమున్
బరమాయుధ ధర బహ్వా
ప్ర రాక్షస జనైక నిత్య పరిరక్షితమున్.
98. సువిభక్తమహాకవ్యము
సువర్ణమణిభూషణాభిశోభితమున్ రూ
పవిశేషాదఃకృత స్వ
ర్భవన ప్రమదా విలాసము మనోజ్ఞంబున్.

99. కులగజ నిశ్వాస వ్యా
కులీకృతానిలము శంఖమోషారణితం
బు లసత్తూర్యనినాదా
కలితము సేరం జని దశకంతు భవనమున్.
100. రవియభ్రపథంబున్ జౌ
చ్చ విదంబున జొచ్చి భూమిసుర వేదోక్తి
ప్రవచన పఠన క్రతు మం
త్ర విశేషాశీ ర్వచో విధాన మరయుచున్.
101. అంతర్గహస్థిత మహా
కాంతుఃజ్వల నింహపీఠికాధిష్ఠితు నే
కాంతసచివావృతు సము
ద్ధాంతు దశముఖుం గని సముదాచారమునన్-
102. జయ జయ నాదం బౌనరిం
చి యగ్రజహితానుకూల చింతారతుడై
నయము వినయంబు గదుర వ
చియించెను విభీషణుం డుచితకార్యంబున్.
103. అన్నా దశముఖ! విచుమిటు
లెన్నడు నీ వా తరణికులేశ్వరు భార్యన్
సన్నత పతివ్రత పుడమి
కన్నియ నయవంచకంబు గా దెచ్చితివో-

104. ఆనాటినుండి మన లం

కానగరం బెల్లచోట్ల గనబడు చుండెన్

నానావిధముగ దుశ్శకు

నాసీకము పౌరతతి భయాకుల మయ్యెన్.

105. చెలగు నుభయసంధ్యల న

క్కలకూతలు కర్ణభేదకమ్ముగ గృధ్రం

బులు గుములు గుములుగ బ్రవ

ర్తిలు నే ప్రౌఢును విమాన గృహ శిఖరములన్.

106. కన్నుల నీ రొలికించుచు

నున్న వవనతంబు లై హయోత్తమము లవి

చ్చిన్నముగ గరులు గురియవు

మున్నుం బలె మదజలంబు పోడిమికోడన్.

107. హోమాగ్ని ప్రజ్వరిల్లదు

దూమమె కాని నిరతంబు దోచెడు బవనాం

దోమండల మగ్నిగృహ

రామంబుల గడు భయంక రాకారములన్.

108. శునకము లాదిగ మాంసా

శను లౌక్మూర మృగ వితతి జన నిలయ పురాం

గణముల మ్రోయుచు నున్న వ

శనిర్ద్యనుల, వ్రాలు వాయసము లిండ్ల పయిన్.

09. సుమనోహరం బళోక వ
నము ధ్వంసం బైనది మరణము పొల్పడె నీ
కొమరుం డక్షుడు నిర్ధ
గ్దమయ్యె బుర మీ కతమున గంటివె యన్నా!
10. ఒక చిన్న క్రోతి సేసిన
దె కడుంగడు భీష్మదముగ దెల్లము కాగా
నిక రామబాణముల లం
క కేది గతి యానా! దలపగ మెయి వడకెడున్.
11. ఈ యపశకునమ్ములకున్
బ్రాయశ్చిత్తముగ నా పరాత్పరునకు నీ
తాయోష నొసంగం దగు
నా యూహ కొలంది చెప్పినాడ దళాస్యా!
12. ఇదియె శుభం బనుచు నెఱుం
గుదు రెల్లరు గాని నీవు క్రోధవశుడ వ
య్యెద వని చెప్పరు నీకు సు
హృదుండ దమ్ముండ నగుట యేనె వచింతున్.
13. ఆరయగ గామము క్రోధము
నరకద్వారంబులు సుమి! నశియించున్ సో
దర! తోభకారణమ్ముగ
బరమోదారగుణవైభవం బది యెల్లన్.

114. యోచింపు మిద్ది నీకుం
 దోచిన తెఱగున గులంబు దుర్దశకుం బా
 లై చెడకుండెడు నట్లుగ
 దీచతురత సేయుము నను దెగడకుము ప్రభూ!

115. అనినన్ రోషంబున రా
 వణుం డనియె నేమి భయము వచ్చెన్ లంకే
 శున కిప్పు నీదు హిత మె
 వ్యనికిం గావలె నశుభము పల్కకు మింకన్.

116. అనుచున్ దృక్పాసనుడై
 చనె జవసత్త్వాడ్య తురగ సజ్జిత మౌ కాం
 చనరథమువ బొర జన జ
 య నినాదము లంబర మెగయగ గొల్పునకున్.

రావణుడు మంత్రుల నుపాయంబుడుగుట

117. సభ జేరి రావణుడు బు
 రథద్రత పటిష్ఠ మై వరల జేయ జమా
 విభు నాజ్ఞ సేసి పిమ్మట
 సభాసదుల తోడ దా బ్రసంగించె నిటుల్.

118. జయలబ్ధి నంద గంటిన్
 బ్రయంబున సహాయము నెఱపి భవాదృశ దు
 ర్ణయ యోధులు తోడ్పడ నె
 ల్లయు గార్జ్యంబుల జగంబుల యశంబౌదవెన్.

119. ఆరయగ బ్రియాప్రియములున్
మఱి సుఖదుఃఖములు గష్టనష్టంబుల తీ
రెఱుగం గల రీరు లస
చ్చరితులు ధర్మార్థకామసంకట మైనన్.

120. ఆనాడె చెప్ప వలనెం
గానీ నా తమ్ము డసమ కదన విధానా
నూన ప్రజ్ఞుడు వచ్చెన్
దా నేడె మటశ్రవుండు త్యక్తసుమప్తిన్

121. పతితో వనవాసము సే
యు తరుణి సీత గికురించి యొంటిగ నున్నన్
గృతకయతివేషమున దె
చ్చితి దుస్సహ కామ దగ్ధ చిత్తము తోడన్.

122. కన్నెత్తి చూడ దా యమ
న న్నెప్పుడు, భర్తృచింతనము వీడక శౌ
ర్యోన్నతుడు వచ్చి రాముడె
తన్నుం గొను నన్న యాశ దగిలిన బుద్ధిన్.

123. శరదిందునిబానన బం
గరుబొమ్మయు బృథునితంబ కన దర్చి ష్మ
త్తరణి ప్రభా కలిత దే
హ, రమ్య, జానకి మయకృత యగు మాయయగున్.

124. గడు వడుగంగ నొసంగితి
విడువక వేధించు చుండె విరితూపుల గా
ము డనారతంబు నన్ను
న్బుడమి జయించియు ననంగు నోర్వం జాలన్.
125. తన భార్యన్ దొంగిలితె
చ్చి నా ననుచు గ్రోధ మూని చేయంగల వీ
ర నఖాయుధ వాహిని తో
డ నబ్బి దరి జేరె రాము డాహవమునకున్.
126. కేవలము క్రోతి మూకల
తో వననిధి దాట గల్గి దుర మొనరింపం
గా వచ్చు చేమి రాముడు
రావణు పురి కంచు దలపరాదు వినుండి.
127. ఏనాటి కేది సంభవ
మో నేర్వ దరంబె? క్రోతి యొక్కండె గదా
యానాడు వచ్చినది మన
పై నబ్బిం దాటి యాహవం బొనరింపన్.
128. సురపతి గెల్చిన నాకున్
నరు డన నేమి భయము? కదనంబున రామున్
దిరముగ గెల్చెద మీ రె
ల్లరు దోడ్పడ దోర్బలంబు బ్రస్తుతి కెక్కన్.

29. ఐనను యోచన సేయుడు
జానకి నా రాఘవున కొసంగక రవిపు
త్రానీకిని దాశరథుల
తో నిర్జించు వెర వొండు దుర్వారముగన్.

30. మదనజ్వరపీడితు డై
న దనుజనాథు పరిదేవనంబు నివినగా
నుదితక్రోధవశుడై
బదు లాడె ఘటశ్రవుండు భావస్ఫూర్తిన్.
కుంభకర్ణుడు రావణు బోధించుట

1. సుతులున్ దమ్ము లమాత్యులు
ప్రతనాధీశులు సుహృ ద్వరేణ్యు లనేకుల్
మతిమంతు లుండ నీ యి
చ్చ తెఱంగున జేసి తప్పు చాపల్యమునన్.

2. ఇపు డాపద పొడసూపగ
నుపాయముం జెప్ప గోరుచుంటివి మము డై
త్యపతీ! కార్యము మున్నె తె
లుప జేయమె త్వద్దితానురూపము గాగన్.

3. విషమిశ్రితామిషము సుమి
విషయసుఖాపేక్ష నీవు ప్రపియభావమునన్
మిషసేసి తెచ్చినయది క
లుషయుతము బరసతి దొంగిలుట నీచంబున్.

134. చేయదగునేది? యేయది
 సేయం దగ దంచు మున్నె చింతింప వలెన్
 దీయుతి, మది దోచిన దే
 దో యొనరించి వగవ ఫల ముండునె పిదపన్.

135. అపిచారమతిన్ వర్తిం
 చి విషమఫలయోగ మొదవ జింతించు నరుం
 డవివేకి సుకరముగ న
 య్యవిచారపరుం జయింతు రరివర్గంబుల్.

136. అపచారం బొనరించితి
 వి పరాంగన దొంగిలించి విస్మృత స్మృత
 ర్మపథంబున నైనను నీ
 దుపక్షమె వహింతు రాముతోడి రణమునన్.

137. ఏకోదరుండ గావున
 నా కియ్యదె ధర్మమగు రణాంగణమున ను
 గ్రాకారుడ నై మ్రింగెద
 నా కపిసైన్యంబు నెల్ల నంతకు లీలన్.

138. ఒక బాణంబును నావం
 కకున్ బ్రయోగించి వే తొక శరము జ్యావ
 ల్లికి గూర్చు నంత తోనన్
 గకుత్స్థవిభు మ్రింగివైతు గలత బడకుమీ!

139. రిపులు నశింప నఖిల రా
జ్యపాలన మ్మున్నెరపుము స్వస్థుడవై భో
గపరవశుండవు నై ధా
త్రిపుత్రి చిరకాలము ద్వదధీనము గాగన్.

140. నరసురదుర్జయుడవు నీ
వరాతివిజయుండ నేను హరివీరులతో
దురమున గెలుపో ముక్తియొ
వరంబు నీ తోడిదె యనుభవ మౌ నాకున్.

మహాపార్శ్వడు రావణునకు ధైర్యము చెప్పుట

141. అని పల్కు కుంభకర్ణు వ
చనంబుల నిగూఢ ధర్మ సార మెఱుగ జా
లని రావణుండు రక్తన
యను డయ్యె, బతి కిటులనె మహాపార్శ్వండున్.

142. క్రూరవ్యాళాచరిత మ
హారణ్యము జొచ్చి కాననై న మదువులన్
దోరమ్ముగ గ్రోలక వెన్
బాటు నరుడు మూర్ఖుడు సుమి బలభిద్వైరీ!

143. వీరుండవు శాత్రవ సం
హారకుడ వఖిలజగన్నియంతవు గలడే
శూరుడు నియామకుడు నీ
కారయ వేటొకడు ముజ్జగంబుల లోనన్.

144. రిపుజాలంబున్ దలద
 న్ని పూర్ణకాముడవు గమ్ము నీరేజదళా
 క్షి పృథుజఘనభారాలస
 విపులాత్మజ నాక్రమించి ప్రియభోగములన్.

145. రాముం డడ్డము వచ్చిన
 మే ముంటిమి కుంభకర్ణ మేఘధ్వనులున్
 సౌమిత్రి తోడ గూల్తుము
 భూమిసుత ననుభవింపుము యథేచ్ఛ నికన్.

రావణుడు తనకు బ్రహ్మ యిచ్చిన శాపమును దెల్పుట

146. అనినన్ మెప్పున గని రా
 వణుం డనె వచింతు విన్ము పరమరహస్యం
 బు నొకండు, పుంజికన్థుల
 యను నచ్చరకాంత యొకతె యగ్నిశిఖయై నా-

147. కమలజు సన్నిధికిం జను
 సమయమ్మున గని భయవివశత్వంబున న
 న్ను మొఱంగి చన బలిమి వ
 స్త్రము లూడ్చి రమించితి స్మరతాపవశుడనై.

148. బలవద్రతిచే తోలిత
 నశినిం బలె వచ్చు నంగనం గని ధాత్యం
 డలుకన్ శపించె సతులన్
 బలాత్కరించిన దల లిక పగులు నటంచున్.

149. విధిశాపభయము చేతన్

విధువదన బలాత్కరింప విముఖుడ నౌదున్
సుద తోచియు దుర్గమము వి
షధరశిరోలంకృతంబు సన్నని వోలెన్.

150. వరు జేంద్రా గ్ని ప్రముఖా

మర నాయకులం జయించి మానిత లంకా
పుర దాసుల జేసిన నా
కు రాము డొకలెక్కయె పలుకులు వే యేలా?

151. గిరికందరసుప్తంబు మృ

గరా జనగ మృత్యువె యనగా దగు నన్నున్
బరమక్రోధున్ రాఘవు
డెఱుంగ కెదిరింప వచ్చు నేనియు వినుమీ!

152. మగటిమి జూపి మహిం గూ

ల్పగల, ద్విజిహ్వముల బోని బాణప్రతతిన్
మొగిలు గుఱియు గతి నేను బ
రగించు టెఱుగడు నరుండు రాఘవు డహహా!

విభీషణుడు మఱి రావణునకు హితము నెప్పుట

153. అనినన్ విభీషణుం డి

ట్లనె నెదిరి బలంబు మనబలం బెఱుగక యి
ట్లనుచుంటిరి రామునితో
నని యన బూబంతు లాడు టది కాదు సుడి!

154. వినుడు వచింతు మహాపా
 ర్భ్య నికుంభ ఘటశ్ర వేంద్రజయులున్ దుది రా
 వణు డేని గెల్వ జాలరు
 రణాంగణమ్మున మహాత్ము రామప్రభువున్.
155. ఉఱక ప్రగల్భము లాడక
 ధరణీజ నొసంగు డేగి దాశరథికి ద
 చ్చరములు మీదు శిరము లు
 త్తరింపకయ మున్న దత్పదసమాశ్రయతై.
156. అరయగ నధార్మికుడు సుర
 పురవాసము సేతయు బ్లవముం గొనకయ సా
 గరము దరింపం జాలుట
 యు రాము గెల్వం గలుగుటయు నసాధ్యములౌ.
157. ఉగ్ర స్వభావుడైన ద
 శగ్రీవుడు నేడు రాక్షస వినాశన కా
 ర్యాగ్రేసరు డయ్యె హిత
 ప్రగ్రహమున సచివు లైన వారింప రొకో!
158. అవసీతనయామోహ
 ర్ణవమ్మునం గ్రుంగు దనుజనాథు మహోత్సా
 హవచోగతి ద్రోతురె రా
 ఘవ బడబానల ముఖంబుగా నైన్యపతుల్.

159. హిత మహితంబును స్వ పర బ
ల తారతమ్యంబులు గురు లఘు భేదములున్
క్షితిజనరాజక్షేమ ము
చి తానుచితములును సి ద్ధ్యసిద్ధుల నెల్లన్.

160. చింతించి సమగ్రముగ
నెంతయు ధర్మ సుఖ బోగ వృద్ధ్యర్థము భూ
కాంతునకున్ భయరహిత
స్వాంతంబున జెప్ప వలయు సచివుడు నీతిన్.

161. అనినన్ గోపంబున మే
ఘనాధు డనియె జనక! దశకందర! మన యీ
యనఘాన్వయంబున విభీ
షణు డెట్లు జనించె భీరుజన తాగణియై.

162. నరు నొక్కని దుర్వారుడు
బరాక్రమోపేతుడున్ బ్రభావయుతుండున్
బరదుర్జయుడంచును నె
న్నోరీతులం బొగడు వంది యో మాగధుడో!

163. ఓయి విభీషణ! మమ్మే
లా యీరీతి భయపెట్ట నాశింతువు దై
తేయనికాయాగణినై
ఆయోధనకర్కశుండ నగు డెఱుగ వొకో!

164. దిక్కరి కుంభంబులు బలు
 వ్రక్కలు నేసి సురనాథు ఓదనేవకు గా
 స్రుక్కించితి దైత్యపతుల
 జక్కడచితి ద్రుంవ లేనె సామాన్యనరున్.
165. అనిన వ్యధాపీడితుడై
 యనియె విభీషణుడు పుత్రకా! బాలుడవున్
 గుణదోషవిచారము నే
 యనోపని యకృతమతివి దురాగ్రహి వరయన్.
166. నీ కేల రాజసభ గా
 ర్యాకార్యవివేచనంబు రాజున కహితం
 బౌ కరణి బ్రసంగించుట
 సీకుం బితృసౌఖ్యము వరణీయము కాదే!
167. ఆవినీతి పథంబున వా
 గ్వ్యవహారము నల్పు నీత డాత్మజరూపం
 బు వహించు నమిత్రుడు సు
 మ్ము వధింపం దగదె యిట్టి ముష్కరు నన్నా!
168. అపమార్గు లదర్ములు భూ
 మిపాల కాహితులు వీరు మేల్గూర్చని వీ
 రి పలుకులు ద్రోసిపుచ్చి య
 నపాయముగ నిమ్ము రామునకు వైదేహిన్.

169. యశము లభించు సుఖంబుల్
వశమున నుండంగ నాయు వభివృద్ధి యగున్
నిశిచరకుల మభ్యున్నత
దశ సెందు విబుధులు దృప్తి దనరారునెడన్.

రావణుడు విభీషణుని ఋత్యజించుట

170. అనినన్ గుపితుండై రా
వణు డీరీతి ననియె నతిపరుషముగ, విభీ
షణ! యెలుగుదు నీ లోకం
బున దాయాది స్వభావము సమస్తంబున్

171. వసియింప వచ్చు గుపిత వి
ష సర్పములతోడ జెల్మి సల్పం దగు శ
త్రుసమూహములతో వి
శ్వసించి దరి జేర్పరాదు జ్ఞాతుల నెపుడున్.

172. మోదంబు నొందుదురు దా
యాదులు దమవారి కెగ్గు లైనన్ సుఖ కీ
ర్యాదుల నున్నతి వరలం
గా దుఃఖంబున నవమతి గావించు రొగిన్.

173. భావించి చూడ గడు మా
యావు లసూయాపరులు భయంకరులున్ దు
ర్భావులు బ్రచ్చన్నహృదయు
లై వర్తింతురు జగంబులం దాయాదుల్.

174. నేను సుఖించుట యోర్వం
గా నోపక యిట్టు లీవు గపటమ్ముగ నె
న్నో నీతులు వల్లించువు
దానవకి ర్తిహరణాయతదురుద్యోగి!
175. అష్టైశ్వర్యము లిచ్చి య
ధేష్ట సుఖము భోగ మిచ్చి యిమ్ముగ జూడన్
దుష్టాత్మ! నాదు హృదయా
భీష్టవ్యతిరేకి వైతివి నయవిహీనా!
176. అమితై శ్వర్యసుఖానుభ
వము నాకడ బడసి యిష్ట పరుజేరగ సి
ద్ధమగుదు మదువానిన మదు
పము సుమము బరిత్యజించు పగిదిం దులువా!
177. నినదించురు బాహ్యమ్మున
కనారతహితకరు లట్టు లరయగ సుంతై
నను జేయ రురిమియున్ గురి
యని శరదబ్ధరము లట్టు లై దుష్టసఖుల్.
178. తమ్ముడవు గాన బ్రదికితి
విమ్మెయి నాడియు సహింప నిట్టి దురాలా
పమ్ముల బొమ్మెందేని బు
రమ్మున్ వీడి, రజనీచరకులద్రోహి!

179. పురి నుండి చావ నేటికి
 ద్వార నేగుము నీదు జీవితమ్మున కెచటన్
 బరమార్థమ్ము గలదొ దు
 శ్చరితా! యచ్చోటికె పరశార్యవిభీతా!

విభీషణుడు రావణుని వీడి రాముని శరణు జొచ్చుట

180. నను వీడి పొమ్మనెడు న
 న్నను రోసి విభీషణుండు నల్పు రమాత్యుల్
 వెనుకొన నభమ్మున కెగసి
 ప్రణామము లేసి యిట్లు వచియించె నొగిన్.

181. ఉచి తానుచితమ్ము లరయ
 క చిత్తమున్నిగ్రహింపక యథేచ్ఛ జరిం
 చుచు నా పలుకు హితంబున్
 విచార మొనరింప కిట్లు నిందింతు ననున్.

182. అగ్రజుడవు గావున నీ
 వాగ్రహమున బలుక బాధ నందను శ్రీరా
 మోగ్రశరాహతి నీదు ద
 శక్రీవములున్ జెడు నని సంతాపింతున్.

183. మీ రొనరించు నదర్మము
 కారణముగ దైత్యు లెల్ల గాలుని ప్రోలున్
 జేరగ నుంట భరింప
 న్నేరక వచియింతు నిట్లు నీకు హితంబున్.

184. తలపగ బ్రియవాదులు శ్రో
తలు గోకొల్లులు లభింతు ధారుణి హితవా
దులు శ్రోత లిర్వరున్ జే
రి లభించు టసాద్యము విధిక్యత మే మందున్?

185. నా మాట రుచింపక న
న్నీమెయి బొమ్మంటి విష్ట యేగెద భవది
చ్చామార్గమున బ్రదుకు వెర
వే మైనను జింతసేయు మే కాంతమునన్.

186. మఱియొక్కమాటు నెప్పెద
బరుడు పరాత్పరుడు రామభద్రుం డతడే
శరణం బనుము చెడకు మీ
దురహంకారులు వచించు దుర్భాషలచే.

187. చిత్తస్థైర్యరహితులు
న్నెత్తిన మిత్తి కెఱగా జనెడి వారును, దీ
సత్తము లాడు హితంబున్
హత్తింపరు మదికి నీవు న దైతి వయో!

188. స్వస్తి యసురేంద్ర! రావణ!
స్వస్తి యని విభీషణుండు సచివుల తోడన్
నిస్తులదర్ముడు చనె న
న్నేస్తంబు బరిత్యజించి నీతి పథమునన్.

189. అగణితదేహప్రభలన్
గగనంబు వెలుంగ సచివకలితుండై వ
చ్చు గదాధరు రాక్షసు జూ
చి గభస్తీతనూజు డాత్మ జింతించి వెసన్.
190. అదె యెవ్వడొ నల్వర గూ
డి దైవమార్గమున వచ్చెడిం గంటిరె! య
స్మదనీకినీబలం బెఱు
గ దశాస్యుం డంపె నేమొ కపివరు లారా!
191. అనినన్ విని వారును మా
కనుజ్జ నిడు మిప్పుడ చని యంతకు జేర
న్బనుతుము దద్దనుజాధము
లనంచు నుత్సాహపూర్ణు లై పలుకు నెడన్.
192. విన వచ్చె నత్రమున బా
షణ మిట్లని, రావణు ననుజన్ముడను విభీ
షణు డను వాడ న్వచ్చితి
ననమాత్ముడు రాము నాశ్రయమ్మున కర్థిన్.
193. ధరణీతనూజ గౌరవ
పురస్సరమ్ముగ నొసంగుము రఘువిభున కం
చు రహిన్ దెల్పు దశముఖుడు
పురి వెడలించె నను గ్రోదపూరితమతియై.

194. ఎఱిగింపరె రావణసో

దరుడు విభీషణుడు వచ్చె ద్వన్మహిత శ్రీ
చరణాశ్రయమున కని దా
శరధికి, మ్రొక్కెద నిదె, కపిస త్తము లారా!

195. ఆ వచనమ్ము ల్విని సు

గ్రీవుడు హనుమత్ప్రభృతిహరీశులు దో రా
వే వేగం జని రాఘవ
భూవిభునకు విన్నవించె ముదల యొసంగన్.

196. పగవాని సోదరుడు వ

చ్చె గపిశ్వరులార! నాదు చెల్మికి శరణం
చు, గయికొనుటొ పొమ్మనుటో
తగ వెద్దియొ తెల్పు దీరు దార్మికమతులై.

197. అని శ్రీరాము డడుగ రా

జనీతి బరికించి చూడ శాత్రవు బంధుం
డును శాత్రవుండె యగు బొ
మ్మనుటయె మే లనియె నొక యమాత్యుండు వెసన్.

198. మనవేగులు లాఘవమున

జని యరయ న్వలయు రాక్షస వచో ముఖ బా
వ నయన చాలన భంగుల
మనోగతం బనియె నొక్క మంత్రి స్ఫుటముగన్.

199. అన్ననె త్యజించి వచ్చుట
నెన్నంగ గృతఘ్నుడె యగు నీతండు ప్రభూ!
మున్నుగ బరీక్షసేసి న
యొన్నతు డగునేని గొనుట యుక్తం బరయన్.

200. కపటోపాయము చేత రి
పు పక్షముం జొచ్చి భేదములు గల్గంజే
సి పిదప దరి యొదవంగ ద
లపెట్టుదు రపకృతి నమ్మరా దీదృశులన్.

201. బ్రాతృపరిత్యాగము ని
ర్హేతుకముగ దేశకాలదృష్టి ననుచితం
బై తోచు వీనిరాకయు
నీత డసురు గుప్తచారు డే కానోపున్.

202. వీనిం బట్టి వధించుట
యే నిజ మారయ సమయవిహితకృత్య మగున్
గాన దగు వారి నంపం
గా ననుమతి యిడు మటం చొకం డనియె కృదన్.

203. అనుచున్ మైం దాంగద శర
భ నభోమణి తనయ జాంబ వత్సముఖుల్ దో
చిన తెఱగు గాగ బల్కన్
హనుమం డనె నిట్లు రామునకు సాంజలియై.

204. నీ యెఱుగని దేది ప్రభూ!
 యీ యఖిల జగంబుల హిత మెయ్యది ధర్మం
 జేయది న్యాయా న్యాయము
 లేయవి కార్యం బకార్య మేయది రామా!
205. నీకుం జెప్ప వలంతిని
 గా కున్నను జెప్పవలసె గారుణ్యరసా
 తోకనముల నీ వడుగగ
 గైకోగదె! రామచంద్ర! కాకుత్స్థమణి!
206. ఇత డన్నతోడి భేదము
 కతమున నరుదెంచు తొప్పు గా గనబడు, సం
 స్తుత ధర్మబుద్ధి యగు టెఱి
 గితి నే నా నాడు లంక కేగిన వెళన్.
207. సీతమ్మ తల్లి పలికెన్
 నాతోడ ననల విభీషణాత్మజ సెప్పెన్
 నీతులు దశకంతున కని
 యాతడు విన డయ్యె మోహితాత్ముం డనియున్.
208. ఖరదూషణాదు లెల్లర
 దురమున నీ వొక్కరుండ దున్నుట, వాలిన్
 హరియించి సూర్యపుత్రున్
 ధరణీపతి జేయుటయు నిత డెఱుగ బోలున్.

209. అలుకన్ వహించి నీవా
 పలలాశను గూల్చ భూరి వానర సైన్య
 మ్ములతో సాగర తీర
 స్థలికిన్ జనుదెంచుటయు నిత డెఱిగి యుండున్.
210. తమ యన్న సేసిన య కృ
 త్యము దర్మాకృతివి నీదు నవిషహ్య పరా
 క్రమ మాహాత్మ్యమ్ము లెఱిగి
 యమలమతిన్ వచ్చి యుండు నాశ్రయవాంచన్.
211. తలపంగ నింక నొక్కటి
 గల దిందు దశాస్య నీవు గలన దునిమి య
 ర్మిలి రాజ్యము దన కీయం
 గల వం చాశ పడె నేమొ కరుణావార్ధి!
212. కనరాదు మర్మ మింతై
 నను జేష్టా రూప బాష ణాదుల యందున్
 జనుదెంచునె నిర్భీతిగ
 మన డెంతకు వీడు దుష్టమతి యే యైనన్.
213. నిను నమ్మి వచ్చిన విభీ
 షణు జేకొని యాదరించి సఫలు నొనర్పం
 జను నీకు మిత్రలాభం
 బున జయ మగు నంచు వాయుపుత్రుం డనగన్.

214. ఇననంద నాదులు వచిం

చిన యర్థమ్ముల మది సునిశితముగ బరిశీ
లన సేసి రాఘవుం డనె
దననిశ్చయ మీ విధముగ ధర్మైకమతిన్.

రాముడు విభీషణున కథయ మిచ్చుట

215. పరిశీలించితి మీరం

దఱు నియ్యెడ దేశ కాల ధర్మార్థ పుర
స్సరముగ వచించి నట్టిది
సురవైరి విదళన కార్య చోదిత మతులై.

216. ముద మయ్యె గాని విను, డా

పద బాపు మటంచు గోరి వచ్చిన వానిన్
సదయాత్మ గైకొనుటె ఙ్గా
త్రధర్మముగ జెప్పరె నయ తత్వార్థ విదుల్.

217. శరణార్థుల దీనాత్ముల

గరుణామతి నాదరించి కాపాడుట యే
వరణీయధర్మ మెన్నగ
దర సత్యపరాక్రము డగు ధరణీపతికిన్.

218. శరణాగతరక్షకు డను

బిరుదంబు వహించి మేటివీరుడు గా ను
ర్వర వినుతి కెక్కి యెట్టి
శరణార్థిన్ బొమ్మని యయశంబున్ గొందున్?

219. మరణభయార్తుం డగుచున్
 శరణము గోరి యరుదెంచు శాత్రవునైనన్
 బరిరక్షింపవలయు నా
 త్మరహస్యవిదుం డఘం బొదవు దద్వికృతిన్.

220. శరణార్థి బ్రోవ వలయున్
 మరణాంతకమైన నట్టొనర్ప కుషేజా
 పరు డయ్యెనేని తానే
 భరింప గా నగు దదీయ పాపము లెల్లన్.

221. ఆమలం బగు వ్రత మూనితి
 “ద్వమేవ శరణం మమ” యను వా డెవ్వని నే
 ని ముదంబున గొని సర్వభ
 య ముక్తు నొనరించి ప్రోతు ననిశం బంచున్.

222. కొనిరం డి య్యెడకు విభీ
 షణుండె కాదు జనకాత్మజ హరించిన రా
 వణు డైనన్ శరణము గో
 రె నేని యభయం బొసంగి పీఠిన్ బ్రోతున్.

223. అభయప్రదానము ని్వని
 విభీషణుండు దివినుండి పృథ్వీస్థలికిన్
 రథసమున డిగ్గి రామ
 ప్రభు పాదాబ్జముల కతిభక్తి బ్రణతుడై.

224. వినయమ్మున నిట్లనె బ్రతు!
 దనుజేశ్వరుడు దశకంఠ దమ్ముడను విభీ
 షణు డనగ బరగుదున్ రా
 వణు డవమానించె గ్రోధవశుడై నన్నున్.

225. అరుదెంచితి సర్వజగ
 చ్చరణ్యు ని న్నాశ్రయింప ధనధాన్యములున్
 బురమును దారసుతాదుల
 బరిత్యజించి రఘురామ! పావన నామా!

226. శరణము నాకు భవచ్ఛ్రీ
 చరణమ్ములె నాదు సర్వసౌఖ్యములున్ రా
 జ్యరమయు బ్రాణంబున్ దా
 శరథి! భవదధీనములు విచారింపంగన్.

రాముడు విభీషణుని లంక కభిషిక్తు జేయుట

227. అనినన్ సుమధుర భాషణ
 మున నూట గల్గ జేసి పురుషప్రవరుం
 డనె శ్రీరాఘవు డనురా
 గ నిబృత వీక్షణము లెసగ గా నాతనికిన్.

228. తెలుపుము లంకానాథుని
 బలసంపద యేమొ నైన్యపతుల విశేషం
 బులు తక్కుంగల యోధుల
 కలరూపము లెట్టివియో సఖా! మా కనినన్.

229. దశకంఠానుజు డిట్లనె
దశరథనందన! వచింతు దశముఖుడు చతు
ర్దశభువనమ్ముల దామస
వశుడై పీడించు బ్రహ్మ వరముల బలిమిన్.
230. సుర యక్ష కిన్న రోరగ
వర గంధ ర్వాసురుల కవధ్యుడు గాగన్
వర మిచ్చె బ్రహ్మ వానికి
బెఱవారల లెక్క గొనడు వీటిడి యగుచున్.
231. ఆ రావణు పుత్రుడు మే
మారవు డింద్రవిజయుండు కదనాంగణ హో
మారాధిత హుతవాహ స
మారబ్ధ బలాతిరేక మధిత ద్విషుడున్.
232. పౌలికలను జొచ్చు గోధాం
గుళితమున్ సుదృఢ దీర్ఘకోదండము ని
స్తుల దుర్భేద్య కవచమున్
వల నొప్ప ధరించి రాఘవా! వా డరయన్.
233. సురనాథ ప్రతిముడు సం
గరం బొనర్ప జను గుంభకర్ణుడు మత్త
ద్విరదం బనగ దశముఖా
వరజుడు నా కగ్రజుండు వాడు రఘువిభూ!

234. రణకుశలుండు బ్రహ్మస్తుం
 డనువాడు చమూవిభుడు మహాబలుడు జయిం
 చె నతం డెదిరించి ధనద
 గణాధినాథు మణిభద్రు గైలాసగిరిన్.

235. మఱియు మహాపార్శ్వ మహా
 దరులు నకంపను డతిబల దర్పద్ధతు లు
 గ్రరణ వ్యాపారములన్
 సరితూగుదు రద్దిశాధినాథుల తోడన్.

236. పదివేలకోట్లు గల ర
 య్య దనుజపురి మాంసశోణితాహారులు దు
 ర్మదు లిచ్చారూపులు దశ
 వదనుడు గెల్చెం దివిజుల వారల బలిమిన్.

237. అనినన్ రాము డనె విభీ
 షణ! శ్రుతపూర్వంబు లివి దశాస్యకృతంబుల్
 వినుమోయి కూల్చెద బ్రహ్మ
 స్తునితో రావణు బుధద్విషు దురాచరణున్.

238. నిను లంకాసామ్రాజ్య
 మ్మున కభిషేకింతు మిత్రపుత్రసహితు రా
 వణు దున్నుదు బాతాళం
 బున కేగిన బ్రహ్మలోకముం జొచ్చిననున్.

239. మఱి యయోధ్యాపురి కరు
గ రావణు సబాంధవంబుగ సనైన్యముగా
ధరగూల్పక మత్రియసో
దరులానగ జెప్పుచుంటి దధ్యము సుమ్మి!
240. అని రాఘవు డన సాష్టాం
గనమస్కృతి జేసి నిల్చి గద్గదకంఠం
బున బల్కె విభీషణు డి
ట్లని కన్నుల సమ్మదాశ్రు లవిరళములు గాన్.
241. అనికిన్ జొచ్చిన తఱి యో
పినరీతి సహాయపడుదు బృధీశ్వర! రా
వణనైన్యవ్యాహచ్ఛే
దనమ్మునన్ రిపుమథనవిధానం బందున్.
242. అనిన బ్రహ్మర్షోత్పుల్ల స
యనుడై రాఘవుడు రావణానుజు నాలిం
గన మొనరించి యశో వ
ర్తను లక్షణు జూచి సుమదురవచోఫణితిన్.
243. తమ్ముడ! లక్షణ! యిప్పుడ
తెమ్ము మహోదధి జలమ్ము దితిజేశ్వరు రా
జ్యమ్మున కభిషేకింపుము
రమ్మున దల యొగ్గి యాదర మ్మొసంగంగన్.

244. చని లవణాబ్జిజలంబుల్
గొనితెచ్చి రవితనయాదులు ముదంబు మెయిన్
గన నభిషేకించె విభీ
షణు లంకానాథు గాగ సౌమిత్రి వెసన్.
245. అవల హనుమ ద్విభీషణ
రవిసుతులుం గూడి సాగరమ్ము దరింపం
గ వెడవు యోచన సేయం
గ విభీషణు డిట్లనె దిసకరసూనునకున్.
246. కపివాహిని లంక కరుగ
నుపాయ మొక్కండె రాము డుదధిన్ బ్రార్థిం
చి పడయవలె మార్గము సూ
ర్యపుత్ర! సాగరు డవశ్య మ త్తొనరించున్.
247. ఇనవంశసంభవులు సగ
రనందనుల చేత మున్ను రత్నాకరు డొం
దె నపూర్వవృద్ధి రామున
కొనరింపడె యిట్టి సేవయు గృతజ్ఞుండై?
248. రవిజుడు రామున కెఱిగిం
చె విభీషణ వాక్యము, హృది జేర్చిన యనుజుం
డవు ననగ సమ్మతించి ర
మువరుం డంబుధి తటమున గుశల శయింపెన్.

శుకుని దౌత్యము

49. శుకు డమ రాక్షసు బిల్చి ద
శకంతుడు వనాట నైశ్యసంఘమ్మున న
ర్కకుమారునకున్ దెల్పు మ
ని కొన్ని వాక్యములు నెప్పి నియమింపంగన్.

50. ఆ రాక్షసు డబ్ర పథవి
హరుండై యబ్ధి దాటి యహితస్కంధా
వారమ్మున సుగ్రీవ మ
హారాజుం గని వచించె నసురోక్త మిటుల్.

1. హరియాదనాథ! లంకే
శ్వరుండు సందేశ మంవె సౌహృదమున న
య్యరిభీషణు వాక్యమ్ముల
తెఱం గెఱింగింతు విన్ము స్థిరమతి వగుచున్.

2. ఆరయగ ఋక్షరజసున
కౌరసపుత్రుండ వీ వహస్కర తేజ
శ్రీరూపుడవు బులన్త్యకు
మారుడ, నే, సోదరులము మన మి ర్వురమున్

3. సామాన్య నరుండగు నా
రామునితో జెల్మి సేసి ప్రణయమ్మున సం
గ్రామమున దోడు వచ్చితి
వీమెయి నీ కొనరు లబ్ధి యేమియొ దీనన్.

254. ఐల సంపన్నుండవు స
 త్కులప్రసూతుడవు నరుని దొంగి చనన్ గా
 గలదేమి రాజ్యసౌఖ్యం
 ఋలు నీకుం గొఱయె తలపుము వివేకమునన్.

255. ఆ మానవ కాంతామణి
 వై మక్కువ దెచ్చుకొంటి భావింపగ నీ
 కేమి యనిష్ట మొదవె పో
 రేమిటికిన్ గీశనాథ! వృథగా మనకున్.

256. సురదుర్భేద్యము లంకా
 పురంబు త్రైలోక్యవిజయభూషితుడ న్నే
 నరయగ జయింప లే రె
 వ్యరు నను రాము డన నెంత వగవుము బుద్ధిన్.

257. హాయిగ గిష్కింద కరుగు
 మోయి! సుఖాంబుధి లహరుల నోలాడుము నీ
 కాయోధనప్రయత్నము
 సేయంగా నేటికి దశశీర్షుని తోడన్.

258. శుకు డి ట్లాడుట విని యో
 ర్వక క్రోధోద్రిక్తవానరగణంబుల్ బ
 ట్టి కరామాతమ్ముల గొం
 కక మర్దింపంగ "రామ! కావవె! రామా!

259. రావణు పంపున దూతగ
నై వచ్చి యతండు నెప్పు మన్నది నే ను
గ్రీవునకుం దెల్పగ న
న్నీ విధి బాధింతు గావవే దాశరథీ!
260. దూత యవద్యుం డన్నది
నీతి యెఱుంగనిదె రామ! నీ విట నన్నీ
క్రోతుల మూక వధించెడు
నా తెఱగు నిజంబ పల్కినాడ రఘువిభూ!"
261. అనుచున్ మొఱుయిడు శుకుని వ
చనమ్ము లాలించి రామచంద్రుడు దౌత్యం
బున వచ్చిన శుకు విడువుం
డని యానతిసేయ విడిచి రాతని గీశుల్.
262. వానర బాధా ముక్తుం
డైన శుకుం గాంచి వాన రాధిపు డనె, అం
కానగరి కేగి రావణు
తో నిట్లను మోయి నా హితోక్తులు గాగన్.
263. ఏనాడేనియు స్నేహము
గానం బడదు మనకు దశకంధర! యరయం
గా నా కహితుడు వారికి
బ్రాణ స్నేహితుడ వగుట బగఱవె నాకున్.

264. పరకాంతారతుడవు దు
శ్చరితుడవు నీచమతివి చపలుడవు వివే
క రహితుడవు భూమి సుతన్
హరించితివి మోసగించి యవినయ వృత్తిన్.
265. ఉపకారము సేయవు నా
కెపు దేనియు నాకు మిత్ర మెట్లాదువు దు
ష్ట! పరాత్పరుండు రామున
కపకారివి బుధవిరోధి వైతివి దనుజా!
266. తునిమెద లంకాపురి జే-
రి నిన్ను నైన్య సహితంబు మృతి తప్పదు రా
వణ! నీకున్ భువనత్రయ
మున నెం దేగినను రామ ముక్తాస్త్రములన్.
267. పతి దరిలేని యెడ హరిం
చితి వొంటిగ గాన నున్న సీతమ్మ వధిం
చితివి ముదుకడు జటాయువు
నతిత్వర లభించు దత్పలానుభవంబుల్.
268. బ్రదుకంగ నిచ్చ గలదే
ని దాశరథి గొల్వొము ధరణీసుత నర్పిం
చి దశాస్య! యం చనగ జని
యె దివి కెగసి శుకుడు దానవేంద్రుని కడకున్.

శ్రీరాముడు సముద్రు గొల్పుట

269. అరయ భుజగ భోగాభము
వర కేయా రాంగద ప్రభా భాసితమున్
బర మాంగ నాభిమృష్టము
ధరణీతనయా శయోపధాసీకృతమున్.
270. హితజన పరమానంద మ
హితలోక భయంకరంబు మృగమద సంవా
సితమున్ దక్షిణభుజ మా
ని తరణీకుల భూషణుండు నియతప్రతుడై.
271. జలనిధితీరం బందు గు
-శల శయనించి మరణంబొ సాగర తరణం
బొ లభించు గాక యనుచున్
జలధీశుం గొల్చె రామచంద్రుడు నిష్ఠన్.
272. ఆమెయి మూడు దిశంబులు
రాముడు జపించె సాగరానుగ్రహ వాం
ఛామతి, దర్శన మొసగడు
రామునకున్ సాదరమతి రత్నాకరుడున్

రాముడు సముద్రునిపై గోపించుట

273. తను మన్నింపడు సాగరు
డనుచు మహాక్రోధపూరితాత్ముండై చ
య్యన రాముడు చేత శరా
సనమున్ దాల్చి యొనరించె జ్యామోషంబున్

274. రామ దనుర్జ్యామోషము
 భీమం బై పరగ వడతె విశ్వము భూత
 గ్రామము చేష్టారహితము
 గా మానెన్ రవి గిరిప్రకర మల్లాడెన్.
275. శరసంధాన మ్మొనరిం
 చి రాము డనె దమ్మునకు శుచివతి నై సా
 గరదేవు నుపాసించితి
 దరి నెన మీయండు వీడు దర్పితమతియై
276. విన్నపము వ్యర్థ మయ్యెన్
 సన్నుతులు సమర్థు లయ్యు శాంతాత్మకులై
 యున్న ఫలం బిట్టిదె వా
 రి న్నెవ్వరు సరకుసేయ రీ లోకమునన్
277. తన్నుం దా బొగడు కొనుచు
 నన్నువలం దఱిమి కొట్టి నయవంచకుడై
 యన్నిట దండంబు నెఱుపు
 న న్నరునిన్ గారవింతు రఖిల జనంబుల్.
278. వినయము మూర్ఖుల యెడ గుటి
 లు నెడ స్నీతియు గుపితనరునకు న్నయబో
 దన మొనరించుటయున్ జవి
 టినేల బీజములు వేయు టే యగు ననుజా!

279. ఈ సాగరు శోషిల్లం
జేసి పథం బేర్పరింతు సేనాతతికిన్
నా సాయకముల లంకా
వాసుని పై చాడి వెడలి బవర మొనర్చన్
280. అనుచున్ బ్రజ్జ్వల దుగ్రా
స్త్రనిచయ మడరింప సాగె దశరథసుతు డ
వ్యననిధి పయిన్ రయోద్ధతి
ఘనపథ మంచెన్ జలము లెగసి తద్దతికిన్
281. కలగుండు వడియె నక్ర
మ్ము లాది జలచరవితానము మహారావ
మ్ముల వీచె బ్రభంజన మూ
ర్ములు సుడులు వడంగ నెగనె బొగలు శరాగ్నిన్
282. అంతన్ రాఘవుడు సము
ద్ధాంతము బ్రహ్మాస్త్రము గొని ధన్వము నాక
ర్ధాంతంబుగ దిగిచి నదీ
కాంతోరన్థులము నేయ గా నుంకింపన్
283. ధరణి చలించె ధరిత్రీ
ధరమ్ము లూగెన్ దిశావితానంబు దమో
భరితం బయ్యె నహస్కర
మరీచి జాలము లశని సమములై తోచెన్

284. మోర ద్వని జెలరేగెన్
 మారుతముల్ నేల గూలె జ్ఞారుహ చయముల్
 నీరదము లురిమె దివిని మ
 హారవముల భూతవితతి యాక్రోశించెన్.

నముద్రుడు రామునకు సేతుబంధనోపాయము జెప్పుట

285. కమలదళాక్షుండును ర
 క్తమాలికాంబరధరుండు కాంచనభూషా
 సమలంకృతుండు వైడూ
 ర్యమణిస్నిగ్ధప్రణావిరాజిత తనుడున్.

286. సీతముక్తాహారవిభూ
 షితుడున్ గొస్తుభసమానచిద్రత్నోద్భా
 సీతవక్షుండును సగుచు ను
 దితు డయ్యె నెదుట సరిత్పతి కృతాంజలియై

287. ఆమల స్వగర్భ భవ ర
 త్న మౌక్తిక దగడ్డగాయిత తనుడు గంగా
 యమునా ప్రభృతి నదీ నద
 రమణీ పరిసేవితు డయి రామున కెదుటన్.

288. అరుణుండః మేరుధరణీ
 ధరమున నుదయించు పగిది ద ద్వార్ధి జలాం
 తరమున బొడమిన యా సా
 గరుం డనియె నిట్లు వినయకలితస్వరుడై.

289. పురుషోత్తమ! విన్నప మవ
 ధరింపుము జలాగ్నివాయు ధరణీనభముల్
 పరికింప మేఱ మీఱుచు
 జరింప వింటేని నైజ సద్దర్మముగన్.

290. అలఘు శిఖా సంకల్పిత
 జ్వలనుడు హేమ శీతలత్వ భావము గనునే
 జలధి కగాదత్వము సహ
 జలక్షణం బద్ధి వీడ సాధ్యమె నాకున్.

291. ఈ దహనప్రభృతులు మ
 ర్యా దోల్లంఘన మొనర్ప నట్లుగ జూడం
 గా దగు జగత్ప్రభుండపు
 సాదరబుద్ధి బరికింపుమా! శ్రీరామా!

292. జీవించున్ బహువిధ జీ
 వావళి నాయందు నేను స్తంభించినచో
 జీవమ్ము బాయు నయ్యవి
 కావింపం జాలనట్లు కమలదళాక్ష!

293. కలడు కపిసేన లోనన్
 నలుండనగ విశ్వకర్మనందను డాతం
 డలఘుండు శిల్పశాస్త్ర కు
 శలుండు పితృసముడు రామచంద్రనరేంద్రా!

294. సేతువు గట్ట బనుపు మీ
వాతని నైన్యంబు లేగ ననువుగ సుదృఢం
బౌ తీ రానర్తు దారు శి
లాతతి నాలో జలంబులం దేలు గతిన్.
295. కపివాహినీచయంబు ని
రపాయముగ లంక జన సహాయపడుదు దై
త్యపతిన్ గూల్చగ నేగు మ
ని పల్క రత్నాకరున కనియె రాము డిటుల్.
296. దనువున గూర్చిన యీ శర
ము నేమి సేయుదు వచింపుము వృధ జనన్ రా
దనినన్ సముద్రు డిట్లనె
మనోహరమ్ము ద్రుమకుల్య మన నాయందున్
297. కల దొక దేశ ముదగ్గిశ
గలుషాత్ములు మోరదుష్టకర్మరతులు ద
స్యులు నాభీరులు గలరట
ఖలు లవ్వారి సహయుక్తి కంటక మయ్యెన్
298. పరగింపుము బ్రహ్మాస్త్రము
హరింపు మస్మ త్సుఖాపహారుల వారిన్
ధరణీధవ యన నంగి
కరించి యట్ల యొనరించె గాకుత్స్థు డాగిన్

కపిసేన వార్ధి దరించుట

299. నతుడై ముదమున నంత
ర్హితు డయ్యె నదీపతి పృథివీశుడు నలు నా
నతి సేసె సేతుబంధన
మతిత్వర నొనర్ప రవిసుతాదులు మెచ్చన్
300. దారువులు భూరిశిలలున్
దోరమ్ముగ దెచ్చి వైచి తోయధి తోనన్
దారమ్ములు గొలబద్దలు
తీరుగ బట్టి కపు లైదు దినముల తోనన్
301. యోజనశతాయుతము దశ
యోజన విస్తృతము గాగ నుత్సాహమునన్
యోజిత మొనర్ప నది వి
త్రాజిత మయ్యెన్ జలధికి బాపట యో నా
302. కమనీయకాంతి సంకలి
తమై ప్రకాశించె నద్భుతంబుగ నబ్ధిం
ద్రము నం దది యత్ర ద్యౌ
తమాన స్వాతీ పథ సముదాత్తం బగుచున్
303. సుర కిన్నరులున్ విద్యా
దర కింపురుషులు దపసులు తండము లై య
చ్చెరువున గాంచి రహర్వము
బరమాద్భుత వార్ధిసేతుబంధన మెలమిన్.

304. ఆ రీతిగ నిర్మించిన

వారధి పైన బయనించె వానరచయముల్

మారుతియు నంగదుండున్

శ్రీ రాఘవలక్ష్మణుల గొని కడిమి నడువన్.

శ్రీరాముడు లక్ష్మణునకు యుద్ధ సూచనలం దెల్పుట

305. నలనిర్మిత సేతువునన్

జలనిధి దరియించి రామచంద్రుం డనె ని

ట్టు లనుజు లక్ష్మణు డో బె

క్కులు గానం బడెడు దుశ్శకునముల్ కంటే.

306. భై రవ రవమున పీచున్

మారుతము ధరారుహములు మహి ద్రెళ్ళి పడున్

సీరదములు గురియు నస్స

గ్ధారలు ఖరవర్ణముల గగనమున గుమ్మలై.

307. చలియించు శైలశిఖరం

బులు మహి కంపింప సాగు మ్రోయు సృగాలం

బులు భీషణమ్ముగ వియ

ద్వలయం బపరదిశ రక్తవర్ణం బయ్యెన్.

308. రవిమండలంబునం దో

చు విస్ఫులింగమ్ములు జలజుడు శోభాశై

త్యవిహీను డయ్యె ద్విజతతి

రవి కెదురు నడచు భయంకరారావములన్

309. సమరము వ ర్తిల్లుట ని
 క్క మనుజు! మాం సా స్స గన్ధి కర్దమ భూయి
 వ్ష మగున్ ధారుణి యన్యో
 న్య మారణోద్ధామ వాన రాసుర తతిచేన్.

రాముడు లంకానగర వై భవమీక్షించుట

310. అనుచున్ రాముడు రవినం
 దన కుముద హనూమ దంగద ప్రముఖ కపి వీ
 ర నికాయము తో జనె రా
 వణ లంకానగర వై భవ దిదృక్షాత్మన్

311. చెలగె గపి నైన్యజయ మో
 షలు సమరోత్సాహ కృత భుజాస్పాలన కా
 హళ భేరి తూర్య రవం
 బులు గర్జనలున్ జలధిసముద్వోషమొ నా

312. ఆ మహితాత్ముడు రాముడు
 సౌమిత్రికి చెప్పె ని ట్లచలశృంగమునన్
 దీమంతుండు మయుడు శో
 భామయముగ దీర్చె దీని వాసవపురి నా

313. సితమేఘమాలికాసం
 వృతాంబరము వోలె బరిధవిల్లు నిది సమం
 చితముగ గనుము విమానా
 కృతి ప్రశోభిత మనోజ్ఞ గృహ కలితంబై.

314. సుమ ఫల భరిత మహీరుహ
 సముపేతం బై కుజేర చైత్రర థోద్యా
 నము దలపించు పుర మిది శ్రు
 తి మదుర గానమ్ము సేయు ద్విజసంఘంబున్

315. అవిరళ మదుపాన కలిత
 వివళ త్వంబున సుమముల వీడవు షట్పా
 దవితతి చివుళ్లు మేసి య
 నవరతము గుహూ రవము తొనర్చుం బికముల్.

316. విభజించె నంత రాముడు
 గభన్తి సుతుతోడ నైనికప్రకరంబున్
 బ్రభుత వెలయ వ్యూహాకృతి
 గ భవిష్య త్సమర కార్య కౌశల్యమునన్

శుకసారణులు రావణునకు రామనైన్య వివరములు చెప్పుట.

317. అవిశంకమతి న్వచ్చె ర
 మువీరు డంబునిధి దాటి క్రోతులతో నం
 చు వినిన రావణు డత్యం
 త విస్మితుండు భయవిచలితాత్ముండునునై

318. శుకసారణుల బిలిచి వా
 ర్థికి సేతువు గట్టె నంట శ్రీరాముడు భూ
 రి కపిప్రవరుల తో లం
 కకు జేరువ యయ్యె నంట కథయె! నిజంబో!

319. పరిశీలింపుడు మీ రరి

గి రయమ్మున నైన్యబలము గీశపతుల తీ
రెరిగి చనుదెం డటంచున్
బరపిన వా రేగి వచ్చి పల్కి రతనికిన్.

320. కనబడు మహార్ణవము భం

గి నపారముగ గపిసేన గిరినిభులున్ వ
జ్రనఖుల్ గలారు లెక్కిం
ప నసంభవ మయ్యె మాకు బలలాశివిభూ!

321. మ మ్మెటిగి పట్టి ప్రభు! నీ

తమ్ముండు విభీషణుండు దండింప గడం
గ మ్మే దినీశు డనురా
గమ్మున విడిపించె స్వేచ్ఛ గా జను డంచున్.

322. ఎటిగితిమి రామ నైన్య బ

ల రహస్యంబులు శరంబుల పటుత్వంబుల్
ఖరదూషణులన్ బదివే
వుర వాలిన్ గూల్చిన తెరువు గపులు నెప్పన్.

323. శరనిధికిన్ సేతువు గ

ట్టిరి దారు శిలా వితతి గడిందిగ దోచున్
బరమాద్భుతం బగుచు ను

ర్వర నశ్రుతపూర్వ మద్ది లంకానాథా!

824. రాము నెదిరించి గెల్చుట
సామాన్యము గాదు జనకజ నొసంగుట యో
ఆ మానవు గెల్వగ సం
గ్రామమున కితోధికమ్ముగ బ్రయత్నంబో.
825. నలుపు ముచితమ్ముగ యశో
విలసితముగ నంచు బల్క విని దశకంతుం
డలుకన్ వహించి యిట్లనె
'పలువలు! కీర్తింతు శాత్రవ జయొన్నతులన్.
826. కంఠమ్ము లుత్తరింతు, న
కుంఠిత వీర్య ప్రతాప గుణ వంతుడ వై
కుంతుం డేనియు నీ దశ
కంతున కెదుర్పొద్దు వాడె కదనస్థలిలో?
827. జానకి నొసంగుదునె యభి
మానంబు స్వీడి యల్పమానసు లౌ మీ
రా నాకు నీతి చెప్పుట?
నేను రణంబె యొనరింతు నిశ్చయమతిన్.
828. ఓరీ! సారణ! వానర
వీరుల దెలిసితి నటంటివి వచింపుము దు
ర్వార బల పరాక్రమ వి
స్తారుడ నౌ న న్నెదిర్ప జాలిన వారిన్.

329. అనుచున్ సౌ భోపరి తల
మునకున్ జని కీశనైన్య ముఖ్యుల జూపం
గ ననుజ్ఞ సేయ గా సా
రణు డిట్లనె రావణునకు బ్రతు! చూడు మటుల్.

330. వా డాయోధనకుశలుడు
వీడండు రణస్థలంబు బెట్టిద మైనన్
వాడు శరభుండు నిర్భయు
డై డీకొను నెట్టి దోర్బలాధికు నేనిన్

331. అనితర సాద్యుడు దీరుడు
హనుమంతుం డాత డగ్ని కామతి సేసెన్
మన లంక రామభక్తు డ
తని శౌర్యోద్ధతుల వేఱ దడవగ నేలా!

332. వాసర సేనాపతి యడు
గో నీలుడు భూరి సింహ మోషా ప్రచల
న్నానా వన వారణ లం
కా నగ రోర్విధరుం డగణ్యబలుండున్.

333. విపులోద్యద్భుజు డంగదు
డు పద్మకింజల్క వర్ణుడు ఘనుం డుద్వే
ల పరాక్రముండు సురరా
జపౌత్రు డవ్వాడె పిల్చు సమరంబునకున్.

334. వననిధికిన్ సేతువు దీ
 ర్చిన వాడు నలుండు వాడె రిపుసూదన శ
 క్తినిధానుడు తానె రణం
 బున ని న్నోర్వం దలంచు భుజబలగరిమన్.

335. శీతాద్రి వోలె గనబడు
 శ్వేతుం డుగ్ర ప్రతాపశీలి జగ ద్వి
 ఖ్యాతుడు నిస్తుల దీ సము
 పేతుడు యుద్ధచపలుండు వీరుం డతడే.

336. కుముదుండు వాడె యాభీ
 లము వాని పరాక్రమంబు లక్షల కపినై
 న్యము వెంట దెచ్చె నాతం
 డమరారి వదాకృతాత్ముడై యసురేశా!

337. రంభుం డడుగో యుద్ధా
 రంభమ్మున కెదురుసూచు రాక్షసవధకై
 శుంభద్విక్రముడున్ గజ
 కుంభోరస్కుడు వనాట కోటి విభుండున్.

338. యుద్ధారి యగుచు నిల్చెడు
 నుద్ధర తేజుండు వాడె యోధాగ్రణి దీ
 వ్య ధాత్రీధర దేహుడు
 కృద్ధాత్ముండు పనసుం డరిభయంకరుడున్.

339. రిపు భీషణుండును మద
ద్విప కల్పుండు వినతుండు వీరుం డవ్వా
డ పరాజితుడు సముద్ధాం
త పాద ఘట్టన రజోకృత శిరోచ్ఛయుడున్.
340. గవయ గవాక్షులు గజుడు శ
తవలియు గ్రధనుడు ప్రమాధి దంభుడు మైంద
ద్వివిదులు సన్నాదుడు నన
గ విదిత బలశాలు రరుగొ కపియాధపతుల్.
341. భల్లుకగణాధి నాథుం
డల్లడుగో జాంబవంతు డసమబల నై
ర్యోల్లాసుడు బ్రహ్మసుతుడు
కల్లోల మొనర్చు శత్రుగణ మవలీలన్.
342. రణకేసరి కేసరి యన
గ నతండె ప్రచండశౌర్య గర్వాటోపుం
డనితర సాద్యుడు హనుమం
తునకున్ జనకుండు వాడు దోర్ధర్పమునన్.
343. అనుచున్ విరమించెను సా
రణుండు శుకు డిట్టు లనియె బ్రభు! ఆవంకన్
గనవచ్చు నీల నీరద
తనూ విలాసుండతండె దశరథసుతుడౌ.

344. ఆ రామున కవ్వల కృ
 డ్ధోరగముం బోలె నిల్చి యూర్పుల్ నిగుడం
 గా రౌద్రదృష్టి లంకా
 ద్వారం బీక్షించు రాము దమ్ముం గనుమా!

345. ఆవంకం జూడుము సు
 గ్రీవుడు వానరవిభుండు శ్రీరామునకున్
 జే వీచి యేదొ చెప్పెడు
 దావక పుర గోపు రాగ్ర దర్శకు డగుచున్.

346. ఆ గతి వారలు శ్రీరా
 మాగణ్య చమూ పరాక్రమ విశేషములన్
 బాగుగ దెల్పు వరబలి మ
 హాగర్వాంధు డసురుం డహంకృతి మీఱన్.

347. నాయెదుట న్నిల్చి రిపు ని
 కాయము స్తోత్రంబు నేయు గలుషాత్ములు మీ
 కాయువు మూడినదియ కా
 నీ యుష్మత్సూర్యసేవ నెంచి క్షమింతున్.

348. పొం డావల కంచు దళా
 స్యుం డవ్వారి నదలించి యోచన సేసెన్
 గొండొక మార్గంబు సచివ
 మండలితో గూడి రిపుల మానం బడపన్.

రావణుడు సీతను మోసమున బెదరించుట

349. అసురాంగనాసమావృత
యసురేశభయార్త రాఘవాంఘ్రియుగధ్యా
నసమాహితచిత్త మహిసు
త సీత కడకేగి పల్కె దశకంఠు డిటుల్.
350. సుర కిన్నర విద్యాధర
తరుణీమణు లూహ నైన దలపంగా నే
రరు మహిత రావణాంతః
పుర మహిషీ వైభవంబు బూర్జేందుముఖీ!
351. అట్టి మహాయోగము నీ
కట్టెదుట న్నిల్చియున్న గనబోవవు జే
పట్టినవాడె ఘనుండని
గట్టిగ నమ్మితివి నరు నొ కల్పాయుష్కున్.
352. పాపము రాముడొ గీముడొ
కాపాడు నటన్న యాశ గన్నెత్తవు నా
వైపు తలొదరి! నీకున్
బ్రాహ్మ నం చాశపడిన వా డికలేడే.
353. బలశాలి నన్న బ్రహ్మ గ్రో
తుల తోడ న్వచ్చి విడిసి దోయధి తీర
స్థలి నీ రాముడు పిశితా
శుల శక్తు లెఱుంగ లేక సుప్తుం డయ్యెన్.

354. నిశివేళ నాదు నైనికు

లశనుల తెఱగొప్ప దాకి య వ్వానరులన్
నిశితాయుధహతి గూల్చిరి
కసిమసగి వసుమతి నెత్తు కాల్వలు వారన్.

355. సుగ్రీవుం డిప్పుడు త్రుటి

తగ్రీవుం డయ్యె దారితాంగుడు భల్లూ
కాగ్రణి నికృత బాహు ప
దగ్రంధుం డంగదుండు దర బొర్లాడున్.

356. దారిశహనువై హనుమడు

దారుణి గూలె గుముదుండు దదిముఖుడు మహా
వీరులు మైంద ద్వివిదుల్
బోరన ద్రెళ్ళిరి ధరిత్రి రుధిరస్రవులై.

357. కరవాల ప్రహరణ చా

తురీ నిధానుండు చెలగి దోర్ధర్పమునన్
మెఱసి ప్రహస్తుడు ఖండిం
చె రాఘవు శిరంబు నొక్క శితఖడ్గహతిన్.

358. దనుజోద్ధతి నాగన్ జా

లని కపు లెల్లరు భయాకులత బాటిరి ల
క్షణుతోడ దటిమి కొట్టిరి
సునిశిత నారాచముల నసురవీరవరుల్.

359. గతి యెవ్వ రింక ధరణీ
సుత! నీకు నేనుదక్క శోకించినచో
మృతు డైన వాడు వచ్చునె!
పతిగా నను స్వీకరించి పడయుము సుఖముల్.

360. చూడు మిదియె రాముశిరము
చేడియ! బాణాసనంబు చేత ధరించున్
వాడిది చూడుము దబ్బర
లాడుట కా దంచు నా దశాస్యుం దంతన్.

361. కనునైగ సేయ మ్రొక్కుచు
వినయమ్మున సీత ముందు బెట్టె శిరంబున్
దనువును విద్యుజ్జిహ్వం
డను దనుజుడు రావణుండు హర్షం బందన్.

362. అరుణాదరపల్లవమున్
సరసీరుహ దళ విశాల నయనంబులు జం
దురు బోలు నెమ్మొగంబున్
శిరమున జడలున్ గని ధరణీసుత యంతన్.

363. తనపతి రాము ముఖంబే
యనుచున్ భ్రమియించి సోలె హా! రామ యటం
చును విగతస్పృహయై రా
త్రిని బిమ్మట గొంతవడికి స్పృహ జేకూరన్.

364. విలపించె గురరి బోలెన్
 బ్రహ్మయాంతక దుర్నిరీక్ష్య భాస్కర తేజో
 విలసితుడ విట్టి దశ కె
 ట్టులు పా లైతివి రిపులు గడుంగడు బొంగన్.
365. ఇది నా జేసిన పాపమె
 మదీయ భాగ్యంబు నష్ట మై పోవగ నీ
 కిది సంభవించె గాకు
 న్ను దానవు దొకండు ని న్జనకునె! రణమునన్.
366. వనముల కేగం బూనితి
 వి నీవు గై కేయి నెప్ప బిత్రాజ్ఞం దీ
 ర్చు నెపమ్మున, మృత్యువునై
 చనుదెంచితి వెంట సేవ సల్పెడు మిషచే.
367. దైవజ్ఞులు దీర్ఘాయువ
 వీవంచుం బల్క వింటి హృదయేశ్వర! యిం
 కేవిధి ఘటిల్లె నిది యా
 దైవజ్ఞుల ప్రజ్ఞ లెల్ల దబ్బర లే నా!
368. పరిణయపు న్యేష మృదు మ
 దురమ్ముగా “వెంట నుండుదు నిరంతర మం
 చు” రహిం బల్కిన దానిన్
 స్మరించి కొనిపొమ్ము నాథ! నను నీతోడన్.

369. పరిరంభింతు నితఃపూ

ర్వరహోవేశల సుగంధిల శుభప్రద వ
స్తు రుచిర భవ త్తనువు నా
థ! రామ! చిక్కెనె సృగాలతతి కి ప్థకటా!

370. ఆబాల్యప్రియసహచరి

నై బాహ్యంతర్విశుద్ధ నై మెలగుదు నా
తో బలుకవు పృథివీవర!
నా బాముం గాన విద్ధి న్యాయమె! నీకున్

371. క్రతుసంచయంబు గావిం

చితివి సుదక్షిణము గాగ శిష్టులకుం జే
నీతి వెన్నో దానములు భూ
పతి వయ్యు న్నోచ విపు డపరకర్మలకున్.

372. దుర్విధి నే మందు బ్రభూ!

సర్వజ్ఞుండవు నుపాయశాలివి జగతీ
నిర్వాహకుండ వాపద
నేర్వం గా జాల వైతి నిశియం దకటా!

373. జీవింపదు కౌసల్యా

దేవి సుతుం డీ పగిది మృతిం జెందుటయున్
రావణగృహంబున న్నే
నీ విధి దుఃఖిత నగుటయు నెఱిగిన యేనిన్

374. కైక దురుద్యోగమునన్

సాకేత త్యాగ గహనసంచార ప్రే

మాకరసతీవియోగము

లే కాక లభించె నీకు మృతియున్ నాథా!

375. ఏనుం జీవించుట వృథ

ప్రాణంబులు వాసి భర్తృపదసన్నిధికిం

గా నరిగెద రావణ! మది

బూనుము నాకీ సహాయముం బొనరింపన్.

376. సతికి పతిన్ గూర్చు టది సు

కృతంబ నా నాథుతనువు గీలింపుము పే

ర్మి త దుత్తమాంగమునకున్

జితి బేర్పించి పతితోడ జెచ్చెర జొత్తున్

377. ఆ గతి జానకి దుఃఖో

ద్యేగమ్మున బనవుచుండ దితిజేంద్రునకున్

వే గొకడు వచ్చి “ప్రభు! మీ

యాగమన మమాత్యవర్యు లాశింతు” రనన్

378. రభసమ్మున జనె నాతడు

సభాస్థలికి ముఖ్యకార్యసంగతుడై శ

త్రుభయంబున మాయా రా

మభద్రుని ధను శ్శిరములు మాయము లయ్యెన్.

379. మోహిత యై భయ మంది వి
దేహాధిప పుత్రి సీత దీనాస్యమునన్
హాహాకారము సేయగ
నా హావళి జూడ లేక యకలుషమతియై.

380. సరమ యను నాశరతరుణి
దరియం గా వచ్చి పల్కె ధరణీతనయా!
విరమింపుము శోకము నే
నరసితి నీ విభుడు గుశలి యై యుండంగన్.

381. మాయలమారి దశాస్యుడు
మాయాకృత రామ చాప మస్తకముల నీ
కా యోజ దెచ్చి చూపెన్
హేయం బగు దుష్టవాంచ హీనాత్ముండై.

382. మాయాకల్పితము లగుట
మాయము లయ్యెన్ దనుజుడు మఱుగై పోగా
నీ యసురస్సగాలమ్ములు
దాయ గలవె పురుషసింహు డా రఘురామున్.

383. ఆశ్రితమందారుడు తో
కశ్రుతవీరుండు శక్రకల్పుండు దిగం
తశ్రాంతకీర్తి సుగుణగ
ణాశ్రితు డా రాఘవున్ జెనకుదురె యసురుల్.

384. రావణసభాంతరంబున

బ్రోవై వీ రే మొనర్తురొ తెలిసి వత్తున్
నీ విట నిశ్చింతాత్మన్
భావింపుము రామభద్రు పదపద్మములన్.

385. అనుచు వియద్గమనమ్మున

జనిన సరమ మఱి వచ్చి జానకి కనె రా
వణదై త్యుని మంత్రాంగం
బును వింటి నదృశ్యరూపమున గమలాక్షి!

386. అంబునిధి దాటి కపినై

న్యంబులతో వచ్చె రాము డాహవసన్నా
హంబున నని యాలించి భ
యంబున సమరప్రయత్న మారంభించెన్.

387. గజ వాజి స్యందన భట

వ్రజమ్ముల సమీకరించి పదిలము సేయిం
చె జనగృహంబులు గోట బు
రుజులున్ దుర్గములు బలనిరూఢంబులుగన్.

388. రావణుని తల్లి కై కసి

యావిద్దుడు వృద్ధమంత్రి యా దైత్యున కెం
తో వివరించిరి ని న్నఘు
భూవరున కొసంగి కులము ప్రోవు మటంచున్.

389. హనుమంతుడు లంకం జే

నీన యద్భుతకార్యములు నిశిచరుల ఖరదూ
షణులన్ బదివేవుర గూ
ల్చిన రాము పరాక్రమంబు నెప్పిరి సుదతీ!

390. విన నని భీష్మించెన్ రా

వణుండు రణనిశ్చయంబె ప్రకటించె ఋనః
పునరుక్తముగా ని న్నీ
య ననియె తోభి ధన మీయ నను చందమునన్.

391. జీవించి యుండగా నీ

బోవడు రామునకు నిన్ను మూర్ఖాగ్రణియై
చావే నిశ్చిత మింకన్
రావణునకు రామ కర శరాఘాతములన్.

392. విలసింప బోకు మింక ర

ములలాముడు నీ విభుండు కూల్పం గలడా
పలలు నచిరమ్మున సుఖ
మ్ములు నెందుదు వీవు భర్త పొం దొదవంగన్.

393. నీ నీలికన్నుల జిగిన్

గానం బడు భర్తయోగ కల్యాణోత్సా
హనూనశుచిప్రభలె య
యోనిజ! విభు రాక వేచి యుండుము దృఢితో.

394. ధరణీసుత నా విధమున
సరమ యనునయించుచుండ సాగర మోషో
ద్ధుర గర్జా భేరీ తూ
ర్య రవంబులు మిన్ను ముద్దె నత్యుగములై .
395. ధరణీతల మెల్లయు ద
ద్ధరిల్ల వానర చమూ వితతి యాగతి శం
ఖరవంబుల్ గర్జలు సే
య రాక్షసచమువు మహా దృయాకుల మయ్యెన్ .
396. తమయేలిక సేసిన దో
షమూలముగ దప్పదు మృతి, శాఖామృగనై
న్యము భీమబలం బని దై
న్యమునం గ్రుంగె సురరిపు భటావళి యెల్లన్ .
- మాల్యవంతుడు రావణునకు హితము నెప్పుట
397. వానరకృతభీషణ గ
ర్జా నాదము లాలకించి రావణు డనియెన్
సేనానాయక మంత్రి గ
ణానీకము గాంచి భీషణరవోద్భటుడై .
398. ఆ విధి నా దుష్టనరుం
డా వననిధి దాటి వచ్చె నగణిత కపి సే
నావారముతో నంటిరి
నే వింటి, ననంతరకరణీయంబునకున్ .

399. స్థిరవిక్రము లయ్యును నా
నరు నద్భుత విక్రమంబు నయశీలగుణం
బెఱిగియు గను లైఱచి చూ
తురు గాని కడంగరు రణదోహలబుద్ధిన్.

400. అని నిందించిన బ్రాజ్ఞం
డును గైకసికిన్ బిత్తవృక్షుడున్ బలవంతుం
డును నైన మాల్యవంతుం
డనె నిటు లాశీః పురస్కృతాలాపమునన్.

401. నాలుగు విద్యలు నేర్చిన
పాలకుడు బల ప్రభావ వైభవమున దో
ర్గీల రిపువిజయుడై చిర
కాల మనుభవించు రాజ్య కలిత సుఖంబుల్.

402. తనకన్నన్ బలవంతుడు
తనకు సమానుండు నైన ధారుణిపతితో
దన కుచితంబగు సంధియ
చను, కదనమ్ము తగు నన్య సందర్భములన్.

403. ఇది రాజనీతి పాటిం
ప దగున్ జయశీలు డైన శ్మాపతి, నీ కి
ష్ట దళరథాత్మజు తోడన్
గదనము సరి కాదు సంధి కర్తవ్య మగున్.

404. వర మగు దపఃఫలంబుగ
సుర కిన్నర యక్ష రాక్షసుల చే నీకున్
మరణము గాదని యిప్పుడు
దురం బది ఘటిల్లె నరులతో గ్రోతులతో.
405. తొలి నీ చేతన్ బన్న
మ్ముల పా లైన ముని సత్తములు సురవర్గ
మ్ములు సాధులు నీదు వధా
ర్థులు రామజయార్థు లైరి దురమగు నేనిన్.
406. కనబడు చున్నవి పెల్లకు
భనిమిత్తంబులు పురమున భవ దపజయ సూ
చనలుగ జయంబు దర్మం
బునకున్ జేపడుట సత్యము జగద్దితమున్.
407. లీలా మానుష రూపము
దాలిచి భువి నవతరించె దశరథ సుతుడై
శ్రీలక్ష్మీవిభు డనగా
నాలింతు విరోధ మేల? యా రామునితో
408. దరణిజ హరించి తెచ్చుట
విరోధ మేర్పడియె నీకు విఖ్యాతయశుం
డరి సూదను డగు నా దా
శరధికి సతి నిచ్చి చెల్మి సల్పు మతనితో.

409. కాలోచితముగ గార్యము
నాలోచింపుము సుఖంబు యశము స్థర్మా
వాలంబులు గా బెం పగు
లీల జరింపుము మహాబలి! వివేకమునన్.

రావణుడు మాల్యవంతుని నిందించుట

410. అనినన్ రావణు డాగ్రహ
మున గడు నిందించె నిట్లు ముష్కర బుద్ధిన్
గొని పల్కుదు వీ గతి న
ల్పునిగా భావించు నన్ను లోకప్రభునిన్.

411. వనముల కేతెంచె నతం
డు నిజపితృనిరస్తుడై యుడుగని వ్యధం జెం
దినమతి గతిలేక భుజం
బున విలుదాల్చి యభిమానము ద్యజించి వెసన్.

412. వా డొక వీరుండని కొం
డాడెడు యాదృచ్ఛికముగ నటవీన్థలి జెం
డాడెన్ గొందఱ నా నై
దోడుల, బంధించె నబ్ధి తోయాఘంబున్

413: సురపతి స్రుక్కించితి ది
క్కరి కుంభంబులు బగిల్చి, కైలాసధరా
ధరమున నోడించి కుబే
రు రథంబున్ గొంటి, దాసులు సుమి దిగీశుల్.

414. చెలగితి నెదురన్నది లే
క లోకనాథుండ నగుచు, గామించిన యా
జలజాక్షి సీత నిత్తునె
వలీముఖులకున్ నరులకు వంచుదునె తలల్?

415. పండితుడ వఖిల శాస్త్ర వి
దుండవు, నిను బోలు వాడు దుర్వాక్యాలా
పుం డగునె యసూయాగ్ర
స్తుండో శత్రుజనప్రేరితుడొ కాకున్నన్

416. త్వర జూతువు గాని మదీ
య రణోద్రేకంబు వానరావళితో దా
శరధులు దలల్ దెగి పడన్
ధరగూలుట, పల్క వల దదైర్య వచనముల్.

417. అను న మూర్ఖుని కెదురా
డ నోప కమ్మాల్యవంతు డరిగె దలన్ వం
చి నిజావసదము జేరగ
దను జాదీశుండు పల్కె దండపతులకున్.

418. రణసన్నద్ధుండై ని
ల్చె నా నరుండింక, దాడి సేయంగల డె
ల్లి నిఖిలనైన్యము సిద్ధము
గ నమర్చుడు సకలకీలక స్థానములన్.

419. తూరుపు దిశన్ బ్రహ్మస్తుడు
వారుణ దిశ నింద్రజితు వర్తిల యమ ది
గ్భారమున మహా పార్శ్వడు
సారణు డుత్తరదిశ శుక సహితుం డుండున్.

20. పురి నడుమ విరూపాక్షుడు
తురగ స్యందన యుత రణదుర్యులతో గా
పరి యగు, స్వయముగ నే ను
త్తర దిశ రక్షించుచుండు దగు నైన్యముతో.

21. అనుచున్ దగు నాజ్ఞ తొసగి
యనీకినుల మోహరించి హర్మ్యంబునకున్
జనె రావణుండు పుర ర
క్షణ సన్నాహమ్ము లరసి సంతుష్టుండై.

శ్రీరాముడు రణవ్యూహ నిర్ణయము సేయుట

22. హనుమ త్సుగ్రీవ కుముద
పన సాంగద నీల జాంబవంతులు మైందుం
డును ద్వివిదుండు మొద శ్రీ
రనికాయము తోడ రామలక్ష్మణు లుండన్.

3. చనుదెంచి చెప్పె బుర ర
క్షణ సన్నాహమ్ములన్ దశాస్యుం డొనరిం
చిన తీరు విభీషణు డం
త నిజామాత్యుల్ వచించిన విధానమునన్.

424. అనుసరణీయ విధానం

బనవరతాక్లిష్టకర్ముడగు రాముడు యో
చన సేసి వానరేంద్రున
కనె లంక స్మృట్టడింప ననువగు తీరున్.

425. తూరుపున బ్రహస్తునితో

బోరును నీలుండు, వాలి పుత్రుండు యమ
ద్వారమున మహాపార్శ్వని
వారుణదిశ రావణి దలపడు వాయుజుడున్.

426. అలుక గదుర నుత్తరదిశ

నిలిచి దురాత్ముండు దుర్విశీతుండు తపః
కలితవర గర్వమత్తుడు
పలల విభుం దాకి కూల్చు స్వయముగ నేనున్.

427. వనచరపతి సుగ్రీవుడు

దనుజేశ్వర సోదరుం డుదగ్రుండు విభీ
షణుడున్ భల్లూకపతియు
జని పురగుల్మమున బోరు సల్పంగ వలెన్.

428. సమరము సేయ వలె గవులు

తమ తమ స్వాకృతుల తోడ దా మెల్లరకున్
దమవారల గుర్తింపగ
నమరు నభిజ్ఞ యది వాన రాధిపు లారా!

429. హనుమ త్సుగ్రీవులు ల
క్షణుండు నీలాంగదులును మన చెల్మి విభీ
షణుడు నేనును గదనము
పొనర్తుము మనుష్యరూపముల దెలియుండి!

శ్రీరాముడు సువేల నధిరోహించుట

430. అనుచుం దగు విధి గట్టడి
నొనర్చి రాఘవుడు చనియె నుత్సాహముతో
నినతనయాదులు దో రా
మనోహర సువేల శైల మాలావశికిన్

431. ఆ నిశి సువేల పర్వత
సాను శిఖర వికసిత తరు శాఖా వాసా
నూన మనోజ్ఞ శకుంత వి
తాన కలస్వాన రంజిత స్వాంతుండున్

432. నవవికసిత కువలయ గం
ధవాహ మృదు శీత మారుత సుఖ స్పర్శా
వివశాంగుండును జ్యోత్స్నా
ధవశిత లంకా విలాస దర్శన రతుడున్.

433. అద్యతన భావి సమర స
ముద్యమ జయలాభ బంధ ముక్తావనిజా
హృద్య శర చ్ఛాంద్రీ హా
సోద్యమ్ముఖ దర్శనాశ యోత్సాహియు నై.

434. కడపె సుఖమ్ముగ ననుజ
 న్ముడు తోడుగ రాము డంత బూర్వదిశన్ వె
 ల్వడె సంద్యారుణకాంతులు
 కడుకొని చెలరేగె బక్షిగణ కలరవముల్

435. కమల సుగంధ భరిత మల
 య మారుతము వీచె, రాము డంగద సుగ్రీ
 వ మరు త్పుత్రాదులతో
 సమరవిధానము విమర్శ సలుపుచు నుండన్.

సుగ్రీవుడు రావణునితో ద్వంద్వ యుద్ధము సేయుట

436. నైనిక సంచలన ద్వని
 నానావిధ శంఖ తూర్య నాదంబులు లం
 కానగరవీధుల న్విస
 నైనన్ దృష్టు లడరించి రచ్చోటునకున్.

437. అంబరచుంబి మహాసౌ
 ధంబున మణిరత్నరాజితకిరీటము మూ
 ర్థంబున భాసిల్లగ నీ
 లాంబుదకాయుండు రావణాసురు గనగన్.

438. అనితోద్ధూత దవదహన
 మనంగ గోపమున రేగి యర్కజు డద్ర
 మ్మున కెగసి వామపాద
 మ్మున దన్నె దళాస్య మకుటభూషిత శిరమున్.

439. రవిపుత్ర పాద తాడిత
దివిజారి శిరోవిభాసి దివ్యకిరీటం
బు వసుమతి దొరల తద్ర
త్న వజ్ర వైడూర్యములు చెదరె నలైసలన్.
440. ఆగ్రహమున నెదిరించె ద
శక్రగీవుడు ద్వంద్వయుద్ధచాతుర్యమునన్
సుక్రగీవు బరస్పరహన
నో గ్రంబుగ బోరి రిర్వు రుద్ధతి మెఱయన్.
441. డాయుచు దూరము జని ప
ట్టియక తొలగుచు నొరు నొరు నేమార్చుచు బి
ట్టియుచు జేతులు సాచుచు
గాయము గుంచించుచు వెనుక కొగి నొడుగుచున్.
442. పిడికిట బొడుచుచు గ్రుద్దుచు
బుడమి బడం ద్రోసి యెగసి భుజబంధంబుల్
సడలగ గ్రుమ్ముచు దన్నుచు
నుడుగక చిత్రభ్రమణము తొనరించుచునున్.
443. ఆలీధ మండల ప్ర
త్యాలీధ పదమ్ము లెఱిగి యల వైష్ణవమున్
హేలగ వై శాఖంబును
గాలోచితముగ నెఱపుచు గపియు బలలుడున్.

444. వ్యాయామ కర్క శాంగు ల
 మేయబలులు గడగి వ్యాఘ్రమృగరాజములో
 తోయదులో మత్తగజము
 లో యన బోరిరి పిరుతివకుండ జలమునన్.
445. తనువెల్ల నెత్తు గారగ
 వనచరవల్లభుడు దానవవిభుండున్ బూ
 చిన కింశుకమ్ము లనగన్
 గనవచ్చుచు సల్పిరి కదనము భీరమునన్.
446. ఆయెడ దానవ నాథుడు
 మాయ బ్రయోగింప బూన మర్కటపతి వై
 హాయస వీధి కెగసి తా
 వాయుగతిం జనియె రాఘవ విభుం జేరన్.
447. ఇంతటి సాహసమున్ గా
 వింతువె నా కెఱుగ రాక వీరుండవు దు
 ర్ధాంతుండవె యయ్యు దశా
 స్యాంతికమున కొక్కరుండ వరుగం దగునే?
448. రాజులకుం గూడని దీ
 యోజం దామె చనుట కపియూధేంద్ర! నయ
 బ్రాజిత దగు భటు నంపం
 గా జను సుమి! యిట్టి దౌత్యకార్యము లైనన్.

449. ధరణిజయు దమ్ములున్ నే
నరయగ దావక సహాయ మాధారముగా
దరియింప జూతు మాప
చ్చరనిధి సేయకు మికిట్టి సాహస మెప్పున్.
450. అనుచున్ రాముడు మృదువుగ
నిననందను మందలింప నిట్లనియె నతం
డు నతుండై దుష్టుడు రా
వణు జూడ న్గోప ముఖికి వచ్చె బ్రతు! మదిన్.
451. ఇరుగడ దరుణులు వింజా
మరలన్ గొని వీవ గొల్వు మధ్యంబున నా
దురితాత్ముడు నీ కాంతా
హరుండు రాజిల్లు బోర్వ నైతిన్ రామా!
452. నరులును గ్రోతులు సుర దు
ర్నిరీక్ష్యు డగు ద న్నెదిర్ప నేర్తురె యనుచున్
దురహంకృతి యగు దశకం
ధరునకు జవి చూపితి రఘుదాసు బలంబున్.
453. రావణ వధముం జేయగ
నీవ తగుదు వం చుడిగితి నే నను నా సు
గ్రీవుం గొగిట గొని ముద
మావహిలగ రాఘవేశు డభినందించెన్.

అంగదుని రాయబారము

454. గిరినుండి డిగ్గి రాత్రిం
చర పురమున్ ముట్టడింప సన్నాహంబుల్
బరికించి రాజనీతిన్
స్మరియించి యుపాయవిదుడు జ్ఞావిభు డంతన్.
455. యువరాజగు నంగదు బి
ల్చి వచింపుము రావణునకు జిత్తస్థైర్యం
బవలంబించి యనుచు గొ
న్నివాక్యములు సెప్పి యనుప నింగి కెగయుచున్.
456. శబ్దమున రావణు జేరం
జని పల్కె నతండు వాలినందనుడన్ రా
మన్యపతి దూతగ వచ్చితి
నను నంగదు డండ్రు విన్ము నా ప్రభు వాక్కుల్.
457. ఆడవుల నుండంగ మమున్
గడుదూరముగ జన జేసి కై తవకలితా
త్ముడవై హరించితివి నా
పడతి ధరాత్మజ, యధర్మ వర్తన నిరతిన్.
458. సుర కిన్నర గంధర్వుల
బరమ తపస్వుల జగచ్ఛబంకర కార్యై
కరతుల బతివ్రతల నెం
దఱిన్ బాధించి తీవు దర్పితమతివై.

459. నీ కింక దరిత్రీరా

జ్యైకసుఖము లంతరించె నాయువు మూడెన్
లోకత్రాసకరుండవు
పోకారెచ్చెద నిన్ను నిశిత పుంఖక్షతులన్.

460. నినుగూల్చి భవత్కృత పా

పనిష్కృతిం గూర్చి నిన్ను బరిపూతుంగా
నొనరించెద మ దధీనం
బు నీదు జీవితము పంక్తిముఖ! తలపంగన్.

461. తుదిసారి చూచుకొనుము భ

వదీయ పుర వైభవంబు భావంబున కిం
పు దలిర్ప సల్పుకొను మౌ
ర్వ దైహికక్రియలు గూడ రావణ యిపుడే.

462. భండన విద్యల మేటి మ

గండ నటంచున్ నిలింప గంధర్వాశిన్
జెండితి నంచున్ గర్వాం
దుండవు నీ బలము నా యెదుట జూప దగున్.

463. నా పాదంబులు వట్టి మ

హా పూజ్యలసచ్ఛరిత్ర నవనీతనయన్
నా పొంతం జేర్చుము నీ
పాపము లెల్లన్ క్షమించి బ్రతుకగ నిత్తున్.

464. అటు కాదేనియు రావణ!
 యెట కేగిన నై నను న్వధించెద నిను నా
 పటుశస్త్రంబుల నని సే
 యుటౌ! శరణం బనుటౌ బుద్ధి యోచింపు మికన్.

465. అనినన్ బంధింపుడు వీ
 ని నంచు రావణుడు క్రోధ నిర్భరమతి నా
 ర్వ, నలుపు రసురభటుల్ హు
 మ్మనుచున్ లంఘించి తాకి రయ్యంగదునిన్.

466. తులువల నా నల్వర జే
 తుల నిరికించుకొని యంగదు డకుంఠిత దో
 ర్బలమున దివి కెగసి ధరా
 స్థలి గొట్టగ నెత్తు రుమిసి చచ్చిరి వారల్.

యుద్ధారంభము

467. అంగదుని రాయబారము
 సంగత ఫలదాత కాక చన రాము డికన్
 సంగరమె కార్య మని విం
 దింగొని కావించె జ్యాధ్వని నభం బ్రదువన్

468. సమరారంభము సేయం
 గ మహివతి యాన తిచ్చె గదలుం డంచు
 గ్రముగ జమూపతి ప్రోత్సా
 హముసేయగ నురికె వానరాళి వడి వడిన్

469. శిలలున్ భూరి మహీరుహ
ములు గొని పదఘట్టనముల భూతల మద్రువన్
గళగర్జాధ్వని యత్ర
న్థల విస్ఫోటం బొనర్ప జనిరెల్ల కపుల్.
470. తూరుపు దిశ నీలుండున్
వారుణదిశ కేగి వాయునందనుడు యమ
ద్వారంబున నంగదుడున్
వారక గూల్పం గడగిరి ప్రాకారంబున్.
471. అనుజన్ము గూడి యుత్తర
మున నిల్చెన్ రాఘవుండు మొనకుం గావై,
దనుజాధిపుండు రావణు
డని సేతకు నాన తిచ్చె నాత్మభటులకున్
472. జయము జయము రామునకున్
జయము సుమిత్రా సుతునకు నగచరపతికిన్
జయము జయమంచు నవిరత
జయధ్వనులు సేయుచు గపిసంచయ మెల్లన్.
473. ప్రాకారకుడ్యముల కెగ
బ్రాకుచు గోపురముల గరపదఘాతములన్
ప్రమాకుల శిలలన్ గూల్చెడు
నా కపులం జూచి రావణాసురు డంతన్.

474. కోట బయటికిం బోయి వ
నాటుల దాకగ ముదల యొనర్చ నిశాటుల్
మేటిమగలు జతురంగ బ
లాటోపమ్మున జయవిజయ ధ్వను తెసగన్.

475. భేరి కాహళ పటు శం
భారవములు వీర యోధ గర్జలు గజమీం
కారములు దురంగమ హే
షా రథచక్ర ధ్వనులును జ్యామోషంబుల్.

476. చెలగ బురి న్వెల్వడి ని
స్తుల చాప పరశ్వ తాసి తోమర శూలా
దుల జెండాడిరి కపిమూ
కల వీకం దాకి దశముఖ జయార్థముగన్.

478. కులిశ ప్రతిమాన నఖ
మ్ముల గుండెలు వ్రచ్చి వాలముల జుట్టి ధరా
స్థలి గొట్టియు గనుగుడ్లు వె
కలించి వదనముల గీరి కపు లుగ్రముగన్.

478. తలపడి పోరి నిశిచరా
వళి గూల్చిరి చెలగి మత్తవారణదంతం
బులు పెరికి ముష్టిమాతం
బుల వాజుల గూల్చిరి భగ్నము సలిపిరి మొనన్.

479. ఆ రీతి దుములయుద్ధము
మోరంబుగ సాగ ధరణి గూలి రసంఖ్యుల్
దారిత కర పద మస్తకు
లై రాక్షసులున్ గవులు రణాంగణ మందున్.
480. పరనైన్యహంత యంగదు
నురమ్మున గదా ప్రహార మొనరించె మదో
ద్ధురుడై రావణి, యచల
స్థిరుడై యంగదుడు కూల్చె దితిజు రథంబున్.
481. చెలరేగి ప్రజంఘుం డను
పలలుడు సంపాతి నేసె బాణత్రయి నా
వలముఖు డేచి ప్రజంఘున్
బొలియించె సుదీర్ఘ సాల భూజ క్షతులన్.
482. బలశాలి జంబుమాలి క
నలి రథశక్తి వయ్యచె బవనతనయు వక్ష
స్థల మవియ బావనియు గర
తలమ్మునం జులచె వాని దద్రథ గతుడై
483. తనవై భయంక రాకా
ర నాదముల తోడ వచ్చు బ్రతపను నీక్షిం
చి నలుండు రయమ్మున జని
కనుల్ పెఱికివైచె శితనఖమ్ముల చేతన్.

484. కావరము పెంపున శితశ

రావళి నడరించుచు వివృతాస్యందై రా
గా విదళించె బ్రహ్మసు సు
గ్రీవు డడరి సప్తపర్ణ వృక్షము చేతన్.

485. ప్రకటపరాక్రమమున న

గ్ని కేతు సుప్తమ్న రశ్మికేతువులున్ సా
యక తతి బరగించిరి య
జ్ఞకోప సహితముగ రామచంద్రు పయి వెసన్.

486. దరహాసభానితాస్య డ

డరించె రాముడు శరంబు లన్నాల్లు నిశా
చర మస్తకంబులు దృటిన్
ధర ద్రెళ్ళె గవోష్ఠ రుధిర దారల తోడన్.

487. బలితపు బిడికిటి పోటుల

నలవోకగ గూల్చె మైందు డశ్వంబులతో
నిల వజ్రముష్టి యను న
ప్పలలుం డెదిరించి బాణవర్షము గురియన్.

488. నీలాబ్రంబు పయి గిరణ

జాలము బరగించు తపను చందం బలరన్
నీలు పయి నికుంభుడు శర
జాలమ్ము బఱపి నిలిచె హసన్ముఖు డగుచున్.

489. నీలుం డయ్యది నైపం
జాలక వడి నేగి రథ్య సారథి యుతుగా
గూలిచె నికుంభు శితకర
వాలమ్మున భగ్న మయ్యె బదహతి రథమున్.

490. అశనిప్రభు డను వాని గు
లిశదేహుండు ద్వివిదుం డలిగి దారుణ భూ
రి శిలా మర్దితు జేయం
గ శితశరము లేనె వాడు గపిదేహమునన్.

491. సాలం బొక్కజి చేతం
దాలిచి ద్వివిదుండు రేగి దర్పొల్లాసుం
డై లీలగ దాడింపన్
గీలాలము గ్రక్కి కూలె నేల నసురుడున్.

492. కాంచన శిలీముఖంబుల
జంచద్గతి బటపి తనువు జర్జరితము గా
వించెన్ విద్యున్నాలి యు
దంచద్విక్రము సుషేణు, నంత నతండున్.

493. పొలివోక నిల్చి దారుణ
శిలాప్రహారమ్ముల గవినె సుషేణు నుర
స్థలి వైచెం గద బలలుడు
వలముఖుడు నోడె దానవ తనువు దానన్.

494. కీలాల ముమిసి విద్యు
 న్మాలి గతాయుష్కు-డయ్యె దాత్రిం బడి లాం
 గూలాయుదుం డరిగె వీ
 రాలాపము లాడుచు నసురాళి గవియగన్.
495. ఆగతి మోరం బగుచున్
 సాగె రణంబు కపి రాక్షస బలంబులకున్
 భూ గగన వ్యాప్తములై
 మ్రోగె ద దుత్సాహ జన్య భో భో రవముల్.
496. తలలు తెగి కూలినను బరు
 వులు మానని మొండెముల నపూర్వాభరణో
 జ్జ్వల కర చరణాద్యంగ శ
 కల వా హాస్య గ్ధురుల వికట దృశ్యంబై.
497. కనవచ్చు రణాంగణమున
 వినవచ్చె నభంబు ముట్ట వికృతాంగ కపి
 క్షణదాచర కృత హాహా
 స్వనంబులు శివారుతములు సంకులములుగన్.
498. అంత దివాకరు డపర ది
 శాం తర్గతు డయ్యె జగతి నాంధ్య మలమె దు
 ర్ధాంత వినూత్న బలాత్త ప
 రంతప తేజులు నిశాచరవరుల్ కడకన్.

499. దురమునకుం గడగి కపి
శ్వర మండలి గసి మసంగి జక్కదచిరి దు
ర్భరముగ బోరిరి రాత్రిం
చర మర్కట భేద మెఱుగ జాల కవశులై .

500. ఒరు నొరు హింసింపన్ సా
గిరి రక్కసు డీవు నీవు కీకుడ వంచున్
హరి రాక్షస భటవర్యులు
బరస్పరము రమ్ము రమ్ము పాఱకు మనుచున్.

501. యమశత్రు మహాదరులు శు
క మహాకాయు లతిభీమకర్ముడు వీరుం
డు మహాపార్శ్వండును దు
ర్దమబాహుబలుండు వజ్రదంష్ట్రుడు నాగన్.

502. నుతి కెక్కిన దైత్యచమూ
పతు లార్వురు కడగి బాణవర్షంబు మహా
ద్ధతి గురియించిరి రామ
క్షితి నాథుం గవిసి చిమ్మ చీకటి వేళన్.

503. మెఱపులు మెఱసిన రీతిన్
బరంతపుడు రాఘవుండు బాణము ల య్యా
ర్వురివై బరగింపగ బా
రిరి వారలు బ్రాణ భయ పరీతాత్మకులై .

504. పఱపె జ్వల ద్వాణపరం
 పర రాముడు రాక్షసాశిపై దారుణి ద్రె
 శ్శిరి శిరములున్ గరమ్ములు
 జరణము లూరువులు దెగి యసంఖ్యాకముగన్.

505. శర దంబరంబు డంబున
 విరాజితం బయ్యె నష్ట వియదద్వం బా
 సురవైరులపై రాముడు
 బరపిన జ్వలితాగ్రహేమబాణాఘమునన్.

506. వనచరులం ద్రుంపుచు రా
 వణపుత్రుం డింద్రజిత్తు ప్రబలుండై యే
 చిన యోర్వలేక డాయం
 జని వాలిసుతుండఁ క్రొధ సాహసములతోన్.

507. హరులం జంపి సిడంబున్
 దరణి బడంగొట్టి యత్యుదగ్రుం డగుచున్
 గరవాలంబున సారథి
 శిరంబు ఖండించి రథము శీర్ణ మొనర్చున్.

రామలక్ష్మణులు నర్పకరవిద్ధులగుట

508. చనె నంతర్హితుడై రా
 వణి కదనాంగణము వీడి వైహాయసవీ
 థి ననీకిని యెల్ల నుతిం
 చె నంగదు భుజాబలంబు స్థిరచిత్తమ్మున్.

509. యువరాజు పరాజితు జే

నె వియచ్చరవైరి నింద్రజిత్తు ననుచు రా
మవున కెఱింగించిరి హ
ర్ష విస్ఫురిత నేత్రులు గపి నైన్యాదీశుల్.

510. రాముడు వారల కిట్లనె

నామోదం బయ్యె గాని యసురుడు బహుమా
యామర్మవిదుడు ధూర్తుం
డామెయి బోవడు ప్రమత్తు లై యుండకుడీ!

511. ఎటునుండి వచ్చి తాకునొ!

కుటిలుం డాతండు గాచుకొని యుండుడు మీ
రట నెల్ల రంగదు భవ
త్పటుశక్తిం గార్యసిద్ధి దనరు జనుండీ!

512. అనుచుండ వచ్చి పడె ల

క్షణువై శ్రీ రాఘవు పయి సర్పశరంబుల్
గణనాతీతముగ నభ
మ్మున నుండి క్షణమ్మున బద భుజ బంధములై.

513. దరణి బడి రవశులై దా

శరధులు హెచ్చె గపిరాజు నైన్యంబున శో
కరవంబులు దుష్ట నిశా
చర దూషణ మార జొగ్గ శపథావళున్.

514. ఎదుట బడి పోరు సల్పం

గ దుష్కరము గాన దశముఖసుతుం డీ రీ
తి దనుజమాయ బ్రయోగిం
చి దశరథాత్మజుల నొంచె చీ చీ యనుచున్.

515. కపియోధు లందరు విషా

దపరీతాత్ము లయి యవనతవదనులై ని
ల్చి పురుషవరేణ్యులు బరం
తపు లగు దాశరథుల సవిధంబున నుండన్.

516. ఈ రీతి నింద్రజి తనె

నా రూపము గాంచలేరు నా పలుకులనే
మీ రాలింప గలరు కపు
లార! దురం బెట్లు సల్ప నగు నాతోడన్?

517. మీ రెల్లరు గనుచుండగ

నీ రాముని లక్ష్మణు బడనేసితి నింకన్
బారక నిల్వడు మిమ్మున్
దారుణి గూల్తు సమర మది తాన ముగియగన్.

518. చచ్చిరి రాముడు దమ్ముడు

జచ్చిరి సుగ్రీవ పవనజ ప్రభృతి కపుల్
వచ్చె రిపునైన్య మెల్లయు
నిచ్చ మెయి సుఖింపు మం చనెద జనకునితో.

519. ఆనుచున్ సునిశిత బాణము
ల నేసి నొప్పించె రామ లక్ష్మణులన్ బా
వని ముఖ కపివీరుల రా
వణపుత్రుం డుద్ధతి మెయి బరిహాసమునన్.

520. హతులైరి దశరథమహీ
పతి సుతులను నింద్రదణిత్తు పలుకు ల్విని నం
దితులై యొనర్చిరి దితిజా
లతివేలముగ జయ జయ మహాద్వానములన్.

521. ఇనజుడు విషణ్ణచిత్తం
బున వందురు చుండ దైత్యముఖ్యుండు విభీ
షణు డిట్లనె గను మీ పా
వనమూర్తుల గనబడ వశుభ నిమిత్తంబుల్.

522. వదనాబ్జంబులు వాడవు
చెదరవు చిర్నగవులు ముఖసిమల ప్రభ మా
యదు కన్నుల బరిశీలిం
ప దుష్ట లక్షణములె యివి మార్తాండ సుతా!

523. వీరు సజీవు లగుట నిజ
మారయ గల్పించె నిట్టు లారడి దుష్టుం
డా రావణి నమ్మకు వా
డి రాజకుమారుల బొలియించు మనుండే.

524. మీ రిట ముహూర్త మోపిక
గా రాముం ద దనుజన్ము గనుచుండుడు దు
ర్వార పరాక్రమ దుర్యలు
వీరును దేరం గలారు స్పృహ లభ్యంబై.

525. అనుచున్ దై ర్యంబు గఱపె
నినజునకు విభీషణుండు హృదయమ్మున రా
ముని గొనియాడుచు నహి మో
క్షణమునకుం గా నిరీక్ష సలిపిరి కవులున్.

526. జయ గర్వాటోపమ్మున
రయోద్ధతుం డింద్రజిత్తు రాక్షసపతి వి
స్మయముం జెందగ బల్కె వ
ధియించితి న్రాము గూల్చితి ద దనుజన్మున్.

527. సర్పశర విద్దులుం గా
నర్పణ సేసితి దరిత్రి కవ్వారల డో
ర్ధర్పము మెఱయగ జనక! య
హర్పతి తనయాదులు వెఱగందుచు నిల్వన్.

528. ఇచ్చ మెయి బ్రవర్తింపుము
చచ్చిన వారె పవనాత్మజ ప్రముఖులు వై
యచ్చర నర వానరులన్
వచ్చెడు వా డెవడు నీకు బగవా డింకన్.

529. అనినన్ హర్షించి దశవ
దనుండు బురి జాట బంచె దర్పంబున నం
దన విజయోత్సవమున్ భూ
షణావళి బహూకరించి సంతుష్టి మెయిన్.

530. అంతట బోక నిశాచర
కాంత ద్రిజట జీరి పుష్పకమ్మున సీతా
కాంతన్ గొని చూపు మనియె
నెంతయు గసి దాశరథుల మృతదేహములన్.

వాగపాశబద్ధులైన రామలక్ష్మణుల జూచి సీత విలపించుట

531. అనుడున్ ద్రిజటయు నట్టులె
యొనర్చె వై హాసమున నుండి రణోర్విం
గని సుప్తు లట్ల శయనిం
చిన యా రాఘవుల గాంచి సీత యడలుచున్.

532 విలపించె నిట్లు హా రా
మ! లక్ష్మణా! హా! విధి కృప మానెనె! యశనుల్
దలవై బడుగతి దుర్వార్
రలు విన నయ్యె గడు దుర్భరంబులు గాగన్.

533. పారము గన రా నంతటి
వారిధి బంధించి దాటి వచ్చియు నాదా!
యీ రీతి బడితె లంకకు
జేరువ గోష్పాద మంత చిన్న మడుగునన్.

534. వరుణైంద్రాగ్నేయములన్

మఱి బ్రహ్మశిరంబు నాగ మహితాస్త్రము లొం
దిరి రామ లక్ష్మణు లవియు
కొఱగా కున్నయవె రిపుడు కోల్తల నేయన్!

535. సతివై క్షితినాదుండగు

పతికిన్ బట్టాభిషేకభాగ్యంబును సం
తతియున్ గాంతు వటంచున్
క్షితిసురు లన్న విక నెట్లు నిక్కంబు లగున్.

536. చరణముల బద్మరేఖలు

తరణుల కత్యంత భాగ్యదంబు లగు నటం
దురు సాముద్రికు లయ్యవి
పరిస్ఫుటంబులు మదీయ పాదము లందున్.

537. సమములు సూక్ష్మములున్ గే

శములు, త్రువులు నా కరయ నసంగతములు నీ
లములున్, జంఘలును సువృ
త్తములున్ రోమరహితములు దనరు న్నాకున్.

538. అవిరళములు రదములు శం

ఖ విరోచన పాద గుల్ఫ కర యుగ్మము లూ
రువులు గరము బటువులు వ్రే
శ్చివియున్ స్నిగ్ధంబులు ననువృత్త నఖములున్,

539. తలపంగ మగ్న చూచుక
ములు భీనమ్ములు నవిరళములు నాదు కుచం
బులు మాంసలములు వక్ష
మ్ములు పార్శ్వమ్ములు ముఖాబ్జము శుచిస్మితమున్.

540. ఇల దాకుం బద పాదాం
గుళులు, సమగ్రములుగ నెసగుం జుమి యవరే
ఖ లరయగా నచ్చిద్ర సు
లలిత కర చరణతలంబుల ననూనమ్ముల్.

541. మణిసన్నిభ మగు నస్మ
త్తనువర్ణంబు, మృదువులగు దనురుహములు నా
భి నతం బగు నివి శుభల
క్షణముల్ గాగ వచియింతు కన్యల కరయన్.

542. ఈదృశ శుభ లక్షణ తతి
చే దనరారుట జలనిధి సీమిత సామ్రా
జ్యాదీశ్వర రాజ్ఞి యో
గాదు తొదవు నా కనిరి దరామర వర్యుల్.

543. విధవాయోగము లే దని
రి దవుండు బహు సవన ప్రవృత్తుం దై యే
లు దరిత్రి జిరం బనిరి వి
తధీకృతము తొక్కొ యవ్వి దైవ వశమునన్.

544. ఎదుట బడి పోరె నేని జ
గదేకధానుష్కు రాము గవిని జయింపం
గ దరం బెవ్వరి కగు మా
య దాల్చి పడవై చె గాక యసురుడు వారిన్.
545. ప్రాణమ్ములలో బ్రాణము
గా నీ మహితాత్ము రాము గన్నది కౌస
ల్యానారీమణి యెట్టి వి
ధానంబున ననునయింప దరమగు నాపెన్.
546. ఇక రెండు మూడు దినముల
వికృతానను రావణు నరిభీకరముగ గూ
ల్చి కలత దీర్తువు నా కని
యొకింత ధృతి బూని యుంటి నుసురులు నాథా!
547. ఇక నెట్లు పాయ నేర్తు ద
శకంతు జెర, మరణ మొండె శరణం బగు గా
ని కలదె వేర తెరు వనుచు
సకరుణముగ నేడ్వ, ననె ద్రిజట భూమిజకున్.

త్రిజట సీతనూరార్పుట

548. అవనిజ! వగ గూరిన దా
న వగుట జక్కగ గనుంగొనం జాలవు రా
మవుల ముఖభంగిమల దో
ప వెట్టి యవలక్షణములు బరిశీలింపన్.

549. హాయిగ నిదురించెడు వా
రో యనగా గానబడుదు రో యంగన! యా
మాయల మారి శరంబుల
కే యసువుల్ గోల్పుడు బలహీనులె వీరున్?

550. కపినైన్యంబులలో దుః
ఖ పరీతులు గానబడరు కదన సముత్సా
హ పరవశులె గాని వనిత!
నృపు డీల్గిన నిట్టు లుందురె చమూనాదుల్?

551. ఈ వగ నిర్హేతుక మగు
బావనమూర్తులు జగచ్ఛబంకరు లీ తే
జోవై భవు లోడుదురే
రావణి యను నొక్క యల్ప రాక్షసు చేతన్.

552. పదిల మ్మొనర్చు కొ మ్మిక
హృదయమ్మును, నీ విభుండు రిపు విజయోత్సా
హ దృ గభిరాముడు గూర్చున్
ముదంబు నీ కనతికాలమున నూరడుమా!

553. అనుచు ద్రిజట యుపదేశిం
చి నివర్తించి కొని చనియె సీత విమాన
మ్మున న య్యశోకవని సాం
త్యన వచనము లాడి తేర్చె భాస్వన్నుభి గాన్.

రామలక్ష్మణులు బంధము తులగుట

554. వానర యూధపతుల్ పవ
మానతనయ పనస నీల మైంద ద్వివిదుల్
బానుసు తుడు గ ర్తవ్య వి
దాన స మాలో చనమున దర్కిం చు నెడన్.
555. వానర భిష గ్వరుండు సు
షేణుం డిట్లనె రవిసుతు చెంత కరిగి, యీ
మానవ నాథుల దేర్పం
గా నను వైన వెరవొండు కలదు వినుండి!
556. మును దేవాసుర యుద్ధ
మ్మున దేవగురుం డవితథముగ బూని చికి
త్స నొనర్చ బ్రతికిరి నిలిం
పనాథ బటవితతు లెల్ల మంత్రౌషదులన్.
557. వరమహిమము లోషదులన్
దిరముగ క్షీరాబ్ధి దారుణి దరప్రస్థాం
తర వితతి బాదుకొల్చి ర
మరులు జగచ్ఛోభన కర మానసు లగుచున్.
558. రవిసుత! సంజీవకరణి
యు విశల్యకరణియు నాగ నున్నవి తద్ది
వ్య వనౌషధి చయమున న
య్యవి తెప్పింపుము చికిత్స కవిలంబముగన్.

559. అనుచుండ వచ్చె నప్పుడు
 వినతాసుతుడు గరుడండు విస్వీధి గరు
 జ్ఞనిత ప్రభంజ నోద్ధూ
 త నీర దాంబుధితరంగ తరు నంచయుడై .

560. గరుడుని దర్శన మైనం
 త రాఘవ తనూ నిబంధిత మహా దర్శి
 కర జాలము విచ్చె నహ
 స్కరప్రభావళి దమిస్ర జాలము బోలెన్ .

561. పాప శర బంధ ముక్తిన్
 బ్రాపిత చైతన్య లగుచు రఘువీరుల్లు
 పోపశమనంబు దేజో
 ధీపనముం గనిరి వైనతేయుని స్మృత్తున్ .

562. వినతాసుతునకు రాముడు
 వినతుం దై యిట్టు లడిగె విపదంబుధి గూ
 రిన మము గాపాడితి వి
 ట్టనుకంపం బూని మోదమయ్యె న్నాకున్ .

563. అరయ సుపర్ణుండవు దీ
 వ్య రత్న స గ్గంధ కాంచ నాంబర భూషా
 ధరుడవు తేజోవంతుడ
 వెరుంగ బల్కుము మహాత్మా యీ వెవ్వడవో !

564. నిను జూడగ మా జనకున్

గని నట్లగు మానసమ్మున కనిన గరుడుం

డనె దశరథనందన! నీ

కనురూప సఖుండ ద్వ ద్ధితాచారుండన్.

565. గరుడుడ వినతా తనయుడ

నరివర్గంబున్ వధించి యవసీతనయన్

జెఱ విడిపించి యయోధ్యా

పురి రాజ్య సుఖంబు లందుము యశం బెసగన్.

566. అనుచు ననుజ్ఞం గైకొని

వినతా సుతు డేగె నబ్ర వీధి జయజయ

ద్వనులున్ బేరీ తూర్య

స్వనములు గర్జలును జెలగె వానర తతులన్.

రావణుడు ధూమాక్షుని యుద్ధమున కంపుట

567. ఉరుము లురిమి నట్టులు సా

గరములు మోపించి నట్లు కపిచము పుగ్ర

స్వరముల మ్రోయుచు రాత్రిం

చరముఖ్యుల గూల్చి గడగె సత్వాధికమై.

568. వానర నై న్యోద్ధుర గ

ర్జా నాదములు న్నిశాచర చమూ కృత హా

హా నాదములున్ బెత్తె

దానవ నాథ శ్రవణ విదారకములు గాన్.

569. మనసు చెదరిన దశగ్రీ
 వునకున్ వేగు లరుదెంచి భుజగ శర విమో
 చన మందిరి రాముడు ల
 క్షణం దని వచింప బ్రాణ సంకట భీతిన్.

570. పర దత్త మోర దర్శి
 కర శరముల్ నిష్ఫలములు గా బోయె నటం
 చురగమ్ము బంగి రోజుచు
 బరమ క్రోధమ్మున దశవదనుం డంతన్.

571. బలవ ద్రాక్షస సేనా
 కలితుగ దూమాక్షు నంప గాకుత్స్థులతో
 దలపడ గర్వోన్మత్త
 ప్రలాపముల నేగె వాడు బహ్మయుదుడై .

572. పరుణ దిశా ద్వారమునన్
 బరతెంచు సురారి వీరవాహిని గని వా
 నరు లుగ్రత వై బడి సం
 హరించిరి శిలా ధరారు హామాతములన్.

573. దివి కెగసి వైకి దూకి న
 ఖవితతి వదనముల గీటి ఖరదంష్ట్రుల ను
 ద్దవిడిన్ గండలు పీకి ప
 ద్వై చి పిడికిట బొడిచి యడంచి రసురులన్.

574. కరవాల శూల తోమర

పరశ్యథ ముసల గ దాసి బాణాసన ము
ద్గర పట్టిన చక్రాదుల
హరినైన్యము గూల్చి రసురు లగణిత సంఖ్యన్.

575. కపులు విజృంభించుచు పా

దప భూరి శిలా ప్రతతుల దాడించి యనే
కపకుంభ రథ ద్వజ ర
ధ్యపాద సూత రథికాంగ దళన మొనర్పన్.

576. కలగి కదన స్థలి న్ని

ల్వ లేక వె న్నిచ్చి భీతి పాఠ దౌడంగన్
నిలు నిలు డంచున్ దఱిమి క
పులు చెండాడిరి దివిజరిపు భట ప్రతతిన్.

577. మొన వెన్నాటుట గన్నం

తనె దూమాక్షుండు క్రోధ తామాక్షుండై
గుణ మోషం బొనరించుచు
ననల శర వ్రాత మేసి యడరె గపులవై.

578. అక్షయ శర వర్షమున ర

ణక్షితి కం తోద రాస్య నాసా పద బా
హ్వాక్షి కటి పుచ్చ జం మా
వక్షోంగ క్షత హత బహు వానర మయ్యెన్.

579. దవ దహనుండు చెలగి శు
ష్కవనం బేర్చు క్రియ రాక్షస శర వ్రాతం
బు వనాట తతి దహింపం
గ వివశ మై నాశ మయ్యె గపిచము వచ్చోన్.

580. అంత ననిలాత్మజుం డ
త్యంత క్రోధానల ప్రత ప్రాంగుం దై
పొంతం గల సాలంబున్
సాంతంబుగ బెఱికి విసరె నసురు శిరమునన్.

581. తునియ తొనరించె దాని గ
గనమ్ము నంద దనుజుండు గఱకు శరములన్
ఘనవేగమ్మున, శిలవై
చిన నట్ల యొనర్చె వాడు చిర్నగ వొలయన్.

582. తరువును శిలన్ బ్రభగ్న మొ
నరించి దూమాక్షు డనిల నందను వై వై
చె రయంబున గద నయ్యది
యురమ్ము దాకినను నోర్చి యుద్ధతి మెఱయన్.

583. గిరిశృంగం బొకటి పెక
ల్చి రయమ్మున వై చె దనుజు శిర మవియంగా
గరువలి సుతుండు చయ్యన
నరదము ను గ్గయ్యె సాశ్వమై సూతునితో.

584. త త్రరమున దూమాక్షుం
 డ త్తరి లంఘించె భూమి కనిలాత్మజుడున్
 మొత్తై శిరంబున దా ను
 ద్య త్తీవ్ర గమను డగుచు దత శిలా శకలిన్.

585. పలలాశి శిరము పలు వ్ర
 క్కలై స్రవించె రుధిరంబు కాల్యలు గాగన్
 జెలగెన్ హాహా కారం
 బు లసురనైన్యంబుల వలముఖ గర్జలతో.

రావణుడు వజ్రదంష్ట్రు బంపుట

586. అనిలజు చే దూమాక్షుడు
 రణమున నీల్గుట నెఱింగి రావణుడు మనం
 బున జింత నొందియు రణ
 మ్మున కనిపెన్ వజ్రదంష్ట్రు మూర్ధం డగుచున్.

587. దశవదన ప్రేరితు డై
 దశరథనందన వధా కృతాత్ముం డై చే
 రె శమన ది గ్వారం బం
 త శతాంగము నెక్కి వజ్రదంష్ట్రు డురవడిన్.

588. ఆతులోద్యతాయుధధరులు
 దితిజభటుల్ వెంబడి జని దీవ్యత్రేక్షో
 దృతిశాలి యంగదు బలం
 బుతో గవియ మోర మయ్యె బో రిర్వురకున్.

9. అంగదుడు వజ్రదంష్ట్రుడు
బొంగారు రణక్రియాసముల్లాసమునన్
సంగర మొనర్చి రణో
న్యాంగక్షతులన్ సలుపుచు నత్యుగముగన్.

1. దారుణ శిలీముఖము ల
వ్వారిగ నేని యసురుండు వాలితనయు వ
జ్రోరస్థలి నొప్పింపన్
దీరత భగ్నం బొనర్చె దే రంగదుడున్.

1. విరథుండు వజ్రదంష్ట్రుడు
దరిత్రికిం డిగ్గి వాలితనయున్ గదచే
శిరమున మోదియు దలపడె
నురవడి లంఘించి మల్లయుద్ధమునకున్.

ఇరువురు యుద్ధవిశారదు
 లిరువురు బలవంతులన్ జిగీషువులు బర
 స్పర హాన నాకాంక్షల బో
 రిరి పెద్దయు తడ వస్స క్పరి తాంగములన్.

. దనుజుండు క్షీణ బలు డగు
ట నెఱిగి వాలిసుతు డుత్కటమ్ముగ వాలి
మ్మున జుట్టి మోదె బెనుశిల
దనుజాంగము దునియ లె చెదరె న ల్లెనలన్.

594. శకలీకృత దేహుం దై
వికృతమ్ముగ జచ్చిన రిపువీరు గని కపి
ప్రకరము గర్జింప గకా
వికలై పాటిరి దనుజులు భీతి గదురగన్.

రావణుడు యుద్ధమున తకంపను బంపుట

595. ఆలమున వజ్రదంష్ట్రుడు
గూలుట రావణు డెఱింగి క్రోధ వశుండై
శైలస్థిరుం డకంపను
దోలెన్ బహునైన్యయు క్తి దుర మొనరింపన్.

596. దాశరథులన్ జయింపుము
గీశ చమూ పతుల నెల్ల గీడ్పాటొందం
జేసి జయంబున్ గొని నా
యాశలు సఫలంబు నేయు మని బోధింపన్.

597. విపులం బగు తేరున గ
శ్య పాత్మజ ప్రభ నకంప నాసురు డేగెన్
గపినైన్యము వై నురవడి
కృపాణ చా పాది రణ వరిక రాన్వితుడై.

598. రణ సన్నద్ధత బిశితా
శను లేతెంచగ, గపులును శౌర్యోద్రేక
మ్మున మార్కొనిరి తత శిలా
వనిరుహ ధరులై మహారవ సముదృటులై.

599. కర చరణంబులు శిరము లు
దరంబులున్ వక్షములు విదారితములు గా
దరుచర రాక్షస భట యూ
ధ రోదన ధ్వనుల ది గ్వితతి మ్రోసె గడున్.

600. హరివిల్లు బోని చాపము
గరమున బూని యసురుం డకంపను డంతన్
శరవర్షము గురియ గపుల్
బరువెత్తిరి తాళలేక పావని కడకున్.

601. ఓడకు డోడకు డంచున్
గాడుపు కొమరు డభయ మొసగ న్నిల్చి కపుల్
దాడించిరి రక్కసులన్
బోడిమి ధరణీరు హాశ్మ పుంజంబులచే.

602. అనిలజుడుం జెలరేగి య
శని సమ ముష్టుల బొడిచియు జరణంబులతో
డ నురములు బగుల దన్నియు
బెనుజెట్టం గొట్టియు గెడపెం బెక్కండ్రన్.

603. శర తరు నిర్భిన్నాంగులు
దరుచరులున్ రాక్షసులు వ్యధాకులు లగుచున్
ఐరు విడ సాగంగ నెగయు
ధరాపరాగమున గ్రమ్మె దమ మెల్లెడలన్.

604. కను గాన బడని యాంధ్యం

బున రాక్షస సేనలున్ గపులు మోహితులై

యనికిం గడంగిరి జన ని

దనంబె ద్యేయముగ స్వ పర తర్క రహితులై.

605. క్షతగాత్ర నైనిక చయో

ద్గ తాత్రస ధారల రజో వితాన మడంగన్

దితిజులు గపులున్ దలపడి

రతిభీషణముగ జయేచ్చ లారడి వెట్టన్.

606. అంతట నకంపనుడు దు

ర్ధాంత పరాక్రమ మెసంగ నడరించె హనూ

మంతుని వై శరజాలము

సంతత వర్షాంబు ధార చందం బొప్పన్.

607. ఉరువేగంబున ననిలజు

దరి మూర్ధము మోదె ఋషి తానోకహ సుం

దర దరణీదర శృంగము

గరమ్మునం బూని క్రోధ కంపిత తనుడై.

608. భిన్నశిరస్కుం దై పడె

నన్నిర్జరవైరి ధాత్రి, హనుమయు గర్జిం

చె న్నభి లాళా గహ్వర

భి న్నాదంబున దనుజులు బిట్టార్వంగన్.

609. రిపు వీర కంపన ప్రథి

త పరాక్రమ శాలి కూలె దానవ యూధా
ధిపవరు డకంపనుం డని
ప్రపీడిత స్వాంతు డైన రావణు డంతన్.

రావణుడు ప్రహస్తుని బంపుట

610. దనుజ ప్రదాన నైన్యా

ధినాథు రావించి పల్కె దివిజుల నోడిం
చిన వాడవు నీ కెదుటన్
రణమున గా లూన దుర్భరం బెవ్వరికిన్.

611. నరులున్ గపు లల్పులు దా

శరథి ననుం గెల్చు చేడ సమరంబున గూ
ల్తురు నిన్ను బోలిన రణో
ద్ధుర ప్రచండ ప్రతాప దోహాలు లంచున్.

612. మది నమ్మి యుంటి గానీ

విదళించుచు నుండిరి మనవీరుల నా క్రో
తిదశపతులు ధూమాశ్శా
ది దనుజ నాయకు లరిగిరి దివికి బ్రహస్తా!

613. ఇక మనకున్ యుద్ధ మొన

ర్చక తప్పెడి దేమి? యింటి వాకిటికిం గొం
కక వచ్చిన రిపుడు వధిం
పకుండునె! రణంబు నేను మానిన నైనన్.

614. రణమున జయంబొ యపజయ
మొ నిర్ణయించుట యసాధ్య మొకవేళ జయిం
చిననున్ జయింప వచ్చు, రి
పు నెదుర్కొనుటె తగు ధర్మముగ నెంతు మదిన్.

615 ఐనను శూరుండవు వి
జ్ఞానివి నృపనీతి శాస్త్ర చతురుడవు బ్రహ్మ
స్తా! నాకు హితుండవు భయ
హీనుడ వై తెల్పు మిప్పు డేయది తగునో.

616. అనినన్ బ్రహ్మస్థు డిట్లనె
దనుజేశ్వర! మున్నె నిశ్చితం బయ్యెను రా
మునకున్ దరణీజ నొసం
గనిచో ననివార్యము రణకార్యం బనుచున్.

617. సచివులు నైన్యాదీశ్వర
నిచయంబు రణ ప్రయత్న నిర్వాహకులై
రి, చిరయశోబ్ధికి, నిపు
దుచితా నుచిత ప్రశంస యోగ్యం బగునే?

618. నిరతంబు జూతువు సమా
దరబుద్ధి సమాత్య వర్గ దండపతుల న
న్నరిగెద దార సుతాదుల
బరిత్యజించి యని సేయ భవ దర్శంబై.

619. కను మే విధమున స్రుక్కిం

తునొ య న్నర వానరాళి దురమున నంచున్
జనె బహ్వాటోపమ్మున
ననేక రథ గజ తురగ భ టాస్వీతుండై.

620. అని సేయ జనె బ్రహస్తుడు

దనుజ భట జయ జయ సంతత ధ్వనులు నివి
ప్రనిచయ మహ దాశీర్వా
దన భేరి కాహళ నినదంబులు నెసగన్.

621. అంత బ్రహస్తు సచివులు న

రాంతక కుంభహనులున్ మహానాదుడు ధీ
మంతుడు సమున్నతుండున్
దంతుల వై జనిరి తోడు దర్పం బొప్పన్.

622. సమధిక సమ రోత్సాహము

న మర్కట చమూ వినాశనము సేయగ న
య్యమరారులు గడగ నెది
ర్చి మైందుడు నలుండు నిల్వరించిరి వెలుచన్.

623. అసుర ప్రయుక్త నానా

నిశితాస్త్రపరంపర దరణిం గూలిరి ము
క్త శిరస్కులు నిర్భిన్నాం
గ సందులై వెక్కు ఋష కపి సైన్య భటుల్.

624. తరువుల గొట్టియు గొండ శి
ఖరముల వై చియును ఖర నఖ ప్రతతులచే
నురముల జీల్చియు భిదురో
గ్ర రద ప్రవిదారి తాంగులం జేయుచునున్.

625. పిడికిటి పోటుల బొడిచియు
బుడమి బడ నైచి పాదముల ద్రొక్కియు జే
నడిచియు రాకాసుల ను
క్కడంచిరి కపు లని వారి తౌద్ధత్యమునన్.

626. శిర మవియ రువ్వె ద్వివిదుడు
నరాంతకున్నొక్క భూరి నగ శృంగమునన్
గరిమన్ గూల్చె సమున్నతు
దరణీస్థలి దుర్ముఖుండు దరు తాడితుగాన్.

627. వృద్ధుండు జాంబవంతుడు
క్రుద్ధుండగుచున్ బెనుశిల గొట్టి యెడందన్
యుద్ధోన్మాదు మహా నా
దోద్ధతు జక్కడచె దుర్మదు మహానాదున్.

628. మో రాహవ దూర్వహు డా
తారుండు విశాల సాల దరణీరుహ భి
న్నోరస్కు జేసి కూల్చెన్
ధారుణి గుంభహను దైత్య దర్ప నిధానున్.

629. ఆ రీతి నల్వరుం గపి
వీరుల చేత న్మడియుట వీక్షించి సుప
ర్వారి పదతాడిత మహా
క్రూర భుజంగం బనంగ రో షోద్ధరుడై.
630. మోరమ్ముగ గర్జించుచు
దారుణి తల మద్రువగన్ రథంబు బఱపుచున్
జ్యా రావము వైరి హృదయ
దారణ మొనరింప నడరి తతవేగమునన్.
631. ఆశీవిషోపమ ప్రద
రాసారము గురియ వానరావళి యుసురుల్
బాసె న్వేలకు వేలుగ
ద్రాసంబున బాసిరి రణరంగంబన్యుల్
632. నీలుం దడ్డం బై కపి
జాలము మఱలించి తాకె సాహస మొప్పన్
మూ లోన్ములిత గగన స
మాలింగిత సాల హస్తు డగుచు బ్రహస్తున్.
633. ధను వా కర్ణాంతముగా
నొనర్చి జ్వలితాగ్ని సన్ని భోగ్ర శరంబుల్
దనుజుండు వైవ నీలుని
తనువున్ దూసి పడె నవ్వి ధరణీస్థలివై.

634. శరదంబు దార నోర్చుచు
స్థిరత న్నిల్చు వృషభంబు చె న్న
చ్చర వర్ష మోర్చి నీలుడు
తరు ప్రహారమున గూల్చె దనుజు
635. తురగముల గూల్చి నీలుం
డురవడి లంఘించి భగ్న మొనరి,
చరు కార్ముకంబు కాంచన
పరిష్కృతంబు సుర సంఘ బాదా
636. విరథుండు భగ్న చాపుం
డు రయోద్ధతు డై ప్రహస్తుడు నో,
ఖర ముసలంబున జెక్కు చె
దరక వడిం గలియబడె నతండు
637. ఒరు నొరు అక్కుచు గీటుచు
ఖర దంష్ట్రల చేత మేని కండ లన
ర్హరములు నెలంగ బీకుచు
నటిముఠి బోరిరి దురాగ్ర హా వేశమ
638. నీలోద్యద్వాతంబుల
దాశం జాల కసురుండు ధైర్యము
దూలి ముసలంబు గొని లాం
గూలాయుధు నురము గాడి కూల్పం

639. ఆ యెడ జూచి కపిచమూ
నాయకు డనిల గమనంబున శిలం గొని నా
గాయుత బలుడై వై వన్
వేయి తునక లయ్యె దనుజవీరు శిరంబున్.

640. ఆ రీతి బ్రహ్మస్తుడు వడ
గా రాక్షస నైన్య వితతి గ్రందై హాహా
కారము లుప్పతిలె జయ జ
యారావము లెగ సె మింటి కగచర సేనన్.

రావణుడు యుద్ధంబున కరుగుట

641. తన నైన్యాద్యక్షుడు దా
రు జాశ్మమాతమున గూలె గ్రోతుల చేతన్
రణమున నక్కట యనుచు భ
య నిపిడితు డై దశవద నాసురు డంతన్.

642. బిరుదు గల యూధపతు లం
దరు జచ్చిరి కపులచే రణంబున బర దు
ర్భర విక్రము లన్నర వా
నరులన్ దొడరంగ నే జన న్వలె నింకన్.

643. అనుచుం దలంచి కదనాం
గణంబు సేరం జనె దశకంతుడు భాస్వం
త నిభ ప్రభాస్పద స్యం
దనాధిరూడుండు భూరి ధన్వ దరుడు నై.

644. అతికాయ మహాకాయ ప్ర
 భృతులు సుతులు దోడు రా ననే కోడ్దుర దం
 తి తురంగ స్యందన భట
 యుతుడై యరిగె సురవైరి యుద్ధ మొనర్పన్.

645. ఆ రీతి నేగుదెంచెడు
 నా రాక్షసనాథు జూచి యాశ్చర్యమునన్
 శ్రీరాము డనె విభీషణ!
 సారథుజుం డెవ్వ డితడు చనుదెంచు నిటుల్.

646. భూత గణంబుల తోడన్
 శీతాద్రి స్వీడి వచ్చు నిటలాక్షుం డా
 భూతాధిపుండు రుద్రుడొ!
 యీతని తేజంబు బర్వు నెల్లం దిశలన్.

647. అనిన విభీషణు డిట్లనె,
 నినవంశపయోధిచంద్ర! యీతడె సుమి రా
 వణుడు సితచ్ఛత్ర విభా
 సి నిర్జరగణంబు గెల్చి చెలగెడు వాడున్.

648. ఆ వెంటన్ గల యోధులు
 రావణపుత్రు లతిరథులు రణభీషణులున్
 గ్రావాకారు లుదగ్ర భు
 జావష్టంభులు నజేయ శక్తి కలితులున్.

649. అన రాఘవు డనె నీ దు

ర్విసీతు డెదురుపడె నాకు విడుతునె యస్మ
ద్దనశర జాల జ్వల నేం
ధనంబు సేయక విభీషణ! యిపుడు వీనిన్.

650. సీత నపహరించిన దు

ర్జాతుడు వీ డిక తొలంగి చను మచ్చేతో
జాత మహాక్రోధము నే
డితని వధ తోడ జగము లే పారంగన్.

651. అనుచున్ ధను శ్శరములున్

ధనుత్రముం బూని నిల్చె దాశరథి మహా
రణసన్నద్ధుండై ల
క్షణు తోడ నిశాచ రాగమనముం గనుచున్.

652. అట దశకంఠుండు నము

ద్భట సంగ్రామ క్రియా కృతాత్ముం డై చెం
గట వచ్చు వీర యోధుల
కిటు లనె బురరక్షణంబు హితకార్య మగున్.

653. చను డటు మీ రందరు ప

ట్టణమున్ గాపాడుకొనగ టక్కరిక్రోతుల్
సనుదెంచి యెట్లు పురి నా
శన మొనరింత్రొ! యిట కేన చాలు దరులకున్.

654. అని వా రందఱి నంపి క

దనం బొనర్పంగ నేగె దాశరథుల తో

దను జాదీశ్వరు డొక్కడు

దను ర్మహానాద మవిరతంబుగ బర్వన్.

655. ధరణీతల మద్రువగ బ్ర

స్ఫుర ద్రయోద్ధతి శతాంగము నృణపుచు వి

స్ఫుర దుగ్ర శర శరాసన

ధరుడై వచ్చు దశముఖు నదల్చి రవిజుడున్

656. కుసుమిత వివి దావనిరుహ

మనదృశ దాతు ప్రభా దు రవలోకము శై

లశిఖరముం గొని వైవగ

నసురుండు దునిమె బహు నిశి తాంబక వితతిన్

657. ఎన్ని తరువులన్ వై చిన

నన్నిటి దున్నె దశవదను డర్కసుతుండున్

సన్నిధి కేగి సిడంబున్

దన్ని కలత పెట్టె సూతు దశముఖు నెదుటన్.

658. పవి నిభ నిశి తాగ్ర శరం

బు వింట సంధించి దానవుం డేయ మరు

జ్జవమున నయ్యది సుగ్రీ

వు వక్షముం దూసి పడియె భూమీస్థలివై

659. అశని సమం బగు త త్తీ
ప్ర శరామాతమ్ము చేత రవిజుడు తేజం
బు శమింప గూలె ధరణి వి
వశుడై రాత్రించరాధిపతి ముద మందన్
660. సుగ్రీవు పాటు జూచి దు
రాగ్రహ వశులై నభ గవయ, గవాక్షాదుల్
నిగ్రహ మేది గవియగ, ద
శగ్రీవుండు విదళించె శర సంహతులన్
661. పరమ భయంకరముగ శిత
శరవర్షము గుఱిసె రాక్షస ప్రవరుడు వా
నర సేనల పై ధైర్యం
బటి రాఘవు మఱువు సొచ్చి రా కపు లంతన్
662. రాముడు కోదండ ధరుం
డై మొనకుం గాపు నిల్చి యసురు నెదిర్చుం
దీమసమున బోవం గని
సౌమిత్రి నమస్కరించి చయ్యన బలికెన్.
663. ఈ పాపాత్ము నెదుర న
న్నా! పంపుము నన్ను నీవ యరుగ న్వలెనే
నా పాపశరంబులచే
నీ పూర్వామరు వధింతు దృటి కాలమునన్.

664. అనినన్ రాముడు దమ్మున
కనె, లక్ష్మణ! నీవ యేగు మని నేయగ, రా
వణు డద్భుత విక్రము, డెదు
ర నోప, రెవ్వరు, క్రుధాపరత జెలరేగన్
665. దుర మొనరింపుము బహుజా
కరూకుడవునై ధనుస్సు గాచుకొన వలెన్
నిరతమ్ము బరచ్చిద్రము
లరయుచు తోప రహితుండ వైనం జయమా
666. చను మన లక్ష్మణు డన్నన్
వినయమ్మున గొగిలించి వినుతించి ప్రద
క్షిణ మాచరించి చే మో
డ్పున జనె దశముఖు నెదుర్చు పూనిక తోడన్.
667. ఆ గతి రణోత్సవంబున
కేగు సుమిత్రాసుతు గనె యేచి యనింజుం
డేగె దశకందరు పయిన్
దా గల్గగ లక్ష్మణుడు చనం దగ దంచున్.
668. హనుమంతు డట్లు చని రా
వణు నరదం బెక్కి పల్కె వధియింతు నినున్
గను మీ యరచేతి బలిమి
నను గికురింపం దరంబె నయరహితాత్మా!

669. అనినన్ జిరునవ్వున రా

వణు డనె నోరి కపి! నీదు బల మెట్టిదో చూ
తును గొట్టుము, రావణ మ
ర్దను డన్న యశంబు నొందెదవు లోకమునన్.

670. అనుడున్ హనుమంతుడు రా

వణ! జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొమ్ము భవ దాత్మజు న
క్షుని మును నే వధియించితి
ననంగ దశకందరుడు దురాగ్రహవశుడై.

671. అరచేతం జరచె హనుమ

యురమ్మున, గజగజ లాడి యొక్క ముహూర్తం
బరిగిన పిమ్మట దానుం
జరచె మరున్నందనుడు దశముఖు నురమునన్.

672. అతితర భూకంపమునన్

క్షితిధర మూగు తెఱగున నిశిచరుండు రథ
స్థితుడై కంపించె మరు
త్పుతు నగ్గించి రగచరులు సురలుం బెలుచన్

673. పలలాశనపతి స్వస్థత

నలరి భళి వానర! భళి యనిలజ! భవ ద
త్యలము భుజశక్తికి మనం
బలరె గడుంగడు నటంచు నగ్గింపంగన్.

674. ఏమి బలం బిస్సీ! నా
 దేమి బలము? నాదు చేతి దెబ్బ దినియు నీ
 వీ మెయి బ్రదుకం గల్గితి
 నేమంబున నంచు హనుమ చింత పడంగన్.

675. కోపము తోడుత రావణు
 డా పావని గొట్టె మఱుల నతి తీవ్రముగన్
 భూ పతితు డయ్యె వివశుం
 డై పావని రాక్షస ప్రహారంబునకున్.

676. ఒడ లెరుగని వాయుసుతున్
 విడిచి నిశాట విభు డేగె నీలుం దొడరన్
 వడివడి గపి నైన్యార్థ్య
 షుడు జెలరేగి తరు శిలల గొట్టె దశాస్యున్.

677. నీలుడు వైచు తరు శిలా
 జాలమ్ము శర ప్రతతుల శకలంబులు గా
 నేల బడగొట్టి యసురుడు
 నీలున్ గా లేస్తే లాడ నీయక పొదివెన్.

678. కడు సూక్ష్మ రూపి యై నీ
 లుడు దశకంధరు రథ మధిరోహించి వడిన్
 సిడ మూపి వింటి కెగట్రా
 కి డిగ్గి యెగని మకుటంబు గేలం దడవెన్.

679. ఆ రీతి నీలుడు సుప

ర్వారిం గడు జిక్కు వెట్టె బలలాశియు దు
ర్వార క్రోధుం డై సం
హారం బొనరింప వై చె ననలాస్త్రంబున్.

680. ఉరముం దాకిన యా శిఖి

శర ముజ్జ్వల మై దహింప సాగె దనువు వా
నరు డవని గూలె జేష్ఠా
విరహితు డై తెఱపి గాంచె బిశితాశనుడున్.

681. వానర నైన్యము వై బడ

బూని దశాస్యుం డొనర్చె భూతల మద్రువన్
జ్ఞా నాదము లక్ష్మణు డా
హ్వనించె దురం బొనర్చ నత్యుద్ధరతన్.

682. కంటం బడి తిన్నాళ్ళకు

బంటు తనంబున నెదిర్చ బ ల్సాహసుడౌ,
మింటి కెగయు నీ తల నా
వింటి బలిమి సూడు మింక బెగడక నిలుమా!

683. అనుచున్ దలపడె దశముఖు

డనికిన్ సౌమిత్రి తోడ నాత్మశ్లాఘం
బొనరింతురె రాజులు ర
మ్మనుచు గవిసె లక్ష్మణుం డనంత మహిముడై.

684. కనక పరిష్కృత చాప

మున గూర్చి నిశాత భల్లము ల్దనుజుం డే

య నడుమనె త్రుంచె సౌమి

త్రి నితాం తోరు శర ధార దీప్త రయమునన్.

685. వలయాకృత చాపమునన్

బలుదొడ్డ శరంబు లేనె వైరి వదా దో

హల బుద్ధి లక్షణుండు శ

కలంబు తొనరించె బం క్తికంతుండు వెసన్.

686. దుర్వార బాహు విక్రమ

గర్వాటోపమున సాయ కౌఘంబుల న

య్యిర్వూరు బోరి రసమ రణ

నిర్వాహకు లై ప్రతిభట నిర్మథ నేచ్ఛన్.

౪7. ఒక వెడద వాతి యమ్మున

విక టోద్ధతి నేనె దనుజ వీర వరుం డం

తకు చందంబున సౌమి

త్రి కఠో రోర స్థలమున స్పృహ బాయంగన్.

688. వివశుం డగుచున్ బడి రా

మవు దమ్ముడు కొంత వడికి గలిత స్పృహుడై

పవి నిభ శరమ్మునం దా

నవపతి ధనువున్ దునియ తొనర్చి చెలగుచున్.

689. వేరొక యమ్మున గీర్వా
 ణారాతి యురమ్ము నేయ నవశాంగుండై
 యా రావణుండు గనులన్
 దారకలు మెఱయ రథంబు న న్నోలి పడెన్.
690. శర దాసిత తనుడు నిశా
 చర పతి రా మానుజ శిత శర దారితుడై
 యొరగెన్ జలన రహితు డై
 యరదమ్మున ర క్త నిక్తమంగము తోడన్
691. పిమ్మట లబ్ధ స్పృహుడై
 య మ్మనుజాశన విభుం డ హంకృతి తోడన్
 హు మ్మనుచు బఱవె విధి ద
 త్తమ్మగు శక్త్యాయుధ మ్ముదగ్రత నరివై.
692. దూమ విరహి తాగ్ని జ్వాల
 లాముఖమై పడియె నద్ది లక్షణు వక్ష
 స్సీమ, విదళింప నోపదు
 సౌమిత్రి శరాశి త త్రృశ స్త్రాయుధమున్.
693. ఉరముం దాకి పడిన త
 త్పర మాయుధ జాత హవ్య వాహన శిఖలున్
 గర మేర్చ సహింపన్ దు
 ర్భరమై మహి సౌమ్మసిల్లి పడె లక్షణుడున్.

694. అవిచింత్య మహా శ్రీ వై

ష్టవాంశ ము న్దా నగుట మనంబున దలచెన్

దివిజరిపు నాయుధము శ

క్రివిహీనం బగు దనయెడ దిరముగ ననుచున్.

695. విగత స్పృహుడై ధరణి నొ

రగిన సుమిత్రాత్మజు గొని రయమున లంకా

నగరి కరుగం దలంచి యె

త్తగ జూచె గరద్వయమున దశముఖు డంతన్.

696. హిమగిరియొ మందరమొ య

య్యమరేశ యుత భువన త్రయమొ యైనం బా

హు మహిమ నెత్తం జాలు ద

శముఖుడు సౌమిత్రి నెత్త జాలం డయ్యెన్.

697. భరతానుజు నెత్తి కొనుచు

బురి కరుగం జూచు బంక్తిముఖు గని క్రోధో

ద్ధురుడై పొడిచె ననిల సూ

తి రభస మొప్ప బవినదృశ దృఢ నిజ ముష్టిన్.

698 కనులన్ శ్రోత ప్రాణము

ల నోట రక్తంబు గ్రక్కి లంకాపతి మూ

ర్చ నెననె హనుమంతుడు ల

క్ష్మణు నెత్తికొని చనె రామచంద్రుని దరికిన్.

199. శాత్రువు డై రావణుడు సు
మిత్రాసుతు నెత్త లే డమిత భక్తుండున్
మిత్రుండు గావున మరు
త్పుత్రుం డవలీల నెత్తి మోవం జాలెన్.

200. రాముని దరికిం జనగా
సౌమిత్రి స్వీడి పోయె శక్త్యాయుధమున్
సేమంబున దెల్వించె గనె
సౌమిత్రి, చెలగిరి కపులు సంతోషమునన్.

201. రావణుడు మే నెఱిగి క్రో
ధావిష్టాత్ముం డగుచు మహా చ్ఛాపమునన్
జీవహరణ పటు నారా
చావళి వర్షించె వాన రాసీకము వై.

202. దశముఖు విజృంభణం బో
ప శక్తి లేక కపిచమువు పాఱి డొడంగన్
దశరథసుతుండు రాముడు
నిశాచరాధిపు నెదుర్కొనె రయం బడరన్.

203. హనుమంతుం డెదురై రా
మున కనె నంజలి ఘటించి పురుషోత్తమ! రా
వణుడు రథికు డై సంగర
మొనర్చ బదచారి వగుట యెప్పునె నీకున్.

704. హనముగ నా గరుడుడు వా
హనమగు విష్ణువున కేను నట్టులె నీ వా
హన మగుదు మ ద్భుజారో
హణమ్ము గావించి కడగు మసుర వధ కికన్.
705. హనుమ ద్భుజ పీఠా రో
హణమున నేగె వడి రాము డంత దశాస్యున్
గని యిట్లనె రావణ! కూ
ల్తును నా కంటం బడితివి దుష్టా! నిలమా!
706. ఎనలేని యప్రియము నా
కొనరించిన ని నివిడుతునె యూ ర్వాధో లో
క నివాసమ్మున కేగిన
వనజభ వేంద్ర హరు లడ్డు వడినం జెనటి!
707. ఖర దూషణు లందరి నొం
టరి నై యెదిరించి దున్నిన నరుండను గా
నెఱుగుము నను దశముఖ! ద్వ
త్పరాక్ర మాతిశయ సంపదం జూపు మికన్.
708. అనుచున్ రాముండు ధను
ర్గుణ ద్వని యొనరెచ్చ నిఖిల లోకాళికి భీ
జనకమ్ముగ గ్రోధమునన్
దనుజేశ్వరుడున్ మహద్భుత ధను ర్దరుడై.

709. పరగించె దీప్త బాణము

లురస్థలిన్ బవనజు పయి నుద్ధరగతి భా
స్కర తేజో వంతుడు దు
ర్నిరీక్ష్యుడై వెలిగె హనుమ నిశితాస్త్ర హతిన్.

710. క్షతగాత్రుడైన మారుత

సుతు జూచి రఘూద్వహుండు శోణాక్షుండై
శిత నారాచ పరంపర
నతి వేగమ్ముగ బటపె దశాస్యు రథము వై.

711. తురగములు జచ్చె సారథి

శిరంబు మింటి కెగనె దునిసె రథాంగంబుల్
సురవైరి చేతి ధనువు దు
ము రయ్యె శకలంబు లయ్యె ముఖ్యాయుధముల్.

712. కను దెఱచి చూచు మాత్రం

బున భగ్నం బైన యరదమున్ డిగ్గిన య
ద్దనుజుండు రిచ్చవడి ని
ల్వ నేల రాలె మకుటంబు నామ శరహతిన్.

713. హతదర్పుడైన రావణ

దితిజేశ్వరు జూచి రామదేవుం డనె బో
రితి వుగ్ర విక్రమమున బ
గతురకు నే న్మొచ్చు వుట్ట గా బంక్తిముఖా!

714. అలసితివి, తురంగములున్
బొలిసె, విశీర్ణము రథంబు ముక్తా హేమో
జ్వల కార్ముకంబు పలు దుని
య లయ్యె, నింకే మొనర్ప నగు నీ కిచటన్?
715. నిను ద్రుంచు టిప్తు నాకున్
రణ ధర్మము గాదు రావణ! పురంబునకున్
జని శ్రాంతి దీర్చుకొని ర
మ్మని నేయ రథా దిపరిక రాస్వీతుడవై.
716. అనిన దలవంచు కొని రా
వణుం డరిగె నేల గనుచు వ్యాకుల చిత్తం
బున నాత్మ గేహమునకున్
దనుప్ర ణోపశమనం బొనర్చు కొనె నొడిన్.
717. అరి దుర్వారుడ నను నా
గరువము ఖర్వంబు గాగ గదనమ్మున ది
క్కటి నరు నొక్కని కోడితి
శరాసనంబున్ రథంబు జదియం బడగన్.
718. మృగరాజుం గని పర్వు మ
దగజంబుం బలె, ఖగపతి దర్శన భీతో
రగము క్రియ, బాటి వచ్చితి
వగ గూరి పరాభవింప బడితి గటకటా!

719. ఏమి శరంబులవి? నభ
 స్సీమన్ మెఱపు లనగ మెఱసి పడెన్ రథమం
 దామెయి శర మొక్కటియున్
 రాముని వై దూయ లేక మాన్పడి పోతిన్.
720. అనుచున్ మనోవ్రణోపశ
 మనమున్ గనలేక చింత మై యసుర చమూ
 గణ నాథు లమాత్యులు నం
 దనులున్ గొలుపుండ బల్కె దైర్యము దూలన్.
721. సురపతి తుల్య పరాక్రమ
 విరాజమానుండ విశ్వ విఖ్యాతుడ న
 స్థరమున గెల్చె నరుం డొక
 డరయగ నాదు తప మెల్ల వ్యర్థం బయ్యెన్.
722. నర వానరులన్ బేర్కొన
 గరువము మై నాడు ధాత కరుణాశుండై
 వరము తొసంగగ, నాకున్
 మరణము తథ్యంబు సుమ్ము మానవు చేతన్.
723. అనరణ్యం దను నై ష్వా
 కుని నే జిత్రవధ నేయ గూల్చును నిన్నున్
 ఘను డై ష్వా కాన్వయ డొక
 డనె నత, డీ దశరథసుతు డాతండె యగున్.

724. మును నే వేదవతి యనన్
ముని కన్యక జారుగాత్రి మోహింప, వధిం
తును ని న్బున ర్భవంబున
నని యగ్నిం జొచ్చె, సీత యాయమయె యగున్.
725. కైలాస మెత్తు నా డవ
హేళన మొనరించు నన్ను నీక్షించుచు శ్రీ
మూలముగ గూలు మంచున్
శైలజయున్ గుపిత యగుచు శాపం బిచ్చెన్.
726. హర వాహనంబు నందీ
శ్వరు గని నే పరిహసింప శాపం బిడె నా
పుర వై భవ మెల్లయు నం
తరించు ద న్బొలిస కపితతి చే నంచున్.
727. స్మరవశత రంభను బలా
త్కరింప నలకూబరుండు, గామాంధుడ నై
వరుణసుత పుంజికన్థుల
జెఱగొన దాతయును శప్తు జేసిరి నన్నున్.
728. పర గర్విత చిత్తంబున
పరాభవించితి మహర్షి వరు లెందఱి నో
పరమ తపస్వులు వారం
దరి చే గ్రోధోగ్ర శాప దవ్వుడ నైతిన్.

729. ఇవి యెల్లయు మీ రెద నిడి
వివి ధోద్యోగముల బన్ని వెలయింపుడు దై
త్య విజృంభణంబు, గపి నై
న్య వినాశంబున్ బొనర్చు డవ్యగ్రముగన్.

730. నా తమ్ముండు ఘటశ్రవు
డాతత బల దైర్య సాహ సాన్నితుడు రిపు
ప్రవాతము జయించు భాగ్య వి
దాత ననుం బోలె శాప దష్టుడు గామిన్.

731. నిదురించు చుండు వాడు బ
హు దినమ్ముల దాక దృప్తి నొందగ బోన
మ్ము దిని సుఖమ్ముగ దా నొ
క్కదినము ప్రజ్ఞాయుతుండు గాగ మెదలినన్.

732. ఇపు డీ యాపద దప్పిం
చు పరాక్రమ శాలి వాడె సురపతు లైనన్
రిపు లెదురం జాలని భూ
రి పర్వ తాకారు డరయ మృగరా జ్జీభుడున్.

733. సమయమున కక్కరకు రా
ని మహా వీరుండు గల్గె నేనియు ఫలవం
త మగునె కార్యము, బలవం
తముగా నైనను సుషుప్తి దప్పింపు డికన్.

734. అనినన్ రాక్షస నైన్యా
ధినాథులు న్మంత్రులు జని దిశ లెల్లను మ్రో
య నెరపిరి శంఖ భేరీ
పణ వానక కాహళ ముఖ వాద్య ధ్వనులన్.
735. హయహేషలు మత్త కరీం
ద్రయాద ఫీంకృతులు సింహనాదమ్ము తొన
ర్చియు యత్నము సేసిరి దై
త్యయోధు మేల్కొల్పి కదన తత్పరు జేయన్.
736. వాలమ్ముల బఱగించియు
శూలమ్ముల బొడిచియు బయి శుండాలములన్
దోలించియు శ్రవణ కుహర
మూలమ్ముల నంబుపాతముం గావింపన్.
737. తెలివి గని ఘటశ్రవు డా
కలి యని బిట్టార్వ బహు మృగ ద్విజ మాంసం
బులు రక్త పూరిత ఘటం
బు లిడం గా నాస్వదించి మోదము తోడన్.
738. నను నిద్రకు బాపిన కా
రణ మేమి మనకు రణంబు రామునితో గ
ల్గెన? యాపద యిం కేదై
నను బ్రాప్తించెన విభునకు? నాకు దెలుపుడి!

739. అని కుంభకర్ణు డడుగం

గ నిట్టనె మహోదరుండు గాకుత్స్థునితో
నని యయ్యె నకంపన ముఖు
లసీకిసీపతులు చచ్చి రరి పీరుల చే.

740. ఎక్కటి కయ్యంబున దా

నుక్కుమిగిలి రాముడు దనువున్ స్యందనమున్
ముక్క తొనర్చి మకుటమున్
వ్రక్కలు గావించి విడిచె బంక్తిముఖ గృహన్.

741. అవమాన భారమున శిర

ము వంచి యె డైటుతొ వచ్చె బురికి బ్రభువు దీ
ర్తువు నీ వి య్యవమతి నం
చు వేచి నిను జూడ గోరుచుండె వివశుడై.

742. అనినన్ దుర్బర కోపం

బున ద్రుంచెద న న్నర కపి ముష్కరులన్ వే
జని త చ్చోణిత పానం
బొనర్చి యవ్వల జనుదు బ్రభువు సన్నిధికిన్.

743. అను కుంభకర్ణునకు వం

దనం బిడి మహోదరుండు దానవపతి ద
ర్శన మొనరించుట తగు ము
న్ననంగ నంగీకరించి యాతం డంతన్.

744. స్నానంబు సేసి మదిరా
పానం బొనరించి రత్న భర్మ కలిత నా
నానూన భూషణములన్
మై నిడి చనె వాడు రావణ ప్రభు కడకున్.
745. అమిత సురా పానము చే
త మదించి ఘటశ్రవుండు ధరణీస్థలి కం
పము నొంద పాద విన్యా
సము సేయుచు రా ట్పుథమున జనె యము బోలెన్.
746. తరుణార్క ద్యుతి మెఱయుచు
బుర ప్రజావళి నుతింప భూరి విభవ మొ
ప్ప రభసమున జను రాక్షస
వరు గని పాతెన్ గపిచము వమిత భయమునన్.
747. తరుచర గణంబు లట్లు వి
పరీత భయ తప్త వృత్తి బాటుచు రా దా
శరథి విభీషణు గని య
చ్చెరువున నిట్లనె బురి దెస జే సాచి వెసన్.
748. విద్యుద్గణోజ్జ్వలం బగు
నుద్య ద్వర్ణాంబువాహమొ యనంగా దు
రేబ్బద్యోద్యమంబున న్నిర
వద్యాభరణోజ్జ్వల ప్రభా భాసితు డై.

749. వెఱ గొల్పుచు వచ్చెడు ఘన

శరీరు డెవ్వండు భూత సంచయమున ను
ద్ధర తేజో భరితము నా
యెఱుకం గాన బడ దిట్టి దే శోకమునన్.

750. అనిన విభీషణు డిట్లనె

విను వాడె ఘటశ్రవుండు విశ్రావసునం
దనుడున్ రావణు దమ్ముడు
ఘన విక్రమ శౌర్య ధైర్య కలితుం డుర్విన్.

751. ఆరయగ దపో బలంబున

వరముల్ సాధించి బల విభవ దర్శితు లౌ
దురు జగతి దనుజు, లిత డు
ద్ధర తేజో బల గరిమము తోడ జనించెన్.

752. పుట్టిన దాదిగ వీ డొక

పెట్టున భక్షింప సాగె బెనుక్షుధ తో గ
న్పట్టిన జనతతి వ్రజిం
గొట్టె మొగమువాయ నెదురుకొని యడ్డువడన్

753. సురలం జయించి నా డ

ధ్వర విఘ్నము నేసి భూరి తాపస వరులన్
నరికించి నా డహమునన్
బరసతుల బరాభవించి నా డెందఱిన్.

754. లోకము నిర్మానుష్యము

గాకుండునె యిట్టి దుష్టు కతమున నని నా
కొక న్తతి మొఱవెట్టె బ్ర
తీకారము సేయ బ్రహ్మదేవుని కార్తిన్.

755. కోపించి వారిజభవుం

డీ పాపాత్మునకు లోకహిత కర బుద్ధిన్
శాప మొసంగె మృతుం డ
తై వడి యుండగ సుషుప్తి ననవరతంబున్.

756. నీ ముని మనుమం డితడు పి

తామహ! నీ విట్లు శాపదష్టు నొనర్పం
గా మేలె! కాల నిర్ణయ
మే మే స్నేయు మనె నిద్ర కి రావణుడున్

757. ఒకదినము మేలుకొని వా

ర కారుమాసములు నిద్దురం జెందుచు మే
లుకొనిన నాడు నిఖిల భ
క్షకు డగు జుమ్మని మఱియె శాప మజుండున్.

758. ఇది యీ ఘటశ్రవుని గా

థ, దశాస్యుండు భవ దుగ్ర దర్పంబునకున్.
మది భీతి నెంది వీనిన్
గదనమ్మున కంపు ఋనిక న్మే ల్కొల్పెన్.

9. వానర నైన్యం బెల్లయు
వీనికి భయ మంది సమర విముఖత్వమునన్
నానారీతుల బర్వుచు
బో నుండె, సముచితరీతి బోధింపు మొగిన్.
10. అనినన్ రాము డుచితవిద
మున నాజ్ఞలు సేయ నైన్యముల దగు బోధం
బున గ్రమ్మరించి సిద్ధం
బొనరించిరి యూదపతులు వ్యాహ ద్రడిమన్.

కుంభకర్ణుడు రావణు దర్శించుట

1. ఆతుల స్వర్ణమయ సమం
చిత పీఠాధిష్ఠితుడు సచివ ముఖ్య చమూ
పతి సేవితుం డగు దనుజ
పతి జూచి ఘటశ్రవుండు భక్తి వినతుడై
2. న్న న్నేల మేలుకొల్పితి
వన్నా! కానితటి, యేమి యాపద వచ్చెన్?
ని న్నెదిరించిన దుష్టున్
మన్నింపక గూల్తు జెప్పు మా త్వర ననినన్
3. మది సంతసించి యా దశ
వదను డనుజు గారవించి పల్కె నిటులు తొ
మ్మిది దినము లయ్యె దమ్ముడ!
నిదురం జెందం గడంగి నీ విప్పటికిన్.

764. ఆ రాముడు క్రోతులతో
 వారిధి బంధించి వచ్చి ప్రారంభించెన్
 మోరాహవంబు భూమిజ
 కారణముగ మ ద్బలంబు గవిసి తలపడెన్.
765. కపియోధులలోనం జే
 రుపడిన వా డొక్క డేని త్రుంపం బడ లే
 దు, పలాశి వీరు లెందఱొ
 యపమృత్యువు పా ల్పడి రనుజా! యే మందున్?
766. సేనా పతు లిక జాలరు
 వానర నైన్యమున కన్న భావంబు మెయిన్
 నేనె యరిగితి సముజ్జ్వల
 బాణాసనమున్ ధరించి బవరమ్మునకున్.
767. పరిపంథి తోడ రణ మా
 చరించి నది లేదు నేను స క్రోధుండై
 పరపె శరంబుల్ రాముడు
 నురు మయ్యె రథంబుతో ధనువు క్షణమాత్రన్.
768. నరు డొక్క డిట్లు నన్ను స
 మరంబున జయించి యుడిపె మానము సర్వా
 మర దుర్జయుండ నగుచున్
 బరగుట యెల్ల గత వైభవం బిక ననుజా!

769. ఆసన్న మయ్యే దనుజ వి
నాశన కాలం బనుచు మనంబున దోచున్
దాశరథితో రణమ్మున
నీ సాయము తప్ప దయ్యే నిర్జర శత్రూ!
770. నీవే నిక్క మలిగినన్
దేవవిభుండున్ బరువిడు నీ సాయమునన్
గా విశ్వ మోర్వ జాలితి
భూవరనందనుల తోడి పోరు భరంజే.
771. కాపాడ న్వలె నీ విక
నీ పురమున్ దనుజనాథు నెల్ల విధము లం
దోపుదు వీ వొక్కడ వీ
యాపద టాపంగ నేగు మని సేయంగన్.
772. అనిసన్ మటశ్రవుం డనె
పిన వైతివి గాని మున్నె వే విధముల నే
నును న వ్యభీషణుండున్
ఘను రాము మహిమ దెలుపమె కల రూపమునన్.
773. పరమోదారుడు రాముడు
దరణీజ నొసంగి త త్పద సరోజంబుల్
శరణంబు గోరు మని చె
ప్పరె నీకు హితార్థు లగుచు బరగెడు పెద్దల్.

774. ఈ వట్టు సేసి యుండిన
 యీ విపరీత స్థితి మన కెదుర య్యెడిదే?
 భూవరులు సంతతము శిర
 సా వహియింప వలె నీతి చతురుల పలుకుల్.
775. అమలిన చరిత్రునకు ద
 ర్మము బ్రాతర్వేశ లందు, మాధ్యాహ్నిక కా
 లము లం దర్థము సాయం
 సమయమ్ముల గామము దగు సంసేవింపన్.
776. ఐనను ధర్మార్థము లెపు
 దైన ననుష్ఠింప వచ్చు నన్న! నిషిద్ధం
 బౌ నెల్ల వేశలన్ గా
 మానుష్టానం బది యరయగ సుమతులకున్.
777. పురుషార్థము లందు బ్రథమ
 పురుషార్థము ధర్మము గడు ముఖ్యంబగు న
 దైతీగియు బాటింపని య
 ప్పరుష బహుశ్రుత మరణ్య పుం జ్యోత్స్న యగున్.
778. జనపతి పురుషార్థ త్రయ
 ము నెఱిగి కా లానుగుణ్యముగ సేవింపం
 గనుచు జతు రుపాయంబుల
 ననువృత్తమ్ములుగ నల్ప నగు జయ కాంక్షన్.

779. ఆసమర్థు లర్థ తోభులు
 నసహిష్ణువులున్ గుయుక్తు లరికూటస్థుల్
 మసలుదురు హితంకరులై
 న సచివు లట్లు మృదుభాషణంబు నెఱపుచున్.
780. పర హృదయ మర్మ విదుడై
 న రాజు నిశిత పరిశీలనమ్మున గార్యా
 చరణుడు గావలె నయ త
 త్పరబుద్ధిన్ గాని నాడు పతనం బందున్.
781. ఇపు డేని విభీషణుని న
 దుపదేశంబు మదికి గొని యొనరింపుము దై
 త్యపతీ! కా దేనియు జను
 మపమార్గమొ యేదొ యిష్ట మయ్యెడు త్రోవన్.
782. అనిన భ్రుకుటి ముడివడ రా
 వణు డనె బల్కకుము నీతి వచనంబులు నె
 త్తిన కత్తు లున్న యి య్యెడ
 కనురూపము గాగ బల్కుటారయ మేలౌ.
783. సమయోచిత కార్యము సే
 యు మంచు బిల్పించితి నిను యౌద్ధవు గానన్
 సమరంబు మాటయె వచిం
 పుము గత జల సేతుబంధము ఫల ప్రదమే?

784. అవివేకంబుననో బ్రాం
తి వశముననా యేదో సేసి తిన్దోషము ము
న్ను విమర్శింపక దానిన్
సవరింపుము నీదు బాహు సంరంభమునన్.
785. హితు డన గష్టంబు తొదవి
న తరి సహాయంబు సేయు నాతడె హితుడె
మతిమాలి నీతి దూలిన
గతిహీనుం దీర్చు వాడె గా బంధు డగున్.
786. నీకు న్నా యెడ స్నేహం
బే కల దేని యనుజ| భవదీయ ఘన భుజా
స్తోక బలంబున బ్రత్యయ
మే కల దేని తొలగింపు మీ కష్టంబున్.
787. దశముఖు డట్లాడ క్రుధా
వశు డయ్యె నటంచు నెంచి పల్కెన్ గ్రోధం
బు శమింప ఘటశ్రవు డి
ట్లు శంక సేయకుము న న్నిటు లసురనాథా!
788. హితమునె బోధింప వలె నృ
పతికి శుభము గోరు నేని బంధుజనుడు సం
తతము బ్రియాఽప్రియ భావ ర
హితుడై య ట్లగుట బల్కి తీగతి హితమున్.

789. మేనన్ బ్రాణమ్ములతో

నే నీ మెయి బ్రదికి యుండ నీ వేటి కిటుల్
దీనుండ వౌట రిపు సం
తానంబును గూల్తు నీకు నందం బెసగన్.

790. అలిగితి నేని మహాబుల

జల మెల్లయు ద్రావుదు దివసాధిపుతో జు
క్కల నేల రాల్తు శైలం
బుల బొడిసేతు నగలింతు భూమితలంబున్.

791. అలవోక రామ లక్ష్మణ

కలితమ్ముగ వాన రాశి గదన స్థలికిన్
బలివెట్టి త ద్రుధిర దా
రల తర్పణము లిడుదు మృత రాక్షస తతికిన్.

782. అన లేంద్ర వాయు యమ వరు

ణ నిలింప పతు లెదు రొడ్డిన స్థున్మైద రా
ముని సీత నీకు వశ వ
ర్తిని యగు సుఖియింపు మిక యథేచ్ఛ జిరంబున్.

793. అనుచున్ బీరము లాడుచు

జనె ఘటకర్ణు డని సేయ సంతసమున రా
వణుడు దలయాప వెంబడి
జనె న్మహచ్ఛమువు సర్వ సంసిద్ధంబై.

794. విధి దత్త శూలమున్ జే
త దరించి ఘటశ్రవుండు దరణిదర మొ నా
గ దరిత్రి గ్రక్కదల రా
నధి కోత్సాహమున జెలగె నసుర గణంబుల్.

795. ఘటకర్ణుం గాంచిన యం
తట పాసిరి ప్రాణముల వనాటులు భయ ము
త్కటమై గుండె లవిసి య
ట్టిటులై కాలుకొలది బరువెత్తి రసంఖ్యుల్.

796. పురికొల్పి యంగదుం డం
దర మఱలించు కొని వచ్చి తా నెదిరించెన్
గిరి శిఖరంబును జే బూ
ని రయమ్మున గుంభకర్ణు నిర్భీకుండై.

797. కపులున్ రువ్విరి శిలలున్
విపులఞ్జాంబులు రిపువిధ్వంసన శ
క్తి పటుత్వంబు మెఱయ జి
ద్రుపలై పడె నవి నిశాచరు తనుస్సర్కన్.

798. కుపితుం దై ఘటకర్ణుడు
కపులన్ జా మోద సాగె గాలయముడొ భూ
తపతియొ నా దుర్బర హ
స్త పాద మాతముల శూల శాత క్షతులన్.

799. తరువులు శిలలున్ గొండ శి
ఖరమ్ములున్ దనుజ దేహ ఘట్టనమునకున్
నులు మగు గాని చలిలప డ
సురుండు చాలింపడు కపి శూర మథనమున్.

800. హతులై దర బడి రెండఱొ
హతశేషులు పాఱ సాగి రగచరు లసురో
ద్ధతి నాగ లేక ధావ
త్తత సుమ భూషిత పలాశ తరువులొ యనగన్.

801. పరుగు లిడు వానర తతిన్
మఱిల్పు యత్నించు వాలి నందనునకు డో
డరుదెంచిరి ఋషభ కుముద
శరభ ద్వివి దాదులు రణ సంరంభము మై.

802. హనుమంతుడు నీలుండున్
బనస గవాక్ష ప్రభృతులు బల వత్కపులున్
జనుదెంచి దారుణ శిలా
వనిరుహములు గుఱిసి రసురు పై వర్షముగన్.

803. తనువు పయి బడు తరు శిలా
గణంబు విదిలించు కొంచు గద చేతన్ దా
ల్చి నిశాచరుండు కూల్చెన్
గణనాతీతముగ గపుల క్షణమాత్రమునన్.

304. ద్వివిదుం డమిత క్రోధం
 బు పహించి సమున్నతగిరి మూర్ధంబున్ దా
 నవుపై నేయగ నది నై
 న్యవిభాగము నొక్క దాని నాశ మొనర్చెన్.

305. దనుజ రథికుల్ జెలగి య
 స్త్ర నిచయ మడరించి వానర సహస్రములన్
 దునిమిరి ఘటకర్ణుండున్
 దునిమె గపుల దరిమి తరిమి దుర్వారుండై.

306. హనుమంతుండు సముద్ధతి
 జనుదెంచి నభమ్మున ఘన శైల శిఖరమున్
 గొని మోదె దానవు శిరం
 బున దేహం బెల్ల రక్తపూరము గాగన్.

307. కీలాంబున దోగుడు
 సోలి ఘటశ్రవుడు భూరి శూలము వై వన్
 శైలోపమ భీమతనూడు
 వాలాయుడు నురము గాడి వ్యధ గల్గించెన్.

308. ఉరు శూల దారిత భుజాం
 తరుండు గర్జించె బవననందను డుగ్గ
 స్వరమున యుగాంత కాలా
 బ్ధిరంబు వోలె నసురాళి భయ వివశము గాన్.

9. గిరి శిఖరంబున్ నీలుం

డరుదెంచి ఘటశ్రవోత్త మాంగమున నై
వ రయం బొప్పగ దాని న
సురుండు వజ్ర దృఢ ముష్టి జూర్ణము సేసెన్.

10. శరభ ఋష భాది కపు లే

వు రొక్క పెట్టున ఘటశ్రవుం డగ్గటి భూ
మిరుహ శిలా పాదముల బ్ర
హరింప దేహంబు నిమిరి నట్లయ్యె నొగిన్.

11. పరమామర్షమున నిశా

చరుండు పాదమున దన్నె శరభు, గవాక్షున్
జరచె నరచేత, బాహ్వం
తరమున బిట్టదిమె ఋషభు దర్పొద్దతుడై

12. శిర మవిసి పోవ ముష్టిం

బరపె స్నీలు పయి గంధమాదనునిన్ బే
రురమున జాను ద్వయి గ్రు
మ్మె రక్తముం గ్రగ్గి వారు మేదిని గూలన్.

13. భీమ బలు లైదుగురు కపు

లామెయి నెత్తురులు గ్రగ్గి యవనిం బడ శా
ఖామృగ గణంబు లత్యు
ద్ధామ క్రోధోద్ధితు లయి తత వేగమునన్.

814. దనుజుని వై లంఘించి ఖ
రనఖమ్మల గీటి యద్ధురగతిన్ దను మ
ర్ధన మొనరించి రెడతెగ క
వనిరుహ కాండముల శిలల బద ఘాతములన్.

815. ఇంచుకయు జలింపక మై
వెంచి ఘటశ్రవుడు రేగి వికృతమ్ముగ గ
ర్జించుచు నోరు దెఱచి కపి
సంచయ ము న్నింగ సాగె సాహస మడరన్.

816. తెరచిన నోట, శ్రవణ గ
హ్వరంబుల న్నాసి కావివర మార్గములన్
హరిభటులు బయల్పడి రా
నరసి దనుజుడు భయ దాట్టహా సోద్ధురుడై.

817. చేతులతో విఱచి కపి
వ్రాతము ఖండములు సేసి రక్తము తోడన్
వాత నిడి మ్రింగ దొడగ మ
హాతత భీతి న్బరువిడి ర య్యగచారుల్.

818. వాలిసుతుం డంతట ను
ద్వేలమ్ముగ నేగుదెంచి బిడికిట బొడువన్
గూలె ఘటశ్రవు డుర్విన్
గీలాలము బర్వె చారుణిం గాల్యలు గాన్.

819. పరిలబ్ధ స్సృహౌ దై యా
 ధరణీధర దేహుడు మద దంతావళ వి
 స్ఫురణమ్మున గర్జించుచు
 గరంబులం బట్టి దునుమ గడగెం గపులన్.
820. తరణి సుతుడు సత్వరుడై
 పరతెంచి యనల్ప పాదప క్షేపమునన్
 సురవైరి తొమ్ము దా డిం
 ప రయమ్మున శూల మేనె వా డుంగపివై.
821. అనిలాత్మజు డద్ధం బై
 తృణముం బలె ద్రుంచి వైచె రెండుగ గగనం
 బున బట్టి త దాయురమున్
 మన బాహు బలంబు మెఱయ గా జానువులన్.
822. దనుజుం డల్లి బృహ ధ్వా
 రుణి ధర శిఖరంబు వైచె తొ మ్మవియంగా
 నినపుత్రు, ద దామాత
 మ్మున నిస్సృహౌ దై కపిపతి భూస్థలి నొఱగెన్.
823. దానవ నాథునకున్ బహు
 మానము గావించు తలపు మది మెడలం గా
 వానరు మూపున గొని లం
 కా నగర పథమ్మున జనె ఘటకర్ణు డొగిన్.

824. తను చా రక్షించుకొనగ
నిన తనయుం డోపు నంచు నీక్షింప చొడం
గె ననిలజుండా వంకన్
దనుజుడు బర్వెత్తుట యెలనవ్వు మొగమునన్.

825. పుర వీధుల మూపున గపి
భరించి యేగెడు ఘటశ్రవసు వై విరియిం
చిరి రక్కసు లరుసమ్మున
హరిచందన గంధ బంధు రార్ద్ర సుమములన్.

826. దితిజుం డ త్రేగ నహ
ర్పతి తనయుడు బోధ మంది వడి ఖండించెన్
దితిజ ప్రమాణ శ్రవణ
ద్వితయము దంష్ట్రా నఖ వితతి సమూలముగన్.

827. ఆమిత వ్యధి తాత్మం దై
యమరారియు ద స్థరద్వయంబున బట్టన్
గమకించు నంత లో న
బ్రహ్మన కెగసి కపివిభుండు రాముం జేరెన్.

828. కపి త న్నావిధమున మో
సపుచ్చి యేగంగ నాకసము వంకన్ వె
ట్టి పగిది జూచుచు ఘటక
ర్ణ పలాళి పరువిడె మది రణస్పృహ మెఱయన్.

829. చెవులును ముక్కును దెగి పర
మ వికృత రూపంబు తోడ మహి రుధిరంబుల్
బ్రవహింప బర్వి య ద్దా
నవుం డరిగె రాము తో రణం బొనరింపన్.

830. ఖరుడో దూషణు డో కా
డరయగ నీ కుంభకర్ణు డరి వీర మద
ద్విర దోద్ధుర పంచాస్యుం
డెఱుంగ వో నన్ను, నిల్వు మిక దాశరథీ!

831. అనుచున్ విశాల సాలా
వనిరుహము బెకల్చి రాము పై వై చె సురా
రి నిశిత శర నిర్భిన్నం
బొనర్చె రాముండు దాని నురు వేగమునన్.

832. తరువు విఫలం బగుట హుం
కరించి యసురుండు గిరి శిఖరమున్ వైషం
గ రఘువరుడు బేదించెన్
శరప్రతతి చే సహస్ర శకలమ్ములు గన్.

833. శైల శకలంబు లుర్విన్
వాలాయుధ సంచయంబు పై బడకుండన్
గేళి విలాసమున శర
పాళిన్ రాము డెగజిమ్మె బహు దూరముగన్.

834. కనలున ముద్గరమున్ దా
 ల్చి నిశాటుండు గవిసి కపి సేనల జెండా
 డె నఖాయుధ తతి హా హా
 స్వనంబు లొనరించుచు వడి బాట దొడంగెన్.

835. భీకర ముద్గర దరుడై
 సాకారం బైన మృత్యు వనగా గపులన్
 జీకా కొనర్చు రాక్షసు
 నా కౌసల్యా తనూజు డాగ్రహ వశుడై.

836. కని దీర్ఘ గాత్ర మెల్లన్
 దునియంగ శరమ్ము లేసె దోస్సారము పెం
 పున జేతి ముద్గరంబున
 దనుజుం డడగించి వైచె ద చ్చర వితతిన్.

837. నిశిత శరము లెన్నేనియు
 దశరథసుతుడు బరగింప దానవు ఘన క
 ర్కశ దేహంబున సుమ వృ
 ష్టి నల్పి న ట్లయ్యె గాని చేడ్పడ డయ్యెన్.

838. తనవై నడరెడు దనుజున్
 గని యింద్రసుతు హత మార్చిన శరంబేసెన్
 ఘను డా రాముడు వృథ యై
 చనె నద్దయు దనుజు దేహ సంఘర్షమునన్.

839. దనుజుని గ్రోదం బెసగన్
గని రాఘవు డనిల సాయక క్షేవమునన్
ఘన ముద్గర శోభిత ద
క్షిణ బాహువు దున్నె వాడు చే ద్వా తొందన్.
840. వాయ వ్యాస్త్ర విఖండిత
మై యా దనుజ భుజ మ్రథ మం దేగి పడం
గా యాతుధానులు మడిసి
రా యెడ బెక్కండు ముద్గ రాయుధ హతులై
841. కుడిచేయి త్రుంప బడియున్
గడు దీప్త క్రోధ మూని నక్తంచరుడున్
వడి నెడమ భుజంబున న
య్యెడ గల సొలంబు బెఱికి యేయు కడంకన్.
842. తరువుం బూని రయమ్మున
బరు విడుచు న్వచ్చు నసుర వై నైంద్రాస్త్రం
బు రఘూధ్వహు డేయగ స
త్వరమై భంజించె నద్ది వామ భుజంబున్.
843. కరములు రెండున్ దెగి నిశి
చరుండు పద ఘట్టనంబు సల్పుచు రా దా
శరధియు దత్పద యుగ్మము
నఱకె దడయ కర్థ చంద్ర నారాచములన్.

844. కనులం గెంపులు రాలం
 గ నికృత్త కర చరణుండు ఘటకర్ణుడు రా
 ముని వై బర్విడె దివి జం
 ద్రునివై జను రాహువు గతి దోప రయమునన్.

845. కడు భీకరముగ నార్చుచు
 బడబా ముఖమో యనంగ బర్వెత్తుచు వ
 చెడు న ద్దనుజుం గని రా
 ముడు బ్రహ్మస్రమున గంఠము స్థున్మె వెసన్.

846. తాళ ఫలంబున్ బలె న
 బ్రాలయ వీధి కెగసి దివిజారి శిరం బ
 చో లంకావీధి బడెన్
 శైలాభ తను పతనంబున జలధి కలగెన్.

847. ఆలరులు వర్షించిరి సుర
 లలరిరి రామ స్తుతుల మహర్షి చయంబుల్
 జెలగిరి ముదంబున గపులు
 గలగిరి సురవైరులు భయ కంపిత తనులై.

రావణుడు కుంభకర్ణునికై విలపించుట.

848. రణమున నీల్గె ఘటశ్రవు
 డని చారులు విన్నవింప న త్యుక్తృట శో
 క నిపీడి తాత్ముడై రా
 వణుండు మూర్ఛిల్లి నేల బడె దీనుండై.

849. అవలన్ దెలివంది ఘట
 శ్రవసున కై పొగితె రాక్షసవిభుం డయయో!
 దివి కేగితె! యేకతమ న
 ను వీడి, యేగతి మనుదు నినుం గోల్పడుటన్.

850. సుచరిత్రుం డగు తమ్ముడు
 వచియించె విభీషణుండు బ ల్విధముల బో
 రుచితంబు గాదు శ్రీరా
 మచంద్రు తో ని మ్మతనికి జ్ఞాసుత నంచున్.

851. విననైతి గండకావర
 మున గర్విత చిత్తవృత్తి మూర్ఖుడ నై దూ
 షణముల్ వల్కి వెడల ద్రో
 నినాడ ద త్పరమ పుణ్య శీలుం బురికిన్.

852. ఆ పాప ఫలం బీ గతి
 జేపడె దైత్రోక్య విజయ సిద్ధి న్నాకున్
 బ్రావైన ప్రహస్తాదుల్
 రూపజీరి మదీయ కామ లోలుప బుద్ధిన్.

853. రామున్ వధింప జాలక
 యీ మెయి జీవించి యున్న నేమి ఫలము నీ
 తామహిళామణితో నా
 కేమిపని దివంబు సొత్తు నేనుం గూడన్.

854. అనుచున్ విహ్వల చిత్తం
బున దైర్యము దూలి పంక్తిముఖు డేద్యం గా
గని త్రిశి రాఖ్యం డగు త
త్తనూజు డేతెంచి యి విద్ధముగ బలికెన్.

855. హతు డయ్యె న్నరు చే నా
పితృవృద్ధం చీ గతి దురపిల్లం జనునే
క్షితిదరదేహుండు విధి
ప్రతికూలత గా కిటు వడు వాడె యొకనిచే.

856. స్వయముగ నీవున్ భువన
త్రయంబు నోర్వం గల విధి దత్త మహా శ
క్తి యుతుండవు నీ కా నరు
జయింప భరమానె యేల సంతాపింపన్.

857. జనకా! యే నేగి వధిం
తు నన్నరాధము ననుజుని తోడ గపులతో
డను గరుడుం దురగమ్ముల
దునుము గతి స్నీ విట బరితోషం బందన్.

857. అంతన్ జనుదెంచిన దే
వాంతకుడు నరాంతకుండు నతికాయుండున్
బంతము లాడిరి మేమ వ
ధింతుము దాశరథి నంచు దీవ్యద్భుజులై.

859. నలువురు కొడుకులు వీర
ప్రలాపములు శ్రవణ సుఖకరమ్ముగ నాడన్
బలలాశనపతి హర్షో
జ్వల లేక్షణుం డై గవుగిట వారిం గొనుచున్.
860. కాల ప్రచోదితుం డై
యాచం బొనరింప బంచె నవ్వారి మహా
భీలమ్ముగ వారు రిపున్
గూలిచి వత్తు రను నాశ క్రొన్నన లెత్తన్.
861. సమరంబున రిపు విజయం
బమర దశాస్యుడు ని జాత్యజావళికి సహా
యము గా నంపె మహాపా
ర్శ్వ మహోదరులన్ నిజానుజన్ముల నెలమిన్.
862. వలగొని దనుజపతికి జో
తలనిడి వా రేగిరి రణదాత్రికి దేహం
బులకు మహాషధ గంధం
బు లలమికొని జ్ఞాత తేజము ల్మెఱయంగన్.
863. సురకరిజన్యంబును నా
భరణాలంకృతము నగు నిభ్రశేష్ఠము వై
నరుగుచు గనంబడె మహా
దరుం దపర శైల సంగ తార్కుం దనగన్.

864. అనవద్య రథ స్థితుడున్
 ధనుర్ధరుండు ద్రిశిరుండు దలపించెన్ ధా
 రుణిధర విలస ద్విద్యు
 ద్గణేంద్ర చాప కలితంబు ఘన మేఘంబున్.

865. సకలాభరణాలంకృతి
 బ్రహ్మానుడు ధనుర్ధర శ్రేష్ఠుండున్
 బ్రహ్మ పరాక్రమ శీలు డ
 తికాయు డొప్పెసగె మేరు దీధితి తోడన్.

866. కన దుల్కాభ ప్రాసము
 గొని భీమతనుడు నరాంతకుడు శ్వేతాశ్వం
 బున వాయు వేగ మొప్పం
 జనె శక్త్యాయుధ దరుండు స్కందుం బోలెన్.

867. గద బూని మహాకాయం
 డుదగ్ర తేజో పరాక్ర మోత్సాహమునన్
 బొదలి మహాపార్శ్వ డరిగె
 గదాధరుం డగు కుబేర కల్పం డగుచున్.

868. మణి కుండల రత్న కిరీ
 ట నైగనిగ్యములు దిక్తటమ్ము లలమ నూ
 ర్య నిభ ప్రభా నిదానులు
 చని రయ్యార్వరు రణ ప్రశంసోక్తులతో.

869. ఆ రాజకుమారులతో

వైరి విదారణ పటిష్ఠ బహ్వాయుధ దీ

ప్రోరు చమూ వితతి నడిచె

శ్రీరాముం జెనక సర్వ సిద్ధం బగుచున్.

870. రిపు హననమొ, యాత్మ నిధన

మొ పట్టు వీడక చెలంగి పోరం గమకిం

చి పలల భటు లేగిరి రా

జ పదార్పిత జీవను లయి సమర స్థలికిన్.

871. నింగియు నేలయు దద్దరి

లంగా నార్చుచు నిశాచర గణంబు లటుల్

సంగర కౌతుక మలరం

గం గపులం దాకి సాయ కౌఘము లేయన్.

872. కపులుం జెలంగి యెదిరిం

చి వృధుశిలలు భూరుహములు జిమ్మిరి భుజ శ

క్తి పటుత్వంబులు మెఱయగ

విపు లోద్ధత సింహనాద భీషణు లగుచున్.

873. చెలగెన్ గదనం బతి సం

కులముగ దలపడి యిరుదెగ గ్రోదోజ్వల నే

త్రులు దారుణాశ్మ భూజ

జ్వలి తాగ్ర శర ప్రయోగ సన్నద్ధులు గాన్.

874. అరదము నరదమ్మున గరి
గరి చేతన్ దురగము దురగము చే సమయిం
చిరి వానర వీరులు నిశి
చర సైన్యం బందు జొచ్చి సాహస మడరన్.
875. కరవాల హస్తునిం ద
త్కర వాలమ్మున, గదాయుధ దరున్ గద చే
వర శూల భూషితున్ ద
త్కర మాయుధమున నడిచిరి వానర యోధుల్.
876. రక్కసులుం జెలరేగుచు
జక్కడచిరి గవుల శాత శర సంహతులన్
వెక్కస మయ్యెం జూడ్కుల
కక్కుంభిని రక్తమాంస కర్దమ యుతమై.
877. వానర విజృంభణమ్మున
దానవ సైన్యము బలాయితం బగు చుండన్
బూని నరాంతకుడు జవము
మై నేగె గపింద్ర సైన్య మధ్యంబునకున్.
878. త్రాసము న న్నులు మాడం
గా సాగె నరాంతకుండు గపివితతి మహా
ల్లాస ప్రక్రియ నేచి దు
రాసదు డై యచటి వానర బలంబులకున్.

879. వలముఖ దేహా వయవం

బులు ప్రోవులు గా బడె రణభువి నెల్లెడలన్
జెలగె మహార్త ద్వా నం
బు లంబుధి తరంగ రవ సమద్వోషములై .

880. అంతకు చందం బొప్ప న

రాంతకుడు కడంగి కూల్ప నగచరతతు ల
త్యంతాకులులై పాటి ఖ
రాంతకు మఱువు గన భాస్క రాత్మజు డంతన్.

881. అంగదు జేరి నరాంతకు

పొం గణ గార్పంగ నేగుము కపి సమూహం
బుం గావు మనగ నతడున్
సంగర కౌతుక మెలర్చ జనె నుద్ధతుడై .

882. మ్రుక్కడి మూకల జంపుట

యెక్కుడె! శౌర్యోద్ధతుండ వే యగుచుం బెం
వెక్కుడు వేనియు నాతో
నెక్కుటి కయ్యం బొనర్చి యే పారు మికన్.

883. ఏ నంగదుడ నరాంతక!

వానర రాజ్యాధిపుండు వాలి సుతుండన్
నా నేర్పు దీర్పు జూతువు
గాని నిలువు మోరి దుష్ట! కదనంబునకున్.

884. అనిన నరాంతకు డిట్లనె
కను గానక మిట్టిపడెదు కలహం బేలా?
నినువంటి బాలకునకున్
జను మటు గా దేని చావు సత్యము నీకున్.
885. అన నంగదు డనె బాలుం
డ నంచును చలమ్ము మెయి రణము సేయక పా
తీన నేమొ గాని యూరక
నిను నివిడువ జూపు మింక నీ భుజశక్తిన్.
886. అన నుద్యత్కోదమునన్
దనుజుం డంగదు నురంబు న నైచె సుప
ర్వ నికర సంత్రాసము దై
త్య నాయ కోల్లాసము మహిత ప్రాసంబున్.
887. అరుణార్క ద్యుతు లీనుచు
నరాంతక ప్రాసము గగన చ్యుత మౌ చి
చ్ఛఱపిడు గట్టులు దాకియు
విఱిగి పడెన్ వజ్రపౌత్రు వెడద యురమునన్.
888. శకలము లై ప్రాసము వడ
నకుంఠిత జవంబు మెఱయ నంగదు డున్మీం
టి కెగసి డిగి చఱచె నరాం
త కాశ్వ మూర్ధంబున గరతల మెత్తి వడిన్.

889. కనుగ్రుడ్డు బయల్పడ వా
తను ముక్కున శోణితంబు దారలు గా గ్ర
క్కి నరాంతకు డధిరోహిం
చిన తురగము నేల గూలె జీవం బెడలన్.
890. తన యాయుధంబు వృథయై
చనుట, నిరాయుధుడు వాలి సంభవుడు హయం
బును దున్నుట గని మే నైలి
యని కోపంబున నరాంత కాసురు డంతన్.
891. దృఢముష్టి సాచి యంగదు
బొడిచె నురంబున బరవశముం జెంది ధరం
బడి యంగదుండు బోధము
వడసి వడి నెగని యవార్య బల విస్ఫూర్తిన్.
892. కరతలమున నడిచె నసురు
శిరంబు బలు ప్రక్క లగుచు జెల్లాచెదరై
ధర బడె నయ్యది దానవు
శరీరమున్ గూలె శైల సంపాతమనన్.
893. అమరారిం దునుముట న
య్యమరాధిపు పౌత్రు డద్ద యగ్గించిరి దే
వ మహర్షి గణము లానం
దమునన్ దాశరథియు నభినందించె గడున్.

894. ఆ రీతి నరాంతకు పా
టారసి దుఃఖాకులులు మహాక్రోధులు నై
వైరిం గూల్పు జనిరి ని
ర్వారణ దేవాంతక త్రిశిర మహోదరులున్.
895. ఆ మువ్వు రేక మై యు
ద్ధామ జవంబున నెదిర్చి తారాసుతువై
దోమర గదా శిత శర
స్తోమము లేయంగ నంగదుడు సత్వరుడై.
896. తరువులు వైవంగ మహో
దరుం డుడిపె దోమ రాయుధంబున శిలలన్
గురియంగ నులు మొనర్చెన్
శర ప్రతతి చే ద్రిశిరుడు జాతుర్యమునన్.
897. కరి బురి కొల్పికొని మహో
దరుం డడర నంగదుండు దంతావళమున్
జుటచె నుచేత కుంభం
బిరువ్రక్కలు గాగ నెత్తు రెగసి పడంగన్.
898. అంతట బోవక యక్కరి
దంతంబులు బెఱికి వైవ ధారుణి బడె గా
లాం తాభోపమ ఫీంకృతి
రంతు లేయచు మహోదర భయావహ మై.

899. కరి దంతము లూడ్చి మహా
దరు నవియం గొట్టె బెట్టిదంబగు ముష్టిన్
హరినాథ సూనుడు మహా
దరుండు ధర బడియు నెగసి తాడించె గపిన్.
900. పలల ప్రహారమున జే
ష్టలు దక్కియు నంగదుండు జాత స్పృహదై
కలియం బడ బోవన్ ద
ల్లలాటమున నేనె నరి జ్వల ద్భాణములన్.
901. రాకాసులు ముపు రంగదు
దాకుట నీక్షించి పర్వత శిఖరి వైచెన్
వీక ద్రిశిరు వై నీలుం
డాకిడె దేవాంతకు ననిలాత్మజుడు వెసన్.
902. తునియ తొనర్చె గిరి శిఖరి
ననల్ప నిశి తాగ్ర సాయ కావళి ద్రిశిరుం
డనిలజు నెదిర్చె బరిఘం
గొనుచున్ దేవాంతకుండు గ్రోదోగ్రుండై.
903. హనుమంతుం డంత దివ
మ్మున కెగసి యసురు శిరమ్ము బొడిచె ద్రుతగతిన్
మన వజ్రముష్టి యసురుడ
వని బడి చచ్చె కనుగ్రుడ్లు బయలు వడంగన్.

904. క్రుద్ధుం దై త్రిశిరుండు మ
హద్ధనువున గూర్చి యేనె నాశుగ తతి న
త్యుద్ధతి నీలుం డవియగ
నద్దా యంచున్ జనె గవియ మహోదరుడున్.
905. నీలుడు త చ్చిత నారా
చాళిన్ జర్జరిత దేహు డయ్యు గడంకన్
శైల శిఖరంబున మహా
భీలముగ మహోదరు దల విఱుగం గొట్టెన్.
906. త్రిశిరుం డరుదెంచి మహా
నిశిత శరౌఘంబు బఱపి నీలున్ బవమా
నసుతు నలయించె బెల్లుగ
విశీర్ణ మొనరించె హనుమ పెనుశిల వై వన్.
907. తతవిక్రముడు జగత్తా
ణతనూజుం డంత రావణతనూజు రథా
శ్వ తతిన్ బడ మాతమ్మున
క్షితి బడ గొట్టి పొడి సేసె జెచ్చెర రథమున్.
908. విరథుం దై త్రిశిరుం డు
ద్ధురగతి శక్త్యాయుధంబు దోరపు టురమున్
గురిసూసి యేయ దీరత
గరముల గొని విరిచి వైచె గరువలి సుతుడున్.

909. కరవాలము చేత గొని య
సురు డడరంగ బవమాన సుతు డుద్ధవిడిన్
గరికిన్ లంఘించు మృగా
ధిరాజ మన నెగసి త ధ్ధితిజు నొడిసి వెసన్.
910. కరవాలంబున ఖండిం
చె రయంబున జెలగి త్రిశిరు శిరముల్ మూడున్
బరమోదగ్రత, నార్త
స్వరముల బాటి రతికాయు సన్నిధికి భటుల్.
911. గదబూని మహాపార్శ్వడు
త్రిదివేశ భయావహుండు రేగి యనల్ప
క్రుద మది రెక్కొన గపులన్
వధింప సాగె, ఋషభుండు వడి నడ్డంబై.
912. అసురగదామాతమునన్
వసుదం బడి లేచి యెగసి బాహు బలం బొ
ప్ప సురారి వై బడి గదన్
గ్రసించి మోదె శిరము బలు ప్రక్కలు గాగన్.
913. సక లాస్త్ర రహస్య విదుడ
తికాయు డేతెంచె దృక్తతిన్ బెల్లుగ ని
ప్పుకలన్ రాల్చుచు దేవాం
తక ప్రభృతి బంధు జన నిదన తావమునన్.

914. అరు ణార్క ద్యుతి బాస్వర
మరు జ్జవ సహస్ర హయ సమాయోజిత ది
వ్య రథంబున మణికుండల
కిరీట కాంతి దిశలు వెలిగించుచు వచ్చెన్.
915. కరమున దివిజేంద్రోజ్జ్వల
శరాస నిభ ధనువు దాల్చి సక లాశా గ
హ్వరములు మ్రోయ గుణధ్వని
బుగం జేయుచు నిశిచర వరు డేతేరన్.
916. మఱలి పునర్జీవితుడై
యరుదెంచెనొ కుంభకర్ణు డంచు గపిభటుల్
బరువెత్త సాగిరి సమర
పరాజ్ఞుభిత్వమున నమిత భయ మావహిలన్.
917. అడుగో చూడు విభీషణ!
కడు నుద్ధతి సింగపు గనుగవ మెఱయగ వ
చ్చెడు గిరి సదృ శాకారు డొ
కడు విపుల సహస్ర తురగ కలిత రథమునన్.
918. అగపడు చున్నది రథమున
నగణ్య తోమర పరశ్వ తాసి ధనుస్తూ
ణ గదా ద్యాయుధ తతి, భయ
ద గతిన్ రాహు గ్రహంబు ద్వజమున దోచున్.

919. కరమున శక్త్యాయుధమున్
దరించి మృత్యువె యనంగ దర్శన మాత్రో
గ్ర రిపు ప్రాణానిల సం
హరణో ద్ధుర తేజము మెఱయం జనుదెంచున్.

920. తెలుపుము వీ డెవ్వడొ కుం
డల మండితకర్ణ మంగళక రాక్షయుగం
బులతో నాది త్యాంత
ర్విలస త్రారాధిపు డన వెలుగుచు వచ్చున్.

921. అను రామున కత డిట్లనె
వినుము ప్రభు! దశాస్యు సుతుడు వీ డతికాయం
డనగ బ్రసిద్ధుం డఖిలా
స్త్రనిపుణుడున్ శాస్త్రవిదుడు దండ్రీ కెన యగున్.

922. నిర తాత్మ ధ్యాన పరుడు
గరి తురగ రథాధిరోహ గరి మోపేతుం
డరి వీర నిర్మథన చా
తురీ ధురీణుడు బరగు జతు రుపాయుండై.

923. తప మొనరించి పితామహు
కృప న్బడసె రామ! వీ డనేకాస్త్రములున్
రిపు దుర్బేద్య కవచమున్
దపన స మోద్ధీప్త కాంచన స్యందనమున్.

924. అలతిం బోవండు సుప
 ద్వల గెల్చిన వాడు దైత్యపురి నిర్భీతిన్
 విలసిల్లు వీని ప్రాపున
 విలంబనము నేయ దగదు వీనిం గూల్చున్.
925. అనుచుండం దనుజుడు జ్యా
 నినాద మొనరించి బాణ నిచయ మ్మడరిం
 ప నఖాయుధ తతి కూలె న
 గణితమ్ముగ చిన్న మస్తక గ్రీవంబై.
926. ఎదిరించి రంత ద్వివిద కు
 ముదులున్ నీలుడు శరభుడు బూర్వామరు ను
 న్మదవృత్తి భూరి భూమిరు
 హ దారుణ శిలా ప్రవృష్టి నందఱు నొకటై.
927. విలుకాండ్ర మేటి యగు న
 ప్పలలాశి శర ప్రయోగ వైదుష్యమునన్
 శిలలన్ దరువుల బలు దు
 న్క తొనర్చియు నొంచె గవుల గాత్ర క్షతులన్.
928. ఎదిరించిన కపు లెల్లరు
 విదారి తాంగంబుల భుజవీర్యము లడగన్
 గదనోర్విం బడగా దు
 ర్మదుడై యతికాయు డి ట్లఱచె నుగ్రముగన్.

929. దితిజేశ్వరుండు రావణు
సుతుండ దర్శోద్ధతుండ సురదుర్జయుడన్
అతికాయుడ శక్తి సమ
న్వితు లుత్సాహ పడిరే ననికి రం డింకన్.

930. అనుచున్ మోరముగ దను
ర్గుణధ్వని నొనర్ప గ్రోద ఘూర్జిత మతియై
చనె లక్ష్మణుండు చాప
ధ్వని దిశలు ప్రతిధ్వనింప దనుజు నెదిర్చన్.

931. దితిజుండు ద ద్ధనుష్టం
కృతికిన్ మదిమెచ్చియు బలికెన్ లక్ష్మణు నా
కృతి జూచి, తగని దురహం
కృతి వచ్చితి విట్లు పోరికిన్ బాలకుడా!

932. ఇది దుస్సాహసము దురా
నదుండ దిక్పాలక వ్రజంబున కేనిన్
గదన స్థలమున, మేల్కొ
ల్ప దలంతువె యిట్లు సుప్త పంచాస్యంబున్.

933. రణమునకుం జాలవు జీ
వనమున్ దక్కించు కొమ్ము వచ్చిన దారిన్
జని వడి జాలక! కాకు
న్నను నిన్నిప్పుడ యమ సదనంబున కనుతున్.

934. అనినన్ లక్ష్మణు డిట్లనె
రణస్థలిన్నిల్చియు వదరం జొచ్చెద వ
ట్లని నంతనె శూరుడ వౌ
దె! నిక్కపున్ శూరుడ వగు దే న్నొలు మనికిన్.

935. అని పల్కి లక్ష్మణుం డం
త నిశాతాంబకము దనువునం గూర్చి రణ
మ్మునకున్ సిద్ధమ్ముగ ని
ల్చిన గోపించి దనుజుండు శత శర మేయన్.

936. అలిగి సుమిత్రాతనయుం
డలవోకగ నంబరతల మం దద్దానిన్
బలునారసమున దున్ని ప
లలు నేనెం బటుశరంబులం దీవగతిన్.

937. దితిజుండు ద చ్చరావళి
వితథం బొనరించి చండవేగమున శర
ప్రతతి నడరించె సౌమి
ప్రతి తనువు లక్ష్మ్యంబు నేసి ధృతిమంతుండై.

938. దితిజ ప్రయుక్త నారా
చతతిన్ ఖండించి వైచి సౌమిత్రియు దా
నతికాయు పై నురవడిన్
బతప్రతి సాహస్ర మేనె వజ్రనిభమ్మున్.

939. సౌమిత్రి యేసిన శర
స్తోమము విటిగి పడె రాక్షసుడు దాల్చిన య
మ్మైమలుపు దాకి, భూత
గ్రామంబు ససంభ్రమంబుగా గన జొచ్చెన్.
940. ఆ రీతి శరము లెల్లం
దారుణి బడుటం గని కుపితస్వాంతుండై
యా రాముదమ్ము డొక బల్
నారసమున నొంచె రిపు లలాటంబు వెసన్.
941. హరదేవు శరాహతికి ద్రి
పురగోపుర మనగ దానవుడు మై కంపిం
ప, రథంబున గూలం బడె
శిరంబు బట్టికొని కొంత సేపటి దాకన్.
942. అవలన్ స్వస్థుం డై దా
నవుండు లక్ష్మణు మనంబు న న్మెచ్చియు దా
బవి సన్నిభ తీవ్ర శరం
బు వక్షమం గాడ నేసి పొలిచె బలియుడై.
943. ఉరమున నాటిన శరమున్
బెరికి పడ నైచ్చి కనుల నిప్పులు రాలన్
బరగించె దానవుని వై
నురవడి సౌమిత్రి యగ్ని హోత్రాస్త్రంబున్.

944. అతికాయుడు సూర్యాధి

ష్ఠికాస్త్రముం బఱప నవ్వి చెలగుచు దీప్తో
ద్ధతి నొండొంజిం దాకి ని
హతమ్ము లయ్యె వియదద్యమం దబ్రముగన్.

945. కనలున నై షికాస్త్రము

దనుజుం డేయంగ రాము దమ్ముం దైంద్రా
స్త్రనిహత మొనర్చె, నసురుం
దనిపిన యామ్యాస్త్ర మడగె ననిలాస్త్రమునన్.

946. కరకు శరము లెన్నేసిన

నరివీరుం డశ్శథతనుదై యుండుట న
బ్బరపడి లక్ష్మణు డంతన్
బరపె మరుత్ప్రేరితుడయి బ్రహ్మాస్త్రంబున్.

947. ఆ యస్త్రము దుర్వార్యం

బై యసురు శిరంబు దున్నె నాహవభూమిన్
హా యని పెల్లార్చుచు నతి
కాయుని నైన్యంబు బాటె గన్న తెరువునన్.

ఇంద్రజిత్తు యుద్ధమునకు వచ్చుట

948. అతికాయాదులు కూలుట

దితిజేశ్వరు డాలకించి దిగు లంది చమూ
పతులం గని యిట్లనె రా
ముతో దలపడి బ్రతుకండు పో యొక డేనిన్.

949. సుర విజయమ్మున దోడై
పరగిన తమ్ములు ఘటశ్రవాదులు రణసు
స్థిరవిక్రములు తనూజులు
నరాంతకాదులు వడిరి రణంబున బలియై.

950. అమరేశునకున్ దీడై
సమరస్థలి నిల్చి నట్టి సాహసి భుజవి
క్రమశాలి ప్రహస్తుడు తృణ
నము డయ్యెన్ వానర నర జాతుల కకటా!

951. సామాన్యశ్మాదవుడే
యా మానవు డంచు భావ మందెంచితి గా
నీ మాదవుం డనుట నిజ
హౌ మాట యటం చెఱుంగ నయ్యె నిపు డిటుల్.

952. వరలబ్ధ నాగ శర దు
ర్భరబంధము బాయ గల్గె రాము డనుజుతో
వర మంత్రౌషధ బలమో
మఱి మాయయొ యెఱుగ జాల మది సందియమౌ.

953. ఆయన నాశరహిత నా
రాయణు డే కావలె మన రాక్షసవరులం
దాయోద్ధ నెదుర జాలెడు
నాయోధన కుశలు దొక్క డైనం గలడే.

954. పురి గాపాడుడు మీ రన
వరతమ్ము బ్రధాన రాజ పథములు నగరుల్
బుర జన నివాస గృహముల్
జొఱి నీయకు డేరి న య్యశోకవనమ్మున్.

955. చులకన గా జూడకుడు గ
పులంచు, రేబవలు సిద్ధముగ నుంచుడు సే
నల, నప్రమత్తు లగుడని
పలికి దశాస్యు డరిగె నిజ భవనమ్మునకున్.

956. భవనము సేరియు నా బం
క్తివదనునకు జేకుటదు మదిన్ స్వాస్థ్యము రా
మవు గెల్చు నుపాయము సం
భవింప దిక శోకవహ్ని పాయక రగులున్.

957. అత డాగతి ఘనశోక
ప్రతపు డై యుండ మేఘరావుం డరుదెం
చి తగువిధంబున ద త్రు
స్తుతి సేసి విచార ముడిపి తో నిట్లనియెన్.

958. నా శరముల పద నెఱుగుదు
వాశరనాథ! తలకకుము, వానర తతితో
దాశరథుల నిప్పుడ దా
త్రీశయనుల జేసి వత్తు దిరముగ గనుమా!

959. అనుచున్ గొన్ని ప్రగల్భ వ
చనంబు లాడి పితృ హృదయ సంప్రీతిగ, దీ
వన లంది మేఘనాదుడు
చనె బహ్వాడంబరమున సమరంబునకున్.

960. కదన స్థలికిం జేరి య
రదంబు డిగ్గి కుశలున్ జలంబు సమిధలున్
మృదుగందాక్షతలున్ సుమ
కదంబములు నేర్పడంగ గావించి యొగిన్.

961. అనురూప మంత్ర పఠనం
బొనర్చి విద్యుక్తసరణి హోమంబున్ జే
సి నిశాచరు డగ్న్వారా
ధనము సలిపె భక్తిపూరిత స్వాంతుండై.

962. కనకాభరణాలంకృతి
దనరారుచు నగ్ని దై వతము కుండమునన్
జనియించి కైకొనియె మే
ఘనాదు డొసగిన హవిస్సు కరముం బ్రీతిన్.

963. అతులాత్మయోగ నిష్ఠా
రతుడై బ్రహ్మాస్త్రి మంత్ర రాజంబు జపిం
చి తురగ సూత రథాయుధ
తతి న్రభృత మ్మొనర్చె దనుజుం డంతన్.

964. ఎగసి యరదంబు తోడన్

గగనమ్మున కింద్రజిత్తు కనరాక శితా
శుగవర్షం బొనరింప గ
పిగణమ్ములు నేలగూలె భిన్నాంగములన్.

965. ధరణీతలమున రాత్రిం

చరనైనికు లబ్ర మార్గ చరుడై రాత్రిం
చరనాథ పుత్రుడును వా
నరసేనల జక్కడచిరి నానా గతులన్.

966. హనుమ న్ముఖకపి వీరులు

బెనుశిలలున్ మ్రాకులు గొని వియదద్వమునన్
జని యెదిరించిరి తన్నే
ఘనాదు భుజ శౌర్య ధైర్య గర్వ స్ఫూర్తిన్.

967. తనవై కపివీరులు వై

చిన భూరి శిలా తరువుల చిన్నమ్ము తొన
ర్చి నిశాత పుంఖముల ద
త్రనువుల గాయము తొనర్చె దనుజుండు వెసన్.

968. గుణమోషం బొనరించుచు

దను వాకర్ణముగ దిగిచి దశకంధర నం
దనుడు పరగించె శిత మా
ర్గజాసి తోమర గదా పరశ్వధ వితతిన్.

969. వలయాకృత దనుజ దను
శ్చలిత బహు విధాయుధ హతి జచ్ఛిరి కపియో
దులు లక్షలు కోట్లుగ జే
ష్టలు దక్కిరి రవిసుతాది శౌర్య నిధానుల్.
970. అసుర ప్రయుక్త నారా
చ సంతతులు వచ్చి రామ సౌమిత్రిలవై
ముసరె నెడలేక పర్జ
న్య సలిలవృష్టి యచలంబు నట్టు లురవడిన్.
971. అనుజున కిట్లనె రాముడు
వనరుహ భవ దేవ దత్త బ్రహ్మస్రము వై
చె నసురు డయ్యది సృష్టిం
చె నిట్టి యాయుధతతి, ప్రతి చేమోడ్చె యగున్.
972. మా రెరుగని యీ యస్రము
బారిపడి యెదిర్చి నిల్చి బ్రదుకం గన రె
వ్వారును దమ్ముడ! కావున
పోరు టుడిగి గౌరవముగ మ్రొక్కుటయె తగున్.
973. అన న త్తొనర్చి భూమి శ
యనించి రవ్వారు మూర్ఛ నందిన గతి, న
య్యనవద్యాస్రంబు శమిం
చె నంత మఱలి చనె నింద్రజిత్తున్ బురికిన్.

974. ఎటుపోయిన శవమయమై
యెటు విన్న మహర్తనాద హృద్భేదకమై
యెటుచూచిన మాంసాస్ర వి
కట దర్శన మైన మోర కదన ధరిత్రిన్.
975. ఎవ రేమి గతిం బడిరో
రవి జాంగద జాంబవంత ప్రభృతి కపులు జూ
డవలె నటంచు బ్రతప్త మ
తి విభీషణు డేగె గలయ దిరుగ హనుమతో.
976. విపుల క్షత స్రవ ద్ర
క్త పూర దేహ మరమోడ్చు గన్నులు, గొనయూ
రుపు తోడ జాంబవంతు డి
లవయిం బడియుండ నగ్గలం బగు వంతన్.
977. అరితీవ్రాశుగ వేదన
భరించి పూజ్యుండ వీ వవని గూలియు ని
క్కరణి బ్రదికి యుండుట వా
విరి మాకున్ భాగ్య మని విభీషణు డనినన్.
978. ఎఱిగితి భవదీయ గళ
స్వరమ్మున విభీషణుండ వంచు మహాత్మా!
ఎఱిగింపుము సేమము మై
వరలునె వాతాత్మజుండు వానర సేనన్.

979. అని జాంబవంతు డడుగం
గ నిట్లనె విభీషణుండు గర మాశ్చర్యం
బున, రామలక్ష్మణుల వీ
డి నీ వి దేటికి హనుమ నడిగెదవు తాతా!
980. అన జాంబవంతు డిట్లనె
వినవయ్య వచింతు లోక విశ్రుత చరితుం
డనఘుడు చుహాను భావుం
డనిలజు డున్న సుఖు లౌదు రందఱు జగతిన్.
981. అనుచుండ వాయు సుతు డ
వ్వనరుహభవసూతి పాద పద్మంబులకున్
దన మౌళిగూర్చి యంజలి
నొనర్చె భక్తి ప్రపూరి తోత్సాహమునన్.
982. అనిలజు దాపునకు న్ర
మ్మని యిట్లనె జాంబవంతు డంత మరున్నం
దన! యసుర తీవ్ర శరవే
దన బడు వానరుల దేర్చ దగు సత్వరమే.
983. వివశ స్థితిన్ బడిరి దా
న వాస్త్ర హతి రామలక్ష్మణ విభుల్ సద్ద
ర్మవిచారరతులు త ద్ర్వణ
నివారణ మొనర్చ నగు ననిలసుత! వేగన్.

984. గమన పరాక్రమముల బిత్త
 సముడవు భువనత్రయమున సరిఘానిం గా
 నము నీకు గపుల గావగ
 సమయం బిది పూను మట్టి సత్కార్యంబున్.

985. విమ లౌషధ కలితము శై
 ల మొండు విలసిలు హిమాచల తలంబున హే
 మమయ ఋషభ శృంగ సమీ
 పమందున దగద్దగ ప్రభాళి మెఱయుచున్.

986. సౌవర్ణకరణియును సం
 జీవ విశల్య కరణులు బ్రసిద్ధ మహిమముల్
 పావని! సందానకరణి
 నా విదితమ్ము లగు నవ్వి నాల్గొషదులున్.

987. అంబుధి వై నాకాశ ప
 థంబున హిమగిరి కరిగి త దౌషదులన్ శి
 ఘ్రంబుగ జేకొని రమ్ము వి
 లంబన మొనరింపకు మనిలతనయ! యనినన్.

988. అలఘు సలిల ప్రవాహం
 బుల నతిశయ మొందు నబ్ధి బోలె బ్రహ్మార్షో
 జ్వల బల సంపద మై వ
 ర్ధిలి భల్లుకనాథు నన్నుతించి హనుమడున్.

989. ఎగసె ద్రికూట నగమ్మున
కగణిత జవము మెయి ద తృదామాతమునన్
బగిలె బెనుశిలలు లంకా
నగరమ్మున రా జ్ఞివేశనము లల్లాడెన్.
990. ప్రచల దృవన ద్వార
ప్రచయ భయోద్వేగ సంచల ద్రాక్షస వీ
రచయంబుల గన్పడె ని
శిచరనగరి నాట్య ఘటన శివ మెత్తి నటుల్.
991. మలయాచలమున కెగసి య
వలీల వాతాత్మజుండు పదఘట్టనమున్
సలుపుచు శ్రీరామున కం
జలించి గర్జించి రాక్షస భయంకరుడై.
992. పవనాశన సదృశం బై
న వాల మూర్ధ్వముగ నెత్తి నభమున కెగసెన్
శ్రవణద్వయంబు గుంచి
చి వీపు వంచి ముఖము దెఱచి హనుమ డంతన్.
993. అనిల గమనంబునం జని
హనుమండు హిమాచలంబు నం దె ల్లెడ శో
ధన సేసియు గనలే డ
య్యె నోషధి చయంబు భూమిభృద్దేశమునన్.

994. అంతం గాలవిలంబన
మింతయు నోర్వంగ లేక యిరునేతుల వి
క్రాంతి మెఱయ ద దచలమున్
సాంతముగ బెకల్చి తాల్చి యంస తలమునన్.
995. పరచె గరుడుం డనగ సం
గర స్థలికి ఋక్ష కపి నికాయమ్మున క
వ్వర గండాప్రాణమునన్
శరవ్రణ వ్యధ శమించి స్వాస్థ్యం బెసగెన్.
996. మృతకపు లెల్ల బ్రదికిరి నృ
పతిసూనులు స్వస్థులైరి వాయుసుతున్ బ్ర
స్తుతి సేసిరి బోరన ద
త్కృతి రవిసుత జాంబవ త్ప్రభృతి వనచారుల్.
997. కృత సత్కార్యందై మా
రుతి హిమశైలమున కత్యురుజవంబున నే
గి తదౌషధ గిరి బూర్వ
స్థితి నెలకొల్చి మఱి చనుదెంచె ముదమునన్.
998. కపివీరు లపూర్వోత్సా
హ పరవళు లగుచు నొనర్చి రమితోద్ధతి దై
త్య పటల హృదయ విదారక
విపుల జయ జయారవములు భీషణ గర్జల్.

999. పరమానందమ్మున దా
శరథుల కడ కేగి రామచంద్ర విభునకున్
గరముల్ ముకుళించి యనం
తర కార్యము రీతి దెల్పి త త్సమ్మతితోన్.

1000. రవినందను డి ట్లనె దా
నవపతి కడు స్రుక్కి వేదనం బడుచుండన్
భవనంబున నిష్క్రియడై
యవకాశం బిది మన కరిహనన మొనర్చన్.

1001. త్వర నేగి ముట్టడింపుడు
పురంబు, దెగటార్పు డెల్ల బూర్వామరులన్
దఱిమి తఱిమి, మారుతి! యిం
క రామకార్యము ఫలింప గాంతు మనంగన్.

1002. శిరసా వహించి యా బా
స్కరనందను నాన జనియె గపితతి దివిటిల్
గరముల దరించి లంకా
పురాభిముఖమై సరభసముగ న వ్వేశన్.

1003. పురమున భవన వితతికిన్
దరికొల్పిరి చిచ్చు కపి గణంబులు రాత్రిం
చర గృహములు గూలెన్ భ
స్మరాశురుగ ద న్నివాస జనసంతతి తో.

1004. గిరి సదృశ ప్రాసాద ని
కరంబు సర్వాభరణ సుగంధ ద్రవ్యాం
బర భోజన వస్తు ధను
శ్శరావళియు దగ్ధమయ్యె సంపూర్ణముగన్.

1005. మధుపాన వివశ దేహులు
వదూ పరిష్కంగ సౌఖ్య పరవశులు మహా
యుధ దారులున్ గరి తురగ
రథాధిరోహులు సమసిరి రణయత్న పరుల్.

1006. జనులన్ హాహాకృతు లెస
గె నభోవ్యాప్తమ్ముగ, బరుగిడ సాగిరి కా
మిను లెల్లెడ బ్రయ పరిరం
భణమ్ముల న్విడి ప్రాణ భయ పీడితలై.

1007. అలము ప్రవర్ధ మాన
జ్వలన శిఖామాలికా నిచయ సంక్రాంతిన్
బలలాశన హర్యా గ్ర
మ్ములు బహు కుసుమిత పలాశము లనం దోచెన్.

1008. కరి తురగ బంధములు స
త్వర బాప బరిభ్రమించె భయతోలములై
పురి బ్రళయ సమయ నీరా
కర భ్రమ ద్గ్రహ నక్ర కాండంబు గతిన్.

1009. దిశలు తెలియక పఱచు న
ద్దశాస్యు భటులు సమసిరి శతసహస్రములై
దశరథ తనయు గుణధ్వని
యశని సమంబగుచు మ్రోగె నాశాక్రాంతిన్.

1010. కైలా సోన్నత దశకం
తాలయ శిఖరంబు గూలె నవనిన్ రామా
భీల శరాహతి వానర
జాలము గర్జించె గదన సంరంభమునన్.

1011. కలవరపడి కుంభ నికుం
భుల నిర్వూరి గుంభకర్ణ పుత్రుల నతి వీ
రుల బంచె దశాస్యుం డ
వ్వల ముఖుల నెదిర్చి పోర బహునైన్యముతోన్.

1012. దశవదన ప్రేరితు లై
దిశ లాకంపింప ద్రుతగతిం జనె ఘటక
ర్ణ సుతద్వయం బనికి మో
ర నింహనాదముల వానర తతి నెదిర్చన్.

1013. అటు లట్టహాసమున జని
పటు శస్త్రాస్త్రధరు లౌచు వానర సేనా
పటల భుజశక్తికిం బ్రతి
ఘటించి తునుమాడిరి శిత కాండాహతులన్.

1014. నలిరేగి శిలలు భూజం

బులున్ గపులు వైవ దుత్తుము రొనర్చిరి దై
త్యులు లాఘవంబునన్ గో
లల నేసి, రణంబు సంకులం బయ్యె నటన్.

1015. ఇరు దెగవారు బరస్పర

మురవడి దాకి యసి బాణ ముద్గర పరిమా
పరశు గదా ప్రాస శిలా
తరు ముష్టి క్షతుల బడిరి ధరణి నసంఖ్యుల్.

1016. అంగదుడు కంపను నెది

రౌం గుపితాత్ముండయి, గదచేతం బ్రహ్మరిం
చెం గడు దీప్తముగ వా
డంగదు మూర్ఖబడె నాత డవసి గతుడై.

1017. స్మృతినంది యంగదుం డొక

క్షితిధర శిఖరమ్ము రెండు చేతుల గొని తీ
వ్రతర రయంబున మోదెన్
దితిజు శిరోద్బేదనమున నిర్ణీవుడు గాన్.

1018. కంపనుడు వడుట గని వా

లంప గముల బొదివె శోణితాక్షు డరదమున్
దెంపున దోలించి క్రుదా
కంపితు డై యంగదు న్మగంటిమి తోడన్.

1019. తారాసుతు డ వీరుని

తేరికి లంఘించి వేగ దిగిచి కొనెన్ దూ

ణీరము దనువున్ దితిజుడు

వారక బటచె దివికి గరవాలము గొనుచున్.

1020. కూడ దివి కెగసి యంగదు

దోడక రాక్షసు నెదిర్చి యెడుపున ఖడ్గ

మూడ బెఱికికొని వ్రేసెన్

గాఢమ్ముగ దనుజ భుజ యుగాంతర సీమన్.

1021. కరవాలంబున్ జేతం

దరించి యంగదుడు గవినె దనుజావళి ము

ద్గరము గొని శోణితాక్షు డ

దరె నంగదు పై బ్రజంఘు డట బాసట గాన్.

1022. ఒకవైపు శోణితాక్షుం

దొకవైపు ప్రజంఘు డప్పు యువరాజు నెది

ర్చి కలత బెట్టుట గాంచి య

లుక మై మైందద్వివిడులు రూక్షేక్షణులై.

2023. పరచి జవమ్మున నిల్చి ర

సురుల కెదుట మోహరించి శుంభద్గతి దో

డరుదెంచె రాక్షసుల క

త్తరి యూపాక్షుడు మహోగ్ర దర్పొద్దతుడై.

1024. పదనగు కత్తులు దనువులు

గదలున్ గొని దైత్యులు దరుకాం డాశ్మ చయం
బు దరుచరులుం గొని కడగి
రుదగ్ర వృత్తిం బరస్ప రోన్మూలనకున్.

1025. కపివీరులు రువ్విన పా

ద పాశ్మజాలము నడంచె దనుజత్రయి చి
ద్రుపలై రాల శర గదా
కృపాణ హతి సూతరథహారి సమారక్షన్.

1026. పరమర్మ నికృంతన పటు

కరవాలంబు గొని బాహుగర్వి ప్రజంఘుం
దురవడి నంగదు డాయ బ్ర
హరించె సాల క్షమారుహంబున వానిన్.

1027. కరవాలము దాత్రిం బడె

గరచ్యుతం బై యసురు డెగసి సత్వరుడై
హరివీరు లలాటమున బ్ర
హరించె దృఢముష్టి నిస్సృహ దరం గూలన్.

1028. వాలిసుతుడు లబ్ధస్పృహ

డై లంఘించి క్షణకాల మందు బ్రజంఘున్
లీల దెగనేనె దత్కర
వాలమ్మున మూర్ధ ముర్వి బడి దొరలంగాన్.

1029. యువరాజు చే బ్రజంఘం

డవనిం గూలుట గని యరుణాక్ష డగుచు ను

ద్ధవడిన్ యూపాక్షుడు గపి

గవినె మహాభిద్ధ మొండు గరమున మెఱయన్.

1030. ఆంగదు దాకం జను నను

రుంగని వేగ ద్వివిదుం డరుగుదెంచి తడి

యాంగమ్ము నొంచె దృఢము

ప్తిం గీలాలము స్రవించి డీలుపడంగన్.

1031. ఆలోన శోణితాక్షుడు

హేలాగతి నేగుదెంచి యేపున గదచే

వాలాయుధు మోద గపి ని

రాలస్యముగ నొడిచికొనె న య్యసురు గదన్.

1032. అరచేత జరచె నంతట

నురమ్మున నైందు డల్లి యూపాక్షున్ దా

కిరి మైందద్వివిదులు స

త్వరులై యూపాక్ష శోణితాక్షాసురులన్.

1033. ద్వివిదుండు శోణితాక్షున్

గవినె ముఖంబు నిజ ఖర నఖివాతమునన్

జవమున అక్కి ధరిత్రి బ

డవై చి పదమాతముల గెడపె గరిబలుడై.

1034. మదమత్త వారణము లన

నుక్షగ్రు లగుచున్ సలిపిరి యుద్ధము యూపా
క్షదనుజుడున్ మైందుండు భు
జదండ మాతముల ముష్టి సంహతుల వెసన్.

1035. మైందుడు యూపాక్షుండున్

గ్రిందు న్మీదై యొలుగుచు లేచుచు బోరం
గం దుది మైందుడు భుజశ
క్తిం దాడించి కొనె న ద్వితిజు ప్రాణంబున్.

1036. బలశాలులు మువ్వరు పల

లు లట్లు కపియోధ వర బలోద్ధతి బ్రాణం
బులు బాయ బాటె భయ వి
హ్వలమై నైన్యము ఘటశ్రవాత్మజు దెసకున్.

1037. అభయం బొసంగి కుంభం

డి భేంద్ర శుంభద్గతి జని యేపున గపి వ
ల్లభులన్ మార్కొని శిఖి దీ
ప్త భూరి భల్ల ప్రభగ్న తనులం జేసెన్.

1038. ద్వివి దాం గద మైందులు గుం

భ వజ్ర సన్నిభ శర ప్రపాతమ్మునకున్
భువి గూల జాంబవంతుం
డు వేగదర్శియు సుషేణుడు నముద్ధతులై.

1039. అరిగియు నద్దచుజు మహా

చ్చర పథము నతిక్రమించి చన జాలక ని
ల్చిరి పేలాతిక్రమణ మొ
నరింప నేరని జలనిధి నా నిష్క్రియులై.

1040. కీశ విభుం డంతట నా

కాశ పథంబున రయంబుగ నడరి గిరి సం
కా శాశ్మ ప్రతతి నిరవ
కాశంబుగ గురిసె గుంభు కాయంబు పయన్.

1041. శరజాలంబున గుంభుడు

దెరలింబె ద దశ్మసంహతి నమోఘముగా
హరినాథుం డుద్యత్తో
ద ర క్త నేత్రుడయి దుమికె ద ద్రథమునకున్.

1042. హరివిల్లు బోని రాక్షసు

శరాసనంబు దిగిచికొని నల్లాప మొన
రెచ్చ రవిసుతు డిట్లు మెచ్చ
య్యెర! విక్రమమున జనకున కిడగుదు వహా!

1043. వరబలమున గెల్చె దివిజ

వరుల న్నీదు పెదతండ్రి పంక్తిముఖుడు, దు
ర్బర నిజ భుజ ప్రతాపము
విరాజ మానముగ నీదు పితరుడు గెల్వన్.

1044. సరియగుదు వింద్ర జిత్తున
కరిదమనంబున, నలసితి వాహవ మందున్
విరమింతు గొంతవడి సం
గరంబు, శ్రమ దేరి పిదప కడగుము కుంభా!
1045. పే రందినాడవు దను
ర్ధారుల తోనం జగమున రాక్షసులం దె
వ్వారు సరిగారు నీ కని
వారణ బడగొట్టినావు వానర వరులన్.
1046. కదన పరిశ్రాంతుం గూ
లెచ్చె దపనసుతు డన్న వాడు సెందం దగవే
విదిత ప్రాభవుడన్ నా
కు దున్నెద రణో న్మదాధి కోత్సాహివి గాన్.
1047. అని మర్మగర్భముగ సూ
ర్యనందనుం డాడ దుర్భ రాగ్రహ వశుడై
దనుజుడు భుజబంధమున ద
పనసుతు బద్దెం బటపట బండ్ల గొలుకుచున్.
1048. రవిజుండున్ దలపడి త్రో
నీ వై వ రాకాసియు గపిశేఖరు వై దూ
కి విజృంభింప నతం డలు
క వశంబున వీచె వార్ధి గర్భంబునకున్.

1049. అంబోది బడియు నెగసిన

కుంభుడు పిడికిలి బిగించి కొట్టె మహాసం
రంభమ్మున దాకుచు న
య్యంబోజ హితాత్మజాతు నంగం బవియన్.

1050 తనువున స్రవించె రక్తం

బినసుతునకు గోప మినుమడింప నడిచె వ
జ్ర నిభ దృఢముష్టి గూలెన్
దనుజుం డంత శిరము శతధా భిన్నము గాన్.

1051. కరికుంబోరస్కుడు కుం

భ రాక్షసుం డట్లు భూమి బడగన్ దత్సో
దరుడు నికుంభు డడరె భీ
కరముగ వానర వధార్హ కదనంబునకున్.

1052. దృగనల శిఖావళిం గా

ల్పగ నెంచు బిగిది రవిప్రభవు జూచుచు హ
స్తగత కన తృరిమాయుధ
ము గిరగిరం ద్రిప్పుచు వలముఖ భీకరు డై.

1053. కనులకు వ్రేగగు లేజము

న నికుం భుం డడర వెల్ల నగుమోములతో
గనుచు న్నిల్చె గపి చమూ
గణం బపుడు చేష్ట దక్కి కదన క్షోణిన్.

1054. రవిసుతు దాకు నికుంభుం

బవనసుతుం డడ్డగింప బల్మి మెయిన్ దా
నవు డేచి వైచె బరిఘన్
బవనజు వక్షంబు దాకి పడె నది రెండై.

1055. సురనాథ ద్వజ సన్నిభ

పరిపూయుధ మురము దాక వడకె మహావా
నరు డొక్క షణము మారుతి
ధరణీతల కింపనంబు తటి శైల మటుల్.

1056. అనిలసుతు డంత నూల్కొని

క్షణలేశమున బరువెత్తి చటచెన్ వక్షం
బున దృఢముష్టిం దానవు
దనువు వివళ మయ్యు దేరి దైత్యుండు వడిన్.

1057. అనిలజు నొడిచి భుజమ్ముల

గొని పాట దొడగె నసురుడు గొంకక మోద
మ్మున రాక్షసాళి జయజయ
నినాదము తొనర్ప గపులు నివ్వెట గందన్.

1058. తరిచూచి మరుత్తనయుం

డురవడి భూరి ధరణీదరోరుతనుండై
ధరణీ స్థలి కణచి కెడపె
నరాదు నుగ్ర పదమర్దనముల నికుంభున్.

మకరాక్షుడు శ్రీరామునిచే మడియుట

1059. ఆ రీతి గౌంభకర్ణులు

ధారుణి ద్రెళ్ళుట నెఱింగి దనుజేంద్రుడు దు
ర్వార క్రోధోద్ధీప్తిన్
బోరికి బంచె మకరాక్ష భూరి చమువుతోన్.

1060. తన తండ్రి ఖరాసురు గూ

ల్చిన వా డన్న పగ నెఱియు చిత్తము తోడన్
జనె మకరాక్షుడు కదన
మ్మునకున్ రాఘవు నెదిర్చి పోకార్పంగన్.

1061. వారును వీ రేల రణము

శ్రీరామునితో జెలంగి సేయుదు నంచున్
వీరాలాసము లాడుచు
బాటె శలభ మగ్ని వైకి బర్హు విధమునన్.

1062 జ్వలన శిఖోపమ కాండం

బుల నడ్డువడిన కపితతి బోకార్చుచు వి
చ్చలవిడి నరుదెంచు దనుజు
నిలునిలు మని రాము డేసె నిశిత శరంబుల్.

1063. మకరాక్షుడు రాఘవు సా

యకమ్ము లన్నింటి ద్రుంచి యలవోక మహా
వికటమ్ముగ నవ్వుచు నీ
వికెందు బోగలవు తండ్రి ఋణముం దీర్తున్.

1064. ఆనుచున్ శత్రుంబునన్ రా

ముని గప్పె బ్రచండ వేగమున దారుణ మా
ర్గణ పంక్తు లేసి, రాముడు
తునిమె సభం బంద వాటి దున్కలు గాగన్.

1065. దనుజుని శరంబులం ద్రుం

చును రాముడు, రాము డేయ జొచ్చిన ద్రుంచున్
దనుజుండు, బరస్పర మ
ట్లని సేసిరి వార లిర్వు రధిక చలమునన్.

1066. దనుజుని వి ట్టనిసినచో

దునియును రాము విలుగూడ దోడ్తోడనె, రా
ముని మేన గాయ మైనన్
దనుజుని మెయి రెండగును శత్రుంబులు దోడ్తోన్.

1067. కరలామవ ప్రదర్శన

బరగింతురొ వీ రనంగ బవరంబున్ సే
సిరి వా రిర్వురు దివి న
చ్చెరువున నమరర్చి తతులు చేరి కనంగన్.

1068. క్రీడా కల్పంబుగ నే

ట్లాడుట మాని రఘునాథు డంత మహాక్రో
ధాడంబరమున నురమున్
గాడి విరధు జేసె నొక్క శత్రుమున దైత్యున్.

1069. రథ రథ్య సారథులు ద్రుం
గ దన్వమున్ దునిసి పోవ గ్రవ్యాదుడు వై
చె దరిత్రికి డిగ్గి యశని
విదంబున న్ములము రఘు వీరాగ్రణి వై.

1070. నాలుగు శితాశుగంబుల
శూలంబుం ద్రుంచి యగ్ని చోదితముగ నా
భీలాస్త్ర మేనె రాముడు
గూలె నసుర భన్మరాశి కుంభిని మీదన్.

1071. ఖరరాక్షస నందనుడు మ
కరాక్షు డ ట్లర్వి గూల గల్గె సురలకున్
బరమానందము దైత్యుల్
పరువిడి రవిరత శర ప్రపాతాహతులై.

ఇంద్రజిత్తు మణిల యుద్ధమున కరుగుట

1072. మకరాక్షుడు గూడ రఘు
ప్రకాండ కాండాహతి న్బరమపద సంప్రా
ప్తికలితు డయ్యె నటంచు ద
శకంధరుడు క్రోధ భయ విషాద పరుం డై.

1073. పటపట పండ్లు కొటికి యు
దృట విక్రము మేఘనాదు బనిచెన్ నిజ సం
కటముం దీర్చగ వానర
పటలిం దాశరథి తోడ వధియించుటకున్.

1074. దైవత నాథు గెలిచిన మ

హావీరుండవు జయించు టరుదె కుమారా!

నీ వా వానర నర నై

న్యావళి కొన్ను విజయ మ్మనన్యాదృశమున్.

1075. మాయ బ్రదర్శించుటొ, భవ

దీయ భుజ పరాక్రమంబు దెల్లంబుగ నా

దాయలతో బోరుటయో

నేయుము రాము స్థయించి చెచ్చెర రమ్మా!

1076. అన నింద్రజిత్తు సంతస

మున దండ్రుకి మ్రొక్కి యాగభూమి నియమముల్

దనర నభిచార హోమం

బొనర్చి తన్నె సుర రాక్ష సౌమము భక్తిన్.

1077. తురగ చతుష్టయ సజ్జిత

మరదంబు దను శృరాది మహితాయుధ సం

భరితం బై నిల్చె నెదుట

బరితృప్త జ్వలన దైవ చర దత్తంబై.

1078. పరిమార్తు నిష్ఠ సంగర

దరిత్రి గపట యతి వేషధారుల నా దా

శరథుల గపి మూకలతో

సురశత్రు ప్రీతిగ ననుచు బ్రలాపమునన్.

1079. అరద మధిరోహణము సే

సి రావణ సుతుడు దివి కెగసి యదృశ్యం దై
కురియించె బాణ వర్ష ము
విరతంబుగ వానరాళి విభ్రమ మందన్.

1080. అసితా భ్ర చ్చన్న విహా

యసంబునం గానరాని యర్కుడు వోలెన్
మసలుచు నా రావణి తీ
క్ష సాయకము లేసె రామసౌమిత్రులవై.

1081. అవిదితముగ వచ్చి పడు శ

రవితతి నోర్చికొని దాశరథు లుద్భటు లై
యవిరళముగ నేసిరి దను
జ వధార్థం బ భ్రపుం దెస శితశరంబుల్.

1082. అమరపథంబున ద ద్వా

ణములం దప్పించు కొంచు నలిరేగి శరా
మము లేసె రావణి యమ
ర్షమునం గపి నైన్య నిర్హరణ కృత బుద్ధిన్.

1083. అమరారి పుత్ర శరమా

తముల న్నొచ్చి తెగిపడిరి ధాత్రి నసంఖ్యా
కముగా వానర వీరులు
సమర స్థలి బ్రతి నొనర్చ జాల కవశులై.

1084. దను వెక్కు వెట్టి లక్ష్మణు

దనె నన్నకు గ్రోద రంజి తాస్యం దై యీ
దనుజుం దదర్శ యుద్ధం
బొనరించెడు గాన రాక యోర్వ దగ దికన్.

1085. దనుజాన్వయంబు నెల్లన్

క్షణమున భస్మంబు సేతు గమలభవాస్త్రం
బున యుద్ధంబు బరిసమా
ప్తి నంది లోకమ్ము లసుర పీడం బాయున్.

1086. అన లక్ష్మణునకు రాఘవు

దనె, దమ్ముడ యొక్కని కయి యసు రాన్వయ మె
ల్లను గూల్చుట బోలునె యో
జన సేయుద మొండు వెరవు శత్రుం గూల్చున్.

1087. అనుచున్ రాముడు మది యో

చన సేసి దనువున నారి సారించి శరం
బును గొన ద దుద్యమ మెఱిగి
దనుజుడు పాతె బురికి భయ తప్తాత్ముండై.

1088. పురి కేగి మేఘనాదుడు

తరుచరులన్ మోసగింప దంత్రంబును బ
న్ని రయమ్మున జనె మాయా
దరణిజ నరదమ్మున గొని తత ఖడ్గముతో.

*1089. శిలలున్ దత భూమిరుహం

బులు గరముల బూని యుద్ధమునకున్ సన్న
ద్దులు గా నిల్చిన కవిసే
నలు రిచ్చవడి రరదంబునన్ గాంత గనన్.

1090. సేనాగ్ర యాయయై హను

మానుడు కాంచెన్ రథమున మలినాంబరయున్
ధ్యానపరాయణ తాప
వ్హనాబ్జానన గృశాంగి మానిని నొకతెన్.

1091. ఒకచేత కేశ పాశం

ఐకమణతన్ బట్టి రావణాత్మజుడు చెలం
గి కళా ప్రహార మొనరిం
చి కడున్ బాధించు చుండ జిత్రం బగలన్.

1092. హా రామ! రామ! యని దీ

నా రావమ్మున నడలుచు నశ్రు జలంబుల్
ధారగ గురియుచు నుండన్
మారుతి గనె గాంత రావణసుతు రథమునన్.

1093. తా మున్నశోక వనికా

భూమిరుహ చ్చాయ గన్న భూసుత బోలెన్
సామీరికి గనవచ్చి, వ్య
రామిళిత స్వరుడగుచు నతం డి ట్లనియెన్.

1094. ఓరీ రావణపుత్రక!

శ్రీరాముని పత్ని నిట్లు సేతువురా? సా
ద్వీరత్న మీమె యే మప
కారం బొనరించె నీకు గతినస్వాంతా!

1095. విమల బ్రహ్మ ర్ష్యన్వయ

సముద్భవుడ వయ్య రాక్షస ప్రమదా గ
ర్భమునం బొడముట దుష్కా
ర్యము తొనరింతువు వివేక రాహిత్యమునన్.

1096. పతి ననువర్తించుట కై

వెతలం బడబూని వచ్చె భీకర వని కా
సతి నెడ బాపె బతికి ద్వ
త్పితరుండు హరించు చుంటి వీ విటు లనురుల్.

1097. ఇట్టి యదర్మము సేసియు

నెట్టులు జీవింప నేర్తు వింక దురాత్మా!
మిట్టిపడకు పాదములన్
మట్టించి వధింతు సీక్షణమ నిన్నిచటన్.

1098. అన మేఘనాదు డి ట్లనె

హనుమ! వదరబోకు మీర లవలోకింపన్
జనకజ వధింతు నిప్పుడు
తునిమెద నవ్వల రవిసుతు తోడం గపులన్.

1099. ఏ సతి గాపాడుకొనగ

నీ సురశాత్రవు పురిపయి నెత్తిరొ హనుమా!
యా సతియె వధింపం బడ
నాస లుడిగి రూపునెడరె! యా దాశరథుల్.

1100. అనుచున్ గుత్తుక ఖండిం

చె నొక్క వ్రేటున శితాసి సీతా తరుణిన్
దనుజేంద్ర సుతుడు హాహా
ద్యను లెగనె నభమ్ము దాక వానర సేనన్.

1101. హనుమండు గ్రోద ఘూర్జిత

మనంబునం దాకె జేత జ్ఞాదర శిఖరం
బును బూని వానర భటు ల
వనీరుహమ్ముల దరించి పర్వీ రసురువై.

1102. కనులం గెంపులు రాల్చుచు

దనుజపతి సుతుండు కూల్చె దరుచర భటులన్
సునిశిత సాయక తతి, స్యం
దనంబు చిత్ర గతుల రణ ధాత్రిం బర్వన్.

1103. ఆ లీలన్ దోర్విక్రమ

లీల మెఱయ గా గపిపటలిన్ జెండి జయా
వాలము నికుంభిలా దే
వ్యాలయమున కేగె రావణాత్మజుడు వడిన్

1104. మరణించె రాము పత్ని స
మర స్థలి స్వీడిపోయె మదమత్తుం డా
శరనాథనందనుడు సం
గరమ్మున బ్రయోజనంబు గలదే యింకన్?
1105. ఎఱిగింతు రామునకు సం
హరించె ధరణీజ రావణాత్మజు డంచున్
బరమోపాయవిదు డనం
తర కార్యము నిర్ణయించు దద్దేవు డొగిన్.
1106. అనుచుం దలంచి శ్రీరా
ముని సన్నిధి కేగి తెల్పె ముష్కర దైత్యుం
డొనరించిన దుష్కార్యము
హనుమానుడు దుర్భర వ్యధాకులి తాత్మన్.
1107. సీత వధింపం బడె నని
వాతసుతుడు తెల్పు నవని బడె నాక్షణమే
వీత స్పృహడై రాముడు
శాతాసిక్షతము భూమిజంబుం బోలెన్.
1108. పరిచర్య తొనర్చగ దే
రి రాఘవుండు విలపించె బృద్ధీసుత కై
మఱిమఱి సుమిత్ర కొడు క
ప్పురుషోత్తము గొగిలించి పొందుగ బలికెన్.

1109. నిరతమ్ము దర్మ రక్షణ

పరాయణత్వమున బరగు వాడవు నీ కి

పరమ వ్యధావహం బై

ధరాసుతా మరణ మె ట్లధర్మం బొదవెన్.

1110. అన్నా! ధర్మాధర్మము

లన్నవి కన్నులకు గాన నయ్యెడు నవి కా

వెన్నగ స్థావర జంగమ

సన్నద్ధం బీ జగంబు చందం బమరన్.

1111. ధర్మమె సేయుచు నిచ్చలు

నిర్మల వృత్తి బచరించు నీ విటు లుండన్

దుర్మదు డా దశకంతు డ

ధర్మమె సేయుచు నెసగడె తతసౌఖ్యములన్.

1112. అరయంగ ధర్మ హీను ల

విరళానం దానుభూతి వెలయుటయున్ ధ

ర్మరతులు దుఃఖితు లౌటయు

నెఱుంగ బడ కున్నదె సత మీ లోకమునన్.

1113. జగమున ధర్మమె కలదే

ని గుణశ్రేష్ఠుడవు ధర్మనిరతుండవు నీ

కగ పా టిట్లొదవునె! బా

ర్య గోలుపోవుదె! యదర్మి యసుర కృతమునన్.

1114. ఇది ధర్మ లక్షణం బని

విదితంబుగ బేర్కొన దగు వెర వెద్దియు దో
పదు జగమున ధర్మం బ
న్నది లేదని తోచు నా మనంబున కెన్నన్.

1115. తలపగ ధర్మం బన్నది

బలహీన మశక్త మద్ది వర్దిల్లున్ ని
స్తుల పురుషకారమున గే
వల ధర్మపరత్వ మద్ది వ్యర్థంబు సుమీ!

1116. విలస త్సుఖ భోగంబుల

కలిమికి మూలంబు పురుషకారమె సుఖ కా
ములు ధర్మాధర్మము ల
వ్వల ద్రోయుచు నాశ్రయింప వలె బౌరుషమున్.

1117. మనుజుడు ధర్మాధర్మము

ల ననుష్ఠింప వలె విజయలాభంబున దృ
ష్టి నిడుచు గాలోచితముగ
ననయము ధర్మం బధర్మ మం చన కుండన్.

1118. మనుజుండు గార్యసాధన

మొనర్ప జూచు నెడ ధర్మ మొక్కండె ప్రయో
జనకారి కాదు కార్య
మును సాధించుట యధర్మమున నేని తగున్.

1119. అమలిన సత్యం బే ధ
 ర్మ మందు వట్టియెడ నీ కరగతం బౌ రా
 జ్యము నేల వీడితివి ని
 ర్మముడె జనకుండు బొంకు మా టాడిననున్.
1120. పితృవాక్పాలనమె జన
 స్తుత ధర్మం బంచు సర్వ సుఖ దాయకమా
 క్షితి రాజ్యంబున్ వీడితి
 వి తండ్రి ధార్మిక పదంబు వీడిన నైనన్.
1121. క్షితి రాజ్యము నీకుం గర
 గతమై లభియింప నుండగా వీడితి వ
 ద్ది తొలగె నర్థము దానన్
 వెతలం బడుచుంటి విట్లు వీ తార్థివి గాన్.
1122. ధనము గలవాడె రూపసి
 గుణవంతుడు సర్వ శాస్త్ర కోవిదుడున్ భం
 డనపండితు డుత్తముడున్
 ధనమున కీడగు గుణంబు ధరణిం గలదే.
1123. వినవె గుణమ్ములు సర్వ
 మ్మును గాంచన మాశ్రయించు బూజ్యుం డెందున్
 ధనికుండు, దృఢప్రాయుడు
 ధనహీనుడు సర్వ సుగుణ ధాముం డయ్యున్.

1124. ధనహీను డల్ప తేజు డ

తని యెల్లయు గార్యములు నిదామము నం ద
ల్ప నదీ జలంబులం బో
తె నెండు, వాడున్ స్వజన పరిత్యక్తు డగున్.

1125. అనయము ధర్మంబునకున్

ధనంబె మూలము క్రతువులు ధనమూలము లా
ధనమున్ దృఢింప నె విధ
మున జేకులు నీకు ధర్మము విచారింపన్.

1126. నకలార్థ హేతువు నృపా

లక పదమున్ వీడి వనములం జొచ్చితి వీ
వకట! మహాపద ప్రాణా
ధిక ప్రయాపహృతి నొదవె దీరస్వాంతా!

1127. నరశార్థూలమ! నిను నీ

వెఱుంగ కుంటివి ఘనభుజ! యిక లెమ్ము తురం
గ రథ గజ యుక్తు రావణు
దురంబునన్ గూల్చి వంత దొలగింతు నొగిన్.

1128. అని లక్ష్మణు డి విధమున

ననునయముగ నాడుచుండ నరుదెంచె విభీ
షణు డచ్చోటి కమాత్యుల్
వెనుకొన దాశరథి కుశల విషయం బరయన్.

1129. ఇదియేమి? చెన్ను దొంగెన్

వదనమ్ములు మీకు నెల్ల బలుకుడు కత మె
య్యదో! యను విభీషణున కా
పదమూలము లక్షణుండు పలికె దెలియగన్.

1130. విని కడు విస్మితుడు విభీ

షణుడనె, సౌమిత్రి! యిది యనత్యంబగు, రా
వణపుత్రు డేమి సీతం
దునుముట యేమి? యనగూడదు సుమీ నోటన్.

1131. ఎంతయు దుష్టుడు రావణు

డింతయు సత్యంబు, కాని యిప్పుడు సీతా
కాంతావద సేయడు బ్రా
ణాంతక మగు నేని మోహి తాత్ముం డగుటన్.

1132. మిము వంచించి నిరాటం

కముగా హోమంబు దీర్చగా నేగె జయా
ర్థము లక్షణ! దుర్మదు డ
య్యమరారి సుతుడు నికుంభి లాలయమునకున్.

1133. రామా! కలంత దేరుము

హోమము నిర్విఘ్న మైన నోడం దా సు
బ్రామజయుం డెవ్వరికిన్
సౌమిత్రిం బంపు మద్ది నాశ మొనర్చున్.

1184. సులభం బగు దశకంఠున్

బొలియించుట నింద్రజిత్తు పొలిసిన రామా!

వలవదు విలంబనం బిం

క లెమ్ము పంపు మనుజన్ము గదనంబునకున్.

1185. ఎవడి నికుంభిలా హో

మవిధిన్ భగ్నంబు సేసి మాన్చు నతండే

బవరమున గూల్చు నీ యిం

ద్రవిజయు నంచనె విధాత! త్వరపడవె ప్రభూ!

1186. అన లక్ష్మణు డుత్సాహము

గని రావణి తోడ బోర గరమున జాపం

బును బట్టి నిల్వ రాఘవు

డనుజన్మున కొసగె ముదల నాశీస్తతితో.

లక్ష్మణు డింద్రజిత్తును వధించుట

1187. అసురవిభుడు మార్గము సూ

ప సుమిత్రాతనయు దేగె బలవత్కృపి వీ

ర సమూహముతో బవమా

న సుతాదుల సింహగర్జనల దిశ లద్రువన్.

1188. కపు లుత్సాహంబున భూ

రి పాద ఘట్టనలు సేసి వృక్షంబుల భూ

మిపయిం బడ ద్రోసిరి జ

న్నపురువి రువ్వెరి బహు పృథు నగ శృంగములన్.

1139. సవనగృహ రక్షకదళం

బు వీక నరుదెంచి చాప ముసల ప్రాసా
ది వివిధ సాధనముల బో
రి వానరగణంబు గూల్చిరి కడంక మెయిన్.

1140. కపులున్ జెలరేగి నిశా

టపటలి జెండాడిరి సుదృఢ నఖంబుల భూ
రి పదామాతమ్ముల బా
ద పాశ్మ కులిశోపమ భుజ దండాహతులన్.

141. లెక్కకు మిక్కిలి యగుచున్

రక్కసి గము లీలై నా దురంబందున న
ల్దిక్కులకున్ బర్వు లిడిరి
పెక్కురు, రావణి మనంబు వికలం బయ్యెన్.

142. సవనము భగ్నము గా దా

నవనాదసుతుండు రక్తనయనుం డై లే
చి వెడలె గపినేన బరా
భవింప బాణాసనంబు బాణిం గొనుచున్.

143. సవనగృహంబు న్వెల్వడి

వివిధాయుధసజ్జితంబు విమలాభరణ
ప్రవిభూషితంబు మారుత
జవంబు రథ మెక్కి వైరి సంహరణేచ్ఛన్.

1144. చనె నింద్రజిత్తు విటప
 మ్మునకున్ రిపు విజయ హేతు భూతబలి నౌసం
 గ నెదిరెచ్చె నచ్చట విభీ
 షణయుతు డై లక్ష్మణుండు జ్ఞామోషముతో.

1145. నిలునిలు నా యెదుట రణ
 న్నలమున మాయారణంబు నల్పక నిన్నున్
 బొలియింతు నిష్ఠ పలలా!
 జ్వల నోగ్రా స్మత్పటు శరజాలంబులచే.

1146. అనుచున్ ధనువెత్తిన ల
 క్ష్మణున కనియె నింద్రజిత్తు కనలున మొన్నొ
 న్ననె కద చూపితి మఱచితె
 యనుపమ మస్మ త్పరాక్ర మాటోపంబున్.

1147. ఛావునకుం దప్పితి వపు
 డా వైనం బేల? యిప్పు డనదృశ లీలన్
 జీవము హరించి మ త్పితృ
 డై వతమున కిత్తు గాన్క ద్వ న్మస్తకమున్.

1148. పిమ్మట రాముడు నీ మొం
 డెమ్మును గని యేడ్చియేడ్చి నిర్జీవు డగున్
 నెమ్మది జానకి తోడ సు
 ఖమ్ము ల్గను నా జనకుడు కలకాలంబున్.

149. అనుచున్ విభీషణుం గని
దనుజాధిపపుత్రుడు వికృత పరీహాసం
బొనరించి యిట్లనియె ల
క్షణు దెచ్చితి విస్సి! నన్ను మడియించుటకున్.

150. నాకుం బిత్సవ్యు డాదువు
నీ కేను సుతుండ నౌదు నిర్లజ్జుడవై
నా కపకారము నేయగ
యీ కాని తెఱంగు బట్టితె యధర్మముగన్.

151. జననము లంకానగరం
బున నందితి వీవు దుష్టబుద్ధిన్ ద్రోహం
బొనరింప జూతు నాకు స్వ
జనాభిమానంబు వీడి స్వార్థోపేతా!

152. జాతియు నీతియు బూజ్యము
బ్రాతృప్రేమయును లేదు పట్టదు బంధు
ప్రీతియును ధర్మదూరుడ
వైతివి దుర్మతి! తలంప వన్వయ మహిమన్.

153. స్వజనాశ్రయంబు వీడి ప
ర జనాశ్రయము మమతానురాగమ్ము లేదన్
ద్యజియించి చేరితివి నీ
చ జనుం బోలె మది నయవిచక్షణ లేదే?

1154. గుణియైన విగుణియైన స్వ

జనాశ్రయమె సౌఖ్యదము యశస్కర మనగా

వినవె భయావహమా పర

జనాశ్రయము సర్వ సుగుణ శాలియె యైనన్.

1155. స్వజన త్యాగము సేసిన

కుజనుం గొని వాని చేత గూల్చింతురు త

త్స్వజనంబు భూమిపతు లం

త జంవుదురు వాని లోకదర్మం బదియే

1156. రణజయహేతువు హోమం

బును నేనొనరించుచుండ ముష్కర బుద్ధిన్

బనిపూని తెచ్చితివి ల

క్షణు దన్నాశంబున కిది కానిది నీకున్.

157. అనినన్ విభీషణుం డి

ట్లనె నుద్యత్కోదరంజితాస్యమున బిత్త

వ్య నెడల నిట్టి పరుషభా

షణంబు సేయ దగునె యవిచారితమతివై ?

1158. దనుజాన్వయ జాతుడ నై

నను సత్త్వ గుణాశ్రయంబు నా శీలమెఱుం

గని వాడ పోలె బల్కెదు

దనుజ సహజ మోర దుష్పథంబున బోవన్.

1159. పరుడు పరాత్పరు డగు రఘు
వరు బార్యాపహరణంబు వంశ వినాశం
కరమగుట రాఘవునకున్
దరణీజ నొనంగుట కడు ధర్మం బంటిన్.

1160. సోదరుడు ధర్మశీలుడు
నాదు హితమె కోరి పల్కె నయవధమంచున్
దా దలపక నిలు వెడలం
గా దోనె భవత్ప్రీత దశకంతుడు ననున్.

1161. బాలక! ధర్మప్రచ్యుత
శీలుం డగు పూరుషున్ ద్యజించి సుఖంబుల్
వాలాయము జెందందగు
బోలగ గరబద్ధ సర్పము ద్యజించి నటుల్.

1162. పరవిత్తాపహరణమున్
బరజన దారాభిమర్శనంబును హింసా
పరతయు దుష్టాచారము
బరివర్జింప వలె జ్వలితభవనంబు నటుల్.

1163. పరభామిని పరస్యా
హరణ సుహృత్శంక లన్న యవగుణముల్ మూ
డరయగ దుష్టము ల య్యవి
దర్శితి నెవ్వరి కయిన బతనకారణముల్.

1164. మునిజన మోరవథయు స
 ర్వ నిలింపులతో గలహము వైరము గర్వం
 ఋను బ్రతికూలతయు గ్రురయు
 నను నవి హరియించు జీవితైశ్వర్యములన్.
1165. ఈ యవగుణంబు లన్నియు
 మా యన్న భవత్ప్రిత దశమస్తకు గ్రమ్మెన్
 దోయదములు గిరి గ్రమ్మెడు
 ఛాయ ద్యజించితిని ద త్కుజను నక్కతనన్.
1166. నరరూపదై వతము దా
 శరథి యరిందముడు రామచంద్రు డతని తో
 నెఱిపితివి వైర ముండదు
 పురంబు నీ వుండవు దశముఖు డుండ డికన్.
1167. పలుకు మి కే మేమి యనం
 దలంచితివొ విందు దుష్టదనుజ! సుపర్వా
 వళికిం దీర్తువు గార్య
 మ్ము లింక రామానుజు శరముల యమపురిలో.
1168. ఏమేమి శరము లున్నవో!
 సౌమిత్రి పయిన్ వ్యయంబు సల్పుము తులువా!
 భూమిన్ గాలము నెల్లుట
 నోమం గలవాడు లే దహో! ని న్నాజిన్.

1169. అనిన మహాత్కౌదమునన్
 దనుజేశ్వరనందనుండు దనువున్ సారిం
 చి నిశాత బాణ వర్షం
 బును గుఱిసె విభీషణు పయి మొయిలు తెఱగునన్.

1170. కనలి సుమిత్రాతనయుం
 డనిలఱు భుజపీఠి నెక్కి యరుదెంచి విభీ
 షణునకు దోడై యంబర
 మున ఖండించె సురవై రిపుత్రు శరములన్.

1171. తలపడె లక్ష్మణు తోడన్
 బలలుడు, భీషణముగ గదనము సేసిరి వా
 రలు నైన్యము లబ్బురమున
 దిలకింప బరస్సరము వధించెడు పూన్కిన్.

1172. పరమాద్భుతరణకర్ముడు
 పఱపెన్ సౌమిత్రి బాణపంతులు రాత్రిం
 చరపతి సుతువై హుత భు
 గ్వర దత్త తనుత్ర మద్ది పలు తున్కులుగాన్.

1173. చలము మెఱసి రావణియున్
 బలితంపు శరంబు లేసె వందలు వే ల్గా
 నలయక లక్ష్మణు వక్ష
 న్తలమున జించె నవి వాని తను వర్మంబున్.

1174. ఇరువురు దీప్త శరంబుల్

పరగింప దను క్షతస్రవ ద్రుధిరంబుల్

బఱచె రణాంగణమున నిశి

చరపతి సుతు విల్డునిమె వెసన్ లక్ష్మణుడున్.

1175. మఱియొక విల్లెత్తెడు నం

త రాఘవానుజుడు దున్నె దానిం గూడన్

గరలాఘవంబు మెయి నా

శరుండు విలు జేత బూన జాలం డయ్యెన్.

1176. వదనము వివర్ణ మై చూ

చ దాశకంఠిం గని యిదె సూ తఱి యీ దు

ర్మదు గూల్చ నంచు డగ్గఱి

ముదంబున విభీషణుండు పూని వచింపన్.

1177. అతి తీక్షణగ్ర శిలీముఖ

చతుష్టయము వింట గూర్చి సౌమిత్రి రయో

ద్ధతి నేసి కూల్చె హయముల

జతురత వే జొకట దున్నె సారథి శిరమున్.

1178. విరథుం దై ధరకుం డిగి

హరినైన్యమ్ము నుఱుమాడ నసురదళంబున్.

బురికొల్చి మఱి వచ్చెం

బురికిం జని తా రథమున బూర్ణాయుధుడై.

1179. అరదము జిత్ర విచిత్రము
గ రణస్థలి ద్రిప్పుచు దశకంఠాత్మజు డు
ద్దురుడై కపినైన్యంబున్
బరిమార్చ దొడంగె బాణ వర్షము చేతన్.

1180. ఆ మెయి రావణి కీశ
స్తోమంబున్ గూల్చుట గని దుర్వార రయో
ద్ధాము డగుచు దాకెన్ దా
సౌమిత్రి విభీషణుండు నంతన మందన్.

1181. బవరము సేసిరి పెద్ద త
డవు వా రిర్వురు గ్రహంబుల విదంబున నా
కవిభుండును వృత్రు డనగ
దివిజస్తోమంబు చకితదృష్టుల జూడన్.

1182. ఒకయెడ రావణి వై వే
తొకయెడ బలలాశి వీర యోధుల వై సా
యకముల్ వరగించుచు సమ
ర కర్మ మొనరించె దాశరథి యుగ్రుండై.

1183. ఒక చండాశుగమున దా
శకంఠి సారథి శిరంబు జయ్యన ద్రుంచెన్
బ్రకటా భీల పరాక్రమ.
వికాసమున లక్ష్మణుండు భీషణ వృత్తిన్.

1184. సారథి వడినన్ దనకుం
దా రథముం గడపు కొనుచు దనుజుడు గపి సం
హారం బొనరింప గడగె
వీరరసోద్రేకి యగుచు భీష్మద వృత్తిన్.

1185. ఎదిరించె విభీషణు డం
త దాశకంఠిన్ శరాసన జ్యా నాదం
బు దిశల మ్రోగ విరామం
బొదవుత సౌమిత్రి కన్న యోచన తోడన్.

1186. రావణ సుతుడు విభీషణు
వై వివిధశరంబు లేనె బటు వేగమునన్
గ్రావ స్థిరుడై తునుక
ల్గావించె విభీషణుండు లామవ మొప్పన్.

1187. శిత విశిఖ త్రయమున రా
ట్పుతు నొంచె విభీషణుండు సుత్రామ రిపుం
డతుల క్రోధంబున సుని
శిత వింశ ద్భాణ నిహతు జేసె బిత్సవ్యున్.

1188. అరుణాక్షుండై గద చే
దరించి రావణి రథంబు దాపునకుం బో
యి రయమున మోదె దశకం
ధరానుజుడు వారువములు నాల్గును నీల్గన్.

1189. దనుజుం డుద్యత్కోదం

బున రూక్షేక్షణుడగుచు సముద్ధుర వేగం

బున వైచె విభీషణు వై

గనదాభీలప్పథుశక్తి మనరావమునన్.

1190. రయమున సౌమిత్రి పఱప

నయఃకృతశిలీముఖంబు లా పటుశక్తిన్

వియదద్వంబున ఖండిం

చి యుర్వి బడ జేసె నింద్రజిత్తు కలంగన్.

1191. అమితాగ్రహవశుడై య

య్యమరారిసుతుండు వైచె యమ దత్తాస్త్రం

బు మహామహిమోపేతము

శమితారిజనౌఘ మశని సమ వేగంబున్.

1192. ఆయస్త్రమ్మునకుం బ్రతి

సేయ సుమిత్రాసుతుం డశేష మహిముడై

ధీయుతి గౌభేరాస్త్రం

జేయగ బోరాడి కూలె నిల నవి రెండున్.

1193. అనవద్యాస్త్రంబులు రెం

డును బడ రావణీయు లక్షణుండున్ ప్రీడా

వనత ముఖులైరి, రక్తా

ననుడై సౌమిత్రి వారుణశరం బేసెన్.

1194. వితథం బొనర్చె దానిన్
దితి జేశ్వరనందనుండు దీవ్యన్మహిమాఽ
ప్రతిహత రౌద్రాస్త్రంబున
దత రోష క్రోధ పూరిత స్వాంతుండై.
1195. లోక ప్రళయంకర తే
జోకలితాగ్నేయశర మసురపతి సుతు డ
స్తోకముగ నేయ శౌర్యర
సాకృతి లక్ష్మణు డడంచె సౌరాస్త్రమునన్.
1196. కన దుజ్జ్వలాస్త్ర పతన
మ్మున మేఘారవుడు క్రోధమూర్ఛితుడై యే
నె నిఖిల రిపు సంహారక
మనితర సాధ్య ప్రభావ మసురాస్త్రంబున్.
1197. గణనాతీతమ్ములు గా
జనించె న ద్దాన పట్టిన ప్రాస గదా
ధనురా ద్యు గ్రాయుధములు
వనౌకస ప్రాణ హరణ పటు తీక్షణములై.
1198. సకలాస్త్ర రహస్య విదుం
డకుంతిత పరాక్రముడు మహా ధీరుం డా
జికుమారుడు దాని నడచె
నకలంకం బగు మహేశ్వరాస్త్రము చేతన్.

1199. ఆ గతి దివ్యాస్త్రంబుల్
వీగంగా నింద్రజిత్తు వికటముగ మహా
నాగము భంగిన్ రోజుచు
వేగంబుగ గుటి నె బాణవితతి బలియదై .

1200. సౌమిత్రియు శక్రాశని
భీమ ప్రదర నిచయంబు విరియించెను వ
ర్షామేఘంబు గతి మహా
ద్ధామంబుగ మందలీకృత శరాసమునన్.

1201. శరముల్ సందానించుట
గుటిచూచుట యేయుటయును గోలలు దృగ్గో
చరములు కావు త దాహవ
దరిత్రి నైన్యపతనంబు దక్క నిరుగడన్.

1202. అలయరు కదన పరిశ్రాం
తులు గారు పరాజ్ఞులుగ దోపరు శరమా
తలకున్ బూచిన కింశుక
ముల తీ రై నను వదలరు పో రిరువురునున్.

1203. ఆ తటి లక్ష్మణు దొక్క మ
హాశిష్ట శరంబును గొని యైంద్రాస్త్రమునన్
బూత మ్మొసర్చి నిర్మల
చేతమ్మున బల్కె నిట్లు స్థిరప్రజ్ఞుండై .

1204. రాముడు సత్యవ్రతుడున్

రాముడు రిపు నిర్మథన పరాక్రమ యుతుడున్

రాముడు ధర్మయు నైనన్

ఈ మార్గణ మేగి త్రుంచు నింద్రజి శిరమున్.

1205. అని పల్కి లక్ష్మణుండు శ్ర

వజ్రాంతముగ నారి దిగిచి బాణము విడువన్

మణికుండలదీప్తము రా

వణి మూర్ధము ద్రుంచె నది యవార్యం బగుచున్.

1206. జయనాదంబులు సేసిరి

వియచ్చరవరు లతిలోకపీరుడు శత్రుం

జయుడగు లక్ష్మణు పై దివి

జయోషలు గుఱిసి రలరులు సంతోషమునన్.

1207. తరుచరు లనివారితులై

తరువులు గొండ శిలలు గొని తాడింపన్ ది

క్కటి పెక్కు రబ్బి వడ గొం

దలు పర్వెత్తి రచలంబు దాపున కసురుల్.

1208. హనుమ ద్విభీషణులు రా

ముని సన్నిధి కేగి మోదమున దెల్పిరి ల

క్ష్మణ కృత రావణ సుత సం

హననం బంజలి ఘటించె నన్న కనుజుడున్.

209. పర పీర దురాసదు డసు

ర రాజ గర్వ ద్వజంబు బ్రకట జగ ద్భీ
కరు డింద్రదజిత్తు గూల్చియు
గరమున్ సిగ్గువడు దమ్ము గొగిట గొనుచున్.

110. అభినందించె గడున్ రా

మభద్రు డిట్టు లనుజ! పరమ ప్రీయ మొదవెన్
ఋభువులకు నాకు నిక స
ర్వభూతముల కీవు దైత్యరా ట్సుతు గూల్చున్.

111. సులభం బగు దశకంతుం

బొలియించుట నిక్కమింక భూమీసుత నా
కు లభించుట రాజ్యసుఖ
ములు చేకూరుటయు సర్వము హితాచరణా!

112. అనుచున్ బహుభంగుల ద

మ్ముని గొనియాడుచు శిరంబు మార్కొని మోదం
బున రాముడు మేను దడవి
వ్రణవై ద్యము నేయ గోరె వనచర వైద్యున్.

213. త్వరపడి సుషేణు డత్తటి

బరమౌషధి నొండు గొంచు వచ్చి సుమిత్రా
వరసుతు మై దాకింపన్
శరవ్రణవ్యధ తొలంగి న్వస్థుం డయ్యెన్.

1214. రణమున నసుర శరక్షత

తనులగు కపి భట్టుకులును దైత్యపతి విభీ
షణుడున్ విముక్తి నందిరి
వ్రణబాధ ద దౌషధ ప్రభావము చేతన్.

ఇంద్రజిన్మరణమునకు రావణుడు విలపించుట

1215. పుత్ర నిబర్హణమున్ సచి

వత్రయము వచింప దుఃఖ పారమ్యమునన్
రాత్రిచరనాదుడు పడె ద
రిత్రీస్తలి వాయు నిహత వృక్షము పగిదిన్.

1216. కొడుకా! యంతటి దిట్టవు

వడి తెవ్విధి నల్ప వీర్య బల విక్రమ ద
ర్పుడు లక్ష్మణు చే నల ద
ర్ముడు బూజ్యం డయ్యె నీ వరుగుట న్నాకున్.

1217. దేవతల కేని మణి యో

దావళి కేనియు నిదె తగు తరణోపాయం
బా వై వస్వతు జేరం
బోవగ నని నీల్గి నీకు బోలెం దనయా!

1218. సమరమున స్వామి హిత కా

ర్యము దీర్చగ నసువు లొడ్డు న ప్పురుషుడున్
ర్గము సేరు జింతనొందను
కుమార! యిపు డీవు నట్లగుట జితశక్తా!

యద్దకాండము

1219. సురలును దిక్పాలకులున్

బరమ పురుషు లింక నీవు వడుటన్ నిద్రిం

తురు స్వస్థచిత్తులున్ భయ

విరహితు లగుచు జగదేకవీర! తనూజా!

1220. అనయమ్ము దోచు గిరికా

నన సహితం బీ దరిత్రి నల్గడ శూన్యం

బని మ న్నయ నా బ్జోస్మి

లన హేతువు నీవు లేమి లన దలము భుజా!

1221. గిరికందరంబు లందున్

గరేణు తతి వల్లభునకు గా నేడ్చెడు న

తైఱగున విందు ద్వ దంతః

పురాంగనాజనము లేడ్వ బుత్రక! యింకన్.

1222. జనకుండు గాల ధర్మం

ఋన వడినం బ్రేతకర్మముం బూని సుతుం

డొనరించుట ధర్మము జగ

మున నది విపరీత మయ్యె బుత్ర! మనయెడన్

1223. అనుచున్ బుత్ర మరణ దుః

ఖ నిపిడితుడై యసురజగత్పతి పె గ్గలే

డ్చి నిదామ కాల మధ్యం

దిన భాస్కరు బోలె గ్రోదదీప్తాక్షుండై.

1224. నికట స్థిత రాక్షస వరు
 ల కి ట్లనె బరమతపోబలంబున మెప్పిం
 చి కమలజా చే బడసితి ది
 నకరప్రభ వర్మ చాప నారాచములన్.

1225. ఎదిరింప లేరు నన్నున్
 గదనమ్మున నెవ్వ రేని షణముల లో గూ
 ల్చెద దాశరథుల దాతృ
 ప్రదత్త దీవ్య ధ్వు శృరంబుల చేతన్.

రావణుడు సీతను వధింప నెంచుట

1226. అని భీరము లాడియు ని
 ట్లనె లంకానాథుడు బున రాలోచనముం
 బొనరించి గపుల వంచిం
 ప నాడు నా సుతుడు దున్నె మాయా సీతన్.

1227. నిక్కువ మొనర్తు నయ్యది
 య క్కమలాక్షిం దునిమి ప్రియం బొదవుత నే
 డిక్కరణి నాడు సుతునకు
 రక్కసి పగకున్ ఫలంబు రాముం డొందున్.

1228. అనుచున్ శిత కరవాలం
 బును జేత ధరించి సచివ ముఖ్యులు సతులున్
 వెనుకొన నశోక వనికిన్
 జనె దశకంతుండు రౌద్ర సంరంభమునన్.

1229. అనయం బిది వల దంచున్

దనుజ సచివు లెంత యొప్పిదంబుగ వారిం
చిన నైన రోహిణి పయిన్
జను నంగారకుని బోలె జనె రావణుడున్.

1230. కుపితోరగంబు నాగన్

విపులంబుగ రోజుచు నతిభీషణముగ వ
చ్చు పలలనాథుం జూచి వి
లపించె దరణీజ గుండె లవియగ భీతిన్.

1231. పరమ క్రోధమున నిశా

చర రా జరుదెంచు చుండె జంపునొ యేమో
దురితాత్ముం డీతడు నా
థరహిత గా నెంచి నన్ను దామస వృత్తిన్.

1232. ఎఱ జూపి వేడె దన్నున్

వరింపు మని యెన్నొ గతుల ఖాతివ్రత్య
స్థిరతన్ దిరస్కరించితి
నిరాశ చే వీడు గోప నిష్ఠిత మళియై.

1233. పురుషోత్తము లగు నా దా

శరథుల వధియించె నేమొ జగ దుత్సవ క
ర్మరతులు వారల మృతి కి
ప్పరుసున గత మైన నాకు బ్రదు కేటి కికన్.

1234. కానిపోయెద భుజ పీఠం

ఋన బతి జేర్తు నని వాయుపుత్రుం డన నా
దు నిరాకరించితిన్ గుమ
తినై లభించె ఫల మీగతి న్నా కకటా!

1235. పుత్ర వినాశన దుఃఖం

బీ త్రిదశరిపువిభు డోర్వకిట్టులు నన్నున్
జిత్రవద సేయగ జ్వల
న్నేత్రుం దై వచ్చు భూరి నిశ్రింశముతో.

1236. పతి చెంత లేని యెడ నా

హతయై యంగారక గ్రహముచే గడు బీ
డిత యా రోహిణి నా భూ
సుత యా గతి నేడ్వ జూచి స్రుక్కెడు మదితోన్.

1237. శుచియున్ మేధావియు నగు

నచివుండు సుపార్శ్వ డనె దశగ్రీవున కి
ట్టుచితానుచితమ్ములు ద
ర్మ చింతనము వీడి యాసురం బగు వృత్తిన్.

1238. పాతక మేటి కొనర్చెద

వీ తరుణిం జంపి వేద విద్యావ్రత సు
స్నాతుండవు వైశ్రవణ
బ్రాతవు నిత్య స్వకర్మ రతుడ వరయగన్.

1239. చూపింపం జెల్లు భవ
 తోగ్గ-పము రాము పయి మమ్ము గూడి రణమునం
 దాపగ వానిం గూలిచి
 చేపట్టుము వై భవమున సీతా కాంతన్.

రావణుడు సైన్యమును యుద్ధమున కంపుట

1240. సచివుడు సుపార్శ్వ డీ గతి
 వచింప విని మఱలి నిజ సభా భవనమునన్
 రుచిరాసనం బధిష్ఠిం
 చి చెప్పె రావణుడు క్రుద్ధ సింహంబు గతిన్.

1241. నిశ్వాసంబులు వుచ్చుచు
 నశ్వ స్యందన భట ద్విపాసీకంబున్
 శశ్వద్గతి గొంచు శర ప
 రశ్వథ కరవాల తోమర ముఖాయుధు లై.

1242. చని ముట్టడించి పొదువుడు
 రణ మ త్యుగ్రత నలుపుడు రాముని తోడన్
 మన ప్రావృణ్మేఘ విడం
 బనమున గుఱియుడు శరములు వర్షంబు గతిన్.

1243. చాలిన రాముం జంపుడు
 చాలని నో నేను వచ్చి చంపెద నా దు
 శ్శిలు బహుశాస్మదీయా
 భీల శరంబుల దివిజులు విభ్రమ మందన్.

1244. అని యాన తిచ్చిన శిరః

ప్రణామము లేసి నైన్యపతు తేగిరి భీ

షణముగ మువ్వు రమాత్యుల్.

మనవీరులు వెంబడింప గర్వోక్తులతో.

1245. ప్రళయ ప్రభంజనమ్మున్

దలపించుచు నేగు దైత్యతతి కెదు రయ్యెన్

వలముఖ నైన్య సమూహ మ

చలన్ధీరం బగుచు సర్వ సంసిద్ధం బై

1246. తలపడి పోరిరి పలలులు

వలీముఖుల తోడ నాహవం బయ్యెడ వ

ర్తిలె మోరంబుగ, హత గా

త్రుల తనువుల్ వేలి యాడె రుధిరపు టేళ్లన్.

1247. బలవ త్కపి సందోహం

బులు రక్కసుల బిడికిళ్ల బొడిచియు, వాల

మ్ముల గొట్టియు, దీర్ఘ నఖ

మ్ముల గ్రుచ్చియు, పాదఘాతముల ద్రొక్కియునున్.

1248. శిలలన్ వైచి శిరములు బ

గులగొట్టియు వారణముల కుంభము లర చే

తులతో బగిల్చియున్, హయ

ముల దరువుల నడచియున్ గపులు ద్రుంపంగన్.

1249. గిరి సదృశ దేహు లసురులు
పరశ్వధ ప్రాస శూల బాణ గదా ము
ద్గర తోమ రాదులన్ భీ
కర సంగ్రామం బొనర్చి కపులం ద్రుంపన్.

1250. తరుచరు లద్దను జోద్దతి
భరింప లేమి నవశులయి పర్విడి రామున్
శరణంబు వేడ దనువున్
గరంబునం బూని జ్యా నినాదము పర్వన్.

యుద్ధమున రాముని వీరవిహారము

1251. పలలాశన నైన్యాంత
స్థలి జొచ్చె రఘూద్వహుండు జయ్యన నత్ర
స్థలి జొచ్చు భాస్కరుండున్
బలె గ్రోదోద్ధీపితాక్షి వహ్నుయ్య గ్రుండై.

1252. కుచిసెన్ రాఘవు డంభో
దక రమ్య విసీల తనుడు దా బ్రశయాంభో
దనతుల్యు డై శరపరం
పర డై త్యుల పై ప్రవృద్ధ మన్యు వశుండై.

1253. అని మొన వీర విహారం
బొనర్చు రాము డసురాళి కొక్కపు డొక్కం
డని తోచి, యుత్తరక్షణ
మున దోచె సహస్రరూపముల నుగ్రుండై.

1254. నరుడౌ యముండో శక్రుం
 డౌ రుద్రుడౌ యెఱుగ బడక, భయోత్పాతమునన్
 సురరిపులు బడల్వడ దా
 శరథి కసిమసంగె హయ గజ రథ భటాశిన్.

1255. అడుగో న్యందనమున్ జ
 క్కడంచె, నిడుగొ యిట దంతిఘటలన్ సమయిం
 చెడు, వీడె వాజులం గూ
 ల్చెడు రాఘవు డం చనురులు చిత్త భ్రమతో.

1256. ఇదిగో రాముని మూర్ధం
 ఋ దున్నితిన్ రాము వక్షముం జీల్చితి, నే
 నిదె ఖండించితి రాఘవు
 పదద్వయం బని, పలాశిభటు లున్మదులై.

257. కరవాలంబున ద్రుంచిరి
 శిరంబు శితసాయకముల జీల్చి రురంబున్
 నఱికిరి పాదంబుల ము
 ద్గరాయుధంబున స్వపక్ష దానవ భటులన్.

1258. పలలులు దరియం జాలరు
 జ్వలి తార్చిష్మ తృమోగ్ర సాయక దగ్ధం
 గుల జేయు రాము జలద
 మ్ములు గ్రీష్మాదిత్యు జేర మొనయని భంగిన్.

. కనిపింప లేదు రాముడు
దనుజాళికి భూరి గహన తరుజాల ద్వం
సన దక్ష మహావాతం
బును బలె భటకాండ పాత మొక్కడు దక్కన్.

. కనిపింప లేదు రాముడు
దనుజులకు శర వ్రణ వృధా మూలము జీ
వున కింద్రియానుభవ కా
రణుండు స్వాత్మ స్థితుడు పరాత్పరు బోలెన్.

కనిపింప లేదు రాముడు
దనుజాళికి మండలీకృత స్వర్ణ శరా
సన దీవ్య దగ్ర భాగమె
కనుపట్టె నలాత చక్ర కాంతు జ్వలమై.

దివ సాష్టమ భాగ సమ
వ్యవధిన్ వధియించె దశరథాత్మజుడు భట
ప్రవరోత్తమ రథిక గజ హ
య వరూధినులన్ శతాధి కానీకినులన్.

హతశేషులు పాటిరి పురి
కతివేగంబుగ ని హత హయ ద్విరద భట
ప్రతతిన్ జూపట్టె రణో
ర్వి తెలుగు సంక్రుద్ధ రుద్ర క్రిడా స్థలినాన్.

1264. సుర గంధర్వులు సిద్ధులు

పరమర్షులు సాధు సాధు వాదమ్ము తొన

ర్పిరి భావించిరి రామకృ

త రావణ పరాభవం బుదంచ త్ప్రీతిన్.

1265. శత్రుకంత దేవు డిట్టి మ

హితాస్త్రముల్గల్గి యుండు నే గల్గుదు నిం

కితరాలభ్యములంచున్

స్మితముఖు డై రాఘవుడు వచించె హనుమకున్.

రావణుడు యుద్ధమున కేగుట

1266. హతశేషు లేగి పురమున

నతీ జనంబులకు రామచంద్రుని సమరో

ద్ధతియు నిర్విశేష రాక్షస

మృతియున్ దెల్పు విలపించి రీగతి వారల్.

1267. పతి మి త్రింబడె గూలెన్

సుతుండు మృతులై రి నాదు సోదరులున్ బం

దుతతియు జెడె దిక్కెల్లయు

బ్రతు కిం కెట్లాకొ యటంచు బల్ దుఃఖమునన్.

1268. అకటా! మన యీ కష్టము

నకున్ గతము శూర్పణఖయె, నా డా ముడివ

గ్గు, కరాళ నేత్ర ముఖి, జా

నకివై జనకున్న గల్గునా యిట్టి వెతల్?

1269. నవ జలద శ్యామ తనుం

దు విశ్వమోహనుడు రాముడు గురూపి వికా
ర వికట నా సోదరి య
య్యవినయ కామించు టెట్టు లా రామవిభున్.

1270. ఖర దూషణ త్రిశిర సం

హరణమ్ముం బూని వలచె నా సుందరు నా
—
జటభి, దశాస్యుం డా ము
ష్కరకై పగబూనె రామచంద్ర విభుని వై.

1271. మరణంబు కోరి సీతన్

హరించె రావణుడు గపట యతి వేషమునన్
బరమ పతివ్రత జానకి
వరింపదు దశాస్యు డెంత ప్రాల్మాలిననున్.

1272. మైథిలి దుర్మతి గోరి వి

రాధుండు నశించిపోయె రామునిచే, దై
త్యాధములు ఖరాదులు నా
యోధనమున వడిరి రాము నుగ్ర శర హతిన్.

1273. కోపమ్మున బి ట్టఱచుచు

నావై యోజన సుదీర్ఘ హస్త ద్వయమున్
జాపి మృగతతిన్ సాపడు
నా పలులు డడగె గబంధు డా రామునిచే.

1274. అమిత పరాక్రము డౌ న
 య్యమరేంద్ర తనూజు దున్నె నలు గొక్కట, రా
 జ్య మొసంగె గానన పరి
 బ్రమణం బొనరించు బాస్కర తనూజునకున్.

1275. ఇవి చాలవె యా జగదే
 కవీరు తత్త్వం బెఱుంగ, గమలోద్భవ ద
 త్ర వర కలుషాత్మకుడు దై
 త్య విభుం డెఱుగ డఖిల భువ నావను రామున్.

1276. తెలిసి విభీషణు డింతయు
 దెలిపె సమగ్రముగ వినడు దివిజద్విషుడి
 పలలాశనపతి, దురవ
 స్థలకుం బా లై తిమి మన దౌర్భాగ్యమునన్.

1277. అతికాయాదులు కూలిరి
 హితంకరుం డింద్రజిత్తు నీలై మహా శై
 లతనుడు ఘటశ్రవుడు స్వ
 ర్గతు డేరిం జూచి యేగు రావణు డనికిన్.

1278. మనకీ కష్టంబులు తీ
 రనివై సమకూడె, రామ రావణ యుద్ధం
 బున జత్తు రెల్లరు, విభీ
 షణు డొక్కడు సేరె బుణ్య జన గమ్యంబున్.

1279. కమలభవ దత్త వర గ

ర్వమునన్ రాజుడు తోక బాధ యొనర్చన్

బ్రమథపతి నెప్పె ద న్నా

శము సేయ న్వచ్చు నొక్క సతి యిట కనుచున్.

1280. ఆ సతి జానకి యే యగు

నీ సురరిపు వంశ నాశ మిక దప్పదు స

ర్వాసుర నాథులకుం గా

దీ సంక్షోభ ముడిగింప నెవ్విధి నైనన్.

1281. పుర తరుణీమణు లీగతి

బరమ భయోచ్చైస్వరముల బలవించిరి ధై

ర్యరహిత లై యాశ లుడిగి

పరస్ప రాశ్లిష్ట లూర్ధ్వ బాహువు లగుచున్.

1282. వనితా జనముల యాక్రమం

దనంబు లాలించి దశవదను డుద్యత్కోర్చి

ద నితాంత దంత పీడన

కన న్నయన వహ్ని మాలికా భీకరుడై .

1283. హతశేషు లైన రక్షః

ప్రతతిన్ సమరంబు సేయ బంపంగ జమూ

పతుల కుదగ్ర ధ్వని నా

నతిచ్చి మఱల ననె నిర్గుణంబుగ నగుచున్.

1284. రథముం బూన్పుడు సత్త్వ జ
 లదులౌ నాల్గు తురగంబులన్ విధి దత్తా
 క్షథ వర్మ కార్ముక పర
 శ్వ థాని తూణ ముఖ శస్త్ర సంపన్నముగన్.

1285. తిలకింపుడు నే డెట్టు ల
 వలీల జ్వలితా గ్నితీవ్ర బహు నారాచ
 మ్ముల బఱగించుచు నా క్రో
 తుల మూకం జీల్చి చెండుదునొ మీ రెల్లన్.

1286. శరద స్ఫు టార వాస్మ
 చృరాసన జ్యా విముక్త సాయక తతు లు
 ర్వర బర్వ బ్రకాశింపవు
 సరి ద్ధరణిభృ ద్వియ ద్దిశా సాగరముల్.

1287. అనిల జ వోపేత స్యం
 దన స్థి తాస్మ త్రచండ దను రభ్యు ద్భూ
 త నభస్సృ కాం డోర్ముల
 క్షణ మాత్రమున న్మథింతు గపి నైన్యంబున్.

1288. వ్యాకోశ పద్మముఖు ల
 స్తోకాబ్జ పరాగ వర్చసులు కపులు బలో
 ద్రేకులు తత్కపి యూధా
 జ్ఞాకరముల దంతి బోలె ధ్వంస మొనర్తున్.

289. తరుచర యోదుల నొక్కొక్కరి గాగం ద్రుంతు నొక్కొక్క శరంబునకున్
బరిమార్తు వానరుల నూర్వరేసి యసమాహవోద్ధురుడనై కనుడి!

90. బలివెట్టుదు రణభూమికి
బ్రహ్మ యార్కద్యుతి విభాసుర శరావళి చే
దల లుత్తరించి దాశరథుల హనుమ న్ముఖ నఖాయుధులతో గూడన్.

91. సుతులం బందు జనంబుల
బతులం బాసి విలపించు వనితాతతి కి
గతి జేతః ప్రీతి యొనర్చి తర్పణం బిడుదు మృత నిశిచ రావళికిన్.

92. అనుచున్ బ్రచండ వేగంబున జండ గభస్తి తేజమున నొప్పు రథం
బున జనె మహితల విదారణం బొనర్చు జను నట్లు రావణు డనికిన్.

293. అసుర గృహంబుల్ శోధించి సమీకరణం బొనర్చి సేనానులు మై
నుసురుల్ గల రాక్షస పురుష సమూహముతో నరిగిరి సంగరమునకున్.

1294. పలువిధముల నపశకునం

బులు దోచె మొఱసె సృగాలముల్ జలవాహం
బులు గురిసె నెత్తురులు, గ్ర
ద్దలు కాకులు బెరసె మాసె దరణి ప్రభలున్.

1295. ధరణి చలించె దమం బా

వరించె దిగ్వితతి మొగ్గబడె బాదంబుల్
దురగతతి కవిరళముగ న
దఱె వామ భుజ నయనములు దశకంతునకున్.

1296. కాలంబు సమీపించుట

చే లంకా విభుడు లెక్క సేయం డవి, దు
శ్శీలత నాత్మ వధార్థము
దోలించెన్ స్యందనంబు దు ర్దర్శుండై.

1297. ద్రుమ యోధులు నిల్చిరి సి

ద్ధముగా, నిరుదెగల వారు దర్పోజ్జ్వలులై
సమరం బొనర్చి రత్యు
గ్రముగ గడంకన్ బరస్పర వధా రతులై.

1298. రుధిర ప్రదిగ్ధ తనులై

నిధనమ్ముం జెందిరి రజనీచర భటు లా
ప్రథనమ్మున గపిభటు ల
త్యధిక బలోద్ధాము లై విహారము సేయన్.

1299. కఱకుం దనంపు టమ్ముల
పరంపరన్ బిఱపి తోలె వానర ఋక్షో
త్కరమున్ దానవ విభు డ
బ్ధరంబులన్ దోలు చండ వాతులమొ నాన్.

300. అనిమొన గ్రోధ జ్వలితో
గ్ర నేత్రు డై రావణుండు రథముం దోలిం
చిన యం దెల్ల గపులు వడి
రి నికృత కర చర జోరు హృదయ గ్రీవుల్.

101. వానర బలంబు సమర
క్షోణి స్వీడి చన దఱుముచుం జనె జాప
జ్ఞానాదము వెలయించుచు
దానవపతి గర్విత మతి దాశరథుల పై.

సుగ్రీవుడు మహాదరుం జంపుట

302. కపి బలముల్ బాటుట గని
తపనసుతుం డరుగు దెంచి తాకి యసుర నై
న్యపటలిద్రుంప గడగె బా
దపాహతి యుగాంత కాల దహనా కృతియై.

303. కరి బురి కొల్పుకొని మహా
దరు డడ్డం బై యెదిర్చి తరుచర నాథున్
శరసంహతు జేయ నలిగి
తరువున నేనె రవిజుండు దంతి శిరంబున్.

1304. పడి యడుగులు వెన్కకు ఖా
 జీ దంతి నేల బడె స్రవ దస్పగ్ధారల, ది
 గ్విదళన పీంకృతి సేయుచు
 భిదుర క్షత భూరి ధరణి భృచ్చిఖరమొ నాన్.
1305. దరణికి వడి డిగ్గి మహా
 దరుండు వ్రేసె గపిరాజు దత ఖడ్గమునన్
 హరిపతి నెత్తుట దోగియు
 ద్వార మై లంఘించి కూల్చె దనుజు బిడికిటన్.
1306. తనకున్ గుడి భుజమై పొ
 ల్చినవాడు మహాదరుండు చేద్దాటొందన్
 గని రావణుడు విరూపా
 ఘన కిట్టని చెప్పె మోము శోభ దొఱంగన్.
1307. ఓయి విరూపాక్ష! మన మ
 హా యోధులు ద్రుంగి రెల్ల రరివీరులచే
 నా యాశ లింక నీ వై
 నే యున్నవి వైరులం జయింపగ బొమ్మా!
1308. అనిన దలయొగ్గి వందన
 మొనర్చి యడరి కపి నైనన్య యూధంబులవై
 దనుజుండు గురినె బెల్లుగ
 గన దళని స మోగ్ర సాయక పరంపరలన్.

1309. తునిసిన కాశులు చేతులు

దునుకలు గా నైన పెద్ద తోకలు గడు వ్రీ
లిన పెను వక్షంబులు ద్రె
స్సిన ముక్కు జెవులు బగిలిన శిరముల తోడన్.

1310. కపులు భయంబున బాటుచు

దపన తనూజు దరి చేర దైర్యంబును గొ
ల్పి పలాశి నెదిర్చె నతం
డపార జవ సత్త్వ రూఢి నంతకు బోలెన్.

1311. భూధర శిఖరంబు న్నొని

పాదప చర నాథు డెత్తి పలలున్ వైవం
గా దీక్ష జాణ శకలిత
మై దర బడ జేసె దాని నసురుడు లెలన్.

1312. శర లాఘవంబు మెఱయగ

నులుమాడె గపింద్రు డేయ నుంకించిన త
త్తరు జాల మెల్ల దనుజుం
డరుసమ్మున దానవ భటు లార్చి చెలంగన్.

1313. కనలి కపింద్రుండు నభ

మ్మున కెగసి రథంబు వై దుముక బో రభస
మ్మున దానవుండు ఖడ్గ
మ్మును చాలుం గొని యెదిర్చె బోడిమి మీఱన్.

1314. దరణికి డిగ్గి రయమ్మున
దరణిసుతుండు నికట స్థితారాతి నిశా
చర హస్తంబున డాలున్
గరవాలంబు బెటికికొని కవిసెన్ దనుజున్.
1315. ఇరువురు న త్యుద్ధతి బో
రి రంత సవ్యాపసవ్య రీతుల జక్ర
స్ఫురణన్ బరిభ్రమించుచు
నారు నారు గూల్పం దగియెడు నాద్దిక తొప్పన్.
1316. ఒకపరి విరూపనేత్రుం
డొకపరి గపిరాజు మీటి రొండొరు ద త్థ
ద్గ కదన చాతుర్యమునన్
బ్రకట భుజ బ లాసి చాలన విశేషములన్.
1317. ఒడుపున సుగ్రీవు నెదం
బొడువం బోయి గుణితప్పి పొడిచె విరూపా
క్షుడు దత్తరమున న వ్యా
ని డాలునం బల్మి తోడ నిన్ద్రీంశంబున్.
1318. కరవాల మూడ బెరుకన్
దొరకొను నెడ జూచి దనుజు దున్నె వడి వడిన్
హరినాథు డొక్క వ్రేటున
సురుచిర మణి కుండల ప్రశోభిత శిరమున్.

1319. బలశాలియు దశముఖు నా
 శల ప్రో వగు నా విరూప చక్షుడు బ్రాణ
 మ్ములు వాయగ దీ నారవ
 ము తొనర్చి రసురభటులు గపులు జెలరేగన్.

అంగదుడు మహాపార్శ్వం జంపుట

1320. అంత మహాపార్శ్వ దడరి
 దంతిం బురికొల్పు కొంచు దాకె గపుల ర
 క్తాంత విలోచను డున్ దు
 ర్ధాంత భుజాదండ మండిత శరాసుడునై.

1321. పలల శర నికృత్తములై
 పెలుచన్ రాలె గపి నైనన్య పీరుల మూర్ధం
 బులు గాలి తాకునన్ దొడి
 మ లూడి నేలం చొఱగు సుమమ్ముల వోలెన్.

1322. రవి రశ్మి ప్రభ శత్రు దు
 రవలోకంబైన పరిఘ నంగదు డేయన్
 దివిజారి దంతి పై సో
 లె విసంజ్ఞం దై భయాపలితు లైరి భటుల్.

1323. క్షణమున లబ్ధ స్పృహదై
 దనుజుం డాభిలు డగుచు దత తీక్ష్ణ శర
 వ్రణ బాధాపలితోర
 స్కు నొనర్చెం జాంబవంతు గ్రోరోగ్రుండై.

1324. నొచ్చిన ఋక్షపతిం గని

చెచ్చెర నరుదెంచి వై చె క్షితిరుహములు శై
 లోచ్చయములున్ గ్రుదా దీ
 వ్యచ్చటులాక్షుడు గవాక్షు డంత దనుజువై.

1325. అసురుం డుజ్జ్వల బాణ

ప్రసారముం జేసి వానర శరీరంబున్
 గుసుమిత పలాశ వృక్షం
 బు నవి మెఱయ జేసి యార్చె భూరి రవమునన్.

1326. ఆ మెయి ర క్తప్తావితు

డై మెఱయు గవాక్షు జూచి యంగడు డల్కన్
 వేమాలు ద్రిప్పి భుజబల
 దాముడు వై చె బరిఘంబు దానవుని పయిన్.

1327. దనుజుం డూనిన బాణా

సనంబు పలు దున్క లయ్యె జయ్యన వాడున్
 గనలున బరశ్శధంబున
 వనాట యువరాజు నేయ బర్వె బలియుడై.

1328. దివి కెగసి యంగడు డలఘు

జవంబునం బైకి దూకి సత్త్వంబు మెయిన్
 బవి నన్నిట దృఢముష్టి బొ
 డువ నెత్తు రుమిసి నరాదుడు వడె దరితిన్.

రామ రావణ యుద్ధము

1329. బలవంతులు శూరు లమా

త్యులు మువ్వరు గూలుటన్ మహాద్యత్కరా
నల దీ ప్రాస్యం డగుచున్
బలికె దశాస్యుండు సూతున కుదగ్రముగన్.

1330. రథమున్ దోలుము వడి దశ

రథాత్మజుల నిష్ఠ సంగర క్షేత్రమునన్
వధియించి బుజం బీగుదు
బ్రథన హ తాస్మ త్సుత పరివారంబునకున్.

1331. పల పుష్పంబులు సీతగ

నల నీ లాంగద మరుత్తనయ సుగ్రీవా
ద్యులు దృఢ శాఖలు గాగన్
బొలిచెడు రామ క్షితిరుహముం గూల్చు వెనన్.

1332. అనినన్ సూతుండు రథం

బును దోలె ద్రుతగతి ద త్సముద్ధుర మోష
మ్మున సంచలించె ధారుణి
వన శైల నదీ నద ద్విప వరాహంబై.

1333. అసురపతి నిర్దహించె గ

పి సైన్య యోధ నికరంబు విధి దత్త రిపు
గ్రసన ప్రభావ పటు తా
మ సాస్త్రి సంయోజనమున మన్యు వశుండై.

1334. కపిబలముం జెండుచు బో
యి పలాశి విభుండు కాంచె నిందువదను నీ
ల పయోద గాత్రు నుజ్జ్వలు
నపరాజితు దీర్ఘ చాప హస్తన్ రామున్.
1335. దివిజేశ్వరు గూడిన వి
ష్ణువు బోలెం దమ్ము లక్ష్మణుం గూడిన రా
మవు బద్మ దళ వికాలా
క్షు విస్ఫుర ద్విక్రమాభి శోభితు గాంచెన్.
1336. దశరథ సూనుల శరపథ
ము సమీపించి దశముఖుడు బోరన మ్రోయిం
చె శరాస జ్యా రవమున్
దశదిశలం గ్రమ్ముకొన రణ స ముద్దురతన్.
1337. అన్న యనుమతిం గొని దీ
వ్య న్నారాచమ్ము లేనె బటు చాపమునన్
సన్నద్ధుండై లక్ష్మణు
డన్నిర్జర వైరి నాథు నదలించి వెసన్.
1338. దానవ నాథుండు సుమి
త్రానందను లెక్క గొనక ద చ్చరపాళిన్
వే నడుమనె త్రుంచి పఱవె
నానావిధ తీవ్ర మార్గణమ్ము లుర వడిన్

1339. ఆ రీతి లక్ష్మణ శరా
సారమున ముంచి కవిసె జంచద్గర్వం
డై రావణుండు రామున్
మేరు నగ సమాన ధీరు మిత్ర కుల విభున్.

1340. జల ధారలం గురినెడు మొ
యిలు తెఱగున దనుజనాథు డెడతెగక శరం
బులు గురిసె రాము పయి సం
చల ధ్వుణ ద్వని విహాయసము మాత్రోగన్.

1341. రాముడు ఖండించె దదు
ద్దా మాశీ విష సమ ప్రదర జాలంబున్
వ్యోమంబు నంద భల్ల
స్తో మమ్ము న్పఱపి దర్ప దుర్వారుండై.

1342. ఇరువురు శస్త్ర విశారదు
లిరువురు నస్త్రవిదులున్ మహేష్వాసులు ని
ర్వురు రామ రావణులు బో
రి రనాసాద్యముగ నింద్ర వృత్రుల బోలెన్.

1343. ఒరు నొరు గూల్చగ నయ్యి
ద్దరు బఱపిన దీప్త శర వితతి నంబర మ
త్తరి శంపాయుత వర్షా
బ్ధిర జాల సమాకులంబు బాతిం దోచెన్.

1344. అవిరత శర ప్రయోగము

న విరోధి ప్రదర ఖండన పటుత్వమునన్
బవరం బొనరించిరి రా
ఘవ రాముడు దనుజుడు బహుకాలము కడకన్.

1345. ఆ రామ రావణులకున్

బోరాటము వర్తిలె గ్రమముగ గడు దీప్రవం
బై రుద్ర దండ హస్తుల
పోరాటము వోలె నఖిల భువన భయదమై.

1346. దశకందర ప్రయుక్త శి

త శరంబులు వచ్చి దశరథ తనూభవు నె
న్నొ సటం దాకి పడె సుమ స
దృశంబు లై త చ్చరణ దరిత్రిం గుములై.

1347. రామ ప్రయుక్త శాత శి

లీముఖ జాలంబులు శకలీకృతములు గా
భూమిం బడె దశకంధరు
మై మఱువుం దాకి దాతృ మహిత వరమునన్.

1348. అసురాస్త్ర మేనె గుపిత వి

ష సర్ప మట్టి లసురుడు బుసలు గొట్టుచు వ్యా
ఘ్ర సృగాల పిశాచ వరా
హ సింహ సర్ప ముఖములు బయల్పడె నిషువుర్.

1349. అసురాస్త్ర సంజనిత వివి
 ద సాయ కోత్కరము గాంచి దశరథ సుతు డ
 గ్ని సమోగ్ర తేజుడు బలవె
 వెన నాగ్నేయాస్త్రము రిపు వీరుడు కలగన్.

1350. అనలాస్త్రంబున శరములు
 గన ధ్దహన ధూమ కేతు గ్రహ నక్షత్రా
 ననములు సూర్య ముఖంబులు
 జనించి దహించె నసుర సాయక తతులన్.

1351. అసురాస్త్రం బా రీతి దు
 నిసి పో రావణుడు క్రోధ నిర్భర మతి దా
 మసుడై రౌద్రాస్త్రం జే
 నె సర్వ భూత ప్రభూత చింతావహమున్.

1352. వివిధాయుధ సంతతులు బ్ర
 భవించె నద్దాన పరశు పట్టిన చాపా
 సి విశిఖ శూలాదులు బ్రశ
 య వాయు వేగోద్ధతంబు లశని సమంబుల్.

1353. అమర ద్విషు డేసిన య
 స్త్ర మడంచె రఘూర్ధ్వహుండు జయ్యన బరమా
 స్త్రము గాంధర్వంబున హ
 ర్షమున నుతించిరి వియచ్ఛర వరుల్ రామున్.

1354. అతి సంరంభంబున దై
వతారి సౌరాస్త్ర మేయ బటుసాయక సం
హతి దున్నె రాముడు ద దు
ద్గత చక్రాయుధ తతి భుజ దర్ప మెలర్పన్.

లక్ష్మణుడు రావణునిచే మూర్ఛితుడగుట

1355. రామున కొకింత యుద్ధ వి
రామం బౌదవంగ ఘన పరాక్రమ నుతు డా
సౌమిత్రి యేసె వడి సు
త్రామాయుధ సన్నిభ శరతతి రావణు వై.

1356. కఱకుం దనంపు శరమే
నీ రాల్చె నేల నరశీర్ష చిత్ర ప్రవిభా
సుర త ద్రథ ద్వజంబున్
మఱియొకటం గూల్చె సూతు మస్తకము ధరన్.

1357. అంతట నిల్వక విక్రమ
వంతుడు సౌమిత్రి తున్నె బాణాసన మిం
తింతలుగ విభీషణు డ
య్యంతరమున వచ్చి కూల్చె హయముల గదచే.

1358. విరథుం డై రావణు డు
ర్వరకు న్వడి డిగ్గి తమ్ము పై పటుశక్తిన్
బలపంగ జూచి దానిన్
శరత్రయమున నులుమాడె సౌమిత్రి వెసన్.

1359. రావణుడు గ్రోధ మూర్చితు
 డై వైరి విదారణ పటు వన్యము శక్తిన్
 వైవగ బూన బొదివె రా
 మావరజుడు జేతు లాడ నట్లు శరములన్.

1360. దుర్వార క్రోధమున సు
 పర్వారి పటపె నమిత్ర బాధావహమున్
 దుర్వార్యము శక్త్యాయుధ
 ముర్వర వడక దిశలద్రువ నుగ్రదర్శనితోన్.

1361. సౌమిత్రికి స్వస్తి యనుచు
 రాముడు శుభ మాడుచుండ లక్ష్మణు వక్ష
 స్సీమన్ దాకె నమోఘం
 బై మయకృత మద్ది పిడుగొ యన భీమముగన్.

1362. తొలుగు నస్మ గ్ధారలతో
 దరణీ తలమున బడె విగత స్పృహ రామా
 వరజుడు లయ కా లాహ
 స్క రోగ్ర నేత్రుడయి రామచంద్రుం డంతన్.

1363. జీవింప నీయ నింకి
 రావణు వ్రజ నిభ శరపరంపర చేతన్
 వైవస్వతు జేర బనుతు
 నే వంకకు బాటె నేని యిప్పు డటంచున్.

1364. బలితంపు టుగ సాయక
ముల విలస త్తప్త హేమభూషిత పుంఖం
బుల దనువు గాడ బారెన్
బలలుండు మరు ద్విధూత వారిదము గతిన్.

1365. దశకంఠు డట్లు పాట వి
వశుడై ధరబడిన తమ్ము వంకం గని చా
ప శరమ్ము లైచి ప్రభూ
త శోకభారమున గుంతితాత్ముం డగుచున్.

1366. విలపించె నిట్లు రాముడు
పలలాశను డిట్లు లయ్యె పడవైచె మహి
స్థలి నా యెట్ట యెదుట శు
భలక్షణున్ లక్షణు జయవర్ధను దమ్మున్.

1367. ఏటికి దశాస్యుతో బో
రాటము నా కింక సంగరంబున విజయం
బేటికి రాజ్యమ్మున్ బ్రదు
కేటికి బ్రాణాధికుండు హితు డిట్లు వడన్.

1368. తలపంగ దేశ దేశ
మ్ములన్ లభింతురు గళత్రములు బాంధవులున్
గలదే బ్రాత లభింపం
గల దేశం బీయఖిల జగంబుల నెందున్.

1369. కనుమో సుషేణ నా యీ

యనజుండు దశాస్య నాయుదాహతుడై ధా
రుణి శోణి తార్ద్ర కాయ
మ్మున పాముం బోలె నెట్లు పొరలాడెడినో!

1370. తనువున కంపం బొదవెడు

ధను శ్శరమ్ముల గరముల దాల్చిం జాలన్
రణ మెట్లు సేతు శోకం
బనుక్షణమ్మును బ్రవృద్ధ మగు చుండె మదిన్.

లక్ష్మణుడు స్వస్థుడగుట

1371. వ్యాకులి తేంద్రియు డగుచున్

దేకువ సెడి రాము డట్లు దీన స్వరుచై
శోకింప భిషగ్వరు డ
య్యాకులతన్ మాన్ప నిట్లు లనె రామునకున్.

1372. మృతి సంద లేదు రామ

క్షితీశ! నీ యనుజుడు ముఖచిహ్నంబులు ద
ద్గతి దోప వెట్లు వదనం
బతిప్రసన్నముగ గాన నగు సుప్రభమై.

1373. కన్నులు నిమీలితములై

యున్నను గాంతి న్వెలార్చు చున్నవి హృదయం
బున్నిరత స్పందన సం
పన్నంబగు గరతలములు బద్మారుణముల్.

- . పరితోషంబున రాము డ
వరజుం గని కనుల బాష్ప వారి తొఱగ న
త్వర గొగిలించి యిట్లనె
సురక్షితుండవుగ నిన్ను జూడం గంటిన్.
- . నీ కొం డొక విధ మైనన్
నా కేటికి బ్రదుకు రావణ వధం బై నీ
తాకాంత చెంత చేరియు
నాకు సుఖం బొనె ని న్గనం జాలని చో!
- . అనినన్ లక్ష్మణు డిట్లనె
వినయమ్మున, నిట్లు లాడ వీరున కుచితం
బె! నెఱప వలె న్గద విభీ
షణు లంకాపతిగ జేయ నల్పిన ప్రతినన్.
- . బ్రతుకండు భవ చ్చరపథ
గతుడైన రిపుండు జచ్చు గంఠీరవ మ
ర్దిత మత్తగజంబున్ బతె
బ్రతివీర భయంకర ప్రభావ! మహాత్మా!
- . అవితథముగ బ్రతినం దీ
ర్ప వలతు వేనిన్ జనకజ వడయంగ దలం
తువ యేని గూల్పు మిను డప
ర వార్థి గ్రుంకకయ మున్న రావణు నాజిన్.

1384. అనుచున్ దమ్ముడు వచియిం
 ప నమే యోత్సాహ మూని బాణాసనమున్
 గొని సజ్యము సేసి రిపు మ
 థనమున కాయత్తు డయ్యె దాశరథి వెసన్.

రావణుడు మఱల రామునితో బోరుట

1385. ఆవిధి రాముడు నిల్వన్
 రావణుడు రథాధి రోహణ మొనర్చి యపూ
 ర్వావేశమున నెదిరెచ్చె ది
 శావళి మ్రోగెడు థను ర్మహానాదము తో.

1386. అరుణ ద్యుతి భాసుర మై
 పరగెడు నరదంబున దశవదనుం డుండన్
 దుర మొనరింపన్ రాముడు
 దరణిన్ నిల్చుట యసంగతం బగు నంచున్.

1387. తలపోసి దేవపతి మా
 తలి సారథి గాగ నిజ రథంబున్ బంపన్
 వలగొని రాముడు వినయము
 దలిర్ప గా నెక్కి సమర తత్పరు డయ్యెన్.

1388. అలఘు పరాక్రము లిర్వూరు
 దులారణము సేయ దొడగి దోర్బల మొప్పన్
 జ్వలిత శర పరంపర చే
 నలయింపన్ సాగి రంత నన్యోన్యంబున్.

1389. పరమాస్త్రవిదుడు రాముడు

హరించె గాంధర్వ దై వ తాస్త్రముల దై
వ రిపు ప్రయుక్తముల న
త్వరుడై దర్పించి త త్త దస్త్రంబుల చే.

1390. అసురుండు గ్రోదమున రా

క్ష సాస్త్ర మేయగ నెగసె విషాగ్ని జ్వాలల్
ప్రసరింప జేయుచున్ న
ర్ప సాయక ప్రతతి సంగర క్షితి నెల్లన్.

1391. గరుడాస్త్రంబున నడగిం

చె రాము డద్దాని బం క్తిశీర్షుడు క్రోధో
ద్ధురుడై యంబుదము గతిన్
శరదారల గుఱిసె రామచంద్రు పయి వడిన్.

1392. శిత మార్గణావళిన్ దై

వత సారథి నొవ్వ జేసి భంజించె నిడం
బతులోదగ్రత రథ్య
ప్రతతిన్ జొత్తిల్ల జేసె రక్తాఘమునన్.

1393. దను జేశ్వర రాహు గ్ర

స్తుని రాము గని వ్యధ బడిరి సుగ్రీవ విభీ
షణులు విషణ్ణు లయిరి చా
రణులున్ సిద్ధులు ఋషులు సురలు గంధర్వుల్.

1394. ఆశుభంకర భీషణముగ

గ్రసించె నంతట బుదుండు ప్రాజాపత్యం
బు శశి ప్రియంబు రోహిణి
దిశలన్ ధూమ మెగనె రవిదీప్తు లడంగెన్.

1395. ధూమ సహితాగ్నిభాసుర

మై మందుచు నుద్ధతోర్మి మాలాతతితో
వ్యోమమ్మున కెగనె జలధి
ధామనిధి గ్రహింప జూచు తాత్పర్యమునన్.

1396. అమరేంద్రదానల దైవ

త్యము విస్పష్ట ప్రకాశ మైశ్వాకుల తా
ర మహా ద్విశాఖ దా నా
క్రమించె నంగారకుండు గగనం బందున్.

1397. పది తలల తోడ మణి యి

ర్వది చేతుల తోడ నిల్చె రావణు డంతన్
గదనస్థలి జాపము చే
త దాల్చి మైనాక పర్వతంబున్ బోలెన్.

1398. విలయోగ్ర భాను తేజో

జ్వల దృక్తతి జూచె రామభద్రుడు శైలం
బు లదరె దాత్రి చలింపన్
దలలు పదియు గంప మొందె దానవ పతికిన్,

1399. సుర సిద్ధ సాధ్య చారణ
వర గంధర్వులు గరుడుడు బన్నగులున్ గి
న్నర యక్ష సురర్షులు జే
రి రంబరంబున సమర దిదృక్షాపేక్షన్.

1400. అసురుండు గెల్వ వలె నం
చసురులు రామపునకున్ జయం బగునని యె
ల్లసురలు దపసులు స్వేచ్ఛా
ను సారముగ నాడ రావణుడు గ్రోదమునన్.

1401. ఇదిగో శూలము బరగిం
చెద దుస్సాధ్య మగు నిద్ది సిద్ధము గ మ్మో
యి దశరథాత్మజ! యిప్పుడ
హృదయము లగలంగ జత్తు రీవు ననుజుడున్.

1402. అనుచు రిపు దురాసదమున్
గన చ్చిఖి శిఖోజ్జ్వలంబు మంటారవ భీ
షణమున్ శూలము వైచెన్
దనుజుడు భుజశక్తి యెసగ దాశరథి పయిన్.

1403. అచల స్థిరుడై భల్ల
ప్రచయం బడరించె రామభద్రుడు ప్రళయా
గ్ని చయ ప్రళమన రత మఘ
వ చోధి తోడ్పర జల ప్రవాహం బనగన్.

1404. రామ ప్రయుక్త భల్ల
 స్తోమంబు హరించి పోయె శూలాగ్ని జ్వా
 లా మాలికలన్ గ్రీష్మో
 ద్ధా మాది త్యాంశు జాల తప్తాంబువు లై.

1405. కను లెఱ్ఱ జేసి యింద్రుం
 డనిపిన శక్త్యాచుధంబు నంది కొని రయ
 మ్మున రాము డేయ శూలం
 బును ఖండించె నది దివిజ మోదాదహ మై.

1406. శూలము వితథం బైనన్
 గాలాంతకు మాడ్కి- బంక్తికంతుడు గ్రోధో
 త్తోలాక్షుండై శితశర
 జాల క్షత దేహు జేసె జయ్యన రామున్.

1407. అసురేశ్వర బాణాహతి
 నసృక్పరితాంగు డయ్యు నతిదీరుండై
 యసమ క్రుధ రాముడు రా
 క్షసు జర్జరితాంగు జేసె సాయక పృష్టిన్.

1408. దనువున్ జాఱ విడిచి చ
 చ్చిన గతి రథకూబరమున జేరగిల బడెన్
 దనుజుడు సిడంబు బడ నే
 నీ నొంచె రాముడు హయముల శిత బాణములన్.

1409 ప్రదనము సేయం జాలక
రథికుడు జేట్టుడుటయున్ దురంగములు శర
వ్యధ నొందుటయుం గని సా
రథి దూరముగ గొని చనె రయమున రథమున్.

1410. పరిచర్యల పిమ్మట దే
రి రావణుడు దూల నాడ హృదయమ్మున దు
ర్బర బాధ వడియు మృదు వా
క్సరణి న్నూతు డనె నిట్లు సవినము దగుచున్.

1411. రిపు వశవర్తిని గాను భ
య పీడితుడ గాను రాజు! అట్లెడ నె
ల్లపుడున్ హితంబు సేకు బ
ల పరాక్రమ హీను గా దలంపను నిన్నున్.

1412. అని రథిక చిత్త వృత్తం
బుసకుం దగు మార్గమున రిపు వృహా విధం
బు నెఱిగి కడప వలె రథం
బును సూతుం డదియ ధర్మము జయోపహమున్.

1413. రథ రథ్య సూతులం గా
వ ధర్మము రథికున కట్టె పర వీరుల చే
రథికుం డాపద వడ ద
ద్రథికుం గాచుటయు సూత ధర్మంబు యగున్.

1414. వివశుడ వైతివి రామ శ
 రవిద్ధత రథమున నీవు రథ్యములున్ శ్రాం
 తి వడె రిపుం డుత్సాహము
 న విజృంభించి గుణరవ మొనర్చుచు నుండెన్.

1415. నిను రక్షించుటకున్ స్యం
 దనంబు రామ శర పథము దప్పించి యిటుల్
 గొని వచ్చితి దానవ నా
 థ! నెఱప వచ్చు సమరము గతశ్రాంతుడ వై.

1416. తురగములు సేద దీరిన
 వి రామ బాణ వ్యధ నిను వీడినచో సం
 గర సన్నద్ధుండవు గ
 మ్మరదము దోలెద ద్వ దాశ యానుగుణముగన్.

1417. అనినన్ బ్రీతుం డై రా
 వణుం డలఘు రత్న మయ సువర్ణాభరణం
 బును మెచ్చి యిచ్చి తోలిం
 చె నుద్ధతుం డగుచు రాము చెంత కరదమున్.

1418. ఇక నాజిన్ రాము వధిం
 పక మఱిలం బోవడు దశవదనుం డనుచున్
 వికట స్వరమున నాడి ద
 శకంతు డేగె వడి రామచంద్రు నెదుటకున్

1419. రణ సన్నద్ధం దై రా

వణు డా గతి నెదుర నిల్వ బరికించి జయం

బొనరించు విధానము యో

చన సేయు రఘూద్వహునకు సంతస మొదవన్.

1420. ఎదుటన్ బ్రసన్న ముఖుడై

ముదమున నావిర్భవించి మునిస త్తముడున్

విదితాత్ము డగస్త్యు డనె శు

భదంబు పిను మిద్ది రామ! పాప హరంబున్.

1421. గెలుతువు రణంబున న్న

త్రుల నెల్ల జయంబు వడయుదు పశ్చిమ కార్కం

బులలో జింతాశోకం

బులు నశియించు నిది గుహ్యము సనాతనమున్.

1422. విమల స్వాంతమున జపిం

పుము దీని న్రామచంద్ర! ముమ్మాఱులు పం

క్తిముఖున్ గూల్తువు నే డని

యమివరు డాదిత్య హృదయ మ స్మంత్రంబున్.

1423. క్రతువులు క్రతుభోక్తయు ద

క్రతు ఫలమున్ రవియె దై వత విభుం డితం

డితడే యగ్నియు లోక

స్థితికిన్ మూలం బని యుపదేశించి చనెన్.

1424. అమ్మెయి దాపసు డేగిన

పిమ్మట రాముడు జపించె విద్యుక్తము గా
నమ్మంతము విమల స్వాం
తమ్మున ముమ్మాలు రావణ వధార్థం బై.

రావణ వధ

1425. శర చాపంబులు గొని దా

శరధి రథారోహణంబు సల్పి నిలువగా
సురసారధి తోలె రథము
బరవీరున కెదురుగ జయ బంధుర లీలన్.

1426. మాతలి కిట్లనె రాముడు

దేతేయుం డరుగుదెంచు దర్పద్దతు డై
దాతు ప్రభా విభాసిత
మై తగ నొప్పు గిరి వోని యరదంబు పయిన్.

1427. అపసవ్య గతి న్వచ్చెడు

రిపుండు వీ డాత్మ నిధన కృతమతియై చూ
డు, పవన సముత్థితంబై
న పయోదము మాడ్కి వీని నాశ ముసర్తున్.

1428. కలగకుము రిపు విజృంభణ

కలితాహవశ క్తికి రథగతి సేయుము ని
శ్చల హృదయేక్షణుడవుగా
బలభి త్సారధివి చెప్ప వలయునె నీకున్.

1429. ఈ దుర్విసీతు గూల్పుట
కై దర్పించి యని సేతు ననిదం పూర్వ
ప్రాదుర్భూత ధను ర్వి
ద్యోదయమున లోక విస్మ యోద్వేలము గన్.

1430. అనిన గడు రయమ్మున దో
లె నరదము స్త్రీతి మాతలి, త దుద్ధత దా
రుణి రజము పెల్లుగ నెగసి
కనులం గ్రమ్మ గన జాలక దళాన్యుండున్.

1431. భగభగ మని ముడు తనుల
బ్రగాథ మన్యు శనదంతరంగంబున జూ
చి, గృహిత చాపు డై మొయి
లు గతిన్ గురిసె శరవృష్టులు రఘూద్వహువై.

1432. ఎన్నేని శరము లేసిన
నన్నియు వ మ్మయ్యె గాని హరిదశ్వము లా
పన్నత నొందవు నొవ్వం
డన్నిర్జరనాథు సూతు దణుమాత్రంబున్.

1433. తన శరముల రాముడు ద్రుం
ప నాతని శరప్రతతుల భంజించున్ దా
నన లాని లేంద్ర వారుణ
ధన దాహి ము భాస్రములు వితథము లయి పడెన్.

1434. ఎడ జూచి రాము డంతన్

బడ నేనె ధరిత్రి రావణ రథ ధ్వజమున్

గడు నిశితాంబకమున, గన

బడె దుశ్శకునమ్ము లష్ట పంక్తి ముఖునకున్.

1435. పలలంబు గురినె నంబర

తలంబు విపరీత మారుతము వీచె, శివా

వళి మ్రోనె రథము నలువం

కల, హయ పృష్ఠంబు లనల కణములు రాల్చెన్.

1436. మోర కలహ నిష్ఠము లై

తేరున బడె శారికలు విదీర్ణాంగము లై

వారక గృధ్ర శ్రేణి మ

హారవముల సంచరించె నాకాశమునన్.

1437. మరణము తథ్యము తన కం

చెఱిగియు వెనుకంజ వేయ కే రాముని తో

దుర మొనరించె విజృంభిం

చి రావణుం డద్భుతముగ స్థిర చిత్తుండై.

1438. ముసల ప్రా సాసి గదా

విశిఖా ద్యాయుధ చయంబు వెస వర్షింపం

గ సురేంద్ర సారథి విచి

త్ర సరణి తప్పించి తోలె రాము రథంబున్.

1439. కడు వేగంబుగ రాఘవు

డడరించె నిశాత శర సహస్రములు, దళా
స్యుడు నట్టు లె రాఘవు వై
విడిచె శితాంబకము లలఘు వేగా నివృత్తుడై.

1440. అన్యోన్య వధార్థులయి య

నన్యాదృశముగ రణం బొనర్చిరి రఘురా
జన్యుడు రావణుడున్ దమ
నైన్యంబులు పోరు దక్కి సస్మయత గనన్.

1441. జ్వలన ప్రదీప్త బాణం

బు లిర్వు రుద్ధతి నసంఖ్యముగ నేయ వియ
త్రల మా వరించి యయ్యవి
వొలిచె ద్వితీయాంబరంబు వోలిక నచటన్.

1442. తుములం బయ్యె రణంబు గ్ర

మముగా సవ్యాప సవ్య మండల వీధి
బ్రహ్మణము లొనర్చి చాతు
ర్యమునన్ సూత ద్వయంబు రథములు గదపన్.

1443. ఎదురెదురుగ డీకొను రీ

తి దరియ గా నేగు ద్రుతగతిన్ దేరులు రెం
డు దివిన్ మేఘంబు లనం
గ దత్క్షణంబ గురియు వెనుక కరిగి శరముల్.

1444. సాగరమునకున్ బోలిక
 సాగరమె నభమ్ము నకును సాటి నభంజే
 యౌ గతి దనకుం దా నీ
 డౌ గరిమన్ రామ రావ జాహవ మెసగెన్.

1445. జయ మగునని రాముండు ని
 రయంబు తథ్య మని దశశిరస్కుడు సమర
 క్రియ సేసి రలఘ భుజ శ
 క్తి యుక్తి విక్రమము లెల్ల దెల్లము గాగన్.

1446. ఆ విధముగం జెలగి రో
 షావేశములన్ దురంబు సల్పిరి దాత్రీ
 గ్రావ వ్యోమ పథములన్
 రావణుడు న్రాముడు భువన భయద లీలన్.

1447. కోప కషాయిత నేత్రుం
 డై పురుషోత్తముడు రాము డతి తీక్షణ శరం
 బేపున నేసి తునిమె లం
 కాపతి మణి కుండల ప్రకాశిత శిరమున్.

1448. రామ శర నికృతం బై
 భూమిం ద్రెళ్ళిన శిరంబు మున్నుం బలె బూ
 ర్వామరు దేహమున బొలిచె
 నేమి విచిత్రం బని సుర లెల్లరు జూడన్.

449. మఱియొక బాణంబున ను
 త్తరించె దచ్చిరము గూడ దాశరథి రయ
 స్ఫురితగతి, మహాద్భుత మై
 పరగుచు నింకొకటి యుద్భవం బయ్యె వెసన్.

450. ఒక శిరమున్ ద్రుంచిన వే
 తొక శిరము న ముద్భవ మగుచుండె సురారా
 తి కపుడె, యట్టు లొదవె మ
 న్నకంబు లష్టోతర శత సంఖ్యాకము లై.

451. ఎంతకు జాపడు వీ డను,
 రాంతకుడు రఘు ప్రవీరు డాహవ మేలా
 యంతము సేయం దంచు హృ
 దంతర మం దెంచి యట్టు లనె మాతలియున్.

452. ఈ తులువ తోడ బోరెద
 వీ తీరున బెద్ద కాల మీ డెవ్వరు? నీ
 క్రో తరణితేజ! రూపఱు
 డే తోయజ సంభవాస్త్రి మెక్కిడి తేనిన్.

453. అనుచున్ మాతలి విన్నప
 మొనర్చ నాలించి రాము డుత్సాహంబున్
 గొని సంధించె సమంత్రము
 గ నిరజ భవాస్త్రిము దశకంధరుని పయిన్.

1454. అశనిం బలె న య్యస్త్రము
దశాస్య హృదయమ్ము జీల్చి దాశరథిం జే
రె, శరాసనంబు తోడన్
దశాననుడు వీడె నుసురు దాత్రి బతితుడై.
1455. హతుడయ్యె రావణుడు నం
హతమ్ము లయ్యెన్ బరాక్రమ ల వాత్రా హం
కృతి దుష్టకామ దివిజ
ప్రతారణ సుజన నిరాకరణ మారణముల్.
1456. సంతోషించిరి విబుధులు
సంతాపించిరి బుధ ద్విష దృటులు, బ్రభా
వంతుం డయ్యె రవి, మహి సు
శాంతం బయ్యె దిశలున్ బ్రసన్నము లయ్యెన్.
1457. అలరులు వర్షించిరి దివి
జ లతాంగులు, పాడిరి సరసంబుగ గంద
ర్వులు, దాపస వరు లాశీ
స్సు లిడిరి రామునకు, మొఱసె సుర దుందుభులున్.
1458. రావణుడు కూలగ మహా
రావమ్ము తొనర్చి వానర భటావళి దై
త్యావళి గూల్చ గడగె నా
నావిధ నిశిత రణ సాధనంబుల చేతన్.

1459. పురి దెస బరువిడ సాగె న
సురనైన్యము కాలి కొలది, సూర్య సుతుండున్
మఱిలించె గపి చమువు చం
పరాదు వెన్నిచ్చిన పగవారి నటంచున్.

1560. హనుమ త్సుగ్రీవ విభీ
షణ ప్రముఖ నైన్యపతులు సౌమిత్రియు భో
రన గీర్తించి రమిత వీ
ర్యనిదాను న్రామభద్రు రావణ వధకున్.

1461. అమరారిం దున్ని వెలిగె
శమిత క్రోధమున రామచంద్రుండు మనో
జ్ఞ మృదు స్మితాస్యుడు సుధా
నమ నైజ కృపార్ద్ర దృక్ప్రసారుండును నై.

1462. అగణిత భుజ విక్రమమున
దిగీశ్వర ప్రభృతి సర్వ దేవతలన్ తె
క్క గొనక భోగ విలాసుం
డగుచు జెలంగి తుది నిట్టు లయ్యె నటంచున్.

1463. ధరణీ తలంబునన్ బే
రురమ్మ వగులంగ శోణితౌమమున న్ని
వరహితు డై పడిన సహా
దరు జూచి విభీషణుండు తత దుఃఖమునన్.

1464. విలపింప జూచి యనునయ

మలరారగ రాముడు దరి కరిగి పలికె ని

ట్టులు శోకింతురె ధర్మమ

తులు వీరులకై, విడువుము దుఃఖం బింకన్.

1465. మహిత ప్రాభవమున బొ

ల్చి హతుం డయ్యె సమరస్థలిన్ శాత్రవ దు

స్సహముగ బోరాడి యితం

దహా! శత్రుత్వం బది మరణాంతము గాదే?

1466. ఇకి తడు నీ యట్టిడె నా

కు కలంత న్మాని యన్నకున్ సుగతి ప్రా

ప్తి కొనర్చుము శాస్త్రోక్తాం

త్యకర్మలు విభీషణా! స దమ లాత్ముడ వై.

1467. ఊరడుము రావణానుజ!

దీరుండవు గ మ్మని యుపదేశించె మహా.

దారుడు రాముడు, దుఃఖ వి

కార ముడిగి చిత్తశాంతి గనె నాతండున్.

రావణ శ్రీ జన విలాపము

1468. నాదుడు హతుం డగుట నవ

రోధజనంబులు బరుగు పరుగునం జని యా

యోధన దాత్రిం బెల్లుగ

రోదించిరి భర్తృ గుణ నిరూపణ నుతులన్.

1469. వినవైతి వెందఱు వచిం

చిననున్ శ్రీ రాఘవు నవిచింత్య ప్రభావం
బు నహంకరించి దర్శం
బును వీడి చరించి పతనముం జెందితి వే.

1470. నవ లావణ్య విలాసము

న వినుతి కెక్కిన సతీగణము ని న్ననుర
క్తి వరించి యుండ దుర్మో
హవశమ్మున బ్రాకులాడి తవనీ సుతకై.

1471. దేవతలన్ భక్తి తనర

సేవించి వరంబు లెన్నొ చేకొంటివి గా
నీ వీడ వైతి దుష్కా
మావేశమ్ము బరనారు లందు న్నాథా!

1472. ఎంత తపంబొనరించియు

నెంతటి యైశ్వర్య మనుభవించియు లోకం
బంతయు గెల్చియు వృథ పర
కాంతా వ్యామోహ రూప కలుషము చేతన్.

1473. నిను సప్త జలదుల న్ముం

చిన యింద్రజు గూల్చి వార్ధి సేతువు నిర్మిం
చిన వీరుడు పరమాత్ముం
డని నాడె యెఱింగితి విన వస్మద్యోధన్.

1474. రాముని తత్త్వం బెఱిగిన
నా మఱది విభీషణుం డొనర్చిన బోధ
ప్రాముఖ్యంబున్ జేర్పవు
పో మది వైధవ్య యోగము న్మా కొదవెన్.

1475. హర పూజా నిరతుండవు
పరమ తపః ప్రీత జలజభవుడవు నయ్యున్
హరితో బగగొంటివి హరి
హరాజుల కభేద మెఱుగ కజ్ఞానమునన్.

1476. నరుడని వనాటు డనియున్
దిరస్కరించితివి రాము నీరజ గర్భే
శ్వరనిభు బరమపదము స
త్వర జేర్చు పథం బటంచు బావించితి వో!

1477. సురకాంతల దల దన్నిన
సురుచిర భోగంబుల రుచి జూపి యిటు ల్ని
వరిగితివి నాథ! ని న్నను
సరింప నైతి సహదర్మచారిణి నయ్యున్.

1478. అశ్రితుఁన్ బోషించితి
వశ్రాంతము నాథ! అతులి లైశ్వర్యోపే
త శ్రేయమ్ముల గూర్చి సు
ర శ్రీ మౌళి మణి రాగ రంజిత చరణా!

1479. హరితో వైరంబును నని
తరసాద్య వర ప్రభూత తత గర్వంబున్
బర మానినీ మణి సం
గరతియు జేకూర్చె నీ కకాల మరణమున్.

విభీషణుడు రావణున కంత్యక్రియ లొనర్చుట

1480. అనుచున్ బహుభంగుల న
వ్యనితా జన మేడ్య రాఘవ విభు డనె, విభీ
షణ! పురికిం బంపుము వీ
రి నెల్ల, గడగుము తదుపరి కృత్యంబునకున్.

1481. అనినన్ విభీషణుం డి
ట్లనె రామునకు న్మహాత్మ! యనుచిత మీ దు
ష్టన కే నంత్య క్రియలన్
బొనర్చుట తెగడుదురు నను భూమిజనంబుల్.

1482. అనవుడు రాము డనె విభీ
షణ! యీతండు భవ ద్రగజన్ముండు తపో
దనుడున్ దేజశ్శాలియు
ననారత శివాంఘ్రి సేవ నైకాత్ముండున్.

1483. తన చేసిన కర్మ ఫలం
ఋ ననుభవించి మరణించి ముక్తిం గనె గా
రణ మేమి లేదు మనకి
తనితో వైరమున కింక ధార్మిక చరితా!

1484. గణియింప బోల ది స్త్రీ
తని పూర్వ కృతాఘము లవి తద్దయు మెందై
నను సలుపు మంత్య కర్మలు
ఘనముగ నని బోధ సేయగ విభీషణుడున్.

1485. అవరోధ జనంబు సగౌ
రవంబు గా ననునయించి రావణున కొన
రెచ్చి విధి విహిత గతి దహనా
ది వివిధ కర్మంబులు సుగతి ప్రాపకముల్.

1486. సురపతికి గృతజ్ఞుండై
కరములు జోడించి యనిపె గాకుత్స్థుడు త
త్సర సారథి బ్రీతి పుర
స్సర సమ్మానం బొనర్చి స్వఃపురమునకున్.

1487. అభిషేకించె ముదంబున
విభీషణున్ లక్ష్మణుండు వేదోక్త విధిన్
శుభద ప్రక్రియ లంకా
ప్రభువుగ రాము పనుపున సురల్ వినుతింపన్.

సీతాదేవి రాముని చెంతకు వచ్చుట

1488. పవన తనూజు బిలిచి రా
ఘవు డిట్లనె హనుమ! క్రూర కర్ముం డగు వై
శ్రవసున్ గూల్చితి నే నని
యవనిజ కీ వేగి తెల్పు మయ్య రయమునన్. .

1489. అరయము త దభిప్రాయపు
సరళి యటం చనుప నేగి సత్యకు డగుచున్
మఱలి చనుదెంచి రఘుభూ
వరునకు వచియించె నిట్లు పావని యెలమిన్.

1490. అమితానందంబును జెం
దె మహీసుత లక్ష్మణుండు నీవున్ గుశలం
బు మెయిన్ బొల్తు రనియు బం
క్తి ముఖున్ సమయించి తీ వనియు నే దెలుపన్.

1491. నిను సత్వరంజ దర్శిం
ప నాస వడుచున్న దా యమ కడున్ దీనా
ననయై యున్నది రాక్షస
వనితా జన మధ్యమున స్రవచ్ఛాప్సములన్.

1492. తన్నుం బెక్కు విదంబుల
బన్నంబుల బా లొనర్చు పలల శ్రీలన్
దన్నుడు ముక్కలు సేయుడు
నన్నున్ వారించె నను దయాఘోరితయై.

1493. వైరంబు కలదె నాతో
వారికి వర్తించి రట్లు ప్రభు నానతి యే
కారణముగ దాసులు ధి
క్కారము సేయ గలరె! ప్రభు కార్యం బనుచున్.

1494. అని తెల్పు, సగౌరవముగ
జనకాత్మజ దోడితెమ్ము సత్వరమ విభీ
షణ! యని రాము డనగ జ
య్యన నేగి యతండు తత్ప్ర యత్నము

1495. సుర నారుల బోలెడు వర
పురంద్రు లభ్యంగనంబు మున్నుగ విమల
బర భూషణాదుల నలం
కరించి యంచిత మగు శిబికం గొనితేరన్.

1496. ముందు నడచుచు విభీషణు
డందలమున్ రామభద్రు నంతికమున ని
ల్పం దిగి జానకి పతి మో
ముం దిలకించె ననురాగ పూర్ణక్షణ యై.

నీత శపథము నేయుట

1497. నును సిగ్గున మోమున్ వం
చిన చిరదుఃఖిత యగు సతి జీరక కఠిన
స్వనమున రాము డనె మనం
బున రోష విషాద బావములు తీండింపన్.

1498. ఓ మంగళ న్వరూపిణి!
ఓ మైథిలి! శత్రునిధన మొనరించుటచే
నా మది నిండిన క్రోధం
బామూలము దీరి ప్రతిసార్థక మయ్యెన్.

1499. జలధికి సేతువు గట్టి క
పులతోడం దండు వెడలి పోకార్చితి మ
ల్లలనాపహారు రావణు
గళంకము న్నాపుకొంటి గాకుత్స్థులకున్.

1500. చేసిన ప్రతినం దీర్చితి
నాసుర నాడు న్వదించి యనిలసుతాదుల్
భాసుర పరాక్రమ నిదులు
భాసట యై పడిన శ్రమము ఫలియించె నొగిన్.

1501. ఆ నాడు నీ కయిన యవ
మానము బాపితి బరాక్రమ యశోపేతుం
డైన పతికి దగినట్లుగ
నీ నాడు స్వతంత్రు రాల వీవు జనకజా!

1502. నివసింపు మింక నీయి
చ్చ వచ్చి నెడ బ్రాణరక్ష సల్పుకొనగ, దా
నవ రాజాంక పరి భ్ర
ష్ట వగుట నిను స్వీకరింప జాలను సతిగాన్.

1503. సందేహమ్మున కెఱయ
య్యెం దరుణీ! నీదుచరిత మెదుట నిలిచి నా
కిందుం బ్రతికూలవు మా
డ్కిం దోచెదు నేత్రరోగి కి నీప మటుల్.

1504. ఒక వత్సరకాలము పం

క్తి కంఠ నింటన్ మెలంగితివి నిజ మెవ్వ
రి కెఱుక ని న్నెకొన దూ

ఱకున్నె లోకము విమోహి రాఘవు డంచున్.

1505. అవమతి బాపు కొనంగా

బవరము సేసి దశకంఠ వధియించితి గా

ని వనిత! నీవై వ్యామో

హ వశమ్మున గాదు తెలియుమా స్పష్టముగాన్.

1506. మనసిజ వికార దుష్ట మ

గు నిశాచరు దృష్టి యలముకొనె నీపయి బా

మిని! ని న్నెవడు సుహృత్తే

ఖనబుద్ధి బరిగ్రహింప గలడో చెపుమా?

1507. అలఘు జగద్బోధన గురు

ఫలోదయం బైన సూర్య వంశంబు యశో

నిలయంబు మాది తద్వం

శ్యుల కిడగు నట్లు సేయ నొప్పదె నాకున్!

1508. అనినన్ మదుర ప్రియ బా

షణ శ్రవణ సక్త మానస లతాంగి మహి

తనయ వడంకె వడవడ బ

వన దూతం బైన కుసుమ వల్లిం బోలెన్.

1509. ప్రకృతి సుకుమారి యగు జా
నకి మనమున దల్లడిల్లి, నాథు తిరస్కా
రకృ తోరు దుఃఖమున్ మ్రిం
గుకొనుచు గద్గద మగు నెలుగున ని ట్టనియెన్.

1510. అనరాని మాట లంటివి
నను బామర జనుని బోలె న్యాయమె? నాథా!
మనమున నిను దప్ప నెఱుం
గ నన్యు నేనాడు నెట్టి కాలంబుననున్.

1511. దనుజాంక పరిభ్రష్ట వ
ని నింద సేసితివి నన్ను నిర్మల చరితన్
దనుజుడు బల ప్రయోగ
వ్మున న్గొనడె ని స్సహాయముగ నున్న తఱిన్.

1512. ఎదిరింప నశక్యంబు
య్యె దనుజు, వారించితి, నిరసించితి, నే న
య్యది దై వకృతంబగు, దూ
ఱదగున్ దై వంబు, ద దవరాధంబునకున్.

1513. కలుషం బింతయు నే సలు
పలేదు మ దదీన మైన బావంబున, ని
శ్చలమై యున్నది నీయెడ
దల పప్పుడు దేహ మస్వతంత్రము గాగన్.

1514. పెరిగితి మా బాల్యమ్ముగ
నిరువురము న్గలసి మెలసి యెఱుగుదు వస్మ
చ్చరితంబు బూర్జముగ న
దైఱుగని చో నెఱుగ జాల విక నెన్నటికిన్.

1515. జననము ధరణీ గర్భం
బున నందిన దాన, పెంచి పోషించిన దా
జనకుడు రాజర్షి, సుశీ
లను, శపథం భేమి కావలయునో చెపుమా!

1516. పలికితివి కష్టపుం బలు
కులు నా శ్రీత్వమె కతముగ గుజనుం బోలెన్
దలపంగ వైతి వయయో!
యిలా సుతన్ నాడు పూర్వ వృత్తంబు మదిన్.

1517. మనమున గణింప కుంటివి
మన పెండిలి నాటి సత్రమాణం బైనన్
గణియింప వింత నీవై
పెనగొన్న మదీయ భక్తి విశ్వాసములున్.

1518. హనుమన్ లంకకు బంపిన
దినమ్ముననె నిన్ను వీడితి నటంచుందె
ల్పిన, బ్రతుకు ద్యజించెడి దా
నను, నీకు రణశ్రమం బనావశ్యముగన్.

1519. హతమయ్యో జీవితం బది
 బ్రతు కేమిఫలము భవత్తిరస్కృతి కెఱయై
 బ్రతుకున్ ద్యజింతు ననుచున్
 జితి చేర్పింపు మిక నా కనియె లక్ష్మణు తోన్.

1520. అతడున్ రాము దెసం జూ
 చి తన్ముఖ ద్యోతమాన చిహ్నంబుల నీ
 ప్సిత మెఱిగి యేర్పరించెన్
 జితి గవులు న్రాక్షసులు విచేష్టులు గాగన్.

1521. జనకజ యవనత మూర్ధం
 బున రామునకున్ బ్రణామము లేసి ప్రద
 క్షిణ మాచరించి ప్రార్థిం
 చె నిట్లనలదేవు శుద్ధ చిత్తము తోడన్.

1522. నిరతమ్మున్ బతి చరణ
 స్మరణమ్మున్ బాయ కున్కి సత్కం బేనిన్
 బరిశుద్ధ వర్తనమునన్
 బరగుదు నెని హతవాహ! నను బ్రోవు మొగిన్.

1523. మనసున వాకున గర్మం
 బున రాముం దప్పక సతము జరించెడి దా
 నన యేని లోకసాక్షివి!
 యనల మహాదేవ! కావు మన్ని విధములన్.

1524. తరణియు శశియు ద్రిసంధ్యలు
వరుణుడు వాయువు దిశల్ దివారాత్రములున్
దరణియు ననుం బతివ్రత
తరణిన్ భావించు రేని కావుము నన్నున్.

1525. అంతన్ జానకి దేహ
బ్రాంతిన్ విడనాడి చొచ్చె జ్వలనంబున సు
స్వాంత యగుచు, మ్రోసె దివిజ
కాంతల హాహా రవములు గగనం బందున్.

1526. చెలరేగెం గలకల మ
వ్వలముఖ రాక్షస భట ప్రవరులన్ నిట్టూ
ర్పులు రామచంద్రు డింత ద
య లేని వా డయ్యె నేల యను వాక్యములున్.

1527. ఆ పలుకులు వ్యాఖ్యాన వి
లాపంబులు నాలకించి లవకాలము చిం
తాపరు డయ్యెన్ రాముడు
భూపుత్రిక యగ్ని హోత్రము బ్రవేశింపన్.

దేవతలు రామునకు నిజస్థితి దెలుపుట

1528. ఆ సమయమ్మున దోచిరి
వాసవ ముఖ దిక్పతులు సుపర్వులు నాశీ
కాసన వృషభ ధ్వజులున్
భాసుర యానమ్ముల గగన పథం బందున్.

1529. రాముడు ఘటించె శర్వపి
తామహ శక్రానల ముఖ దై వత తత్తికిన్
గైమోడ్పులు వా రెల్లరు
రామున కని రిట్టులు మదుర వచః ఫణితిన్.

1530. దివిజ శ్రేష్ఠుండవు రా
ఘవ! విజ్ఞానివి సకల జగత్కర్తవు త
ర్తవు సర్వ శక్తి మంతుం
డ వెలుగ వెట్టు నిను నీవు నాశీకాక్షా!

1531. ఋతుధామ నామక ప్రజా
పతి వరయంగ నెనమండ్రు వసుప్తల లోక
త్రిత యా ద్యంత సమయ సం
స్థితుండ వీ వొక్కరుడవె శ్రీరామ విదూ!

1532. శివమూర్తుల నష్టమ మూ
ర్తివి ద్వాదశసాధ్యులం దరిందమ! నీ వై
దవవాడ వశ్వీనులు నీ
శ్రవణంబులు నేత్రము లిన శశి యుగ్మకమా.

1533. సకలేశ్వరుడవు రామా!
సకలజ్ఞుండ వకలంక సజ్జన నుత జా
నకి యగ్ని జౌట నివారిం
ప కె ట్టుపేక్షించి తయ్య! ప్రాకృతు బోలెన్.

1534. అని సుర లడిగిన రామవు
 డనె నే మేమొ యనుచుండి రమరులు మనుజుం
 డ ననియు దశరథ పుత్రుం
 డ ననియు మాత్రమె తలంతు నాదు మనమునన్.

1535. ఏ నెవ్వండనో! యేమిటి
 కీ నరరూపంబున జనియించితి నో యా
 వైనము దెల్పిం దగు జతు
 రానను డెంతయు ముదావహంబుగ నాకున్.

1536. అనిన జతుర్ముఖు డిట్లనె
 దనుజవధార్థముగ దశరథ తనూజుడవై
 జనియించిన శ్రీ నారా
 యణుండ వఖిల భువ నావ నై కాత్ముడవున్.

1537. పరుడవు పరాత్పరుండవు
 పురుషోత్తముడ వజితుడవు ముని మానస గో
 చరుడవు నిత్యుడ వాద్యం
 తరహితుడవు నీవు చక్రధరుడవు రామా!

1538. ఆరయ నోంకార వష
 ట్కారములు నీవ, నీవ క్రతువులు జగదా
 ధారుడవు నీదు రసనయె
 శారద హృదయంబు నేను సర్వేశ హరీ!

1539. జనకజ సాక్షాత్ శ్రీల
క్షి నీవు విష్ణుడవు మానుషీకృత రూపం
బున నిర్వహించితివి రా
వణ వధ సేసితివి ధర్మపరిరక్షణమున్.

శ్రీరాముడు సీతాదేవిని స్వీకరించుట

1540. కమలభవుడు రాముని త
త్వ మీ గతి నుతింప వహ్ని దై వము ప్రభవిం
చి మహిసుత ము న్నున్న వి
ధమున నిజాంకంబున గొని దాశరథి కనెన్.

1541. అమలిన శీలంబున వెల
యు మానసీయగుణ యి య్యయోనిజ కడు దై
న్యమునం బడి యుండ హరిం
చె ముష్కరుడు రావణుండు శ్రీ రామ విభూ!

1542. మనమున నిన్నె తలంచుచు
దినమ్ములు గడవె ననిశము దితిజ శ్రీ ద
ర్శణమున గడు నడలియు, జే
కొను మీ యమ నాదు నాన గూరిమి తోడన్.

1543. ఇది ధర్మము లోక శుభ
ప్రదంబు రామ యని హవ్యవాహను డనగా
నుదుటన్ గరములు జోడిం
చి దాశరథి పల్కె వినయ శీలుం డగుచున్.

1544. ఎఱుగుదు ని య్యవసీసుత
 వరశీలంబు ననవద్య వర్తనము తెఱం
 గెఱుగుదు నీ సాధ్యి నిశా
 చరు చేతం బడిన పాట్లు సాకల్యముగన్.

1545. ధరణీ విభుండ నగుటన్
 బరీక్ష గావింప వలసి వచ్చె జనకజన్
 నరతతి కాదర్శముగ
 జరించు నృపదర్శ మూని జగతి నిలుపగన్.

1546. పరు డపహరించిన సతిన్
 మఱల గ్రహించె స్మరవశుడు జ్ఞావిభు డని దూ
 ఱరె తోకు లెట్లు సేతు జ
 న రంజనం బట్టి దూఱునకు తో నైనన్.

1547. అమలిన పాతివ్రత్య మ
 హిమంబునన్ భూమి తనయ యే బామున క
 గ్గము గాక కాచుకో గల
 సమర్థు రా లం చుపేక్ష సల్పితి నట్టుల్.

1548. జనకజ పతివ్రత యటం
 చు నిరూపిత మయ్యె నిన్ను జొచ్చియు వెతలే
 కనపాయ త న్నెడలుట భు
 వనత్రయం బెఱిగె నిద్రి పావక దేవా!

1549. దటి జేర రాని యనలం

బు రీతి ని య్యమ మెలంగె బూర్వామర రా
ట్పురి నంచు రాము డవనిజ
కరంబు గొనియె ననురాగ కలితేక్షణుడై.

రామలక్ష్మణులు దశరథుని దర్శించుట

1550. శివదేవుం డి ట్లనె రా

మవ! పొలి యించితివి లోక కంటకు డగు దై
త్య విభున్ రావణు మా భా
గ్యవశంబున, మోద మందె నఖిల జగంబుల్.

1551. భరతు డెదురు సూచెడు నీ

దు రాకకై దిగులు వడుచు, ద్రుతగతి జని మి
వ్వరు తల్లులకున్ మోద మొ
నరించి పీతృ రాజ్య పాలనము నేయు మితన్.

1552. కుల వర్ధను లయ్యెడు పు

త్రుల గని హయ సవ ముఖ క్రతు శత్రుజిత్
స్తులముగ గావించి యశో
జ్వలుండ వై చేరు మవల వైకుంఠంబున్.

1553. అడుగో! మీ తండ్రె దశర

థుడు దివ్య విమాన సంస్థితుండై భోజం
చెడు నాతసికిన్ గావిం
పు డీవు ననుజుండు భక్తి పూర్వ ప్రణతుల్.

1554. అన నచ్చెరువున గని రా

మ నృపాలుడు లక్ష్మణుండు మస్తకము ల్వం

చి నమస్కృతి సేసిరి స

ద్వినయమ్మున దండ్రడి కనమ తేజో నిధికిన్.

1555. మోద ప్రపుల్ల నేత్రుం

డై దశరథు డగ్రతనయు నంతికమునకున్

రా దిగిచి శిరము మూర్కొని

ఆదరమున బల్కె గించి దార్తియు దోపన్.

1556. తనయా! నిను బోల్వాని గ

హనమ్ముల జరింప బంచి నట్టి దురాత్ముం

డను, సుర లెంతగ బూజిం

చిననున్ జిత్త ప్రశాంతి చేకుర కుండున్.

1557. వనవాస దీక్ష బూర్ణ

మొనరించి ప్రబల దశాన నోన్మథనము సే

సి నిలింప ప్రస్తుతి గ

న్న నిన్నిటల్ జూడ గంటి నా భాగ్యమునన్.

1558. అరుణోదయంబున నిరుల

తెఱంగున న్నమసి పోయె దీవ్యతేజో

భరితున్నిను గన దుఃఖం

బు రామ! హర్షమున బొంగి పొలున్ మదియున్.

1559. నిను యౌవరాజ్య పట్టం
 బున కభిషిక్తుం బౌనర్పు పూనికకున్ రా
 వణ వద గోరి సుర తొన
 ర్చిన విఘ్నము తెల్లను దెలిసితి ని ప్తిపుడే.

1560. అమలాత్మలు కౌసల్యా
 సుమిత్రలుం గైకయు గడు సుఖు లౌదురు స్వాం
 తము లలర, సతీ సోదర
 సమేతముగ నిన్ను జూచి, చను డిక, పురికిన్.

1561. ఇల బరిపాలించుచు స
 ల్లలి తైశ్వర్యమున భరత లక్ష్మణ శత్రు
 మ్ములతో నీవు సుఖంబుగ
 విలసిల్లుచు నుంట జూడ వేడుక వడుదున్.

1562. అని బహ్వశీస్సు తొసం
 గిన జనకునకు న్నయమున గే లోడ్చి స్మితా
 ననుడై విన్నప మొనరిం
 చె నిట్లు రాముడు ప్రసన్న చిత్తము తోడన్.

1563. వనవాసము సేయగ నే
 జ్ఞునాడు వచించితిరి విషణ్ణస్వాంతం
 బున గై కేయిని వీడితి
 నని, గృప నుపసంహరింపు డ వ్యచనంబున్.

1564. ఈ వరముం దయసేయుము
 బ్రోవుము న న్నని కరములు ముకుళింప బ్రియం
 బావహిల నట్ల యని రా
 మావరజుం గాంచి యిట్టు లనె, దశరథుడున్.

1565. నిరతము సద్భక్తిన్ బరి
 చరించితివి రామభద్రు సంతస పడితిన్
 వర పురుషార్థంబు లభిం
 చెర! పుత్రక! నీకు, నేను చెప్ప వలయునే.

1566. సమకూరు సర్వ దర్మ ఫ
 లములున్ నిస్తుల యశంబు లష్మణ! యీ లో
 కమునన్ బిమ్మట స్వర్వా
 సము రాముడు నీ యెడల బ్రసన్నుండైనన్.

1567. పరగును దై వత హృదయాం
 తరవర్తియు నాశన రహితంబును నై పు
 త్ర! రహస్యంబుగ బ్రహ్మం
 బెఱుంగ రా దాత్మశుద్ధి హినుల కెందున్.

1568. ఆ యవచింత్య బ్రహ్మం
 బీ యరి నిర్మథన తేజ మెనగన్ రాముం
 దై యవతరించె భువి నీ
 వీ యెఱుకం గల్గి కొల్వు మెప్పుడు వానిన్.

1569. అని జానకిం గని వచిం
చె నిట్టు లమ్మ! భవదీయ చేత శ్శుద్ధిన్
జన విదితము సేయగ న
ట్టొనర్చె రాము నెడ గోప మూనకుము మదిన్.

1570. నిరతము పతి సేవా త
త్పర వౌదువు నీకు చెప్ప దగునే పతియే
పరదై వతంబు సుమ్మని
యరిగె దశరథుండు దివ్య యానంబు పయిన్.

ఇంద్రుడు రామునకు వరమిచ్చుట.

1571. సురపతి రామున కిట్లనె
బరమ ప్రీయ మావహిల్లై వ్యర్థము కా రా
దరయగ మా యాగమనం
బు రామ! యొసగుదు నభీష్టముం గోరు మొగిన్.

1572. అనిన, సహస్రాక్షున కి
ట్లనె రాముడు, మీ మదికి ప్రీయం బొదవుట కం
తెను గావలసిన దొం డుం
డునె! నైన, మ దీప్సితం బడుగుదు సురపతి!

1573. రణమున గూలిరి నాకై
వనచర లాంగూల ఋష భటు లగణిత సం
ఖ్య, నిలింపపతి! పునర్జీ
వనము ప్రసాదింపు మట్టి వా రెల్లరకున్.

1574. క్షతతనులు యథాపూర్వ

స్థితి నందన్వలె, సమృద్ధి జేకూర వలెన్

క్షితిరుహ మూలంబులు ఫల

తతులున్ జల మెల్లవుడు సుదా మదురములై .

1575. బహు దౌడ్డ వరము లియ్యవి

మహనీయము నీదు మాట మన్నింతు నటం

చు హసన్ముఖు డై శుభ మని

నహస్రనేత్రు డరిగె దివిజస్తోమము తో.

1576. మృతులు బునర్జీవితులై

క్షతతనులై పడిన వారు గాయంబుల బా

ద తొలంగి, లేచిరి నము

ద్ధతులై వానర చమూ కదంబము నందున్.

శ్రీరాము డయోధ్యకు బయన మగుట

1577. అమి తానంద భర స్వాం

తమునన్ శ్రీ రామవు డభినందించె సుహృ

త్తములు యశో భాస్వరు ల

ర్యమాత్మజ విభీషణుల సుదార చరితులన్.

1578. మై డాప కుద్ధతిం బో

రాడితివి జయావహముగ రవినందన! యీ

రేడు జగంబులతో నీ

కీ డెవ్వరు పేర్కొనగ సుహృత్తోకమణి!

1579. ఏ విధముగ గొనియాడుదు

నీ వొనరించిన సహాయ మిప్పట్టున లం

కావిభు! సుగుణ విభూషణ!

రావణు గూల్చి పడసీతి రరాసుత నెలమిన్.

1580. ఇక మీ మీ రాజ్యములన్

సుకముగ నేలుకొను డెదురు సూచెడు నాకై

వికలాత్మన్ భరతుడు, తడ

య కేగుదు నయోధ్య కొనగు డనుమతి నాకున్.

1581. అనినన్ విభీషణుం డి

ట్లనె, ప్రభు! యీ యొక్క-నాటి కస్మ న్నిలయం

బున నాతిథ్యము గొని యవ

ల నేగుమయ్య! కృత మంగళ స్నానుడవై.

1582. ధనపతి దివ్య విమానం

బు నుంచితి భవ న్నిమిత్తముగ నాకడ, రా

మ సరేంద్ర! సర్వ సిద్ధము

గ, నిరాలస్యముగ జేర్చ గల దది పురికిన్.

1583. ఈ యొక్క వరంబు న్దయ

సేయుము మన్నింపు మను నిశిచరాధిపు నా

ప్రాయముగ గని యిట్లనె

నా యాజితనూజు డెల్ల రాలింపంగన్.

1584. వినుతం బగు సాచివ్యం
 బొనర్చితివి నాకు విక్రమోదార! విభీ
 షణ! మన్నించుట కర్జం
 బు నాకు నీ మాట ధర్మము సమంచితమున్.

1585. ఐనను నిలువం జాలను
 నే నియ్యెడ, దమ్ము భరతునిం జూడం గా
 మానసము తత్తటంపడు
 బ్రాణమ్ములు నిల్చు నెట్లొ వా డిందనుకన్.

1586. వనవాసము దీర్చి మరు
 షణంబ వత్తు నని నమ్మకం బొదవం గా
 ననిపితి రాజ్యంబున్ గొను
 మని న న్నానాడు వాడు ప్రార్థింపంగన్.

1587. అమాట నిల్చుకోవలె
 మా మువ్వరు తల్లు లమలమానసలు పుర
 గ్రామణు లమాత్యు లస్మత్
 షేమం బెఱుగక కృశింతు చిత్తఞ్జోభన్.

1588. త్వర నేగు టవశ్యమగుట
 నరిగెద షణదాచరవిధు! అనుపుము స న్నం
 బరయానము నాయత్త మొ
 నరించి, కృపసేసి యొం డనగ బోకు మికన్.

1589. అనుడున్ మారు వలుక లే

క నిశాచర విభుడు పుష్పకమ్మున్ రావిం

చిన నెక్కె రాము డభివం

దనమున బార్యానుజ సహితంబుగ నెలమిన్.

1590. సవినయముగ మ్రొక్కి వనా

ట విభుం డనె నిట్లు, మిక్కుటం బయ్యెడు రా

మవవిభు! భవ దభిషేకో

త్సవ దర్శన వాంఛ మాదు స్వాంతంబులలో.

1591. అనుకంపా మతి వై యిడు

మనుజు ని న్ననుసరింప, నలఘుమతులు పై

జ్యనిధులు నీ తల్లుల సే

వనమున ధన్యమ్ము లగును భవములు మాకున్.

1592. ఎవనిం జూడ ద్వారపడుదు

వెవండు నీ మన్ననన్ గడించె మునిజన

స్తవనీయ భవ్య చరితుం

డెవ డట్టి భరతు గనుట లభించును మాకున్.

1593. అనినన్ గపిపతి పచన

మ్మున కుత్సాహమ్మున గపిపుంగవులున్ దై

త్య నృపతి యున్ బల్కిరి దా

మును వత్తు మయోధ్య కంచు ముక్త స్వరులై.

1594. అమిత ప్రీయ మయ్యే సతీ

సమాగమంబున, మఱియు బ్రసన్నంబు
తము భరతుం గన బోవుట
విమలము మీ మాట నద్ది ద్విగుణం బనె

1595. కపి వీరుల తో నీవుం

దపనతనూజ! సచివ సహితముగ లంః
నృప! నీవు రండు సాకే
తపురికి మా వెంట సమ్మదం బెసగంగ

1596. అని రాము డనుజ్ఞ నొసం

గ నలఘు తేజుబు బుష్పకం బెక్కిరి
య్యన సూర్యనందన విభీ
షణు లెల్ల వనచర రాక్షస ప్రముఖులతె

1597. ఉల్లము లెల్లరకున్ రం

జిల్లగ నాసీను లయి రుచిత పీఠములన్
పుల్లేక్షణముల రాఘవ
వార్లభ్య స్తుతిప రైక భాషణు లగుచున్

1598. పయనము సాగించె గుబే

రయానము వియత్తలమున రాముడు వ
చి యనుమతి సేయ ద్రుతగతి,
నయోనిజం గాంచి రాము డనె బ్రయ

శ్రీరాముడు సీతాదేవికి మార్గమున విశేషములు తెలుపుట

1599. చను నీ పుష్పకము ద్రుతగ
తి నయ్యెదె త్రికూట శిఖరి దీవ్య న్నవ ర
త్న నిభృత సౌధోపేతం
బు నిశాచర సార్వభౌమ పురముం గనుమా!

1600. జనకజ! చూడు మదియె రా
వణుండు దుష్కృత ఫలానుభవమున్ బ్రాపిం
చిన రణభూమి హృదయ భే
దనముగ విలపించి రచటె తత్సతు లెల్లన్.

1601. ఇదె అవణాంబుధి తీరం
బద్మష్ట పూర్వ మిదె సేతు వంబుధి లోనన్
బదీలముగ గట్టి నట్టిది
త్వదర్థమై జానకి! మన జనర తతిచే.

1602. ఇది సేతు బంధ మనగా
విదితం బిచ్చో గలసె విభీషణుడు ననున్
ఇది పుణ్య తీర్థ మై పా
ప దళన మొనరించు స్నాన ఫలముగ సీతా!

1603. అదె రమణీ యోప వసా
స్పదంబు సుగ్రీవ రాణ్ణివాసము కిష్కిన్
ద దివిజ నాథాత్మజు నే
చదివిన తా వదియె చూడు సారస వదనా!

1604. అనినన్ దరస్మితంబున

జనకజ యర్థింప రామచంద్రుడు రావిం
చె నయోధ్యకుం గొని చనగ
నినతనయుం బంపి వానరేశ్వర సతులన్.

1605 తారా రుమాది వానర

వీరుల భార్య లరుదెంచి ప్రియ భావనతో
నారోహణం బొనర్చ గు
జేరు విమానంబు సాగె వియ దద్వమునన్.

1606. మఱల వచింప డొడగె ని

ట్లరునమ్మున రాము డవ్యయ తపః ఫల సం
భరితుండు మతంగ మునీ
శ్వరు పుణ్యాశ్రమము జనకజ! కనుము దీనిన్.

1607. ఇచటె శబరకాంత పవి

త్ర చిత్తమున మా కొసంగి దద్దయు బ్రేమన్
రుచిరం బగు నాతిథ్యము
శుచి ప్రవేశమ్మున జనె సుగతి పథములన్.

1608. విమల జలోపేతంబున్

రమణీయ శకుంత గీత రవమున్ పుల్లా
ఙ్గ మనోజ్ఞ గంధ బంధుర
సమీర మి య్యదియె పంప జానకి! కనుమా!

1609. అదె మేము కబంధు డనం

గ దనుజునకు శాపమోక్షణము గూర్చిన తా
వు, దినేశ్వర సుతుతో మా
కొదవిన సఖ్యంబు త ద్దితోక్తి ఫలంజే.

1610. నిను దొంగిలించి కొని పో

యిన రాక్షసు న ద్దశాస్యు నెదిరించి మహా
రణముం బొనర్చి యిచ్చో
టనె హతుడయ్యె ఖగవతి జటాయువు సీతా!

1611. అదె పంచవటి కుటీరము

చదిపితి దనుజుల జతుర్దశ సహస్రముగా
నదె గోదావరి కను మ
ల్లదె సురసన్నతు డగస్త్యు నాశ్రమ భూమిన్.

1612. వినుత తపోధనులు సుతీ

క్షణ శరభంగులు బ్రవిమల చారిత్రులు పు
ణ్యనిధానుల యాశ్రమముల్
కను మవె శరభంగు డందె గైవల్యంబున్.

1613. అత్తి మహాముని యున్న ప

విత్రాశ్రమ మయ్యదె, యదె వెలయున్ బహుధా
తు వ్రభల జిత్రకూటము
నేత్రోత్సవమై దివిజు ధునీ తీరమునన్.

1614. వినులాత్మంకు తరద్వా
 జ మౌని పృణ్యాశ్రమ మదె జానకి! శుభవా
 తృ మహాప్రభావు దమ్ముని
 నమింత మని నిల్పె వాహనం బ చోటన్.

భరద్వాజ ముని సందర్శనము

1615 రాముడు చొచ్చె ద దాశ్రమ
 భూమి సపరివారముగ బ్రమోదమున ముని
 స్వామి నెఱవె స్వాగతము, బ్ర
 జామంబు లొనర్చిరి రఘు నాథ ప్రభృతుల్.

1616. మునిచంద్రుం డి ట్లనె, రా
 మ సరేంద్ర! యెఱింగితి దశమస్తక పఠలా
 శన సహన నాంతమ్ముగ
 మనంబగు భవచ్ఛరిత జగ చోభనమున్.

1617. సత్య పరాక్రమ! రామా!
 ప్రీత్యావహ మయ్యె నాకు పితృవాక్యము సం
 స్తుత్యముగ దీర్చుటన్ గృత
 కృత్యుడ వొ నిన్ను జూడ నెంతయు మదికిన్.

1618. వర మిచ్చెద నొం దడుగుము
 మఱియున్ నేటికి మ దాశ్రమమున సతీ సో
 దర పరివార యుతుండవు
 నరప్రవర! నీ కొనగెద నాతిథ్యంబున్.

1619. రాముడు మధుర ఫల భరిత ద

రణిరుహ కలితముగ దనరం జేయుము ప

త్తన మార్గమున వని నం

చును రాము డడుగ నొనర్చెను మునీంద్రు డటుల్.

రాముడు హనుమను భరతు నొద్ద కనుచుట

1620. హనుమం గని పిమ్మట ని

ట్లనె రాముడు, భరతు నాదు ననుజన్ముం జూ

డ నరుగు మయోధ్య కి వో

హనుమా! తెల్పు మతనికి మ దాగమనంబున్.

1621. పదునా లేడులు గా రా

ట్టదవిన్ వహించు చున్న వా డిపు డే రీ

తి దలంచునొ చిత్తమున వి

శదంబు గా నెఱిగి రమ్ము శర వేగ గతిన్.

1622. భరతుండు దానె ధరణీ

భరమ్ము బూన న్మనమున భావించు నెడన్

బరమ మదమ్మున నంగీ

కరింతు బూర్ణానురాగ కలితుం డసుగా.

1623. ధరణిన్ దికరణ శుద్ధిగ

భరతుడు నా కొసగ సిద్ధపడి పల్కిన చో

మఱలి చనుదేర వల్వదు

మరు త్తనయ! నిల్వ మచటె మా కొఱపం గాన్.

1624. హనుమ! అయోధ్యా మార్గ
 మ్మున న్గందు శృంగిబేర పురి, గుహు డ ప్ప
 త్తనమున పతి నాకు సఖుం
 డనామయం బడుగు మస్మ దభ్యర్థన గాన్.

1625. పయనం బై వత్తుము మే
 మయోధ్యకున్ రే పుదయము నందు, చను మనన్
 వియదధ్వంబున నేగెన్
 రయమ్మున మరుత్సుతుడు భరతు దర్శింపన్.

హనుమ భరతునకు రామాగమను దెల్పుట

1626. చనె శృంగి బేర నగర
 మ్మున రామాగమన వార్త పరపతి కెఱిగిం
 చి నభస్వదాత్మజుడు చ
 య్యన నందిగ్రామము భర తాశ్రమమునకున్.

1627. నంది గ్రామమున మరు
 న్నందను దీక్షించె రామ నామ ధ్యానా
 నందు, జటావల్కల దా
 రిం దాంతు గృశాంగు భరతు దృఢనియమ పరున్.

1628. ఫలమూలాశను బ్రహ్మ
 ర్షి లన త్తేజో విభవ భరితు భరతుని, గే
 వల రామ దర్శ నేచ్ఛా
 కలితాత్ముం గని పులకిత గాత్రుం డగుచున్.

1629. హనుమం డిట్లనె నంజలి

యొనర్చి బాష్పములు గ్రమ్ము చుండు కనులతో
వినయమ్మున, దేవ! భరత!
వినిపింతు శుభప్రదంబు విను మీ వార్తన్.

1630. వనవాస క్షేళ వ్యధి

తు నెవ్వనిం జూడ నీవు తొందర పడుదో
యనఘచరిత్రుం డా రఘు
జనపాలు డడిగె భవ త్కుశలముం బ్రీతిన్.

1631. తన దేవేరి నపహరిం

చిన రావణు సంహరించి శ్రీరాముడు బా
ర్యను దమ్ము లక్షణుం గొని
చనుదెంచుచు నుండెనయ్య సమ్మద మెసగన్.

1632. అన న త్యుత్కట హర్ష

మ్ము నోప లేక భరతుండు మూర్ఛిల్లి క్రమం
బున దెల్విం గని యిట్లనె
హనుమంతుం గొగిలించి సాశ్రు నయనుడై.

1633. ఘన గ్రీష్మాతప తప్తా

వనికిన్ దొలిజల్లు వోలె వచ్చి శ్రుతి రసా
యనముగ రాము కుశల వా
ర్తను దెల్పితి వెవ్వడవు సురవో మనుజుడవో!

1634. ఎనలేని మోదముం గూ
 ర్చిన నీ కొసగుదు నన్నర్చ చీనాంబర గో
 ధన రత్న హారములు మో
 హనాంగు లగు కన్యల బదునార్చుర ననఘా!

1635. ఎపు డెపుడు రాము డేతెం
 చి పుడమి భారంబు బూన సేవింతు దదీ
 య పదాంబురుహంబు లనుచు
 విపిన నివాస వ్రతాంత వేశ న్వేతున్.

1636. వినిపింపుము రామ ప్రభు
 వనవాస విశేషములు క్షపాచరపతి గూ
 ల్చిన తీ రనుచు బృసి యొసగ
 ననిలజు డాసీను డై మహానందమునన్.

1637 సుమధుర వచః ఫణితి డెం
 ద మలర గా జిత్రకూట ధాత్రీధర ని
 ర్గమన ప్రభృతి ధరణిజా
 సమాగ మాంతముగ రామ చరితం బెల్లన్.

1638. వినిపించి వాయుజుం డి
 ట్లనె, సుగ్రీవాది వానరావళియు విభీ
 షణుడు న్నెనుకొన రాముడు
 చనుదెంచు న్బుష్పకమున జానకి తోడన్.

1639. ముని తల్లజుడు భరద్వా
 జుని దర్శించి మఱునాడు సూర్యోదయ వే
 శ నిచటికిన్ రా గల డా
 యనమాత్ముడు రాముడు భరతా! ని న్మాడన్.

శత్రుఘ్నుడు శ్రీరామునకు స్వాగత సన్నాహములు సేయుట

1640. పరమానంద వికచ హృ
 త్సరోరుహుం దై భరతుడు ద ద్రామకథా
 భిరతుం డగు శత్రుఘ్నున్
 బరికించి వచించె నిట్లు నయ మొప్పారన్.

1641. చాటం బంపుము తమ్ముడ!
 పీటన్ రామాగమనము విస్సార ధ్వ
 న్యాటోపంబున దీర్పుము
 హాటక మణి రత్న తోరణాలంకృతులన్.

1642. పురి దేవాలయము లలం
 కరించి కుసు మోపహార గంధ ద్రవ్యాం
 బర ధూప దీపములతో
 సురలం బూజింపుడు కొలుచుడు భూసురులన్.

1643. కవి గాయక నర్తక సూ
 త వంది మాగధ పురోహిత సచివ మౌని
 ప్రవర చమూనాథ ప్రము
 థ వివిధ పౌరజన కన్యకా నివహంబుల్.

1644. చేరి నిలువ వలె బారులు
గా రాముని స్వాగతింప గనక చ్చవి మ
ప్రీతి రుచిర పతాకాశియు
బోరన మ్రోయు శుభ వాద్యములు నొప్పారన్.

1645. అనినన్ శత్రుఘ్ను డరిగి
యొనర్చె సన్నాహములు మహాత్పుకత, స్ఫుర
న్మణి తోర జాదుల బురా
తన వైభవ దీప్తి కల్మి దనరెం బురియున్.

భరతాదులు శ్రీరామున కెదురు సనుట

1646. రవి యుదయించుటకు న్ము
న్నవరోధ జనంబు లెల్ల నరుదెంచి రమా
త్య వశిష్ఠ కాశ్యపాది ఋ
షివర్యులుం దండపతులు సేనలు తో రాన్.

1647. భరతుండు రామ పాదుక
లరుసమ్మున దల నిడికొని యనుజన్ముండున్
గరువలి సుతుండు దో రా
బుర ప్రజావళులకు మునుముందుగ నడిచెన్.

1648. అరుణు డుదయించె దృగ్గో
చరుండు కాడేమి రామచంద్రుం డనుచున్
భరతుండు సూచె శంకా
భరిత స్వాంతుం డగుచు బవనసూతి దెసన్.

1649. భరతున కిట్లనె నంతట

మరుత్సుతుండు, వన మెల్ల మధుర ఫల జలా
కరముగ నెసంగ నొసగిరి
వరము భరద్వాజుడు సురపతియున్ భరతా|

1650. చాపల్యము చే నయ్యవి

సాపడ మా వానర తతి చరియింపం బో
నీపగి దిం జాలము గా
నోపు నిజముగ నరుదెంచు వోయమ పథమునన్.

శ్రీరాముడు నందిగ్రామమునకు వచ్చుట

1651. అనుచుండ నంబరంబున

వినవచ్చె న్వానర చయ విపు లారవముల్
కనవచ్చె బుష్పకంబున్
వన భూమిం డిగ్గుచు నయన మనోజ్ఞముగన్.

1652. రాముడు పుష్పకమున్ డిగి

భూమిస్థలి మోపె బాదములు జనకసుతా
సౌమిత్రిులతో జై జై
రామా యను రవము లంబరమ్మున నిండన్.

1653. భరతుండు హర్ష పులకిత

శరీరు డై కనుల బాష్ప జలము లురలగా
నరిగి ప్రసన్నముఖుం డై
న రాము పాదముల కెఱిగి నయము దలిర్చన్.

1654. పాదుకలు మోదమున ద

త్పాదాబ్జ ద్వయికి గూర్చి భరతుం డనె నా
మీదన్ సకాలమునకున్
నీ దర్శన మిచ్చి తయ్య! నిర్భర కరుణన్.

1655. పితృవా క్పాలన మసమ

ప్రతిభన్ జెల్లించి రిపుల భంజించి సుఖ
స్థితి నరుదెంచితి వర్పిం
చితి నీ రాజ్యంబు నీకు జేకొనుము ప్రభూ!

1656. మోసితి బదునాల్గేడులు

గా సర్వంసహ ద్వదీయ కారుణ్యమునన్
నీ సరి వత్తునె యన్నా!
యీ సామ్రాజ్య మిక నీవ యేలుము చిరమున్.

1657. అనుటయు సాదరముగ భర

తు నెత్తి గొగిట గొనె నవ తోయరుహ విశా
ల నయను డా రాముడు ల
క్ష్మణు సంభావించె దగిన గతి భరతుండున్.

1658. సరవిన్ గొనె గొగిట వా

నర పుంగవులన్ గుముద పనస ఋషభ గవా
క్ష రభస నీ లాంగద గవ
య రంభ మైం దాదుల బర మాదర మెనగన్.

1659. భరతుం డనె వానర రా

జ్యరమాదీశ్వరున కిట్టు లభివాద పుర
స్సరముగ మా బ్రాతలు న
ల్వర కైదవ వాడ వైతి పుణ్య చరిత్రా!

1660. అపదలు బెరసి నప్పుడు

ప్రావై తోడువడు వాడె పరగును మిత్రుం
డై పగచాడ యగుం జు
మ్మి, పెఱవా డంచు గొగిలిందె నినసుతున్.

1661. దై వ వశంబున జేపడె

నీ వంటి మహాత్ముడు రఘునేతకు జెలియై
యే విధి నందు విభీషణ!
యీ వొనరించిన సహాయ మింత యటంచున్.

1662. అని కౌగిటం గొనె విభీ

షణు భరతుం డంజలిందె శత్రుఘ్నుడు భూ
తనయా రాములకున్ ల
క్ష్మణునకు మో దాశు పూర్ణ చక్షుం డగుచున్.

1663. క్రమమున మ్రొక్కిరి భక్తియు

బ్రహ్మదము న్వెలయ రామభద్రుడు సీతా
రమణియు లక్ష్మణుడున్ గుశ
ల మరసి తల్లులకు గోసలసు తాదులకున్.

1664. గురుదేవులకున్ సంయమి

వరులకు బాదమ్ము లంటి వందన మొనరిం
చిరి మువ్వరు సదమల భ
క్తి, రహి యెసగ వారును బహుదీవన తొన

1665. పురజను లెల్లరు నుద్దవి

డి రామునకు స్వాగతం బిడిరి మంగళ వా
ద్య రవములు జయ ద్వను లం
బరంబు ముట్ట సుమవృష్టి బద్ధాంజలులై .

1666. దరహాసాంచితముఖు డా

దరించె రాముడు పురోహి తామాత్య వనే
శ్వర మిత్ర దండనాథుల
బురముఖ్యుల నప్రమత గరములు మోడ్చి యొ

1667. కనుసన్న విభీషణ విభు

ననుమతి గైకొని ప్రదక్షిణ నమస్కృతులన్
బొనరించి కుబేరుని కడ
కనివెన్ రామపుడు పుష్పక విమానంబున్.

1668. ఘరకులు రిపుమ్ము నానతి

సరగున నేతెంచి రామ సౌమిత్రులకున్
భరతునకు దీర్చి దిద్దిరి
మురువుగ నిపుణముగ గడ్డములు మీసములున్.

1669. తొలుత భరతుండు నా వై
న లక్ష్మణుండు రవినందన విభీషణు ల
వ్వల రామవిభు దొనర్చిరి
లలిన్ సుగంధ జల మంగళ స్నానములన్.

1670. కనకాంబరంబులున్ జం
దనములు మై పూతలు సుమదామములున్ గాం
చన భూషణావళియు నిం
పెనయ ముదంబున నలంకరించిరి రామున్.

1671. జానకికిం జేయించిరి
రాణులు మువ్వు రమలాంతరంగముల శుభ
స్నా నాద్యలంకరణము ల
నూనమ్ముగ నవ వదువున కొప్పెడి రీతిన్.

1672. తారా రుమాది వానర
వారిజ నేత్రల కమూల్య వస్త్రా భరణ
శ్రీ ర మ్యాలంకృతు ల
వ్వారిగ నిప్పించె రామభద్రు జననియున్.

శ్రీరాము డయోధ్య జేరుట

1673. కన కాలంకృత రథమున
మణిమయ పీఠము లమర్చి జ్ఞాతనయా రా
మ నరేంద్రుల నాసీనుల
నొనర్చి కొనిచనె భరతు డయోధ్యాపురికిన్.

1674. భరతుడు పగ్గమ్ములఁ జే
దరించి యరదమ్ము దోల దమ్ములు వింజా
మరలన్ వీవగ రాత్రిం
చరపతి చత్రంబు బట్టె శశి సన్నిభమున్.
1675. హరిదశ్వంబుల బూన్చిన
యరదమ్మున నేగు దైవ తాధిపు బోలెన్
మెఱయుచు జేరె నయోధ్యా
పురి సంకుల రాజ మార్గమున రాముండున్.
1676. డాతీద రోన్నతం బగు
శత్రుంజయ నామ మదగజ శ్రేష్ఠము వై
మిత్రాత్మజు డేగె జన
స్తోత్రమ్ముల నాలకించుచు రథము వెంటన్.
1677. వినవచ్చె నంతట నభ
మ్మున దేవ మరుద్గణ ముని ముఖ్య సుకృత వే
ద నిరూపి తార్థ రామా
వనిపాల స్తోత్రములు శ్రవః పేయములై.
1678. అరదంబునకున్ మున్నుగ
నరిగెన్ గోచయము గన్యకావళియు శుభం
కర పుష్పాక్షతలం గొని
వర భూసుర కోటియు బహు వాద్యంబులతో.

1679. పురి నింటింటన్ ముంగి

శ్ల రంగవల్లికలు పరమ రమ్యంబుగ దీ
ర్చిరి మి న్నొరయు ద్వజము లె
త్తిరి చెలువార బహువర్ణ దీప్తములుగన్.

1680. లలి రమ్య సౌధపాళిన్

విలస ద్రాజముఖ భామినీ వితతులు నే
సలు జల్లి కప్పురపు మం
గళహారతు లిచ్చు చుండ గా రాము డొగిన్

1681. పురి జొచ్చి రాజసౌదాం

తరమున దల్లులకు వందనములు సమర్పిం
చి రవిజు విడియింప బనిచె
భరతున్ నిజ పూర్వ వాస భవనం బందున్.

శ్రీరామాభిషేకము

1682. భరతుం డభ్యర్థింప ది

న రాట్పుతు డనుప మరుక్షణంబున జని తె
చ్చిరి భర్మ కలశముల న
త్వర జతు రబ్దుల జలంబు వానర వీరుర్.

1683. మణి ఖచిత రత్న నింహా

సనమున నాసీను జేసి జానకితో రా
మున కభిషేకము సేసిరి
మునీంద్రులు వశిష్ఠ మౌని మున్నుగ నెలమిన్.

1684. సరవిన్ ఋత్విక్కులు భూ
 సురవరులున్ గన్నెలు వణిజులు యోధులునున్
 బురజనులు రామున కొన
 ర్చి రొగి సుగంధిల జలాభిషేకము బ్రీతిన్.

1685. సురలు మహర్షులు దిక్పా
 లుర గూడి ప్రహర్షబావు లుద్గీతిన్ స
 ర్వ రసౌషధు లభిషేకిం
 చిరి తో కావనరతుండు శ్రీ రామునకున్.

1686. దివిజపతి ప్రోత్సహింపగ
 బవనుం డర్పించె రామభద్రునకున్ హే
 మ విలసిత రత్నహారము
 ప్రవిమల రోచిస్సుట శత పద్మోజ్జ్వలమున్.

1687. అనిలుం దొసంగె రామున
 కనర్హ రత్న మణి మౌక్తి కాలంకృత కాం
 చన దివ్య హారమున్ శో
 భనయుక్తి మఱుల నిలింప పతి వచనమునన్.

1688. భరతుడు చత్రము బట్టన్
 దరుచరపతియున్ విభీషణ విభుడు వింజా
 మరలం బూనిరి చేతుల
 శరదీందు సమోజ్జ్వల రుచి సంపన్నములన్.

169. సురవాదితములు మొఱసె
సుర కిన్నరు లాడి పాడి సుమవృష్టి వెలా
ర్చిరి రామచంద్రు వై నన
వరతమ్ముగ ద న్మహోత్స వావసరమునన్.

190. తరువులు పూచి ఫలించె మ
దురముగ విమల జలయుక్తి దునులున్ బాటెన్
బరమ సుగంధము వీచెం
గరువలి త త్కాలమున సుఖ తను స్పర్శన్.

191. దేను శత సహస్రంబున్
గానుక గా నిచ్చె బ్రాహ్మణ తతికి రామ
జ్ఞానాదు డాభరణ వ
స్త్రినీకముతో హయ వృష భావళి తోడన్.

192. జానకికిన్ బహుమానము
గా నొసగె న్రాము డలఘు కాంచన మణి ము
క్తా నద్ద రత్న హారము
రానిన్ దరహాస భాసిత వదన యగుచున్

1698. కొని జనకాత్మజ తరళే
క్షణముల గన సాగె రామచంద్రుని వంకన్
హనుమ న్ముఖ కపి వీరా
గ్రణుల దెసన్ బల్మలు, రఘురాము డనె నిటుల్.

1694. ఏ వాని బుద్ధి బలముల
 నీ విశ్వము నీవు నేను నెల్లరమున్ సౌ
 ఖ్యావిర్భూతి దనర్తుము
 యా వీరున కిమ్ము రత్నహార మవనిజా!

1695. అనినన్ జానకి మోద
 మ్మున బావని కిచ్చె హారము, దరించె నతం
 డును దాని నటుత వినయ
 మ్మున, జే జే లిడి సభికులు మోదము తెల్పన్.

1696. తరువాత నాదరం బొ
 ప్ప రాఘవుండు దనిపె గపివల్లభులన్ బా
 స్కర తనయాదుల దానవ
 వరులను ద త్త దనురూప బహుమానములన్.

1697. పరితుష్ట స్వాంతములన్
 దరణి సుతుండున్ విభీషణ విభుండును నే
 గిరి నిజ రాజ్యమ్ముల కను
 చరులం గూడి కృతకృత్య సంభావను లై.

1698. అనఘ సఖాంతరమున ల
 క్ష్మణు జూచి వచించె రామచంద్రుడు భూ పా
 లనమున నాకుం దోడై
 యొనర్చుము సహాయ మీవు యువరాజువు గాన్

1699. అనుడు భవ తృద సంసే
వనంబు దక్క నితరంబు వాంఛింపను నే
ననె లక్ష్మణుండు రాము డ
తని మెచ్చుచు నిల్పె ద తృదంబున భరతున్.
1700. క్రతువులు పె క్కొనరించెన్
శతాశ్వమేధములు సేసె శాస్త్రవిధిన్ దే
వతలం బూజించె జన
ప్రతతిన్ రంజించె ధర్మ రక్షణ నియతిన్.
1701. ఎఱుగరు దుష్ట మృగ భయం
బెఱుంగరున్ జోరభీతి యే కష్ట మెఱుం
గ రెఱుగరు రోగ భయ మె
వ్వ రెఱుంగరు కాంతలు విధ వాయోగంబున్.
1702. ఆ రామ రాజ్యమున బ్రజ
వారక ధర్మంబె నెఱపి వదలిరి పర హిం
సారతి స త్సం తానం
బారోగ్యము కల్మి నెసగి రాయుష్మంతుల్.
1703. ఏ యది చేసిన శ్రీరా
మా యని వ్రాయుచు బలుకుచు మానక సతముం
జేయుదురు రామ నామం
బాయెడయడు దై వమయ్యె నవసీ ప్రజకున్.
1704. తరుణమ్మున బర్జన్యుడు
గురియు మహీరుహ తతి యెసగు గుసుమ ఫలసం
భరితంబై యెక్కాలము
సురుచిర సంపదల బొంది సుఖియింతు జనుల్.

1705. ఆ రీతి రాము డఖిల ప్ర
 జారంజకముగ దరిత్రి శాసించె గుణో
 దారు లనురక్తు లనుజుల
 కూరిమి బదియు నొక వే యగు వనంతంబుల్.

ఫలశ్రుతి

ఏ నరు డేనియు నీ యా
 భ్యానము భక్తి కలితాత్మ నాలించిననున్
 బూని లిఖించిన జదివిన
 నా నరు డొందు నిహ పర సుఖాళి ననముడె.

అంకితము

ఇది రాముడు వ్రాయించిన
 తదీయ మైన కథ వ్రాయ దగుదని నన్నుం
 గుదిరిచె, భక్తిన్ వ్రాసితి
 ద దర్పణంబుగ సుజన హిత రస స్ఫూర్తిన్.

—: 0 :—

మంగళం కోసలేంద్రాయ
 మహనీయ గుణాత్మనే
 చక్రవర్తి తనూజాయ
 సార్వభౌమాయ మంగళం
 శ్రీరామచంద్రార్పణమస్తు.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ